

ՀՐԱՏԱՐԿԹՆ. ՀՈԳԵՒՈՐ ԵՂԲԱՅՐՈՒԹԵԱՆ ՆՐԻՏԱՍԱՐԴԱՅ

ՄԱՆՆԱՅ

Բ. Տաթի

1947

058

22

Մ-28

Մանանյ տարեգիրք

Բ տարի 1947

058

Մ-24

059

Մ Ա Ն Ա Ն Ա Յ

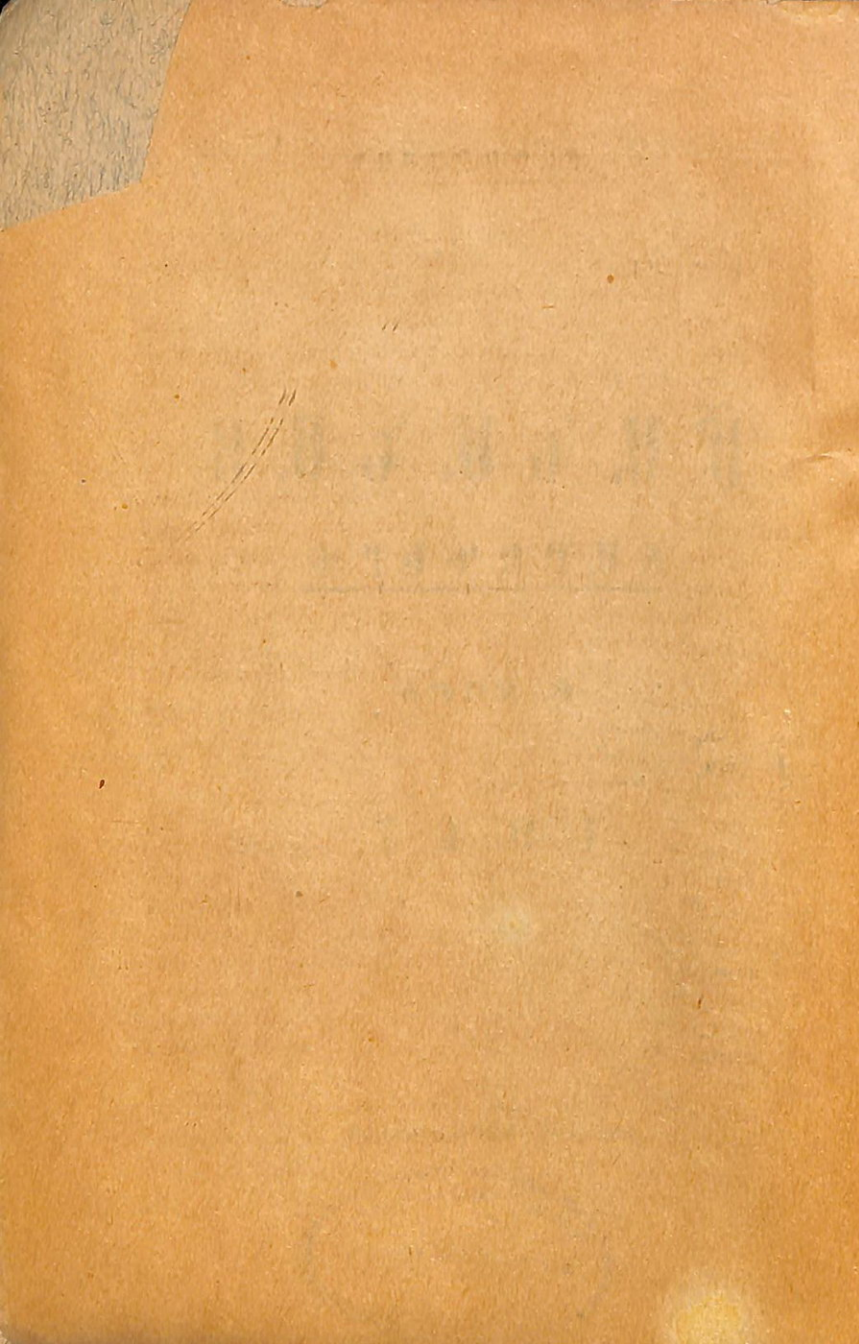
Տ Ա Ր Ե Գ Ի Ր Ք

Բ. ՏԱՐԻ

1 9 4 7

Տպ. ՄԱՐԱՆԱԹԱ - ՀԱԼԷՊ

Յ Ա Ռ Ա Ջ Ա Բ Ա Ն

Գոհութիւն ու փառք երկնաւոր շօրք, որ վերջապէս կա-
ռողացանք ի յոյս ընծայել, Հոգեւոր Նիբայութեան երիսա-
սարդաց 1947 տարւան տարեգիրքը՝ «Մանանան»:

Հակառակ երիտասարդաց համագումարին մեջ պատաս-
խանատուութիւն չստանձնելու, պարագաները ստիպեցին որ
գրքին հրատարակման գործն ու պատասխանատուութիւնը
վրաս ծանրանայ:

Գիտակից ենք քե, տարեգիրքի մը համար հրատարակու-
թեան յարմարագոյն ժամանակը տարեգլուխն րլլալու է: Կը
ցաւինք որ զանազան պատճառներ (որոնց մասին անդրա-
դառնալ պիտի չուզէինք այս էջերուն վրայ) արգելք եղան
որ այդ պատճառն ժամանակին չկարենանք յոյս ընծայել զայն:

Ներկայ տարւան հրատարակութիւնը, իր ծաւալովն ու
բովանդակութեամբ տարեգրքային մակդիրը վրայէն հանե-
լով տարեգրքի տարազն է հագած:

Ան կը բաղկանայ 320 էջերէ, որոնք հինգ գլխաւոր մա-
սերու բաժնուած են:

Ա. մաս — Տօնական օրեր:

Բ. մաս — Հոգեւոր կեանք:

Գ. մաս — Երիտասարդութիւն:

Դ. մաս — Յօդուածներ եւ այլ եւ այլք:

Ե. մաս — (ա) Վկայութիւններ, (բ) Ննջեցեալներ (գ)
Նամակներ, (դ) Տեղեկութիւններ: Ասոնց կարգին հոս հոն
կը տեսնուին կենսագրական գիծեր՝ յօդուածագիրներուն
դիմանկարներով, եւ տպագրութիւններ ու տեսութիւններ:
Մեր տեսութիւններուն մէջ ընդհանրապէս շեշտը դրած ենք
գնահատելի կողմերուն վրայ, նկատելով որ այդ աւելի կը
նայ քաջալերել մեր երիտասարդները որ աւելի աշխատին ի-
րենց ձիրքերն ու կարողութիւնները արծարծելով Տերը փա-
ռաւորել:

Ուսանք քերելու ժամանակավրէպ նկատենք այս գործը բայց
կը խորհրնք քե ան՝ այդ կանխակալ կարծիքը սրբագրած եղաւ:

անով, որ ազատեց այս ձեռնարկը իր գոյութեան սաղմին մէջ իսկ ամուլութեան դատապարտութիւն: Եւ երկրորդ, ան եղբայրութեան յատուկ տարեգիրք մ'ըլլալով հանդերձ, պիտի ըլլայ նաեւ մնայուն յիշատակարան մը:

Անցեալ տարուան «Մանանայ» ի յառաջաբանին մէջ խախուսիչ գովք մը կար Պէյրութի Հոգ. եղբայրութեան երեսօտարդաց հասցէին, թէ անոնք մասնաւոր յատկացումներ քրին այս նպատակին: Այս տարի, հակառակ կանխաւ եղած կարգ մը խոստումներու, նման բարեմիտ մը կարելի է տալ եւ ո՛չ մեկուն: Ասիկա կարձանագրեմք հոս որպէս ազդարարութիւն պարտանաշնչութեան եւ զգաստութեան, Այսու հանդերձ չենք թերահաւ մեր մասնաւոր շնորհակալութիւնները յայտ Ել բոլոր անոնց որ իրենց սիրայօժուր մասնակցութիւնը բերին իրենց գրաթիւներով, նկարներով եւ փաշտելական արտայայտութիւններով: Հոս չենք կրնար շնորհել մեր գինկոսկրաճ սիրելի Հրանդ եղբ. Գազանեանը որ իր կարելին չխնայեց էջերները լաւագոյնս պատրասելու գործին մէջ, կարելի եղած գիւրութիւնները ընծայելով. առանց որուն օժանդակութեան պիտի չկրնայինք այստան նկարագրողել «Մանանան»: Եւ Սամուէլ եղբ. Փաւելեանի, որ այնքան գեղեցկորէն պատրասեց «Մանանայ» ի կողքը. Նաեւ Մարանաթայի յարգելի խմբագրին եղբ. Ա. Գ. Սեֆերեանի, որ ի վնաս «Մարանաթայ ի գործերուն», առիթ տուաւ «Մանանայ ի հրատարակութիւնը ի կատար հանելու, Ու այն ամենուն որ որեւէ կերպով օժանդակեցին տնոյր:

Մեծ պիտի ըլլայ մեր ուրախութիւնը եթէ ոչ հոս, գեր վեր երբ տեսնենք մեկը որ օգտուած է ասիկէ եւ ան իրապէս եղած է իրեն համար Փրկչին առաջնորդութիւն ազգակ մը եւ հոգեւոր կեանքին մէջ սնանելու եւ անելու միջոց մը:

Աղօթենք որ Տէրը զայն այս կերպով օրհնէ եւ պատկար ընէ շատերու Տէրը օրհնէ բոլորը:

Բարեւներ այն ամենուն որոնք անկեղծութեամբ կը սիրեն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը:

Հաւիտեպ,

Ղ. ՄԱՐԱՆԵԱՆ

Մ Ա Ն Ա Ն Ա Յ

ՄԱՆԱՆԱՅԻ ԾՆԶՊԵՍ ՈՐ Է (ՄԱՆԱՆԱՅԻ ԿՈՂԹԻՆ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ)

«Ամէն ալ ՆՈՅՆ ՂՈԳԵՒՈՐ ԿԵՐԱԿՈՒՐԸ
ԿԵՐԱՆ ՈՒ ԱՄԷՆՆ ԱԼ ՆՈՅՆ ՂՈԳԵՒՈՐ ԽՄԵԼԻՔԸ
ԽՄԵՑԻՆ, յառ զի կը խմէին այն հոգեւոր վե-
մէն, որ անոնց հետ կ'երթար ու այն վէմը ԳԵՐԽ-
ՅՈՒ ԷՐ»։ Ա. ԿՈՐՆԹ. 10. 3. 4. «Ան որ ինծի կու
գայ, երբեք պիտի չանթեմայ, և ան որ ինծի կը
հաւատայ, պիտի չծարաւի։ ԵՍ ԵՄ ԿԵՆԱՑ ՂԱՅԸ,
որպէսզի եթէ մէկը ասկէ ուտէ, չմեռնի։ Ես եմ
կենդանի հացը որ երկինքէն իջայ»։ ԹՎԿ. 6.
35—52.

Ներկայ տարուան—1947—«Մանանայ»ի կողքը ինքնին
խօսուն է. և կը ներկայացնէ «Մանան» իր ընդհանուր ա-
ռումովը։ Այս մասին քանի մը խօսք ըսել, աւելորդ չենք
սեպեր։

Գծագրութիւնը գործն է մեր արուեստագէտ, գծագրիչ
ու փորագրիչ եղբօր՝ Սամուէլ Յ. Փաշկեանի։

Տեսարանը կը ներկայացնէ Իսրայէլի ժողովուրդը ա-
նապատին մէջ, ժողովքի խորանին շուրջը, որուն վրայ
հանգչած է կրակի և ամպի սիւնը, կանոնաւորապէս բանա-
կած, իրենց ցեղերուն կարգովը։ Ահա՛, ակնբախ է թէ ինչ-
պէս անոնք իրենց ամաններուն մէջ, առտու կանուխ, օր-
ւան կերակուրը մանանաց կը ժողվեն. իսկ անդին՝ կը
տեսնենք մեծ օրէնսդիրը, Մովսէս՝ գաւազանը ձեռին, այն
վէմէն անոնց խմելու ջուր կը հանէ։ Ուստի, մօտենանք
նիւթին աւելի մօտէն։

Թուոց Բ. գլխուն մէջ կը կարդանք, թէ անոնք ինչ-
պէս ժողովքի խորանին դիմաց՝ շուրջանակի և կարգով ի-

րենց դրօշակներուն քով կ'իջեւանէին և թէ ամէն մէկը իրենց տոհմերուն կարգովը և իրենց հայրերուն տուներովը կը չուէին: Զարմանալի բան. անապատի աւագութիւն մեզ, ուր ոչ ճամբայ կայ ո'չ ալ տուն, կը տիրէ կարգ ու կանոն և օրէնք: Այո՛, Իսրայէլացիք եզրիպտոսէն, այն հինամենի և հեթանոս քաղաքակրթութեան կեդրոնը եղող քաղաքէն դուրս եկան որպէս խառնիճաղանձ ժողովուրդ, եւ. 12. 38, բայց անապատին մէջ ունեցան կարգ ու սարք և օրէնք: Ինչո՞ւ. որովհետեւ Աստուած կարգ ու կանոնի Աստուած է. Անոր բոլոր գործերը օրէնքով ու չափով եղած են, որոնք մարդկային մտքով անըմբռնելի են:

Երբեք դիտած էք, ամառուան պայծառ գիշերներու ընթացքին, աստեղազարդ երկնքի վրայ աստղերն ու մոլորակները իրենց փալփուլուն ու պսպղուն ճառագայթներովն ու ճաճանչներովը, փոքր ու մեծ արջերը, հայքը, մազարօթը, կշիռը, բեւեռային աստղը եւայլն. ինչպիսի համեմատական շարժումներով անծայրածիր տիեզերքի մէջ և մեր երկնակամարին վրայ, միշտ կը պահեն իրարու վերաբերեալ իրենց դիրքը և ուղղութիւնը, իսկ անոնց արտասովոր ընթացքին կարենալ վերահասու ըլլալու համար, հարկ է աստղաբաշխ կամ աստղագէտ ըլլալ: «Արեւելքի մէջ Անոր աստղը տեսանք», «մէկ աստղը միւս աստղէն տարբեր է փառքով»: Զուր տեղը չէ ըսուած. «Աւետարանը աստղերուն մէջ»: Իցիւ թէ կարենայինք զանոնք կարդալ թէ ինչպէս անոնք պերճաբարբառ Աստուծոյ փառքը կը պատմեն: Սղմ. 19. 1 — 6: Դարձեալ՝ երբեք ուշադրութիւն ըրած էք թէ անապատի ու ծովեզերքի միլիոնաւոր ու անհամար աւազի հատիկներէն իւրաքանչիւրը, ո՞րչափ համաչափ ու գեղեցկօրէն յղկուած են. և կամ ձմեռ ատեն խոշորացոյցով դիտած էք, քիչ վերջ հալելով ջուրի վերածուելիք ձիւնի ճերմակ փաթիլները սեւ լաթի մը վրայ, ո՞րչափ նուրբ և երկրաչափական այլազան տարազներով ու ձեւերով կազմուած են: «Եւ Աստուած իր ամէն ըրածը տեսաւ, և ահա շատ բարի էր»: Ծննդ. 1. 31:

Եթէ անհոգի իրերն ու մարմինները ենթակայ են մաթեմատիքական ճշգրտութիւնը պահող անյեղլի եւ բացարձակ օրէնքներու, ո՞րչափ աւելի հոգեկան վեհ զգացումներու և գիտակցութեան հունին մէջ ստեղծուած մարդ արարածը ի յայտ բերելու է Աստուծոյ տնօրինած օրէնքներըն ու կարգ ու կանոնը իր առօրեայ կենցաղավարութեան և յարաբերութիւններուն մէջ:

Ուրեմն ո՞րչափ աւելի կարգ ու կանոն ունենալու էր Աստուծոյ ընտելաց ժողովուրդը այն ատեն և մանաւանդ Աստուծոյ զաւակները ներկայիս անհատաբար ու առաւելապէս հաւաքականութեամբ, Շատ են պատուէրներն ու կանոնները անհատական կեանքի համար գրուած՝ Աւետարաններու և առաքեալներու թուղթերուն մէջ՝ հոս ու հոն: Կ'արժէ մասնաւոր ուսումնասիրութեան և սերտողութեան նիւթ ընել զանոնք և ունենալ զրաւոր մէկ ցուցակը որչափ որ կարելի է: Իսկ եկեղեցիի առնչութեամբ, ուշագրաւ են Պօղոս Առաքեալի թուղթերուն մէջ յիշուած կանոնները: Ի մի բան, ան կ'ըսէ. «Ամէն բան վայելչութեամբ և կարգաւ թող ըլլայ»: Ա. Կորն. 14. 40: Ո՞րչափ պէտք ունինք մեր անհատական կեանքերուն և եկեղեցիներուն մէջ նման կարգ ու կանոնի, նախաձեռնող վայելչութեան:

«Մանան» իր բաժանումներովն ու ստորաբաժանումներով ջանացած է պահել այս կարգը, կանոնը և վայելչութիւնը իր կարելիութեան համեստ սահմանին մէջ:

ԽՈՐԱՆԸ. — Երկրի 25—27 գլուխներուն մէջ խորանին մանրամասն նկարագրութիւնը կը գտնենք, բայց ամփոփելով այս երեք գլուխները կը տեսնենք թէ խորանը ունէր արտաքին շրջափակ մը, որ սրահ կը կոչուէր, որուն երկայնութիւնն էր 100 կանգուն, լայնքը յիսուն և բարձրութիւնը հինգ կանգուն: Այս սրահին կամ գաւիթին մէջ կը գտնուէին զոհի սեղանը և անկէ մի քիչ հեռու, բուն խորանին դրանը առջեւ պղինձէ աւազանը: Իսկ բուն խորանին երկայնութիւնն է 30 կանգուն, լայնքը տասը և բարձրութիւնը դարձեալ տասը: Խորանին մէջ կային, աջ կող-

մը՝ առաջաւորութեան հացի սեղանը, ձախ կողմը՝ ոսկիէ աշտանակը, դիմացը՝ բաժանող վարագոյրին առջեւ՝ ոսկիէ խունկի սեղանը, վարագոյրը, ապա անոր ետեւը որ կը կոչուէր սրբութիւն սրբութեանց, կը գտնուէին ոսկիէ բուրձառը, տապանակ ուխտին ոսկիով պատուած, ասոր վրան քաւութեան սեղանը, որուն երկու ծայրերը կը գտնուէին երկու քերովբէներ, որ զայն կը ծածկէին իրենց թեւերովը։ Ուխտի տապանակին մէջ էին ոսկիէ սափորը մանանայով լեցուն, Ահարոնի գաւազանը, որ մէկ գիշերուան մէջ ծաղկեցաւ և նորէն տուաւ, և ուխտին երկու տախտակները, «որոնց համար պէտք է հիմա մէկիկ մէկիկ զրուցել», կ'ըսէ Առաքեալը։

Կրնայ հարցուիլ թէ այսքան մեծազին խորան մը ինչո՞ւ համար էր։

Աստուծոյ խօսքին մէջ հետեւեալ պատասխանները կը գտնենք.

ա. — Թէ Աստուած կ'ուզէր անոնց հետ բնակիլ։ Եւ. 25. 8։

բ. — Թէ իր սրբութիւնը և անոնց մեղաւոր ըլլալը գիտցնել կ'ուզէր։ Եւ. 25. 22, Դեւտ. 19. 2, 20. 7.

գ. — Թէ Տէրոջ մօտենալու միակ կերպը արեան միջոցաւ էր։ Դեւտ. 17. 11, Եբր. 9. 18—22.

Մի քիչ ծանրանանք առաջին կէտին վրայ։

«Եւ ինծի սրբաբան մը չիւնեն՝ որպէսզի իրենց մէջ բնակիմ»։ Աստուած ոչ միայն վերէն հսկել կամ առջեւէն առաջնորդել, հապա իր ժողովուրդին մէջ բնակիլ կ'ուզէ։ Այս որքա՞ն մօտիկ ընկերակցութիւն և բարեկամութիւն է ամենակալ Աստուծոյ և մեղաւորին ու խստապարանոց մարդէակին միջեւ, երբ ան կը յօժարի Անոր ժողովուրդը ըլլալ։

Եւ այս իրողութիւնը ոչ միայն ճշմարտութիւն մըն էր այն ժամանակին համար, հապա ներկայ շրջանին համար ալ նոյնն է. «Եւ բանը մարմին եղաւ ու մեր մէջ բնակեցաւ, (և անոր փառքը տեսանք՝ Հօրմէն միածնի փառքին պէս) շնորհքով ու ճշմարտութիւնով լեցուն։ Թովհ. 1. 14։ Ահա՛ բարեբար Աստուծոյ մեծագոյն պարգեւը մե-

զաւոր ու կորսուած աշխարհին. ուր էր որ աշխարհ ճանչնար զԱյն և գնահատէր անոր արժէքը իր իսկ անհրաժեշտ և անմիջական ու կենսական օգտին համար: Ոչ միայն ընդհանուրին տրուած պարգեւ մըն է այս, հապա ուղղակի քեզի՝ սիրելի ընթերցող բարեկամս և անմահ հոգի. «Ահա դուռը կայներ եմ ու կը զարնեմ, եթէ մէկը ձայնս լսէ ու դուռը բանայ, անոր քով պիտի մտնեմ և անոր հետ ընթերիք պիտի ընեմ, և ան ալ ինծի հետ»։ Յայտ. 3. 20: Եւ դարձեալ թէ «եթէ մէկը զիս սիրէ, իմ խօսքս պիտի պահէ. ու իմ հայրս զանիկա պիտի սիրէ, և անոր պիտի գանք ու անոր քով օթեւան պիտի ընենք»։ Յովհ. 14. 23: Ուստի նկատի առ այս պարագան, պատասխանատուութեան ամբողջ բեռը քու ուսերուդ վրայ է որ կը ծանրանայ, «եթէ Անոր ձայնը լսես, եթէ դուռը բանաս, եթէ զԱյն սիրես և եթէ Անոր խօսքը պահես» ահա այն ատեն Յիսուս քու հետդ և դուն Յիսուսի հետ ընթերիք պիտի ընէք, դուն իրմէ պիտի կշտանաս, Ան ալ քեզմէ. Հայրը քեզ պիտի սիրէ և Սուրբ Հոգին քեզ ներսէն պատրաստած ըլլալով, Հայրն ու Որդին քու քովդ պիտի գան օթեւան ընելու: Ի՞նչ օրհնեալ և երանելի վիճակ, Երրորդութիւնը քու մէջդ և դուն Երրորդութեան մէջ, եթէ այս քեզի համար վերացական բացատրութիւն մ'ըլլալէ աւելի թանձրացեալ և հաստատուն իրողութիւն մըն է, երանի՛ քեզի, հազա՛ր երանի, իսկ եթէ ցարդ այդ պարագան փորձառութեանդ տակ չ'իյնար, ըսէ՛, ո՞րը նախընտրելի է քեզի համար ըլլալ. «Սատանայի բո՞յն, թէ Աստուծոյ տուն», ո՞հ, ըսէ՛, ո՞րը...

Դարձեալ կ'սրբեւոր պարագայ մըն է թէ այս սքանչելի կառուցուածքը իր բոլոր մասերովը չարժական ձեւի տակ փոխադրելի վիճակի մէջ շինուած էր, և անոնք ամբողջ քառասուն տարի անապատին մէջ տեղէ տեղ և հանգրդուանէ հանգրուան փոխադրեցին մինչեւ հասան Քանան, Աւետեաց երկիրը:

Աշխարհ, որուն մէջ կ'ապրինք, իր բոլոր պերճանքովըն ու փայլովը միատեղ մեղաց անապատ մըն է հաւա-

տացեալին համար: Աստուծոյ եկեղեցին կանչուած է այսպիսի մեղաւոր աշխարհի մը մէջ, առանց խարսխելու, մաքուր ու սուրբ կեանք ապրելու, ամբասիր ու անմեղադրելի շուրջններէն, որոնց մէջ ինք կը փայլի լուսաւորներու պէս և կը կենայ որպէս պանդուխտ և օտարական, մինչեւ հասնի երկնային Քանան, վերին հայրենիք, իսկական Աւետեաց երկիրը... վասն զի մենք հոս մնայուն քաղաք չունինք, հապա հանդերձեալը կը փնտռենք: Եբբ. 13. 14: «Սակայն իր խոտմունքին համեմատ նոր երկինքի ու նոր երկրի մը կը սպասենք, որոնց մէջ արդարութիւն կը բնակի»: Բ. Պետ. 3. 13: (Փիլ. 2. 15. Եբբ. 11. 13): Այս է «Մանանայ»ի ուղղութիւնը և այս ըլլալու է մէն մի քրիստոնեայի առօրեայ կեանքը:

ԿրԱԿԻ ԵՒ ԱՄՊԻ ՍԻՒՆԸ. — «Տէրը անոնց առջեւէն կ'երթար ցորեկը ամպի սիւնով՝ անոնց ճամբայ ցուցնելու համար, ու գիշերը կրակի սիւնով՝ անոնց լոյս տալու համար, որպէսզի ցորեկ ու գիշեր երթան»: Յորեկը ամպի սիւնը ու գիշերը կրակի սիւնը ժողովուրդին առջեւէն չը պակսեցուց: Ել. 13. 21. 22. 40. 30—38:

Ի՞նչ խորհրդաւոր է այս ամպի սիւնը, որ ժողովուրդին մէջտեղը, խորանին սրբութիւն սրբութեանցին վրայ կը կենայ ցորեկ ու գիշեր: Ո՛րչափ տարբեր է ան սովորական ամպերէ: Եթէ ան հասարակ ամպ եղած ըլլար, Իսրայէլացիներուն համար օրհնութիւն ըլլալէ աւելի, մնասակար պիտի հանդիսանար այդ բաց ու ամայի անապատին մէջ ուր անոր յաջորդելիք անձրեւէն ու տեղատարափէն պաշտպանելիք վայր ու ապաստան չկար: Բայց ո՛չ, ան անձրեւաբեր ամպ չէ, հապա Տէրովը փառքն է անոնց վրայ, հովանի՝ ցորեկուան տաքէն, խորշակէն ու արեւէն, լոյս ու ջերմութիւն՝ գիշերուան խաւարէն ու ցուրտէն պաշտպանուելիք: Անոնց բանակելու ամբողջ դիրքն ու սահմանը որոշող գիծն ու կողմնացոյցն է: Եւ աւելին, այն մարտկոցն է երկնային, որուն զօրութենէն թշնամիներն ամէն կը մաշին: «Տէրը Եգիպտացւոց բանակին նայեցաւ կրակի ու ամպի սիւնէն,

ու Եգիպտացւոց բանակը խռովութեան մէջ ձգեց: (Եւ. 14. 24):

Փառաց ամպը Խորայէլացիներուն վրայ հովանի եղաւ, երբ անոնք արիւնով կնքուեցան և Եգիպտոսէն դուրս եկան: Ան՝ շնորհաց շրջանի, որուն մէջ մենք ալ կ'ապրինք ներկայիս, Սուրբ Հոգիին օրինակը ըլլալով, հիմա մենք ալ Սիրելիին արեան միջոցով փրկութիւն ու մեղքի թողութիւն ստանալէն վերջ, Անով՝ Սուրբ Հոգիով, կը կնքուինք: (Եփես. 1. 7, 13):

Անոնց ճամբորդութիւնը Անով կ'առաջնորդուէր: «Յորեկը ամպով առաջնորդեց անոնց, և բոլոր գիշերը կրակի լուսով»: Սաղմ. 78. 14: Նմանապէս ներկայիս ալ մեր առաջնորդը Սուրբ Հոգին է: Երբ ինք ճամբարութեան հոգին գայ, ամէն ճամբարութեան պիտի առաջնորդէ ձեզի: (Յովհ. 16. 13):

Անոր մէջէն Աստուած ինքզինքը կը յայտնէր անոնց: (Բ. Օր. 1. 33: Թուոց 11. 25): Մենք ալ Սուրբ Հոգիին միջոցաւ միայն կրնանք արժանի եղածին պէս հասկնալ Հայրն ու Որդին: (Յովհ. 14. 17: 15. 26):

Որքան ատեն որ ամպը Խորայէլացւոց հետ էր, անոնք գիտէին թէ Տէրը իրենց մէջն է: Եւ Ան անոնց հետ մնաց մինչեւ որ անոնք Գանանու երկիրը մտան: (Ելից 40. 38) Սբ. հոգին ալ Աստուծոյ փրկեալներէն կազմուած եկեղեցին պիտի չթողու մինչեւ անոր երկինք յափշտակուիլը Եփես. 1. 14: 4. 30:

«Մանանան» այս ճամբարութիւնները կը շնորհէ և անոնց համար որպէս վկայ կը կանգնի:

ՄԱՆԱՆԱՆ.— Ահաւասիկ կու գանք կարեւորագոյն նիւթին, համաձայն մեր հրատարակութեան խորագրին:

Եգիպտոսէն ելած ատեննին իրենց հետ բերած պաշարը լրացուցած, Խորայէլցիք ներքին տագնապի մը մատնուած էին: Անոնք Աստուծոյ հզօր բազուկը Եգիպտոսի մէջ ու կարմիր Ծովուն վրայ տեսած ըլլալով հանդերձ, Անոր ամենազօրութեանը և հայրական խնամքին ու գուրգուրանքին վրայ

կասկածելով հետեւեալ հարցումները քրած էին. «Միթէ կարո՞ղ է Աստուած անապատին մէջ սեղան պատրաստել, արդեօք հաց ալ կրնա՞յ տալ. արդեօք միւս կը պատրաստէ՞ իբր ժողովուրդին համար». (Սղմ. 78. 18—25) ու Սաղմոսերգուն շարունակելով կ'ըսէ. «Աստուծոյ չհաւատացին, ու յոյսերնին Անոր փրկութեանը վրայ չդրին»: Բայց Տէրը վերէն ամպերուն հրաման ընելով երկինքի դռները բացեր էր որպէսզի երկինքի ցորենը, հրեշտակներուն հացը առատապէս անոնց վրայ տեղայ, իրենց յուսացածէն և ակընկալածէն շատ աւելի: Եւ մարդիկ կերան հրեշտակներու հացը, որուն համը բացատրելու համար մարդկային բարբառով, ըսուած է թէ, մեղրով շինուած իւղով զաթաներու համը ունէր (Ելից. 16. 31: Թուոց 11. 8):

Սատանան միեւնոյն կասկածները կը բերէ նորադարձ անհատներու սրտին մէջ ըսելով թէ, ապաշխարելէն վերջ՝ երբ սուտ չխօսիս, չխաբես, այսինչ կամ այնինչ գործերը չընես, չես կրնար ապրուստդ ճարել, թշուառութեան ու խեղճութեան կը մատնուիս դուն և ընտանիքդ ալ: Սակայն Տէրը ճշմարտապէս իրեն յուսացողներուն ոչ մէկը անօթի ու թշուառ ձգած է առանց հիմնական պատճառի: Թող Սատանան այսպիսի կասկածներով հաւատքդ չալեկոծէ: «Տղայ էի ու ծերացայ, բայց արդար անեսն եղած չը տեսայ, կամ անոր զաւակը հաց մուրացող: Ամէն օր կ'ողորմի ու փոխ կուտայ. և անոր սերունդը օրհնուած է» Սղմ. 37. 25, 26: «Հաւատարիմ է Անիկա որ խոստացաւ»: Եբր. 10. 23: «Ան որ խօսք տուաւ կարող է ընելու ալ»: Հռովմ. 4. 21»: «Հաւատարիմ է Ան որ ձեզ կանչեց, ու պիտի կատարէ ալ: Ա. Թես. 5. 24:

Ինչպէս խորանին կառուցուածքին իւրաքանչիւր մասը, նմանապէս Մանանան, երկնաւոր բաներու նմանութիւնովը ու շուքովը կը ծառայէ: Աստուած ուրիշ միջոցներ կրնար գործածել Իսրայէլացիները կերակրելու համար, օրինակ կրնար զանոնք երբեք չանօթեցնել, բայց այն ատեն անոնք բողոքովին ծուլութեան պիտի վարժուէին, կրնար

երկնային բարիքներով անոնց պէտքը լեցնել, բայց քանի որ անոնք երկնաւոր բաներու շուքովը կը կենային, պէտք էր որ երկինքէն տրուէր: Մանանան այն ատեն անոնց մարմնաւոր պէտքը լեցուց, ներկայիս Աստուծոյ զաւակներուն հոգեւոր պէտքը կը լեցնէ և մեզի կը սորվեցնէ սա կենսական իրողութիւնը թէ մեր հոգեւոր կարիքները չեն կրնար բաւարարուիլ աշխարհային բարիքներով:

Դարձեալ կրնար ըլլալ որ մէկ անգամ ժողովելէն վերջ, չարաթ մը ուտէին, քանի որ պէտք եղածէն աւելի կը տեղար և մնացածը արեւածագէն վերջ կը հալէր, բայց ոչ այդպէս, Աստուած պատուիրած էր որ բացի Շաբաթէն ամէն օր, առտու կանուխ ժողովէին: Ասով դարձեալ անոնց հաւատքը փորձեց թէ ո՞ր աստիճան պիտի վստահէին Իրեն, և կը տեսնենք թէ մարդ էակը ո՞րչափ թերահաւատ եղած է ըսկիզբէն ի վեր, անոնցմէ ոմանք պէտք եղածէն աւելի ժողովեցին և որդնոտելով հոտեցաւ: Միթէ միեւնոյն ճշմարտութիւնը չէ՞ որ մեր Տէրը կը սորվեցնէ Տէրունական աղօթքին մէջ. «Մեր ամէն օրուան հացը այսօր ալ մեզի տուր» ըսելով: Հաւանաբար առանց բացառութեան մեզմէ շատեր յաճախ և ոմանք ալ օրը մէկէ աւելի անգամներ այս աղօթքը կը կրկնեն թութակաբար և առօրեայ ապրուստէն աւելիին ակնկալութեամբ: Եւ մի գուցէ եթէ Տէրը միայն օրուան բաւարար վաստակ տալու ըլլայ, անոնք դժուարին և տրտնջան իսրայէլացիներուն նման:

Անցեալէները շատ անկեղծութեամբ կ'արտայայտուէր տաւրեց և հարուստ կեկ եղբայր մը ըսելով. «Դրամ աւելցնելը կը սիրեմ, և կը խորհիմ թէ ի՞նչ նոր միջոցներով կրնամ աւելի դրամ չահիլ»: Ո՛հ, ո՞րչափ սիրելի դարձած է այս «աշխիւրաւ մամոնան» նոյնիսկ Աստուծոյ զաւակներուն աչքին: Զուր տեղը չէ որ Առաքեալը կ'ըսէ. «Բարեբերնիդ արծաթապէր չըլլայ, բաւական սեպեցէք որչափ բան որ ձեռքերնիդ կայ, վասնզի ինք զրուցեց թէ բնաւ քեզ պիտի չթողում, ու բնաւ քեզ երեսէ պիտի չձգեմ»: Երբ. 13. 5: Շատ քիչեր իրենց կեանքովն ու կենցաղովը ասոր վկան կրնան ըլ-

լալ: Ես կեանքիս մէջ մէկ անհատ միայն ճանչցած եմ ծայրահեղօրէն դրամատիաց, յանձին Արարհամ խօճա կեռնեանի, որ քանի մը տարի առաջ ի Տէր ննջեց: Որով Տէրը այս մասին ալ ինքզինքը առանց վկայի թողուցած չէ:

Մանանայի օրինակը այլ տեղ վնասելու հարկ չկայ, մեր բնաբանին մէջ Յիսուս ինք կ'ըսէ. «Ես եմ կենդանի հացը, որ երկինքէն իջայ»: Ինչպէս Իսրայէլացիք ամէն առտու կանուխ պէտք էր ժողվէին. նմանապէս Տէրը ամէն օր, առտու կանուխ իր զաւակները առջեւ տեսնել կ'ուզէ. որպէսզի ինքզինքը որպէս երկնային Մանանայ, կենդանի հաց, հոգեւոր կերակուր մատուցանէ:

Տէրը վայելելու ենք ոչ միայն մեր աճումին ու պարտացման համար, հապա այլոց օգտակար ըլլալու նպատակով: Եթէ Տէրով ընձեռած բարիքները լոկ մեր անձերուն վերապահենք, եսասիրութեան ծիրին մէջ չըջափակւած պիտի ըլլանք: Անոր համար Մարգարէն կ'ըսէ. «Տէր Եհովա ինձի իմաստուններու լեզու տուաւ, որպէսզի յոգնածին խօսքով օգնել գիտնամ. ամէն առտու զիս կ'արթնցընէ, Անիկա իմ ականջս կ'արթնցնէ, որպէսզի աշակերտներու պէս լսեմ» (Եսա. 50. 4): Օրհնեալ վիճակ ու կեանք, ո՛հ թէ ամէն հաւատացեալի բաժինը այս ըլլար:

Պօղոս Առաքեալ այս դէպքին ակնարկելով կ'ըսէ. «Ամէնն ալ նոյն հոգեւոր կերակուրը կերան» Ա. Կոր. 10. 3:

Մեծ ու պզտիկ, ծեր թէ երիտասարդ, կին թէ էրիկ մարդ, ազնուական թէ ռամիկ, առանց դասակարգի և տարիքի խտրութեան նոյն մանանայէն կերան: Այո՛, «Մանանան» իր խորքին մէջ հոգեւոր գրականութիւն մըն է և միեւնոյն հոգեւոր սեղանը կը բանայ ամէնուն առջեւ առանց խտրութեան: Ինչպէս այն ատեն մանանային համար «մանհու» ըսին, այս Մանանային համար ալ «Ի՞նչ է այս» ըսողներ ըլլան թերեւս: Զենք զարմանար, նոյնը ըրին աշխարհի Փրկչին և մեծ վարդապետին. «Ասիկա ուրկէ՞ ունի այս ամէն բաները, ասիկա հիւսնին որդին չէ՞, Ասոր մայրը Մարիամ չի՞ կոչուիր, Ասոր քոյրերը ամէնը մեր

քով չե՞ն եւլն. (Մատթ. 13. 53—56). ու անոր վրայով կը գայթակղէին, որուն մէջ Հայրը հաճած էր որ Աստուածութեան բոլոր շնորհները ինքնին ընկնէին, որ է իր փառաց լոյսը և իր էութեան բուն պատկերը: (Կող. 1. 19 Եբր. 1. 3):

Լոկ գրական կտորներ, վերլուծումներ ու նկարագրութիւններ՝ որքան ալ հրապուրիչ ու հմայիչ ըլլան, երբ հոգեւոր չափանիշով արժէքաւորելու ըլլանք կը տեսնենք թէ անոնք Եգիպտոսի սոխին ու սխտորին հոտն ու բուրումը ունին, որուն այնքան ցանկացին Իսրայէլացիք իրենց սըրտին թանձրացումովը:

Ամէն բանէ աւելի վեր է հոգեւոր իրողութիւններու արժէքը, որովհետեւ անոնք կը սատարեն մնայուն ու յաւիտենական ապրումներու կերտումին:

Ուրեմն քու լաւագոյն ձիրքերդ ու կարողութիւններդ ի սպաս դիր ասոր և մի՛ արհամարհեր հոգեւոր պարզութիւնները: Զանա՛ անոնց մէջ գտնել զեղեցկութիւններ և անոյշ հիւթեր, ժրջան մեղուի մը նման, որ ծաղկէ ծաղիկ թառելով կը ծծէ ու կը ժողվէ գեղեցիկ հիւթերը, այն ատեն դուն եւս պիտի կրնաս ըսել. «Որչափ քաղցր է քու խօսքդ իմ քիմքիս, մեղրէն աւելի անուշ է իմ բերնիս»: Սղմ. 119. 103:

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՄԱՐԴԸ ՄՈՎՍԷՍ. — Սովորական մակդիր մը չէ «Աստուծոյ Մարդը» անուանակոչումը, և ոչ ալ կոչական իմաստ ունի ան, ինչպէս սովոր ենք յաճախ յորջորջել «Մա՛րդ Աստուծոյ, այսինչ կամ այնինչ բանը չընէիր, եւայլն»: Այլ՝ ան ներկայի բոլոր արքունական և ազնւապետական շողջողուն տիտղոսներն իսկ գերադասող ստորոգելի մըն է, տրուած այն մարդուն որ իր 120 տարւան կեանքի փորձառութեամբն ու քառասուն տարուան անապատային ճանապարհին բեղուն գործունէութեամբ ապերախտ ու խստապարանոց ազգի մը մատուցած բեղուն ծառայութեամբը արժեցուց, թէ ինքը իրապէս «Աստուծոյ Մարդն» է և «Իսի՛ս մեծ Մարդ» է:

«Մովսէս ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ փառաւունի ծա-

ռաներուն առջեւ ու ժողովուրդին առջեւ խիստ մեծ մարդ մըն էր»։ Եւրից. 11. 3։ Ի՞նչպէս «մեծ» չկոչել մարդ մը որ մէկ ու կէս միլիոն ժողովուրդին խնդն ու ժպիտը, լացն ու կոծը իր սրտին վրայ կը կրէր։ Այո՛, մեծ էր ան, հապա «խիստ մեծ» էր, ինչպէս գերքը կը վկայէ իր մասին։

Անգամ մը, երբ Իսրայէլացիք իրենց անթլիփատ սըրտովը Տէրոջմէ խոտորելով սկսան ոսկի հորթին երկրպագութիւն ընել, Տէրը ուզեց անոնց բոլորը կորսնցնելով, զինքը մեծ ժողովուրդ մը և ազգ մը ընել։ Ահա՛, առիթը ներկայացած էր, ոչ միայն Եզրպտոսի երկրին մէջ մեծ ճանչցուելու, հապա ամբողջ աշխարհի մէջ մեծ գիտցուելու։ Անոր մեծութիւնը և վեհանձնութիւնը թող չէր տար իրեն որ մէկ միլիոնի հետ կէս միլիոնի չափ աջ ու ձախ չգիտցողներ մէկ անգամէն ոչնչանան և ինք անոնց տեղը անցնի։ Դուռն եթէ Մովսէսի տեղը ըլլայիր արդեօք որքա՛ն հեշտութեամբ պիտի ընդունէիր այս առաջարկը. վասնզի ոչ միայն մեծ մարդ մը, հապա մեծ ազգի մը հայրը ըլլալու պատեհութիւնը ներկայացած էր։ Բայց ան իր մեծութենէն աւելի համեստ ու հեզ մարդ մըն էր. իրեն համար արտաքին մեծութիւնը արժէք չունէր, վասնզի ներքնապէս մեծ և բոլոր մարդոցմէ աւելի հեզ էր։

Տէրը ինք անոր համար վկայելով կ'ըսէ. «Եթէ ձեզմէ մէկը մարգարէ ըլլայ, ես Տէրս ինքզինքս տեսիլքի մէջ կը ճանչցնեմ անոր, կամ երազի մէջ կը խօսիմ անոր հետ։ Իմ ծառաս Մովսէս այնպէս չէ, որ իմ բոլոր տանս մէջ հաւատարիմ է. Անոր հետ բերան ի բերան, յայտնապէս կը խօսիմ, և ոչ թէ առակով. ու անիկա Տէրոջը կերպարանքը կը տեսնէ»։ Թուոց 12. 6—8։

Ան կոչուած է Աստուծոյ մարդը, Բ. Օր. 33. 1։ Ա. Մնաց. 23. 14։ Տէրոջը ծառան, Բ. Օր. 34. 5։

Ան Աստուծոյ բոլոր տանը մէջ հաւատարիմ էր։ Թուոց 12. 7։ Եբր. 3. 2։ «Անիկա իր ճամբաները Մովսէսի ճանչցուց»։ Սաղմ. 103. 6. Եւ թէ «Տէրոջը երես առ երես ճանչցած Մովսէսին պէս՝ Իսրայէլի մէջ մարգարէ մը չեւաւ»։ Բ. Օր. 34. 10։

Սա որոշ է թէ ամէն դարու մէջ եղական դէմքեր ու անհատներ անպակաս եղած են, և ամէն մարդ կոչուած է իր անոնց պէս ըլլալու. բայց կան ընդհանուրին վերաբերեալ ճշմարտութիւններ, որոնց պէտք է ամէն հաւատացեալ հետեւի: Մենք որչափ որ մօտ երթանք Տէրոջը, Տէրը այնքան կը մօտենայ մեզի, այս բացարձակ իրողութիւն մըն է ամէն դարու համար: Տէրը քեզմով ինչպիսի կեանք մը ցուցնել և քեզ ինչպիսի մարդ մը ընել կ'ուզէ, երբեք խորհած ես այս մասին ու կատարած ես քեզի ինկած բաժինը: Տէրը տայ որ Տէրոջը ծառայելու և հեզ ըլլալու մըրցանիչը ուրիշին չտաս:

Մեծ օրհնայիրիցի ձեռքի գաւազանք եւ վեմը.— Ինչպիսի Զրաշալի գործեր չէր ըրած այդ գաւազանը Եգիպտոսի մէջ և Կարմիր ծովուն վրայ: Բայց այդ գաւազանը և պատճառ եղաւ իր Քանան չմտնելուն: Ըստ Թուոց 20. 7—13ին, Տէրը ըսած էր Մովսէսի և Ահարոնի. «Իսրայէլի ժողովքը ժողովէ և անոնց աչքին առջեւ խօսեցէք ժայռին, ու իր ջուրը պիտի տայ», բայց Մովսէս նախընթաց դէպքէն զայրացած կարծես, ձեռքի գաւազանովը երկու անգամ ժայռին զարկաւ, ըսելով «Այս ապառաժէն ջուր պիտի հանենք»: Այո՛, այս դէպքին առջեւ Տէրը Մովսէսի ու Ահարոնի ըսաւ. «Ուրովհետեւ ինծի չհաւատացիք Իսրայէլի որդիներուն աչքերուն առջեւ զիս փառաւորելու, անոր համար դուք այս ժողովուրդը պիտի չտանիք այն երկիրը զոր անոնց տուի»: Այս խօսքէն կը հետեւցուի թէ կարծր ժայռին ու լերկ ապառաժին առջեւ թերահաւատութեան պէս բան մը ունեցաւ երբ ըսաւ. «ձեզի այս ապառաժէն ջուր հանենք»: Ուրիշ կէտ մը. Տէրը «խօսեցէք ապառաժին» ըսած էր. իսկ Մովսէս փոխանակ խօսելու, ձեռքի գաւազանովը երկու անգամ զարկաւ ապառաժին, անգամ մը Ահարոնի, անգամ մըն ալ իր տեղը: Մեր բնաբանին մէջ կարդացինք թէ՛ այն վէմը Քրիստոս էր: Այո՛, Քրիստոս զարնուելու էր, բայց ո՛չ Մովսէսի ձեռքով և ոչ ալ երկու անգամ:

Դարձեալ այս արարքով, հետագային ըլլալիք մարգա

A 79715

րէութիւն մը կանխած եղաւ թէ, Անոնք ինծի, իրենց խոցածին պիտի նային»։ Զաք. 12. 10։

Ով հաւատացեալ կամ գործաւոր եղբայրս, ուշադիր եղիր։ Հաւանաբար Տէրով եկեղեցիին մէջ Մովսէսի գաւազանը ձեռքդ ունիս. բայց պէտք է զոյգ ըլլաս թէ՛ նշագէս գործածելու ես զայն, ժամանակը, կերպը և վայրը զիտնալու ես, մի գուցէ անոր սխալ և անտեղի գործածումը քեզ ալ զրկէ խիստ բաղձացուած և մեծ օրհնութենէ մը։ Մեր անձնական իմաստութիւնը, ձիրքն ու կարողութիւնները երբ առանց Հոգիին առաջնորդութեանը ինքնազուխ գործի լծուին, յաճախ օգուտէ աւելի մլաս յառաջ կը բերեն։ Եթէ Տէրով աշխատեմք մօտ ապրող Մովսէս սխալեցաւ իր ձեռքի գաւազանը գործածելու մէջ, հապա դո՛ւն... Դո՛ւն աւելի դողդղալու ես «որպէսզի գիտնաս թէ ինչպէս պէտք է քեզ Աստուծոյ տանը մէջ պտտիլ, որ կենդանի Աստուծոյ եկեղեցին է»։ Ա. Տիմ. 3. 15։ «Զօրութեամբ չէ, և ուժով չէ, հապա իմ հոգիովս, կ'ըսէ զօրաց Տէրը»։ Զաք. 4. 6։ «Առանց ինծի բան մը չէք կրնար ընել»։ Յովհ. 15. 5։

ՎէՄԸ. — Այն վէմը հինաւուրց և տիտան, լայնախարիսխ ու երկնաբերձ, միացած կրակէ և ամպի սիւնին կ'ամրողջացնէր անպաշտպան ժողովուրդին հովանին։ Վէմը՝ ցորեկի անապատային տօթէն պահող և հարաւի խորշակէն պաշտպանող ծածկոյթն էր։ Վէմը՝ իրենց համար՝ զիրենք շրջապատող և իրենց թշնամի հեթանոս ազգերու անմատոյց և անառիկ բերդն ու պարիսպն էր։ «Ու կը յիշէին որ Աստուած իրենց վէմն էր, և Բարձրեալ Աստուածը իրենց Փրկիչ էր»։ Սղմ. 78. 35։ Դարձեալ՝ «կը խմէին այն հոգեւոր վէմէն որ անոնց հետ կ'երթար. ու այն վէմը Բրիստոս էր»։ Ա. Կոր. 10. 4։ Զարնե՛լ այս վէմին, այդ հեթանոսներու գործն էր. «Իմ կռնակս՝ զարնողներուն, և այտերս՝ փետողներուն տուի»։ Եսա. 50. 6։ «Հերկողները իմ կռնակիս վրայ հերկեցին ու իրենց ախօսները երկնցուցին»։ Սաղմ. 129. 3։

Նայէ բարեկամս, մինչ մէկ կողմէն կը մեղադրենք

զանոնք որ զարկին անոր ու ծեծեցին զայն, արդեօք մենք
ալ անոր հետ մեր վերաբերումովը նոյնը չենք ընենք: Այս
վէժը որ շատերու կողմէ անարգուած, լքուած ու գայթակ-
ղութեան վէժ եղած է, քեզի համար փրկութեան և ապաս-
տանի վէժ կրնայ ըլլալ երբ հաւատքով Անոր նայելով ա-
ղերսես:—

«Վասն եմ հերձեալ Վեմ դարուց,
Թող պահուիմ ծոցդ հոգեբոյժ,
Խոցոս կուկդ յորդ վազած,
Ջուրն ու արիւնն համընթաց:

Իբրեւ մեղքի կրկնադեղ,
Թող սիրսս ընեն սուրբ անմեղ»:

«Թե արտաւուս յար վազեր,
Յուանդս ալ չի նուագեր,
Մեղքս քաւել չեին կրնար,
Ինչ փրկութեանս ես լո՛կ հար:

Վասն եմ հերձեալ Վեմ դարուց,
Թող պահուիմ ծոցդ հոգեբոյժ»:

ԺԱՅՈՒՆ ԲՂԽՈՂ ԶՈՒՐԸ.— Ինչ որ է հացը մար-
մնոյն որպէս հաստատուն սնունդ, նոյնն է ջուրը որպէս ծա-
րաւը յագեցնող հեղուկ ըմպելի: Մին առանց միւսին թե-
րի է: Մարմինը երկուքին ալ նոյնչափ պէտք ունի ապրե-
լու համար, ու յաճախ երկրորդին պակասը աւելի շատ ըզ-
գալի ու անտանելի կը դառնայ. նամանաւանդ ամրան տօ-
թին այն ալ անջուր վայրերու մէջ:

Եւ վերջապէս ջուրը ջինջ ու անապական, ջո՛ւրը զո-

վացուցիչ և կազդուրիչ, ջո՛ւրը լուացող ու մաքրող, ջո՛ւրը ոռոգող ու կենդանի՝ ինչպէս բղխեցաւ այն ատեն եւ յագեցուց անջուր ու կիզիչ անապատին մէջ դեզերող ժողովուրդը, հիմա ալ և միշտ, պատրաստ է աշխարհի մեղաց անապատին մէջ մոլորած հոգիներուն պապակը յագեցնելու ձրիաբար և առատօրէն: «Ով բոլոր ծառաւածներ, ջուրերուն եկէք. առանց ստակի և առանց գնոյ, գինի ու կաթ ծախու առէք»: Եսա. 55. 1—3: «Ես ծարաւին ձրի պիտի տամ կենաց ջուրին աղբիւրէն»: Յայտ. 21. 6: «Եւ հոգին ու հարսը կ'ըսեն, եկուր, և ան որ կը լսէ՝ թող ըսէ, եկուր, ու ան որ ծարաւ է թող գայ, և ան որ կ'ուզէ՝ կենաց ջուրը ձրի առնէ»: Յայտ. 22. 17:

Ահա՛ ամէն բան պատրաստ է քեզի համար, ո՛վ հոգի պատուական, հրամմէ՛, կեր ու խմէ...

Հալիպ

Դ. ՄԱՐԱՆԵՍՆ

ՄԱՆԱՆԱՅԻ ՏՐՈՒԱԾ ԱՆՈՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ՅԻՍՈՒՍԻ ՆՄԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Առաջին՝ Մանուկայ «Մանհու» բառէն կու գայ, որ ման ալ ըսուեցաւ: Ելց. 16. 15 (նայէ լուսանցքին) և հմր. 30: Նորութիւն մըն էր այս, որով կը հարցնեն ման հու, ի՞նչ է այս: Մարդիկ ջանացին բացատրել զայն հաւանաբար, բայց պատասխանը զոհացուցիչ չէր եղած, լման չէր բացատրուած:

Յիսուսի համար ալ հարցուեցաւ «Ո՞վ է այս»: Եթէ ըսեն մարդ է Աստուածութիւն կը տեսնեն մէջը, եթէ ըսեն Աստուած է մարդեղութիւն ունէր, եթէ ըսեն Աստուած մարդ է գեռ նմանը չեն տեսած, մարդկային միտքը այլալաժ գոչեց. «Ո՞վ է այս, ո՞վ ես դուն»:

Անցեալի հարցումը տակաւին կը շարունակուի նոյն թափով: Գիտուններ բնութեան շատ մը գաղտնիքները երեւան բերին և շատ մը խրթին հարցեր լուծեցին, սակայն ո՞վ կրցաւ հասկնալ թէ ո՞վ է Յիսուս. ո՞վ կրցաւ գիտնալ Անոր յաւիտեանական խորհուրդները, Երրորդութեան մէջ դիրքը, մարդեղութեան ծրագիրը:

Երկրորդ՝ «հաց», «երկինքէն հաց պիտի տեղամ» Ելից. 16. 4: «Կշտանալու չափ հաց» հմր. 9: «Այս է այն հացը զոր Տէրը ձեզի ուտելու տուաւ» հմր. 15: Անապատին մէջ երկիր գոցուած՝ երկինք կը բացուի հաց տալու համար, կըշտանալու չափ, երբ մարդկային միջոցները անզօր էին, Ամենազօրը կու տայ հացը:

Յիսուս կենաց Ման երկինքէն տրուած է երբ մարդկային կերպեր կարելի չէր լեցնել. պէտքը մարդկութեան «նոխազներուն և զոհերուն արիւնը» բաւական չէին, մարդկային ջանքեր, բարոյական ճիգեր կարող չէին փրկել մարդը, կշտացնել անոր հոգին. երկինք պէտք էր բացուէր. Յովհ. 6. 32—34: Աստուածամարդ Յիսուս երկինքէն իջած է ապրեցնելու համար մարդկութիւնը, «Ուրիշ անուն մը չիկայ երկինքի տակ մարդոց մէջ տրուած, որով կարող ըլլանք

փրկուել»։ Հացանման «եղջիււրներ» չեն կարող մարդուն հոգին կշտացնել։ Յիսուսը ուսողներ բնաւ չեն անօթենար, «կշտանալու չափ հաց» միայն Յիսուս կրնայ ըլլալ։ «Ան որ ինծի կու գայ, երբեք պիտի չանօթենայ»։ Յիսուսը ուսողներ «կշտանալու չափ պաշար» ունին։

Երրորդ՝ Հրեասկներու հաց, Սղմ. 78. 24—25։ Այս անունը մեզի երկու կերպով կրնայ հասկցուիլ (1) երկինքի հրեշտակներու կերակուրը մանանան է՝ որուն իսրայէլացիք ատեն մը մասնակից եղան։ (2) Մանանան հրեշտակներու ձեռքով տրուեցաւ ինչպէս օրէնքի համար ալ «հրեշտակներու ձեռքով տրուեցաւ» ըսուած է։ Եբր. 2. 2։

Նոյն հրեշտակները Յիսուսը վայելած են և Անոր ըսպասաւորներն են։ Յիսուսի աշխարհի յայտնուելովը մարդն ալ մասնակից եղաւ հրեշտակներու դարաւոր վայելքին. և ի՞նչ խորհուրդ, եկեղեցին օր մը շատ աւելի պիտի վայելէ Յիսուսը։ Մանանան սրբութիւն սրբութեանցի մէջ, տապանակ ուխտի մէջ իսկեսափորին մէջ դրուած կը պահուէր որպէս յիշատակ. Ելց. 16. 32—36։ Եբր. 9. 4։ Եւ վերջապէս Յայտնութեան մէջ կ'ակնարկէ պահուած մանանային որպէս բացառիկ վայելք մը խոստացուած յաղթողներուն։ Յայտ. 2—17։ Յիսուս սուրբերու յաւիտենական բաժին է։

Չորրորդ՝ Ազնուականներու հաց, ըսուած է, Սղմ. 78. 24—25։ (տես լուսանցքը)։ Աղքատի կորեկ կամ գարիէ հաց չէր մանանան. ազնուականներու վայել հաց մըն էր, իշխանականներ կ'ուտէին ատկէ, թէպէտ հասարակ ժողովուրդն ալ կ'ուտէր։ Անտպատին մէջ հաւասարութիւն մը կը տեսնուի, «ամէնն ալ նոյն... կերակուրէն կ'ուտէին և նոյն ջուրէն կը խմէին։ Ա. Կրնթ. 10. 3։ Աստուծոյ տուած մէկ հաւասարութիւնը վայելեցին։ Հարուստ, աղքատ միացան հոն երկնային պարգեւին առջեւ։

Յիսուս ալ որպէս ազնուականի վայել «հաց» աշխարհը միացուց իր մէջ, հաւասարութիւն տալով ամէն դասակարգի։ Ոմանք Յիսուսը տգէտներու, աղքատներու կը վայելեցնեն, սակայն Ան «ազնուականի հաց» է։ Ոչ ազնիւը ազ-

նըւական ընելէն վերջն է որ Ինքզինքը կը բանայ անոր :
 եփես. 2. 6—7 : Ամենանուրբ զգացումները և ամենասուրբ
 կենցաղը մեծցնող հացը Ան է :

Այսպէս Յիսուս մեղի տրուած է որպէս Կենաց Ման որ
 բաւական է լեցնել մեր ամէն պէտքը : Աշխարհի բուն պէտ-
 քը այս հացին է : Անհատական թէ ընկերային չատ մը տազ-
 նապներ կրնան հարթուիլ Կենաց Մանէն կերակրուելով , այ-
 լապէս մարդկութիւնը դատապարտուած է անսուաղութեան :
 Աստուածութեան լեցունութիւնը Իր մէջ է , վայելողներ Ա-
 նոր կը նմանին :

Պէյրուք

ԱՌՐԱՀԱՄ Գ. ՃԻԶՄԷՃԵԱՆ

Ա. ՄԱՍ

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐ

1947	ՅՈՒՆԻԱՐ	ՓԵՏՐՈՒԱՐ
Կիր.	- 5 12 19 26	- 2 9 16 23
Ռե.	- 6 13 20 27	- 3 10 17 24
Փե.	- 7 14 21 28	- 4 11 18 25
Պե.	- 1 8 15 22 29	- 5 12 19 26
Սե.	- 2 9 16 23 30	- 6 13 20 27
Ուր.	- 3 10 17 24 31	- 7 14 21 28
Շր.	- 4 11 18 25 -	- 1 8 15 22 -
	ՄԱՐՏ	ԱՊՐԻԼ
Կիր.	- 2 9 16 23 30	- 6 13 20 27
Ռե.	- 3 10 17 24 31	- 7 14 21 28
Փե.	- 4 11 18 25 -	- 1 8 15 22 29
Պե.	- 5 12 19 26 -	- 2 9 16 23 30
Սե.	- 6 13 20 27 -	- 3 10 17 24 -
Ուր.	- 7 14 21 28 -	- 4 11 18 25 -
Շր.	- 1 8 15 22 29 -	- 5 12 19 26 -
	ՄԱՅԻՍ	ՅՈՒՆԻՍ
Կիր.	- 4 11 18 25	- 1 8 15 22 29
Ռե.	- 5 12 19 26	- 2 9 16 23 30
Փե.	- 6 13 20 27	- 3 10 17 24 -
Պե.	- 7 14 21 28	- 4 11 18 25 -
Սե.	- 1 8 15 22 29	- 5 12 19 26 -
Ուր.	- 2 9 16 23 30	- 6 13 20 27 -
Շր.	- 3 10 17 24 31	- 7 14 21 28 -

1947	ՅՈՒՆԻՍ	ՕԳՈՍՏՈՍ
Կիր.	- 6 13 20 27	- 3 10 17 24 31
Ռե.	- 7 14 21 28	- 4 11 18 25 -
Փե.	- 1 8 15 22 29	- 5 12 19 26 -
Պե.	- 2 9 16 23 30	- 6 13 20 27 -
Սե.	- 3 10 17 24 31	- 7 14 21 28 -
Ուր.	- 4 11 18 25 -	- 1 8 15 22 29 -
Շր.	- 5 12 19 26 -	- 2 9 16 23 30 -
	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ	ՆՈՎԵՄԲԵՐ
Կիր.	- 7 14 21 28	- 5 12 19 26
Ռե.	- 1 8 15 22 29	- 6 13 20 27
Փե.	- 2 9 16 23 30	- 7 14 21 28
Պե.	- 3 10 17 24 -	- 1 8 15 22 29
Սե.	- 4 11 18 25 -	- 2 9 16 23 30
Ուր.	- 5 12 19 26 -	- 3 10 17 24 31
Շր.	- 6 13 20 27 -	- 4 11 18 25 -
	ՆՈՅԵՄԲԵՐ	ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
Կիր.	- 2 9 16 23 30	- 7 14 21 28
Ռե.	- 3 10 17 24 -	- 1 8 15 22 29
Փե.	- 4 11 18 25	- 2 9 16 23 30
Պե.	- 5 12 19 26 -	- 3 10 17 24 31
Սե.	- 6 13 20 27 -	- 4 11 18 25 -
Ուր.	- 7 14 21 28 -	- 5 12 19 26 -
Շր.	- 1 8 15 22 29 -	- 6 13 20 27 -

ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ

Յունուար— Նորոգութիւններ քեզ եւ ինձ համար:
 Փետրուար— Նոր օրհնութիւններ վերեւ տեղան վար:
 Մարտ— Հաւաստիք բարի կոխն մղէ արդ:
 Ապրիլ— Ձառա Բրիտանիայի կեանքին նմանիլ,
 Մայիս— Որպէսզի վարդի նման դուն փայլիս.
 Յունիս— Յիսուսի յանձնէ կեանքդ՝ որ ապրիս:
 Յուլիս— Նուիրէ Անոր դուն ինչ որ ունիս,
 Օգոստոս— Ես պիտի առնես առ հարիւր տոկոս:
 Սեպտեմբեր— Հաւատա Խօսքին, մ'ըլլար անհամբեր,
 Հոկտեմբեր— Ծառայէ Անոր ու շատ պտուղ բեր:
 Նոյեմբեր— Անձնաբնութեամբ յանցանքներդ միտ բեր,
 Դեկտեմբեր— Աղօթք որ գայ տարի մ'օրհնաբեր:
 Հալէպ

Ս. Մ.

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ՏՈՆԵՐ, ՏԱՐԵԴԱՐՁՆԵՐ ԵՒ ՆՇԱՆԱՌՈՐ ԹՈՒԱԿԱՆՆԵՐ

ՅՈՒՆՈՒԱՐ

- 1 ԴՂ. ԿԱՂԱՅԴ
- 6 ԲՂ. Ս. ԾՆՈՒՆԴ
- 12 ԿԻՐ. Յիշատակ կաղժութեան առաջին Ս. Գրոց ընկերութեան
Ռուսաստանի, 1800:
- 13 ԲՂ. Անուանակոչութիւն:
- 27 ԲՂ. Յիշատակ կաղժ. Բրիտանկ. Աստուածաշունչի ընկերու-
թեան, 1804:
- 30 ԵՂ. (Վերջ ձմրան առաջին 40 օրերու)
- 31 Ուր. (Սկիզբ ձմրան երկրորդ 50 օրերուն)

ՓԵՏՐՈՒԱՐ

- 13 ԵՂ. Վարդանանց
- 14 Ուր. Տեառնըդառաջ
- 15 Շր. Ծնունդ Գալիլոսի, ձեւ սակայն էլ շարժիչ նշանաւոր ա-
սացուածքին հեղինակ, 1564:
- 17 ԲՂ. Ա. օր մեծ պահոց: Մահ Մեսրոպ Մաշթոցի, հնարիչ հայ տա-
ռերու, 439:
- 20 ԵՂ. (Ջերմութիւն կ'իջնէ օդին մէջ):
- 27 ԵՂ. Վախճանում Ս. Գրիգոր Նարեկացիի, հեղինակ «Նարեկ»
աղօթագիրքին, 1003:

ՄԱՐՏ

- 7 Ուր. (Ջերմութիւն կ'իջնէ հողին մէջ)
- 10 ԲՂ. Ննիցեցի Տէր ձօրձ Միւլլըր, հաւատքի մեծ հերոս, որ Ս. Գիր-
քը 101րդ անգամ շարունակ ծունկի վրայ գալով կարգացած է
1898: (Յուրտ պառաւանց եօթն օր, ութը գիշեր):
- 15 Շր. Գահընկեցութիւն Զարին, 1917:
- 20 ԵՂ. Մահ իսահակ Նեւտոնի, երկրի ձգողութիւնը գտնող գիտուն
և հաւատացեալ, 1727:
- 21 Ուր. (Գարնանամուտ, գիշեր ցօրեկ հաւասար)
- 30 ԿԻՐ. ԵԱՂԿԱԶԱՐԴ

ԱՊՐԻԼ

- 4 Աւագ Ուր. Յիշատակ չարչարանաց և խաչելութեան: Երևանի
Խրիմեան Հայրիկի, անգլիացիք զայն «Արեւելքի Մագը» կո-
չեցին, 1820:
- 6 Կիր. ԶԱՏԻԿ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ
- 9 Դշ. Նահատակութիւն Կիլիկիոյ միութեան ժողովին գացող վե-
րապատուելի նուիրակներուն, 1909:
Աբրահամ Լինքըն կը յաղթէ գերեվարներուն, 1865:
- 13 Կիր. Նոր Կիրակի (Թովմասի Կիրակի):
- 15 Դշ. Հիմնադրութիւն Հ. Բ. Ը. Միութեան, 1906:
- 16 Դշ. «Թիթանիկ» աշխարհահռչակ նաւը կ'ընկղմի և ճամբորդ-
ներու միջեւ կը պարզուի հոգեւոր յուզիչ տեսարան մը, 1912:
- 24 Կշ. Սգատոն համայն հայ նահատակաց (Ջաւրէ մէկ միլիոն հայե-
րու, 1915):
- 28 Բշ. Պարտութիւն և աքսոր Նափոլէոն Մեծի, 1814:

ՄԱՅԻՍ

- 1 Եշ. Բանուորական միջազգային տօն:
- 3 Եբ. Պերլինի ամբողջական գրաւում Կարմիր Բանակի կողմէ 1945:
- 6 Դշ. Յիշատակ ընդհանուր նահատակաց Լիբանանի:
- 7 Դշ. Գերմանական բանակներու անձնատուութիւն, 1945:
- 9 Ուր. Վերջ համաշխարհային Բ. պատերազմի, 1945:
- 15 Եշ. ՀԱՄԱՐՁՈՒՄ
- 16 Ուր. կազմ. Փրկութեան բանակին Ամերիկայի, 1880:
- 25 Կիր. ՀՈԳԵԳԱՆՈՒՄՏ
- 29 Եշ. Թրքաց գրաւումը Կ. Պոլսոյ, երբ ճգնաժամային պահուն
կրօնական վիճաբանութիւններու մէջ Թաղուած զանց ըրին
պաշտպանութեան գործը, որմէ կը փնայ «Բիւզանդական վե-
ճեր», 1453:

ՅՈՒՆԻՍ

- 2 Բշ. Առաջին միութեան ժողովի օր Սուրիոյ և Լիբանանի Հոգ-
եղբայրութեան Հալէպի մէջ, 1927:
- 4 Դշ. Գրաւում Հռոմի դաշնակիցներու կողմէ, 1944:

- 5 ԵՂ. Դաշնակից առաջին ցամաքահանում Ֆրանսայի վրայ 1944
- 14 ՇԲ. Գերման գրառում Բարիզի 1940:
- 16 ԲՂ. Էջմիածնայ համագումար 1945:
- Կաղմ. Մօնթէվիտէոյի Հոգ. Եղբայրութեան, 1926:
- 21 ՇԲ. Տարուան ամենաերկար օրը 16 ժամ, 8 վայրկեան:
- 22 Կիր. Գերման և Խորհրդային Միութեան պատերազմ, 1941.
- 23 ԲՂ. Մեկնում ներգաղթի առաջին կարաւանի Սուրիա և Լիբանանէն, 1946:
- 28 ՇԲ. Աւստրիոյ գահաժառանգին և կնոջ սպանումը, որ պատճառ եղաւ համաշխարհային Ա. պատերազմին, 1914:

ՅՈՒԼԻՍ

- 1 ԳՂ. Հարիւր մէկերորդ տարեդարձ Հայ Աւետ. Եկեղեցիի կազմութիւն Պոլսոյ մէջ, 1846:
- 7 ԲՂ. Ողջակիզում Յովհաննէս Հոսօի, բողոքականութեան առաջին խարոյկը կը վառի, 1415:
- 11 Ուր. Սկիզբն հայոց նոր թուականին, 552:
- 13 Կիր. Վարդապետ:
- 15 ԳՂ. Գրառում Երուսաղէմի Խաչակիրներու կողմէ, 1099:
- 28 ԲՂ. Առաջին մեծ պատերազմը, 1914:

ՕԳՈՍՏՈՍ

- 9 ՇԲ. Հալէպի մէջ, Հոգ. Եղբայրութիւնը կը բաժնուի եկեղեցիէն, որ է օկիդր Սուրիոյ և Լիբանանի հոգ. եղբայրութիւններու կազմութիւն 1924: Ռուսիա պատերազմ կը յայտարարէ ճաւոնի դէմ 1945:
- 11 ԲՂ. Տարեգլուխ և Նաւասարդի տօն էին հայոց:
- Յայտարարութիւն հանրապետութեան Գերմանիոյ, 1919:
- 13 ԴՂ. Քէպէքի Ա. Խորհրդաժողովը, 1943:
- 17 Կիր. Լուտերի որոշումը վանական կեանքի, որ է բուն իր ապաշխարութիւնը 1505: Սուրիոյ հանրապետութիւն, 1945:
- 18 ԲՂ. Մահ Ներսէս Շնորհալիի 1102:
- 25 ԲՂ. Բարիզի վերադարձումը դաշնակիցներու կողմէ, 1944
- 30 ՇԲ. Մահ ազգային հերոս Ղօրավար Անդրանիկի, 1927:
- 31 Կիր. Ննչեցի ի Տէր ձօն Պընեան, 1688:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

- 1 Բշ. Բացում ազգերու դաշնակցութեան անդրանիկ ժողովին, 1920.
- 2 Դշ. Ճարտն անձնատուր ԿՂԼԼայ, 1945.
- 3 Դշ. Ծնունդ Սատու Սունտար Սինկի, 1889.
Սկիզբ համաշխարհային Բ. պատերազմի, 1939.
- 6 Շք. Նիկիոյ Սուրբ ժողովոյն 318 հայրապետներու, 325.
- 7 Կիր. Վախճան. Ս. Սահակ Պարթեւի, 438.
- 8 Բշ. Վախճան. Ս. Օգոստինոսի, 466.
Օգապարիկի գիւտը, 1780.
- 20 Շք. Հայերէն Ա. գրքի տպագրութիւնը 1513
- 23 Բշ. Աշնանամուտ (գիշեր ցորեկ հաւասար),
- 27 Շք. Աշխարհի առաջին շրջանը ընդունեան 18 հոգի կը դառնան
(250 հոգի մեկնած էին 10 Օգոստոս 1519ին) 1522.
Սուրբոյ անկախութիւն, 1)41.

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

- 6 Բշ. Ելեքտրական լապտերներու գիւտը, 1879.
- 7 Դշ. Սեպտին համաժողով Սիոնական ընկերութեան, 1899.
- 9 Եշ. Մոսկովայի Բ. խորհրդաժողովը 1944. Լուսեր աշխարհակա-
նի զգեստ կը հագնի և եկեղեցի կ'երթայ. 1524.
- 14 Դշ. Զայնագիր մեքենայի գիւտը, 1881.
- 19 Կիր. Մոսկովայի Ա. խորհրդաժողով, 1943.
- 20 Բշ. Նաւակատիք Հալէպի եղբ. ժողովատեղիին, 1931.
- 22 Դշ. գիւտ ռատիոյի, 1915.
- 23 Եշ. Զինատանի նախագահ Զիէն Քէյ Շէք կը մկրտուի Յիսուսի
հաւատալով, 1931.
- 29 Դշ. Վախճան. Խրիմեան Հայրիկի, 1907.
- 30 Եշ. Հեռախօսի գիւտը, 1880.
- 31 Ուր. Լուսեր 95 բողոքող յօդուածներ կը հրատարակէ, 1518.

ՆՈՅՏԵՄԲԵՐ

- 1 Շք. Զննում խալիֆէութեան, 1922.
- 5 Դշ. Անթել հեռագրի գիւտը, 1898.
- 6 Եշ. Երկրորդ անգամ խաչակիրներ կը գրաւեն Երուսաղէմը, 1219.
- 7 Ուր. Ծագում համայնավար յեղափոխութեան, 1917.
- 8 Շք. Լուսանկարի գիւտը, 1839.

- 11 Գլ. Ձինադադար նախորդ ընդհանուր պատերազմի, 1918:
- 16 Եր. Բացում Սուէզի ջրանցքին, 1869:
- 17 Բշ. Հեռագիրը կը հնարուի, 1849:
- 22 Եր. Անկախութեան տօն Լիբանանի, 1944:
- 26 Դշ. Սթալին, Ռուզվելթ, Չրչիլ Թէհրանի վեհաժողով, 1944:
- 29 Եր. Հայաստանի խորհրդայնացում, 1920:
- 30 Կիր. Վախճան. Հայր Ղեւոնդ Ալիշանի, 1901:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

- 5 Ուր. Կազմ. Աքսիօն Քրէթիէն ան Օրիանի, 1922:
- 7 Կիր. Գրաւում Երուսաղէմի, 1917:
- 9 Գլ. Ծննդ. Միլիթընի, հեղ. Դրախտ Կորուսեալի, 1608:
- 13 Եր. Պապը կոնդակ կը հրատարակէ որով հերետիկոս կը հռչա-
կէ Լուսերը. 1518:
- 14 Կիր. Մահ ձօրճ Վաշինկթընի, 1799:
- 16 Գլ. Շաքարի գիւտը 850ին:
- 17 Դշ. Մահ Կիւթէմպերկի, հնարիչ տպագրութեան մեքենայի 1468
- 21 Կիր. Տարուան ամենակարճ օրը, 8 ժամ, տառնումէկ վայրկեան
- 23 Բշ. Չմեռնամուտ, (Չէմէէրիւր 40 օր) գիշերները կ'երկարին:
Մահ Լեւոն Զ.ի վերջին. Թագաւոր Հայոց 1395:
- 25 Եշ. Դնուսդ ըստ եւրոպացւոց:
- 30 Գլ. Հայ գիրերու գիւտը ըրաւ Ս. Մեսրոպ 412ին:

ՍԲ. ԳՐԱՅԻՆ ՏՕՆԵՐ ԵՒ ՄԵՐ ՏՕՆԵՐԸ

«Տարին երեք անգամ ինձի ՏՕՆ պահեա: Ելից. 23, 14:
«Տարին երեք անգամ, այսինքն բաղարջակերաց ՏՕՆին, շաբաթ-
ներու ՏՕՆին ու Տաղաւարահարաց ՏՕՆին, քու ամէն արուներդ
քու Տէր Աստուծոյդ առջեւ պիտի երեսան այն տեղ զոր ինք պիտի
ընտրէ. ու մեկը Տէրոջը առջեւ ձեռքը պարապ չերեսնայ»: Բ.
օր. 16. 16:

«Ուստի ալ մեկը քող չդառէ ձեզ... ՏՕՆերու կամ ամսա-
գրութիւններու կամ շաբաթներու կողմանէ, որոնք զալու բաներուն
օւրէն են»: Կող. Զ. 16, 17:

Ամէն ազգ, յարանուանութիւն, աղանդ կամ հա-
ւած առաւել կամ նուազ չափով տօներ ունեցած է: Անոնց-

մէ ոմանք կրօնական տօներ, ոմանք ալ ազգային տօներ եղած են: Կան ժողովուրդներ ալ որ երբ մեռել ունենան, անոր անուան յիշատակին, շարաթնիւր և ամիսներ խնճոյք կը սարքեն և ճոխ սեղաններու շուրջ կեր ու խումի կը նստին: Ձինացիներ այսպիսի սովորութիւններ ունին: Կան ուրիշներ՝ որ երկար ատեն սուգ կ'ընեն, Յակոբի համար կը կարդանք թէ երբ ան մեռաւ, զայն զմըսեցին, և անոր զմասուելուն քառասուն օրերը լմնցան ըստ եզրպտացուոց սովորութեան և անկէ յետոյ եզրպտացիք անոր համար եօթնասուն օր սուգ ըրին, յետոյ, զայն Յորդանանու անդիլի կողմը, Ատատի կալը տանելով եօթը օր ալ հոն սուգ ըրին անոր համար: Հոս եզրպտական սովորութիւնն է որ ի յայտ կու գայ: Իսկ Մովսէսի համար իսրայէլացիք Մովսէսի դաշտերուն մէջ երեսուն օր լացին ու սուգ ըրին:

Նաեւ Եսթերի ժամանակ, հրեաներու մէջ Եսթերի և Մուրթքէի հաստատած Փուրիմի օրերը, որ տասնուերկրորդ ամսուն (Ագար ամսուն) տասնուչորրորդ և տասնուհինգերորդ օրերուն կատարած տօնախմբութիւնն ու խնճոյքի օրերը կրօնական ըլլալէ աւելի ազգային հանգամանք կրող տօն էր: Եւ այսպէս, կարելի է այսպիսի տօնախմբութեանց և խնճոյքներու շարքը երկարել, յիշելով կարգ մը ուրիշ տօներ ալ հեթանոս աշխարհի պատմութենէն, ըլլան անոնք հաճելի կամ արհամարհելի:

Կրօնական տօներէ զատ, ամէն ազգ ունի իր ազգային տօները՝ ինչպէս Իսրայէլացիք ունէին իրենց Փուրիմը, որ ազգովին ջարդուելէ ազատուելուն յիշատակութիւնն էր: Նմանապէս մենք հայերս ալ որպէս ազգային սուգի և մեծ եղեռնի օր կը յիշատակենք Ապրիլ 24ը: Վարդանանցը՝ որպէս հայուն անվկանդ հաւատքին և անկուն կամքի յաղթանակի օրը: Մայիս 28ը, վեց հարիւր տարուան թագաւորական գահին կործանումէն վերջ, առաջին անգամ ըլլալով Հայաստանի հանրապետութեան հաստատման թուականը: Նոյեմբեր 29ը, որպէս Հայաստանի խորհրդայնացման,

բարգաւաճումին ու վերելքին թուականը, եւայլն: Ինչպէս նաեւ ամէն անհատ, ընտանիք կամ համայնք իրեն յատուկ յիշատակելի որոշ ու նուիրական թուականներ կամ տարե-
դարձներ ունի, որոնց նկատմամբ իր սրտին մէջ յարգանքի և ակնածանքի զգացում մը կը տածէ միշտ:

Իսկ հեթանոսներու տօներուն մէջ, թերեւս կարելի ըլլայ հրապուրիչ խնճոյքներ տեսնել, սակայն անոնց ամենէն նուիրական սեպուած և կրօնական բնոյթ ունեցող տօներն իսկ, Սբ. զրային բացատրութեամբ «զարչելի» են կոչուած իրաւամբ: Կրնա՞ս երեւակայել, անմեղ ու հրեշտականման մանկիկ մը որ իր խաւարամիտ ծնողացը կրօնական մոլեռանգ զգացումներուն որպէս զոհ կը նետուի մարդահրէշ Մողոք չաստուած կուռքին հրաշէկ բազուկներուն մէջ որպէս ողջակէզ: Ո՞ր մարդկային սիրտ կրնայ դիմանալ ի տես այդ անմեղ մանկիկին ճենճերոտումին և ո՞րականջ կրնայ տոկալ անոր աղլողորմ ճիչերուն ու աղաղակներուն: Աստուծոյ խօսքը ասոնց մասին իր վճիռը տուած է թէ քանի որ անոնք՝ հեթանոսները, անեղծ Աստուծոյ փառքը փոխեցին, նմանցնելով եղծանելի մարդու և թրուհուններու, չորքոտանիներու և սողուններու պատկերին, Աստուած ալ պղծութեան մատնեց զանոնք իրենց սիրտերուն ցանկութիւններովը... և որովհետեւ չուզեցին զԱստուած իրենց գիտութեանը մէջ պահել, Աստուած ալ զանոնք անարգ խորհուրդներու մատնեց անվայել բաներ ընելու: Հռովմ. 1. 21—25, 28—32: Եւ այպէս կարելի է այս շարքը երկարել, բայց անցնինք այլ կէտի:

Ամենէն աւելի և ամենէն առաջ տօներու սահմանւած օրերը Հրէից մէջ է որ կանոնաւորուած ու սահմանափակուած կը գտնենք: Անոնց անուանի տօներն էին, փող հնչեցնելու, նոր լուսնի, փութիմի, նաւակաւորքի, հանգըստեան տարիին և յոբելեան տարիին տօները, իսկ գըլխաւոր և աւագ տօները սա երեքն էին, որոնց ընթացքին Իսրայէլի բոլոր արու մարդիկը Դանէ մինչեւ Բերսաբէէ, Իսրայէլի բոլոր քաղաքներէն տաճարը գալու էին Աստուծոյ

առջև երեւնալու և իրենց պաշտամունքները կատարելու էին:

Մէկը կրնայ հարցնել թէ ի՞նչ է կեդրոնական նպատակը այս տօներու և զատիկներու մէջ: Երբ Սուրբ Գիրքը ուշադրութեամբ ուսումնասիրելու ըլլանք հետեւեալ նպատակները բացորոշ կերպով կը տեսնենք.

ա.— Վերարծարծելու այն մեծ դէպքերուն և հրաշալիքներուն յիշատակը, որ Աստուած կատարած է յօգուտ մարդկութեան և իր ժողովուրդին: Օրինակ՝ Շաբաթը կը յիշեցնէր ստեղծագործութիւնը: Պասեքը՝ Եգիպտոսէն ելքը, Պէնտէկոստէն՝ Սինայի վրայ օրէնքին տրուելը, եւայլն.:

բ.— Արարողութիւններու երեւոյթովն ու աստուածային պաշտօնին մատակարարութեան վեհութիւնովը զանոնք (Իսրայէլացիները) իրենց կրօնին մէջ հաստատ պահել:

գ.— Զանոնք դաստիարակելու և անոնց հրահանգներ տալու, որովհետեւ անոնց կրօնական հաւաքոյթներուն մէջ Աստուծոյ օրինաց գիրքը կը կարդացուէր ու կը բացատրուէր:

դ. Տարին երեք անգամ շատ մը գիւղերէ ու քաղաքներէ երուսաղէմ հաւաքելով, անոնց ցեղերուն, տոհմերուն ու ընտանիքներուն միջեւ բարեկամութիւնը, յարաբերութիւնն ու ծանօթութիւնը վերանորոգելու կը սատարէր:

Արդ՝ մի քիչ յամենանք այդ զլխաւոր երեք տօներուն վրայ:

ա) ԶԱՏԿԻ կամ ՊԱՍԵՔԻ տօնը, որ նաեւ կ'ըսուէր Բաղարջակեաց տօն, տեղի կ'ունենար Ապրիլ կամ Նիսան (Մարտ) ամսուն 15ին, ան հաստատուած էր որպէս յիշատակ Իսրայէլացիներուն Եգիպտոսէ՝ գերութեան երկրէն, Եհովայի հզօր բազուկովը ելլելուն և անոնց անդրանիկներուն ողջ մնալուն, երբ սատակիչ հրեշտակը Եգիպտացւոց բոլոր անդրանիկները զարկաւ, մարդէն մինչեւ անասուն: Եւ. 12: 23. 15: Բ. Օր. 16. 16—17:

բ) ՇԱԲԱԹՆԵՐՈՒ ՏՕՆԸ կամ ՊէՆՏէԿՈՍՏէՆ, կը կոչուէր նաեւ ցորենի հունձքին երախայրիներուն տօնը և կը կատարուէր Պասեքէն վերջ յիսուներորդ օրը, իբր երախտազիտութեան և շնորհակալութեան զգացմունք Տէրոջ պար-

գեւած օրհնութեանց, նաեւ որպէս յիշատակ՝ Սինա լեռան վրայ օրհնքին տրուելուն, եգիպտոսէն ելլելէն յիսուն օր վերջ: Եւ. 23. 14—16: 34. 22: Բ. Յր. 16. 10: Եւր. 19. 1, 11: Այս տօնը Շաբաթներու տօն կը կոչուէր, որովհետեւ Պասեքէն եօթը շաբաթ վերջ տեղի կ'ունենար Սիվան (Մա- յիս) ամսուն վեցերորդ օրը:

գ) ՏԱՂԱԽԱՐԱՀԱՐԱՅ տօնը կը կատարուէր որպէս յիշատակ անագատին մէջ քառասուն տարի անոնց վրաններու տակ ապրելուն, Հրեաներ այս տօնը կը կատարեն իրենց տուններէն գուրս, բակին մէջ կամ տանիքներու վրայ կանանչ վրաններ կամ ծառերու գալար ճիւղերէն տաղաւարներ կանգնելով: Այս տօնը կը կոչուի նաեւ արտէն հունձքը ժողվելու տօն, որ տեղի կ'ունենար Թշրին (Սեպտեմբեր) ամսուն 15ին և ութը օր կը շարունակուէր, բայց առաջին ու վերջին օրերը աւելի կարեւոր էին ու շուքով կը բռնուէին: Եւ. 23. 16: Բ. Յր. 16. 16: Ղեւ. 23. 33—43:

Կարգ մը անուանական եկեղեցիներ, բացի Նշանաւոր տօներէն, գրեթէ ամէն օրուան համար սուրբի մը յիշատակութիւնը կամ տօն մը սահմանած են, բայց Քրիստոսի բուն եկեղեցիին համար, Սբ. Գրոց մէջ, Քրիստոսի կողմէն կամ առաքեալներէն սահմանուած որեւէ որոշ տօն չենք գտներ, բացի հաղորդութեան առնչութեամբ այն խօսքէն թէ՝ «Ասիկա ըրէք զիս յիշելու համար»: Ղուկ. 22. 19: Ա. Կորնթ. 11. 23—26, այսինքն յիշել Անոր սէրը, գութը, չարչարանքներն ու մահը: Իսկ Անոր հրաշափառ յարութիւնը... այդ ալ կը յիշենք շարունակ մեր առօրեայ զբաղումներէն դադրած, շաբթուան առաջին օրը, որպէս Տէրով օրը սուրբ պահելով: «Եւ Կիրակի (տէրունական) օրը Հոգին իմ վրաս եկաւ, ու ետեւէս մեծ ձայն մը լսեցի փողի ձայնին պէս»: Յայտ. 1. 10:

Ասկէ զատ քրիստոնէական եկեղեցիին կը յիշատակէ և նուիրական կը համարէ հետեւեալ օրերը ոչ թէ իբր առիթ ու միջոց մարմնական զուարճութիւններու և հաճոյքի, հապա որպէս սատար վերացումի, խորհրդածութեան, փառա-

Բանութեան, ծառայութեան, աւետարանչութեան ու յորդորանքի:

ա.— ՏԱՐԵՄՈՒՏԸ նոր տարուան մայր տոմարին հաշւեփակի և հաշուերացի առաջին թերթն է: Այդ օրը, անհետացող տարուան բոլոր յաջողութիւններուն ու օրհնութիւններուն համար հաւատացեալը իր սրտի երախտագիտութիւնն ու շնորհակալութիւնը կը յայտնէ Հօր Աստուծոյ, Անոր ընծեռած բոլոր բարերարութիւններուն համար: Իսկ անցեալի ձախողութիւններն ու թերութիւնները ցաւով վերջիչելով հանդերձ, զանոնք անցնող տարուան կը յանձնէ որ ընդմիջտ իր հետը տանի, իսկ նոր տարուան կը նայի նոր յոյսերով, նոր տեսիլքներով որոշումներով և ուխտերով:

բ.— ՄԵՐ ՓՐԿՁԻՆ ՄՆՈՒՆԻԴ կը տօնենք, որովհետեւ այդ տիեզերքի ամենամեծ դէպքն է, որ տեղի ունեցաւ, Որդին Աստուծոյ մարմնացաւ, մարդացաւ և աշխարհ եկաւ, որ քեզ և զիս, սիրելի բարեկամ, փրկէ մեղաց տիղմէն ու Իրեն զաւակ ու փառքին հաղորդ ընէ: Հոովմ. 8. 3, 17: Փիլ. 2. 5—8: Հաւատացեալը Փրկչին ծննդեան այս մեծ և սքանչելի աւետիսը տալու համար Անոր սուրբ և սքանչելի Մնունդը կը տօնէ:

գ.— ԶԱՏԿԻ ՏՕՆԸ որ հականմոյշն է հրէից երեք մեծ տօներէն առաջինին՝ Պասեքին, կը յիշեցնէ մեզ, Փրկչին մեր տեղը կրած չարչարանքը, խաչելութիւնը թաղումն ու հրաշափառ յարութիւնը: Գործ. 2. 22—24:

դ.— ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԸ մեր Փրկչին փառքով երկինք համբառնալուն և Հօրը աջ կողմը մեղաւորներուն համար միջնորդ ու հաւատացեալներուն համար որպէս բարեխօս բազմելուն յիշատակութիւնն է, կ'արժէ այդ օրը Տէրը փառաբանել այսպիսի մեծ Փրկչի մը համար: Ա. Տիմ. 2. 5: Եբբ. 7. 25: 10. 12—14: Ա. Յով. 2. 1:

ե.— ՀՈԳԵԳԱԼՈՒՍՏԸ կամ ՊԷՆՏԵԿՈՍՏԷՆ որ հակաօրինակն է հրէից երկրորդ մեծ տօնին, օրէնքին տրուելուն, որ միւսնոյն օրը Սբ. Հոգին տրուեցաւ երախտայրինքուստուցման որ միւսնոյն ատեն Սուրբ Հոգին տրուելուն և եկե-

Ղեցիին հաստատուելուն իբրեւ երախայրի պտուղը՝ առաջին անգամ երեք հազար հոգի ապաշխարելով ու մկրտւելով եկեղեցիին վրայ աւելցան և ապա այդ օրերուն երկու հազար հոգի ևս հաւատալով անոնց թիւը հինգ հազարի բարձրացաւ: Գործ. Բ. Դ. զուեսները:

Ո՛վ հաւատացեալ ուշագործութիւն ըրէ որ հրէից երեք մեծ տօներէն վերջինը, այսինքն Տաղաւարահարաց կամ արտէն հունձքը ամբարելու տօնը նոր կտակարանին մէջ հականոյշ ունեցած չէ տակաւին և պատճառ մը չկայ որ այդ տօնն ալ լրացուի նոր ուխտի շրջանին: Այո՛, հաւատացեալներու յափշտակութիւնը, եկեղեցիին երկինք առնուիլը և օդին մէջ իր երկնաւոր փեսային, Տէր Յիսուս Քրիստոսի միանալը պիտի լրացնէ այդ տօնը և ո՛վ զիտէ, զուցէ այդ ալ զուգադիպի միւսնոյն այն օրուան, Տաղաւարահարաց տօնի ժամանակին, ինչպէս նախորդ երկուքը միեւնոյն օրերուն զուգադիպեցան: Անոր համար մարգարէ ըլլալ չենք յաւակնիր, իրերու բնական բերումը այդ կը թելադրէ: «Եւ անոնք իմա պիտի ըլլան, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, այն օրը որ իմ ոսկիական գանձս ժողովեմ»: Մաղ. 3. 17. Ա. Կորն. 15. 51—54: Ա. Թեա. 4. 14—17:

Հին ժամանակներէ ի վեր, որեւէ տօն կատարելու առտին, մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին, ուստի ո՛րքա՞ն աւելի պէտք է պատրաստուիլ այս վերջին տօնին համար: «Եւ ամէն ով որ այս յոյսը (Քրիստոսի յայտնուելուն յոյսը) անոր վրայ ունի, ինքզինքը կը մաքրէ, ինչպէս Անիկա մաքուր է»: Ա. Յովհ. 3. 3:

Երանելի են անոնք որ այս յիշեալ տօները կը կատարեն իրենց նուիրական ու սուրբ նպատակներուն համեմատ, իսկ բոլորովին նպատակէն դուրս և դատապարտելի են այն տօնակատարութիւնները որ կը ծառայեն միմիայն որովայնը լեցնել և Բագոսի կուռքը պաշտելու: «Ուստի տօն կատարենք, ոչ թէ հին խմորով և ոչ թէ չարութեան ու անըղգամութեան խմորովը, հապա անկեղծութեան ու ճշմարտութեան անխմոր հացովը: Վասն զի Քրիստոս մեր զատիկը մեզի համար զոհուեցաւ»: Ա. Կորն. 5. 8, 7:

Հայկալ 2. ՄԱՐԱՆԵԱՆ

ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԱՌՔԻՒ

«Իմ ժամանակներս քու ձեռքդ եմ» Սաղմ. 31. 15:

ՆՊԲ. Ա. Գ. ՍԷՖԵՐԻԱՆԸ
ԿՆՆՍԱԳՐԱԿԱՆ
Գ Ի Ն Ե Ր

Ծնած է 1880, Մարտ
24ին, Սոոյ եւ Վահկայ
Բերդի միջեւ գտնուող
Նէրէպագան գիւղը, Առ-
տուածապաշտ է. քրիս-
տոնեայ, ծնողքէ մոր:

Ընտանեկան հոգե-
ւոր մթնոլորտին մէջ,
եթեր կամ ութը տարե-
կանին վերստին ծննդեան
փորձառութիւնը ունե-
ցած է:

Նախնական ուսումը
ստացած է գիւղին մէջ,
երկրորդական ուսումը՝
Հանոյ մէջ, իսկ բարձ-
րագոյն ուսման համար
1902ին Ցարսոնի Ս. Գո-
ղոս քօլէճը կ'երթայ եւ
չորս տարի հետ կ'ուսանի
մինչեւ 1906 տարեթիւնը։

Ա.— Ի՞նչ է ժամանակը:

Աշխարհի Վրայ ամէն բան ըս-
կիզբ մը ունի. սակայն ժամանա-
կին սկիզբը մարդ չի գիտեր: Ան
Աստուծոյ կը սկսի և անսկիզբ
է Աստուծոյ պէս: Ժամանակը
Աստուծոյ զրամագլուխն է: Ան
ամէնը ստեղծեր է ժամանակի
մէջ: Աստուած այս զրամագլու-
խէն տուեր է նաեւ իր արարած-
ներուն և մարդկային ցեղին:
Մենք կ'անուանենք զայն օրեք,
ամիսներ և տարիներ:

Ժամանակի գրամագլուխը ա-
մէնուն կը շնորհուի հաւասարա-
պէս. սակայն ոմանք լաւ կը գոր-
ծածեն զայն, ուրիշներ չարաչար:
Այնպէս որ, ոմանց շահ և օրհնու-
թիւն կ'ըլլայ, ուրիշներուն միայն
և անէծք:

Բ.— Ժամանակի արժեքը:

ժամանակը խիստ արժեքավոր
է։ Կան բաներ, որոնք միայն
ժամանակը կ'ընէ։ Մանուկը ժա-
մանակի մէջ է որ կատարեալ
մարդ կ'ըլլայ։ Իւրաքանչիւր
կեանք, մեծնալու և կատարելու-
թեան հասնելու համար ժամա-
նակի կը կարօտի։ Կան կարգ մը
բաներ, որոնց ժամանակը անցած
է։ Եթէ Կայէն իրեն տրուած ժա-

նի վերջը:

Վերստին ծնունդէն մինչև դպրոցը ձգելու շրջանը, ուշագիր հետեւող եղած է Սուրբ Գրքին յայտնած՝ ճշմարտութիւններուն և մեծ զրգուարութիւններով զանոնք ձեռք ձգած և կեանքի անցուցած է, որոնք տակաւին շատերու համար ցարդ անյայտ փնացած եւ առեղծուածային հարցեր են դարձած:

1906—1916 աւետարանչական համբողջութիւններ ունեցած է Կիլիկիոյ զանազան շրջանները՝ Վահկա (Ֆէքէ), Հաճըն, Սիս, Տիքմէ, Գարաքէօյ, Էվէրէկ, Իւրկիւպ, Կիւրիւմլէ, Շար, Զէյթուն, Այնթապ, Մարաշ, Ալպուտան, Եարփուզ, Ալպաշ եւ այլն, առանց որևէ եկեղեցիէ կամ միաօնարութենէ կախում ունենալու:

1915—1918 տարածքութեան շրջանին Հաճընէն Տէր-Էլ-Զօր եւ անկէ Մուսուլ վեց ամսուան ընթացքին հառած է: Մուսուլէն Գէրբուք արտորած է և ճամբան օտոյգ մահուընէ հրաշքով ազատած:

Ժանակին յարգը գիտնար, ան աւտանդական մը ըլլալով չպիտի աքիծուէր: Սակայն չգիտցաւ և առիթը կորսնցուց: Այն առիթը նորէն ձեռք բերել կարելի չէր: Ծննդ. 4. 7: Դժոխքի մէջ եղողներ, տասը հազար անգամ կը զըզջան որ անապաշխար մեռան. սակայն անօգուտ: Անոնք այս աշխարհի վրայ ապրած ատեններն, իրենց տրուած ապաշխարութեան պատեհութիւնները չգործածեցին և անոնք անցան: Դժոխքի մէջ ժամանակ կայ, սակայն ապաշխարելու համար պատեհութիւն չկայ: Ուրեմն մարդուս կեանքին սա ժամերը ո՞րչափ թանկագին են: Խաչին վրայի աւագակը իր բոլոր կեանքը պարապի վատնած էր, սակայն վերջին վայրկեաններուն արժէքը գիտցաւ, և յաւիտենական փրկութիւնը կրցաւ ձեռք բերել: Ի՞նչ օրհնեալ վայրկեաններ եղան անոնք: Եթէ մարդ գիտնայ իր կեանքին բոլոր վայրկեաններուն յարգը, որչափ աւելի պիտի օրհնուի:

Կան բաներ, որոնց ժամանակը եկած չէ դեռ, ուստի չեն կրնար ըլլալ: Սպասել պէտք է: Բոլոր տիեզերքի մէջ զարմանալի բան մը պիտի ըլլայ: Մէկ վայրկեանի՝ աչք գոցել բանալու մէջ երկինքը պիտի բացուի և անոնք որ երկրի վրայ Տէրոջը համար

Քերթուքի մէջ զինուորաթիւն կանչուած եւ Պէօլիւք Էմիւնի պաշտօնը վարած է ամենայն ձեռնհասութեամբ արժանանալով թուրք զինւորական մեծերուն վստահութեան և գնահատանքին :

Զինադադարէն վերջ 1913ին եկած է Հալէպ և 1919—1923 Սուրիոյ և Լիբանանի Աւետարանական եկեղեցիներուն մէջ աւետարանչական և արթնութեան ժողովներ տեսած է, և մանաւանդ 3 տարի Հալէպի Աւետարանական եկեղեցիին բեմը ստանձնած է, առանց ամսականի :

1924ին անուանական և արգիական եկեղեցիներու կողմէ դժուարութեան և հակառակութեան կը հանդիպի, Սուրբ գրոց հիմնական վարդապետութիւններու պաշտպան կանգնելուն համար : Որով կը կազմուին Սուրիոյ, Լիբանանի և արտասահմանի չորս եղբայրութեան եկեղեցիները :

1925ին կը հրատակէ «Մարանաթա» հափտաւոր ամսաթիւրը որ ցարդ կը շարունակուի, նաեւ զարկ կու տայ թերթիկ-

ապրած են, փառքով երկինք պիտի ելլեն : Ասիկա կը փափաքինք հիմա, սակայն սպասելու ենք մինչեւ որ ժամը հասնի : Գ.— Ժամանակի ստորագծանումները : Ժամանակը սկիզբ չունի : Անսկիզբ է : Վախճան չունի, յաւիտենական է :

1. Երկվայրկեան (ակնթարթ) Եսա . 54. 7, 8 : Ա. Կորն. 15. 52 :
2. Վայրկեան, բոպէ : Սղմ. 30. 5 :
3. Ժամ, Յովն. 11. 9 :
4. Պահ : Դուկ . 12. 38 :
5. Օր. գիշեր-ցորեկ : Սղմ. 1. 2 :
6. Շաբաթ : Ա. Կորն. 16. 2 :
7. Սմիս. Յայտ. 22. 2 :
8. Եղանակ. Գործ. 14. 16 :
9. Տարի. Սղմ. 65. 11 :
10. Դար : Ա. Կորն. 10. 11 :
11. Շրջան : Եսա. 41. 4 :
12. Յաւիտենականութիւն : Եփեսացիս 3. 21 :

Գ.— Ժամանակի նմանութիւնները
1. Ժամանակը կը նմանի հանգիստին : Ան նոր է և մաքուր : Ամէն տարի կը փոխուի : Երանի անոնց, որոնք չեն աղտոտել իրենց ժամանակի հանգերը և այսպէս կը վերջացնեն մէկ տարին ու կը սկսին երկրորդը : Եթէ հին տարին աղտոտելի, հիմա լուա զայն Յիսուսի արիւնով և իրեն յանձնէ զայն անբիծ ու անարատ : Գառնուկին հարսանիքին օրը աղտոտ թող չերեւնայ :

ներու և այլ հոգի հրա-
տարակութիւններու:

Աւետարանչական
այցելութիւններ ըրած
է քացի Սուրիոյ և Լի-
բանանի գլխաւոր քա-
ղաքներէն ու գիւղերէն,
Պաղեստին, Յփայտոս,
Իրաք, Կիպրոս:

1937ին կը հիմնէ
Պէյրութի Կենաց Վար-
ժարանը և 1944ին Հա-
լէպի Կենաց Բարձրագոյն
Վարժարանը:

Իր երկատիրութիւն-
ներն են բացի Ազգասի-
րութիւն և Աստուածա-
սիրութիւն, Միգրութիւն
և Հարք մը այլ տետ-
րակներէ, Խաչի և Պը-
սակի Կեանքը, Քրիստո-
սի Վրայով Առաջին
Սորվելիքներ, Տէրոջ Ներ-
կայութեան մէջ Կեանք
մը (ինքնակենսագրու-
թեան Ա. հատորը) 1886—
1906) և «Մարդը» հոյա-
կապ ու պատկերազարդ
գիրքը, որուն ցարք 380
էջերը լոյս տեսած են:
Ունի Հարք մը հրատարա-
կելի գործեր: Մաղթենք
որ Տէրը երկար Կեանք,
առողջութիւն և պա-
տենութիւն շնորհէ իր
առջեւ դրուած առաջա-
րէզի ընթացքը լրիւ
կատարելու:

«Մ.»

2. Տարին կը նմանի արտի մը:
Ան մաքուր և բարեբեր հող է:
Ինչ որ կը ցանես, ան կը բուսնի:
«Ինչ որ մարդ կը սերմանէ, նոյնը
պիտի հնձէ» Գաղ. Ե. 8: Անիկա
կը նմանի նաեւ պարտեզի մը:
Ինչ որ տնկես, ան կը բուսնի և
կը մնայ: Կամ Հաբեաց ծառը կը
տնկես և անոր պտուղը պիտի
ուտես զժողով մէջ, և կամ Բաւ-
ւոյ ծառը կը տնկես և անոր պը-
տուղը կ'ուտես երկինքի մէջ:
Ի՞նչ էր անցեալ տարուան մէջ
տնկածդ, զոր տարուան հետ մէկ-
տեղ երկինք զրկեցիր: Եթէ Հար
է, այրէ զայն Աստուծոյ մաշող
կրակին մէջ, եթէ ատով անան-
կանաս իսկ, յօժարէ ընդունիլ
զայն և այս նոր տարին շիտակ
սկսէ:

3. Ժամանակը կը նմանի գիր-
քի մը: Բոլոր տարին կը նմանի
գիրքի մը, որ չորս մեծ մասերէ
կը բաղկանայ: Ասոնք են չորս ե-
ղանակներ: (ա) Կեանքի ցաւերը
(ձմեռ), տարին ձմեռով կը սկսի:
(բ) Կեանքի վերանորոգումը (զա-
րուհի), ցաւերէ յետոյ կու գայ նո-
րոգում: (գ) Կեանքի զօրութեան
և առատութեան արտայայտու-
թիւնը (ամառ): Մարդուն մէջ
ինչ տաղանդ և ունակութիւն որ
կայ, յայտնուելու է վերջապէս:
դ) Կեանքի ծախսուելը, (աշուն):

Մարդ իր ունեցածը ծախսելու է ուրիշներուն ծառայելու համար, ինչպէս որ ամէն ծառ իր պտուղը կու տայ աշնան :

Այս գիրքը 12 գլուխ ունի, 12 ամիսներ, Ան 52 հատոր է, 52 շաբաթ, Այս գիրքը 365 թերթ է, 365 օր :

Իւրաքանչիւր թերթ երկու երես ունի, մէկը ցորեկւան և միւսը գիշերուան համար : Իւրաքանչիւր թերթ ունի 24 տող, 12 ցորեկուան և 12 գիշերուան ժամերը : Իւրաքանչիւր տող կը բաժնուի 60 մասերու, 60 վայրկեաններ. իւրաքանչիւր մասին մէջ 60 գիրեր կրնան գրուիլ, 60 երկվայրկեան :

Այս գիրքից գրագիրը Տեր Իգնացիոս Անոր մէջ գրուածը քու կեանքդ պիտի ըլլայ : Ցորեկուան կեանքիդ և գործերուդ վկան՝ արեւն է, և գիշերուան կեանքիդ և գործերուդ վկան, լուսինն և աստղերն են : Ան կը նմանի տապալի միջոցին (թայփրայթըր), որ սրտիդ իւրաքանչիւր նետելուն և բազկերակիդ ամէն մէկ զարնելուն՝ կը գրէ կեանքի ճերմակ թուղթին վրայ : Ամէն տարուան կեանքի գրութիւնը վերջապէս քու Աստուծոյդ առջեւ պիտի առնուի, հոն պահուելու համար : Երբոր դուն ալ ելլես հոն, այն ատեն պիտի կարդացուի և հաշիւդ պիտի տեսնուի :

Ուստի խորհէ, անցեալ տարուան գրութիւնը դեռ չստորագրուած և չկնքուած նայէ : Եթէ այդ գրութիւնը աղօթքով, հաւատքով, վկայութիւններով և Տէրը փառաւորող սուրբ կեանքով և գործերով լեցուցեր ես, որոշափ լաւ է : Ան կ'երթայ երկինքի յիշատակի գիրքին վերայ աւելցուելու : Իսկ եթէ անոր մէջ գրուած է անախորժ, աղտոտ և Տէրը վշտացնող գործեր, զգուշացիր, վասնզի ան կը տարուի վերջին դատաստանի օրը կարգացուելու : Ուստի մի կենար : Անիկա դեռ չկնքուած աճապարէ : Յիսուսը տես, և գոնէ անոր վերջին էջին վրան գրել տուր «Փրկուած» և թող այնպէս ստորագրուի :

Ահաւասիկ քեզի նոր տարի մըն ալ : Ասանկ գիրք մը կը նուիրուի քեզի իբրեւ նոր տարուան նուէր : Ի՞նչ

պիտի ընես զայն: Ի՞նչպէս պիտի սկսիս անոր առաջին էջը, և ի՞նչպէս պիտի վերջացնես զայն: Ոմանք քիչ մը բարի և քիչ մը չար, խառն կեանք մը կ'ապրին: Դուռն այսպէս մի' ըլլար:

Ե.— Թելադրութիւններ նոր տարուան համար:

Տարին աղէկ սկսելու և ապրելու համար ուշադրութիւն ըրէ սա կէտերուն:

1. Հին տարիներուն հաշիւը մաքրէ: Անցած կեանքիդ մեղքերուն համար ապաշխարէ: Աղօթէ Տէրովդ, որ քու սիրտդ մաքրէ հոս, ինչպէս նաեւ հին մեղքերուդ յիշատակը ջնջէ և բոլորովին վերցնէ Իր սուրբ արիւնով:

2. Նոր տարին Տերովդ նուիրէ: Սաղմ. 31. 15: Թէեւ Ան քեզի կեանք և նոր տարի մըն ալ շնորհէ, բայց դուն ետ Տէրովք նուիրէ զայն, քանզի դուն անշուշտ պիտի աղտոտես: Ըսէ. «Իմ ժամանակներս Բու ձեռքդ են» Անոր համար գործածէ զայն:

3. Ինքզինքդ Տերովք նուիրէ: Անկաթ թող հոգայ քեզի համար: Եթէ ոչ դուն չես կրնար ապրիլ: Դուռն կը շուարիս:

4. Ժամանակիդ ծրագիրը Տերովք հետ պատրաստէ: Այս տարի ի՞նչ պիտի ընես, Անոր հետ խորհրդակցէ:

5. Փոքր վայրկեաններու արժեքը գիտցիր: Յիշէ որ ժամերը, օրերը, ամիսները և տարիները, նոյնիսկ դարերը և յաւիտեանականութիւնը վայրկեաններէն կը շինուին: Եթէ վայրկեաններդ չիտակ գործածես, ամէն բան կը շտկուի:

6. Ամէն օր Աստուծոյ նուիրուելիք ժամանակդ Անոր տուր, և մնացած ժամանակդ ուրիշ բաներու գործածէ:

7. Սխալներդ նոյն օրը շտկէ: Եթէ ցորեկ է, արեւը մարը չմտած, եթէ գիշեր է, ճրագը չմարած կամ արեւը չծագած, Յիսուսի արեան առջեւ բեր, և մաքրէ, որպէսզի օրուան յիշատակի արձանագրութիւնդ մաքուր ըլլայ:

«Այնպէս սորվեցուր մեզի մեր օրերը համբել, որ արտի իմաստութիւն ստանալ» Սաղմ. 90. 12:

ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐՄ ծեռացդ մէջ են,
 Անցեալս, ներկաս եւ ապանին.
 Ամէն պահ, ժամ, ամէն վայրկեան,
 Յորեկ, գիշեր, ատեն համայն,
 Բու կամքդ ըլլայ:

Ամէն ատեն, տեղ վիճակիս,
 Կանոնն մարմին, շունչ, հոգիիս,
 Միայն Յիսուս:

ԱՄԷՆ ՏԵՂ եւ Տէրոջն եմ,
 «Ան իմըս է». կ'ապրիմ, կ'ըսեմ.
 Երկնից մէջ եւ ո՞վ ունիմ ալ,
 Երկրի վրայ եւ ոչ ուզեմ այլ,
 Միայն Յիսուս:

Ամէն ատեն, տեղ վիճակիս,
 Կանոնն մարմին, շունչ, հոգիիս,
 Միայն Յիսուս:

Մէն ՎԻՃԱԿԻՄ, եւ Տէրոջն եմ,
 Լոկ յաղթութիւն իրմով տանիմ.
 Թէ՛ ապրիմ եւ, թէ՛ մեռնիմ հոս,
 Միշտ Տէրոջն եմ, այս է կանոնս,
 Միայն Յիսուս:

Ամէն ատեն, տեղ վիճակիս,
 Կանոնն մարմին, շունչ, հոգիիս,
 Միայն Յիսուս:

Մատթ. 17. 8: Հովհ. 14. 7, 8:

Հալէպ

Ա. Գ. ՍԷՓԷՐԵԱՆ

ԾՆՆԴԵԱՆ ԶԱՆԳԱԿՆԵՐՈՒՆ ՊԱՏԳԱՄԸ

0

Իբր նուէր	Ծնունդի	Աստուծոյ
դրկուած է	Տէր Յիսուս	Յովհ. 3. 16.
որ Ան է	Քրիստոս	Յովհ. 4. 42.
Մեղաւորին	Փրկիչ է	Յովհ. 1. 29.
Կարօտեալին	Պաշտէ	Յովհ. 6. 23.
Աղքատաց	Ճոխ Գանձ է	ԲԿՆ. 8. 9.
Հիւանդաց	Բժշկապետ է	Մաթ. 8. 17.
Մոլորեալին	Ուղեցոյց է	Յովհ. 14. 6.
Վտանգի մէջ	Հովուապետ է	Յովհ. 10. 14.
Վշտաց մէջ	Մխիթարիչ է	Յովհ. 14. 18.
Անօթիին	Կենաց հաց է	Յովհ. 6. 35.
Ուաւարի մէջ	Ճշմարիտ Լոյս և արեւ	Յովհ. 1. 9.
Վերջապէս	Ամէն բանի մէջ Ամէն բան	Կող. 3. 11.
Աստուածս	ձեր ամէն պիտոյքը	պիտի լեցնէ իր
ճոխութեա	նը չափովը	փառքով Գրիստոս
Յիսուսի	ձեռքով:	(Փիլ.) Ալէլու եւ Ամէն
Քրիս	(4. 19)	սոս
Ծնաւ	եւ	Յայտ.
ճեցաւ		Շնորհաւ.
ւոր նոր Տարի եւ Ս. Ծնունդ		

ՍԲ. ԾՆՆԴԵԱՆ ԶԱՆԳԱԿՆԵՐՈՒՆ ՊԱՏԳԱՄԸ

Կը պատմուի թէ մարդ մը գիշեր ատեն թանձր մշուշի պատճառաւ իր ճամբան կորսնցուց: Խեղճ մոլորեալը ամէն յոյս կորսնցուցած՝ քարի մը վրայ նստաւ և սկսաւ իր ճակատագրին վրայ մտածել: Խոր լռութեան մէջ կարծես ձայն

մը իրեն կ'ըսէր. «Մտիկ ըրէ, հեռուն զանգակի մը հնչիւնը չի՞ լսուիր»: Մարդը մտիկ ըրաւ: Ան Յննդեան գիշերուան զանգակի ձայնն էր: Իր մէջ յոյսի նշոյլ մը փայլեցաւ, ոտքի ելաւ և ուրախութեամբ հետեւեցաւ զանգակի ձայնին ու իր ճամբան գտնելով ազատեցաւ:

Կեանքի ամէն տեսակ մշուշին մէջ մոլորածներուն ազատութեան միակ ճարն է Աստուծոյ առջեւ նստիլ ու Անկէ եկող ձայնին մտիկ ընել: Այսպիսիներուն համար Հայրն Աստուած իր Միաձին Որդին զրկած է: Ծննդեան զանգակները զայս կը յայտարարեն թէ Տէր Յիսուս Քրիստոս եկաւ որպէսզի կորսուածը փնտռէ ու փրկէ: Դուկ. 19. 10: Ան եկած է մարդկութեան բոլոր պիտոյքը լեցնելու համար: Ուրեմն դուն ալ Անոր ձայնը մտիկ ընելով՝ ամէն պարագայի մէջ Անոր գիմէ: Թող այս Նոր Տարին ու Ծնունդը օրհնութիւն ըլլայ քեզի համար:

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԾՆՈՆԴՈՒՆԴԸ

«Տէրը ինծի ըսաւ, Դուն իմ Որդիս ես, ես այսօր քեզ ծնայ»: Սաղմ. 2. 7.

(Այս յօդուածը մեր նախկին հայրապետներէն Սուրբ Գրիգոր Տաթևացիին կողմէ խօսուած մեկ քարոզէն քարգմանուած եւ ամփոփուած է):

Սուրբ Գրիգոր Քրիստոսի կրկնակ ծնունդը կը սորվեցնէ մեզի:

Առաջին, յաւիտենականութենէ և բոլոր ժամանակներէ առաջ եղած ծնունդը: Բանն Աստուած Հօրմէն ծնած է:

Երկրորդ, Անոր ժամանակի մէջ եղած ծնունդը:

Երբոր կ'ըսէ, «Դուն իմ որդիս ես, ես այսօր քեզ ծնայ», երկու ծնունդն ալ իմացնել կ'ուզէ:

Մեր այս բնաբանը երկու մասէ կը բաղկանայ: Առաջին, «Դուն իմ Որդիս ես»: Ասիկա այն ծնունդն է որ եղաւ նախ քան զյաւիտեանս: Երկրորդ, «Ես այսօր քեզ ծնայ»:

Ասիկա այն ծնունդն է որ կատարուեցաւ ժամանակի մէջ, սուրբ կոյսէն: Անոր առաջին ծնունդը, առանց մարմնի էր: Երկրորդ ծնունդը մարմնով եղաւ: Առաջին ծնունդը Հօրմէն էր, առանց մօր: Այս ծնունդը մօրմէ եղաւ առանց հօր: Առաջինը երկինքի մէջ եղաւ, երկրորդը երկրի վրայ: Առաջին ծնունդը առանց պատճառի էր, երկրորդ ծնունդը, մեզի համար: Վասնզի Աստուած մարդոց փրկութեան համար էր որ մարդ եղաւ: Աստուած խոնարհեցաւ, որպէսզի մարդը բարձրացնէ: Աստուծոյ Որդին, Որդի մարդոյ եղաւ, որպէսզի մարդու որդիները Աստուծոյ որդիներ ընէ: Ասիկա մարմնով ծնաւ որպէսզի մենք կարենանք Հոգիէն ծնանիլ: Ասիկա՝ Աստուծոյ որդիներ ըլլալու իշխանութիւնը տուաւ բոլոր անոնց, որոնք վերստին ծնեւ են:

Այս օրհնութիւններուն և փառաւոր շնորհքներուն բոլորն ալ ապահովուած են մեզի համար մեր Աստուծոյն և Տէրոջ Յիսուս Քրիստոսի ծնունդով և երեւմամբ:

Ինչպէս որ Հայր Աստուած, Որդւոյն և Սուրբ Հոգւոյն հետ խորհրդակցելով ստեղծեց մարդը իր պատկերին համեմատ, Ծննդ. 1. 26, անանկ ալ Հայր Աստուած, Որդւոյն և Սուրբ Հոգւոյն հետ ի յաւիտենից իր մէջ պահուած խորհուրդը, երեւան հանեց իր միածին Որդւոյն, Աստուծոյ Բանին, մարդեղութեամբը: Վասնզի Հայր Աստուած յօժարեցաւ և զրկեց իր Որդին: Հոգին Սուրբ պատրաստեց սուրբ կոյսը և մարմին տուաւ Որդւոյն, անոր միջոցաւ: Աստուծոյ Որդին կոյսէն ծնաւ հրաշալի կերպով, որպէսզի մարգիկը վերստին ստեղծէ ու փրկէ: Այս խորհուրդը պահուած կը կենար, և մեր Տէրոջ ծննդեամբ յայտնուեցաւ:

Մարգարէներ դարեր առաջ գուշակած էին թէ Աստուած մարմնով պիտի երեւնայ և մարդոց մէջ պիտի պըտըտի: Այսօր մեր Տէրոջ ծննդեամբ անոնց մարգարէական խօսքերը կատարուեցան ու հաստատուեցան:

Մարդկային ազգը դատապարտուած և անիծուած էր Ադամին մեղքին պատճառով: Այս էր դատապարտութիւնը, զոր դրաւ Աստուած կնոջ վրայ, «Քու յղութեանդ ցաւերդ

խիստ պիտի շատցնեմ, ցաւով զաւակ պիտի ծնանիս»։ Ծն. 3 16։ Այն օրէն ի վեր մարդկային ազգը անէծքի տակ էր։

Այսօր այն անէծքը և այն դատապարտութիւնը վերցուած կը տեսնենք Քրիստոսի Ծննդեան մէջ։ Այսօր այն ցաւը և վիշտը ուրախութեան փոխուած է։ Վասնզի հրեշտակը այսպէս ըսաւ կոյսին. «Ողջոյն քեզ, ով շնորհընկալ՝ կոյս, Տէրը քեզի հետ է, դուն կանանց մէջ օրհնեալ ես... Ահա պիտի յղանաս ու որդի մը պիտի ծնանիս...» Դուկ. 1. 28—31։

Գիշեր ատեն իրենց հօտին պահպանութիւնը ընող հովիւներուն, Տէրոջ մէկ հրեշտակին երեւումէն կը հասկընանք որ մեր Տէրը գիշեր ատեն ծնաւ։ Արդեօք ինչո՞ւ այսպէս եղաւ և մենք ի՞նչ կրնանք սորվիլ անկէ։

ա.— Վասնզի բովանդակ աշխարհի հոգեւոր վիճակը գիշեր և խաւար էր։ Հոգեւորապէս, բովանդակ աշխարհ մութով պատած էր և անանկ ատեն մըն էր որ մեր Տէրը եկաւ։

բ.— Վասնզի Քրիստոսի առաջին գալուստը ծածուկ պիտի ըլլար։ Անոր երկրորդ գալուստը յայտնապէս և հրապարակային պիտի ըլլայ։ Այն ատեն երկինքէն պիտի յայտնուի և իր առջեւէն կրակի գետ մը պիտի հոսի։ Անոր առաջին գալուստը անձայն և անշուշտ պիտի ըլլար, Անոր ոտքին ձայնը չլսուեցաւ։ Անիկա խոնարհութեամբ եկաւ։ Անիկա խոտի վրայ իջնող ցօղի պէս կամաց եկաւ։ Անոր համար էր որ գիշեր ատեն ծնաւ։

գ.— Օրէնքի շրջանը և մարգարէներու ատենները գիշեր մըն էր։ Մարգարէները իբրեւ աստղ կը փայլէին հրէական երկնակամարին վրան։ Մեր Տէրը այս խաւարին մէջ փայլող լոյս մը եղաւ։ Երբոր Անիկա յայտնուեցաւ, արեւու պէս փայլեցուց երկիրը իր քարոզած ճշմարտութիւնովը։

դ.— Անոր երկրորդ գալուստն ալ գիշեր ատեն պիտի ըլլայ, երբ մեղքը և անօրէնութիւնը խիստ շատցած է։ Վասնզի կէս գիշերին պիտի լսուի այս ձայնը, որ կ'ըսէ, «Ահա փեսան կու գայ, զԱնիկա դիմաւորելու ելէք»։ Մատթ. 25. 6։

Երբոր մեր Փրկիչը ծնաւ, ինչո՞ւ առաջին անգամ հովիւներուն երեւցաւ:

ա.— Վասնզի Աստուած, անցեալին մէջ, մարգարէները հովիւներէն ընտրած էր: Մովսէս, Դաւիթ և ուրիշ շատեր հովիւներ էին: Մեր Փրկիչը երբոր ծնաւ նախ հովիւներուն երեւցաւ, որպէսզի յայտնի ըլլայ թէ մարմինով եկողը նոյն Աստուածն է որ հովիւները մարգարէներ ըրաւ:

բ.— Հովիւները նենգութիւն չունեցող, պարզամիտ մարդիկ էին: Անոնք մարդոց բազմութեան մէջ չէին ապրեր: Ասով կը սորվեցնէ որ սրտով մաքուր եղողներ, նախանձէ և նենգութենէ զերծ եղողներ պիտի տեսնեն զԱստուած:

գ.— Անոնք դաշտի մէջ, բացօթեայ տեղը կը գտնուէին: Ասով կը սորվինք որ անոնք որ երկրային բաներէ կը մերկանան, և Քրիստոսի համար կը զատուին, անոնք որ կը թողուն հայր, մայր, կիւն, զաւակ, տուն, արտ, ագարակ և այլն, անոնք են որ պիտի տեսնեն զԱստուած:

դ.— Անոնք արթուն կը կենային: Երբոր բովանդակ աշխարհ գրեթէ քունի մէջ էր, անոնք արթուն կեցած իրենց հօտերուն պահպանութիւնը կ'ընէին: Ասով կը սորվեցնէ որ, մարմինի հանգիստը ուրացողներ և զայն ճշողներ ունուաճողներ պիտի տեսնեն զԱստուած: Ա. Կորն. 9. 27:

ե.— Անոնք տգէտ և պարզ մարդիկ էին. սակայն Աստուծոյ զարմանալի բաներուն պատմողները եղան: Ասով կը սորվինք որ ան որ իմաստուն ըլլալ կ'ուզէ Քրիստոսով, կը պարտի յիմար ըլլալ այս աշխարհի մէջ: «Վասնզի Աստուծոյ յիմարը մարդոցմէ աւելի իմաստուն է, և Աստուծոյ տկարը մարդոցմէ աւելի զօրաւոր է»: Ա. Կորն. 1. 25: Առաքեալներն ալ թէեւ տկար, տգէտ և հասարակ մարդիկ էին. սակայն իմաստութեամբ, զօրութեամբ և մեծութեամբ բոլորը գերազանցեցին:

զ.— Այս կերպով ժողովուրդին, հովիւներուն և առաջնորդներուն սա ապահովութիւնը և յոյսը տուաւ որ եթէ իրենք ալ սրտով մաքուր և նախանձէ ու խաբէութենէ զերծ ըլլան, եթէ բարքով սուրբ ու անպարտ, ու ժողովուրդը հով-

ւելու համար արթուն և ժրջան ըլլան, անոնք ալ պիտի արժանանան Աստուծոյ միածին Որդին տեսնելու:

Յետոյ հովիւները Բեթլէհէմ գացին և Յիսուս մանուկը տեսան հոն: Բայց ինչո՞ւ Յիսուսը մսուրի մէջ պառկեցողին,

Վասնզի իջեւանի մէջ տեղ չկար անոնց: Գիշեր էր և աշխարհի Փրկիչը ծնաւ:

Անիկա մսուրին մէջ պառկեցաւ որպէսզի ցոյց տայիր տնոգնական խոնարհութիւնը: Այս նպատակաւ էր որ աղքատ ընտանիքէ մը և հասարակ տեղ մը ծնաւ:

Յիսուսի ծննդեան տօնին օրը եկեղեցիին մէջ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ոսկի արձանը կանգնելու և երեք երիտասարդներուն պատմութիւնը կը կարդացուի: Անոր պատճառը բացատրենք:

Երբոր Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը վաթսուն կանգուն բարձրութեամբ և վեց կանգուն լայնութեամբ ոսկիէ արձանը կանգնել տուաւ, անիկա աղգերը և ժողովուրդները դէպի կռապաշտութիւն կ'առաջնորդէր: Անիկա այս գործովը օրինակ մըն էր Սատանայի: Վասնզի ան ալ բոլոր մարդիկը մեղքի և կռապաշտութեան կ'առաջնորդէ:

Բայց առաջ երազի մէջ տեսեր էր թէ ինչպէս առանց ձեռքի լեռնէն կտրած քար մը, արձանին զարնելով, փլուրած էր զայն: Առանց ձեռքի լեռնէն կտրած և իջած քարը կը ներկայացնէ մեր Փրկիչը որ սուրբ կոյս Մարիամէն ծնաւ: Այս Փրկիչը կործանեց կռապաշտութիւնը և Աւետարանի բարի լուրովը ու ճշմարտութիւնովը լուսաւորեց և լեցուց աշխարհը:

Ինչպէս որ կրակի հնոցը նետուող երեք երիտասարդները շարունակ Տէրը կը փառաբանէին ու կը գովէին, և բոլոր արարածները կը կանչէին Տէրը փառաբանելու. առանկ ալ մենք, Տէրովը եկեղեցիին ճշմարիտ ու անկեղծ որդիքը միշտ օրհնելու և փառաբանելու ենք մեր Տէրը ու Փրկիչը: Երկինքը ու երկիրը, հովը և ցամաքը և բոլոր արարածները մեր հետ առնելով, երկնից բարձրութեան մէջ

փառք տանք մեր Աստուծոյն: Վասնզի Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է: Այսօր ի մասնաւորի փառք տանք Աստուծոյ Որդւոյն: Բանին որ մարմին եղաւ մեզի համար, և մեր մէջ բնակեցաւ, և ճամբայ մը բացաւ մարդիկը Սատանայի գերութենէն ազատելու համար: Փառք, պատիւ և երկըրպագութիւն, Հօր, Որդւոյն և Սուրբ Հոգւոյն, հիմա և միշտ, դարեր անվախճան, Ամէն:

Գ. ՏԱԹԵՒԱՅԻ

ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԾՆՈՒՆԴԸ

Գեորգ Եղբ. Հալեպիեան

ԿՆՆՍՍԹԱՆԿԱՆ

Գ Ի Ծ Ե Ր

Ծնած է Պէրէնիք, 1906ին: Վերստին ծնած 1923ին Հալեպի մէջ և քանի մը տարի յետոյ մը կըրտուած և այդ առթիւ կատարեալ նուիրում մը ունեցած է: Տէրոջմէ կոչում առած է որ Անոր համար գործէ և առ այդ

Ասկէ մօտ 20 դար առաջ Բեթլէհեմի քաղաքին մէջ, աստղ մը փայլեցաւ խաւարին մէջ եղող մարդկութեան:

Այդ միջոցին քաղաքին ամէն կողմը լուսութիւն կը տիրէր, ամէն մարդ, մեծ և պզտիկ, հարուստ և աղքատ, գիտուն և տգէտ, քունի մէջ լուռ գիշեր մը կ'անցընէին:

Բայց երկրէնք... գործի մէջ էր:

Երկնքի բարձրութեան մէջ փառաբանութիւն սկսած էր:

Աստուծոյ մարգարէներուն ըսած խօսքը կը կատարուէր: «Ո՞վ կ'երթայ մեզի համար». Եւ. 6. 8:

Ինչո՞ւ — ամէնքը մեղք գործելով Աստուծոյ փառքէն պակսեցան, մեղքով մեռան (Հռովմ. 3. 23) զատապարտութիւն ստացան (Յայտ. 21. 8), զանոնք մեղքէն ազատելուն համար:

տասնութերկու տարի շոգ, Եղբայրութեան կիրակնօրեայ Դպրոցին մէջ ծառայած է և ներկայիս կը գործէ երիտասարդներու մէջ:

Գէորգ Եղբայր որպէս գերձակ յաջող արհեստաւոր մըն է և առաջնակարգ ու նախանձեղի դիրք մը գրաւած է Պէյրութի մէջ: Ան համեստ Եղբայր մըն է և իր առատաձեռնութիւնը ի յայտ եկած է երիտասարդներու հրատարակչական ձեռնարկին և այլ առիթներով: Ան ուր միակ փափաքը՝ ըստ իր վկայութեան, Տէրօշը համար գործել, վկայել և Անոր փառաւոր գալըտեան պատրաստուիլ է:

*
**

Աստուծոյ հաւասար ըլլալը յափշտակութիւն չսեպեց, հապա իր անձը ունայնացուց, ծառայի կերպարանք առնելով երկիր գալու խոնարհեցաւ, որպէսզի մեղքի քունի մէջ քնացողները արթնցնէ:

Ահա, հիմա խումբ մը հրեշտակներ կ'իջնեն հասարակ բայց արթուն ու սրտով խոնարհ եղող հովիւներուն, մեծ աւետիսը տալու, ուրախութեան աւետիսը, Փրկչին ծնունդը:

Յիսուս ծնաւ ինկածը վերցընելու, մեղաւորը ազատելու մեղքէն, մեղքի գօրութենէն, ու յաւիտենական երկրորդ մահէն, դըժոխքէն (Հռովմ. 3: 23, Յայտ. 21: 8):

Բայց իջեւանին մէջ տեղ չկար: Հիմա ալ դարձեալ, շատերու սրտին մէջ տեղ չկայ Փրկչին համար, բայց, ուտելու, խմելու, արքենալու, սինեմայի, թատրոնի, սրճարանի, դրամի, դիրքի և փառքի համար տեղ կայ:

Ճշմարիտ Ծնունդը կը տօնեն անոնք, որ Յիսուսի համար տեղ յատկացուցած են: Նայէ՛, սրտով խոնարհ հովիւներուն դէմքին վրայ շնորհ կը փայլի:

Ուրիշ երգչախումբ մը, որ մինչեւ հիմա նմանը եղած չէ, կ'երգեն...:

«Երկնքի բարձրութեան մէջ Աստուծոյ փառք,
Երկրի վրայ խաղաղութիւն,
Մարդոց մէջ հաճութիւն»:

Ա. բարձրութեան մէջ փառք: Հրեշտակներ, Սուրբեր, բոլորը փառք կու տան երկինքի մէջ. ինչու որ Յիսուս յաղթանակ տանելու և սատանային գլուխը ջախջախելու ելած է:

Բ. Երկրի վրայ խաղաղութիւն:

Աշխարհ մեղքի պատճառաւ իր խաղաղութիւնը կորսնցուցած է: Պետութիւններ իրարու հետ կը կռուին, մարդկութիւնն ամբողջ, անհատաբար կամ հաւաքաբար մեղքի պատճառաւ իրենց խաղաղութիւնը կորսնցուցած են, անոր համար Եսայի 57. 21ին մէջ «Ամբարիշտներուն խաղաղութիւն չկայ» կ'ըսէ Տէրը: Ոմանք սխալ տեղեր կը փնտռեն խաղաղութիւնը. սրճարաններու, սինեմաներու, թատրոններու, ընկերակցութիւններու, գրամի եւայլնի մէջ, բայց ի զուր: Յիսուս է միայն խաղաղութեան իշխանը, ան որ Անոր կու գայ՝ իր գործերուն, թշուառութեանց ու փորձութեանց մէջ խաղաղութիւն կը գտնէ:

Գ. Մարդոց մէջ հաճութիւն:

Նայէ՛ հովիւներուն և երեք մոզերուն սրտին մէջ հաճութիւն կայ ինկածը փրկելու եւ ազատելու: Խաղաղութիւն տալու համար Տէրը հաճութիւն և խոնարհութիւն կ'ուզէ: Ինչո՞ւ շատեր զուրկ են. պատճառը՝ չեն խոնարհիր:

Ուրեմն եկո՛ւր դուն ալ, այսօր, Յիսուսի առջև խոնարհէ՛ և ըսէ՛ «Քրիստոս ծնաւ... ու ինծի ալ յայտնուեցաւ»:

Պէյրուք

ԳԷՈՐԳ Յ. ՀԱԼԷՊԼԵԱՆ

ԾՆՆԴԵԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գ. Տղր. Տէր Նղիայեան

ԿՆՆՍԱԳՐԱԿԱՆ
Գ Ի Ծ Ե Ր

Ծ ն ա ծ է խարբերդ 1921, Դեկտ. 25ին, բարեպաշտ ընտանիքի մը մէջ, 1923ին ընտանեօք Հալէպ կը գաղթեն: 1928ին, երբ հաղիւ եօթը տարեկան էր, հայրը կը մեռնի և ինք երկու տարեկան քերոջ ու մօրը հետ միասին որբ կը մնայ, Նոյն տարին իրենց մեծ հօրեղբօք ընտանիքին հետ կ'ը գաղթեն Սանճագի «Հայաշէն» անուն գիւղը որ Նանսէնեան Օֆիսի կ'ողմէ կառուցուած էր: Հոն գիւղին նախաւորութարանը յաջողութեամբ կ'աւարտէ, միշտ կարգին առաջինը հան-

ժնո՛ւնդ, տօնական օր: Դարերու մէջ մարգարէացուած Խարայէլի Մեսիան ծնած է: Մարդկութեան հիացում պատճառով այս Մանուկը բնութեան մէջ շարժում յառաջ բերած է: Լուսաշող աստղ մը որպէս ուղեցոյց կը շողայ ջինջ երկնակամարին վրայ առաջնորդելով մոգերը դէպի նորածին Մանկան ծննդավայրը, հրեշտակաց համերգ մըն է որ կը թրթռայ երկինքի մէջ դաշտի հովիւներուն ուշադրութիւնը գրաւելով, որոնք ապշահար կը գիտէին պատահած դէպքը: Անոնք երգ մը ունէին, աւետիս մը իրենց բերնին մէջ հաղորդելու խեղճ մարդկութեան «Երկինքի բարձրութեան մէջ Աստուծոյ փառք, երկրի վրայ խաղաղութիւն, և մարդոց մէջ հաճութիւն»: Հովիւները հասան այն վայրը ուր ծնած էր Յիսուս Մանուկը: Երկրպագութեան արժանի եղող Մանկան առջեւ ծունկի եկան, Մանուկ մը, որ իր մէջ գերբնական նշանակութիւն մը ունէր. Աստուած մարդացած էր: Ի՞նչ մեծ խորհուրդ, երկնային փառքը ձգած, Տէր տերանցն ու Թագաւոր Թագաւորացը, բիւրաւոր հրեշտակներու երկրպագութեան ու պաշտամունքին առար-

դիտանալով: 1936ին մեծ հորեղբորդուստին հետ շալէպ կը վերադառնան իրենց ընտանիքները հոն ձգելով: Յարուսթիւն՝ հակառակ իր ուսումը շարունակելու ջերմ փափակն, նիւթական անձուկ պարագաներու բերումով կը ստիպուի արհեստի հետեւիլ, օթոյի մեքենագիտական ճիւղը մասնագիտութիւն ընտրելով: Շնորհիւ իր ուշիմութեան չորս հինգ տարուան մէջ արհեստը ձեռք կը ձգէ: Այս ատեններ երբ (տեղի կ'ունենայ Սանճադի արտագաղթը) մայրն ու քոյրը շալէպ գալով կը միանան իրեն և ինք կը դառնայ ընտանիքին նեցուկը:

Յարուսթիւն եղբայր հոգեւոր մօր մը շունչին տակ սնած, փոքր տարիքէն կ'ունենայ մանկական ապաշխարութիւն մը և շալէպ գալուն մեծ փափաքով կը յաճախէ եղբայրութեան ժողովներուն ու կիրակնօրեայ դպրոցը, որուն դասընթացքը յաջողութեամբ աւարտելով կը հետեւի երիտաւարդաց ժողովներուն ուր իր կեանքով և ընթացքով այոց բարի օրինակ կ'ըլլայ: Այս

կան մարգարտակուռ դռներով քաղաքին, ոսկիէ փողոցներու, յակինթներու, շափիւղաներու մէջ պտտող էակը՝ եկած իջած էր աղքատիկ ախոռի մը անկիւնը, մըսուրի մը մէջ, խեղճ ու անպատրաստ, խանձարուններու կոյտի մը մէջ փաթթուած: Ի՞նչ անբաղդատելի հակասութիւն, խոնարհութեան անկշռելի՝ չափանելի:

Այս ծնունդը դարերու աղջամուղջին մէջէն ցոլացող լոյս մըն էր, որ յեղաշրջեց անցեալի հին հեթանոսական պաշտումները և գերազանցեց բոլոր կրօնները: Ան իր քարոզութեամբ պարզեց մարդկութեան առջեւ սուրբ և ազնիւ կեանք մը, ապրելով անառարկելի կենցաղ մը: Քրիստոս սիրոյ և խոնարհութեան մարմնացումն է որ կը կանգնի անդուգելի օրինակը մարդկութեան: Անոր զէմքը սիրոյ ճառագայթներ կ'արտասփռէ, Ան կը պարունակէ Աստուածութեան բոլոր լեցունութիւնը, և վերջապէս Ան կատարելութեան խորհրդանշանն է:

Նա եկաւ լքեալները վերցնելու, կոյրերու, կաղերու և բազմապիսի հիւանդներու կարօտը յագեցնելու և իր մարմինը ի սպաս դնելու տաժանելի ծառայութեանց, մինչև յօժարեցաւ

ատեններ կը մկրտուի և Երիտասարդացին մէջ գործօն դեր կը ստանձնէ որպէս Ժողովներու ատենագիր և դուրսը գլխաւոր երիտասարդներու հետ Թղթակցութիւն կատարող: Նաեւ վերջին տարիներուն կը ծառայէր կիրակնօրեայ դպրոցին և պատանեացին մէջ որպէս ուսուցիչ: Մինչ ան պապայի փայլուն յոյսերով տոգորուած կենսաւէտ կեանք մը կը բոլորէր, 1946, 10 Դեկտեմբերէն յետեւեալ տարիները, ինքնաշարժ մը նորոգած պահուն, արկածի հանդիպելով, հետեւեալ օր կէսօրէ առաջ Ժամը 9ին հոգին աւանդեց: *

**

իսկ մահուան, աշխարհի փրկութեան համար:

Նա եկաւ մարդկութիւնը մեղքի ու ատելութեան տղամաթաթալ վիճակէն վերցնելով, զայն մաքրելու, սրբացնելու և երկնային կոչումին մասնակից ընելու: Հեթանոսական ծէսերու, Իրերապաշտ գաղափարներու և անցեալի նոխազներու, խոյերու, ողջակէզներու արեան քաւութեան տեղ իր սուրբ ու պատւական արիւնը թափեց մարդկութեան փրկութեան համար: Մարդ այն ատեն ենթակայ կ'ըլլայ այս փրկութեան, երբ կ'ընդունի զԱյն ճշմարիտ հաւատքով իբրեւ իր անձնական Փրկիչը: Նա կարող է այս մեր մեղսալի կեանքը բարե-

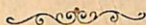
փոխելու սուրբ ու ճշմարիտ կեանքի մը, զոր մեր հոգին հաւատքի կապերով հաղորդակցութեան մէջ կը դնէ անտեսանելի յաւիտեական Էակին հետ, որ մեր վրայ կը գուրգուրայ իբրեւ Ամենակարող Հայր մը, երբ Իրեն դիմենք հաւատքով Իր կամքին համեմատ: Ո՛հ, որքան հաճելի և բաղձալի պիտի ըլլար երբ համայն մարդկութիւնը հասկնար այս ճշմարիտ իրականութիւնը ու զերագոյն խորհուրդը և Աստուծոյ հոգիէն ծնած ապրէին սբ. կեանք մը Աստուծոյ Պօսքին անխարդախ կաթովը մեծցած, իրաւովստան ու խաղաղասէր, և այս կեանքը շարունակուէր մահէն յետոյ, երկինքի մէջ յաւիտեանս Աստուծոյ հետ:

Ահա այն ատեն Աշխարհ պիտի կարենար վայելել

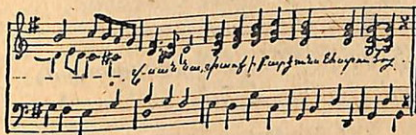
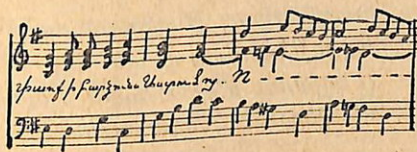
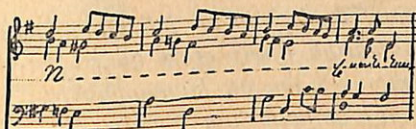
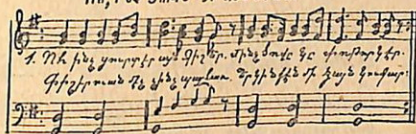
ճշմարիտ խաղաղութիւնը զորս այսօր քաղաքակիրթ ազգեր կը ձգտին ունենալ:

Հալեպ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏԷՐ ԵՂԻՍՅԵԱՆ

Ո՛հ, ինչ ցուրտ էր Ան ԳԻՇԵՐ

2. Իրենց հօտերն էր չսփռն,
հովիւներ մըն այն դարձրին,
հրէշտիւներն ալ խաւարեցին,
Ուրախ երգեր երկնիցէն,
Ոչսանա...

3. Մարդն միջ Մանուկ դասն,
ի բնութիւնը դաւաճի տան,
հովիւներն այժմ չանցրին,
Անոր առջև ձերարդներն,
Ոչսանա...

ԽԱԶԵԱԼ ՅԻՍՈՒՍ ՓՐԿԻԶԸ

Գողգոթայի լւրան վրայ,
 Խաչուած Անճին եմ ես վկայ.
 Յիսուս Զրիստոս Տէր է անմահ,
 Կրնայ փրկել քեզ ճիշդ հիմա:

Խաչին վրայ ըագկատարած,
 Արին թափեց վասն իմ մեղաց.
 Յայնժամ գոչեց է կատարուած,
 Եղաւ Փրկիչ մեղաւորաց:

Ո՛հ, ի՛նչ ծանրը էր իմ մեղքեր,
 Որ խաչին վրայ գինք կը ճնշէր.
 Թուք ու ապտակ խարազաններ,
 Սիրոյ փոխան նա կ'ընդունէր:

Խաչին վրայ թափուած արիւնն,
 Զօրութիւնով լի է անհուն,
 Մեղքերու մէջ մեռած մարդուն
 Կը ներշնչէ կենդանութիւն:

Խաչին վրայ հօգօն Ատոռւած,
 Տիեզերքի մեղքն է շալկած.
 Զրի փրկութիւն է պատրաստած,
 Բեգի համար է հոն կախուած:

Ով հոգիներ անօգնական,
 Որ կարօտ էք ազատութեան,
 Թէ հաւատաք այս Յիսուսին,
 Ալ չէք գերի Սատանային:

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

«Հոս չէ Աճ հապա յարութիւն առաւ» Դուի. 24, 6:

ՅԱՐ. ԱՐ. ԽԱՊԻՆԻԱՆ

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ
Գ Ի Ծ Ե Ր

Ծնած 1913ին, վերջա-
տին ծնած 1925ին, Նորէն
նուիրուած 1928ին, Զա-
նազան նուիրումներէ
վերջ, Տէրոջ գործին
կանչուած, 1939ին Շէմ-
լանի Ս. Գրոց դպրոցէն
չըթանաւարտ, ապա ա-
ւետարանչական գործին
մէջ գտնուած:

Կրկին ուսումը շա-
րունակած Ալէքս Գօլէճ,
Ներկայիս իր ուսումը կը
շարունակէ Պէյրութի
Աստուածաբանական ճե-
մարանին և Ամերիկեան
համալսարանին մէջ

Ասկէ քսան դար առաջ մար-
դիկ պահ մը խորհեցան թէ ճշմար-
տութեան լոյսը մի անգամ ընդ
միշտ շիջեցին, բայց Ան՝ շուտով
եւ անհաւատալի արագութեամբ
աղջամուղջը պատուող արեգակի
նման մահուան վրէժէն դուրս
ուլացաւ, գարնան ծաղիկոյ ծառ
ու ծաղիկին պէս գերեզմանէն
վեր բարձրացաւ և թօթափեց
զինք կաշկանդակող պատանքը:
Այո՛, Յուդայի առիւծը կոտրած
էր գառագեղը և դուրս խոյացած՝
յաղթական: Այսպէս գերեզմանը
յարութեան խանձարուր դարձաւ
և Յարութեան օրը, Զատիկը, յա-
ջորդեց խաչելութեան աղջամուղ-
ջին:

Յարութեան օր, վերականգ-
նումի օր: Մեռած սովորութիւն-
ները, փտտած մոլութիւնները
լքելու և նորոգելու պահն է:
Պետրոսի համար այդպէս եղաւ:
Իր ուրացումը թաղեց, Յարու-
ցեալը տեսաւ և կեանքով իքն
ալ յարեաւ եւ բնութեամբ նո-
րոգուեցաւ:

Միսիքարութեան օր է: Սգաւոր
մայրը Որդին գտաւ: Լացող Մագ-
դաղենացիին արցունքները սըր-
բւեցան,

միասնաբար և վերջընթեր տարին է:

Միեւնոյն ատեն Պէյրուսի Աւետարանական Հոգ. Եղբայրութեան Եկեղեցական և Դպրոցական գործերուն մէջ գործօն բաժին մը ստանձնած է: Ան բեղմնաւոր ապագայ մը կը խոստանայ այժմէն իսկ: * *

«Տէրը գտանք» ինչու որ յարութեան հաւատովքը տրուեցաւ, մեղքէն և մեռելներէն յարութեան....:

Հաւատքի եւ հատասնման օր...:

Խաչի փոթորիկը պահ մը ցնցած էր աշակերտներուն հաւատքը, մարած էր Մեսիայի վրայ իրենց տածած յոյսը և ալետատան նաւակի մը պէս տարակոյսի ալիք-

ներուն մատնած՝ զանոնք: Անեղ կացութեան մը մատնուեր էին. իսկ յարութեան ցնծաբեր առտուն ամոքեց ընկճուած սրտերնին և տատամսող մտքերնին: Արեւը զացած էր հորիզոնին վրայ լուսապայծառ: Բայց արեւը ի՞նչ օգուտ ունի աչազուրկին համար և յարութիւնը ի՞նչ արժէք ունի անհաւատ սրտի մը համար, ուր յարութեան յոյսը, կեանքը չի ներգործեր և թափանցեր:

Աւախութեան օր է: Աշակերտներուն հոյը Տէրը կը տեսնեն, իրենց կարօտը կ'առնեն, կը հաղորդակցին Անոր հետ և իրար կ'ողջագուրեն: «Խաղաղութիւն ըլլայ ձեզի» անոնք խաղաղած էին. և ուրախութեան աւետիսներ բերնէ բերան զեփիւռի մը պէս կը կազդուրէր անոնց կեանքը, Լոյս և յոյս կը յորդէր անոնց խորքը:

Յարութիւն է, յոյսի օր,
Զանգակները մեղմօրօր
Կը դօղանջեն խնդազից,
Աւետել կեանքն անմահից:

Յարութեան օր՝ զերթ գարուն,
Ամէն ինչ նոր, վառվառուն.
Թոյլ ու դիւքանք ստացած՝
Կը ժպտի եկն, յաղթապանծ:
Ա. Գ. ՃԻԶՄԷՃԵԱՆ

ՈՐՊԵՍ ԲՈՉՈՒՆ

1. Որ պէս բարձր ընդդէմ զհիւսիս, զոր որ աւելի շատ մէքեր:
2. Ան պիտի ըլլայ թէ՛ ապաւնտեղ, Սոր թէ պիտի ապրի հաւանք:

1. Գընա զիսկի Բո. առ աշ-ձիւր ընկաւ իմ ընդ խաւով:
2. Գիտ ըն ընթացի առ ընթացի, զի սիրի է առ-նաւ, առ-նաւ:

1. Բընդիմ Բո. առ ընթացի, կաւ ընթացի, Բո. առ ընթացի:
2. Ա. ճա պարի խաւով, կաւ ընթացի, Բո. առ ընթացի:

1. Չէ - ինչ: Իր ընթացի ինչ պիտի առ ընթացի:
2. Գիտ - Բո. Բո. խաւով զի սիրի Բո. առ ընթացի:

1. Որ մեղաւոր ընթացի: Բո. առ ընթացի, Բո. առ ընթացի:
2. Գիտ - Բո. Բո. խաւով զի սիրի Բո. առ ընթացի:

===== ● Բ. ՄԱՍ ● =====

ՀԱԳԵՒՈՐ ԿԵԱՆՔ

ԱՊԱՇԱՐՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻՆ ՀԱՄԱՐ

«Ո՛վ, երիտասարդ, բու Սեղծիչդ երիտասարդութեանդ
օրերուն մեջ յիշե»:

Եղբ. Փօղէճ Իսկիկեան

ԻՆՔՆԱԿԵՆԱԳՐ. ԳԻԾԵՐ
Ծնած եմ Պէյրութ,
1923 Ռպրիլ 2ին հոգեւոր
և բողոքական ընտանի-
քի մը մէջ: Ուսումս և
կրթութիւնս առած եմ
բողոքական վարժարան-
ներէն ներս: Միջավայրս
հոգեւոր րլլալուն համար
մանկութենէս ի վեր Քը-
րիստոսի վրայ լսած և

«Ապաշխարութիւն» բառը
վերջին 10—15 տարիներու ըն-
թացքին, մանաւանդ արդի շատ
մը երիտասարդ երիտասարդուհի-
ներուն համար սովորական և տա-
փակ բառ մը դարձած է կարծես:
Իրաւ է թէ երբեք մը յաճախա-
կի կը կրկնուի, կը հասարակ-
նայ և համը կը կորսնցնէ: Սա-
կայն ապաշխարութիւնը վերա-
ցական բառ մ'ըլլալէ աւելի
կեանք մըն է: Շատ մը դեռատի-
ներ հոգեւոր կեանքը կը վերադ-
րեն, և կամ բառին բուն առու-
մով կը վայելցնեն զայն տարիք-
նին առած ձերունիներու, որոնք
այլեւս աշխարհի հաճոյքներէն
ձանձրացած են: Ուստի շատ ան-
գամ երբ ապաշխարութեան վրայ
խօսուի կամ հարցուի թէ որո՞նք
ապաշխարած են, մեր նորահաս-
ներէն ոմանք ժպտելով վար կը
նային, ըսելով թէ տակաւին ի-
րենք երիտասարդ են և կ'ուզեն

սորված եմ, բայց գործ-
նական կեանքի մէջ հո-
գեւորապէս ա ն ո ր օ շ
կեանք մը կ'ապրէի մին-
չեւ այն օրհնեալ օրը որ
Տէրը իր մէկ խօսքովը
զիս իրեն դարձուց:
(Յայտ. 3, 15—16)։ Յուն-
ւար 24, 1943 թուականը
ինծի համար ամենաեր-
ջանիկ և խիստ կարեւոր
օր մը եղած է, քանզի
այդ օրն էր որ իմ ֆըր-
կիչս գտայ։ Ինքզինքս
շատ ուրախ կը զգամ
այս տարիներուն մէջ
վայելած անոնց օրհնու-
թիւններուն և ներքին
գոհացումին համար զոր
չգտայ այլ բաներու մէջ։
Աստուծոյ առջեւ անցու-
ցած վայրկեաններս կը
կազմեն կեանքիս ամե-
նէն ուրախ պահերը
զայն աշխարհ չի հասկը-
նար։

նաեւ աշխարհը վայելելու՝ Ուրիշ-
ներ տարբեր արտայայտութիւն-
ներով կը ջանան ծածկել այսպի-
սի խօսակցութիւններ և մոռնալ
ըստ իրենց ըմբռնումին այդ
«պաղ բառը»։

Ներկայիս երիտասարդներ
մէկզգի ընելով գիրքերուն Գիր-
քը, կ'ուսումնասիրեն այլազան
գիրքեր, ուր կ'աշխատին գտնել
նոր և փայլուն բառեր զորս կըը-
նան իրենց միտքն ու հոգին
ազնուացնել։ անտեսելով Աս-
տուծոյ տաճարը, կը յաճախեն
զանազան վայրեր, ուր նոր և շը-
լացուցիչ բաներ տեսնելով, կը
ջանան իրենց փափաքին գոհա-
ցում տալ։ աննկատ թողնով հո-
գեւոր երիտասարդաց խումբերը,
այլեւայլ ընկերակցութիւններու
կը մասնակցին, ուր միշտ կը հե-
տապնդեն իրենց ուժովն ու խել-
քովը, այնպիսի նորութիւն-

ներ, որոնցմով կրնան վերջնական և կատարեալ գոհացում

տալ իրենց փափաքներուն ու կիրքերուն։

Սակայն իսկական երիտասարդին կեանքը այս չէ եր-
բեք։ Երիտասարդ մը, որ հեռացած է Աստուծոյ տունէն,
մոռցած է իր Ստեղծիչը և զուրկ է հոգեւոր շրջանակներէ,
չի կրնար կատարեալ գոհացում, սրտի երջանկութիւն և
ներքին խաղաղութիւն ունենալ։ Բայց երբ ան իր էու-
թեամբը Աստուծոյ կը տրուի, Տէրը զինք կը գործածէ ըստ
արժանւոյն և կը լեցնէ անոր մտային, հոգեկան և ֆիզիքա-
կան բոլոր պէտքերն ու փափաքները ընելով զայն տիպար

Թե Յիսուսի արեամբն փրկուած գաւաղ մըն ես արժանի,
Ունիս պատճեբ բազմապիսի, թէ ընես՝ քեզ երանի,
Մի՛ զլանար գաւաթ մը ջուր, սիրոյ խօսք մը, հոգ չէ ո՞ւր,
Այսօր քեզ անխտրաբար, կառօտեալին, խեղճին տուր:

Այսօր օրն է, յարմար առիթ, որ ծառայես դու Անոր,
Այսօր օրն է որ պտուղ տաս, պտուղ ասօք նորանոր,
Մի՛ զլանար քաղցր նայումսք մը, սիրոյ արարք մը չնչին,
Պզտիկ գործ մը, թէ անտեսուած՝ երբեք փոքր չէ իր առջին:

Տարին այսպէս բոլոր սանի արդիւնաւոր ու բեղուն,
Այսօրն երբեք մի՛ անտեսե, բարիք քեզ ամենուն.
Օր մ'անկասկած պիտի լսես Փրկչին ձայնը մեղմաբար,
«Պզտիկներէն մեկուն քրիւր, ինձի քրիւր Վարձիդ առ»:

Հաւէպ

ՕՐ. Ս. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

ՎԵՐԱՏԻՆ ԾՆԻԼ ՈՒ ՄԵԾՆԱԼ

«Ուրեմն մեկդի ձգելով ամեն չարութիւնը ու
ամեն խաբէութիւնը ու կեղծաւորութիւնները,
եւ նախանձը ու չարախօսութիւնը նորածին
մանուկներու պէս բնական ու անխաղախ
կաթին փափաքեցեք, որպէսզի անով մեծնալ
միջին կըթուրիւնը» Ա. Պետ. 2. 1—3:

Աշխարհի մէջ կեանք ունեցող ամէն բոյս ու կենդանի,
կ'աճի ու կը մեծնայ. ինչպէս՝ ծառ մը կը ծլի, կը
մեծնայ տերեւ ու պտուղ կուտայ ուրախացնելու իր Տէրը.
այնպէս ալ մարդկային էակ մը կը ծնի, կը մեծնայ իր ծը-
նողաց ուրախութիւն ու շահ բերելով ինչպէս «մանուկ Յով-
նայի» կը մեծնար ու կը զօրանար հոգիով» Ղուկ. 1. 80:
Նոյնը հոգեւորապէս երբ մէկը վերստին կը ծնի. պէտք
է մեծնայ, զօրանայ, գործէ և շահ բերէ իր երկնաւոր Հօրը

Ոմանք չապաշխարած, վերստին չծնած. հոգեւոր ըլլալ կ'ուզեն, այդ կարելի չէ: Անոնք կրնան եկեղեցի յաճախել, աղօթել, երիտասարդաց քարոզներուն ներկայ գտնուիլ, դրամ տալ, եկեղեցւոյ անդամ ըլլալ, բայց եթէ ապաշխարած չեն, վերստին ծնած չեն, հոգեւորապէս. կորսուած են ու մեղաւոր:

Ուրեմն՝ հոգեւորութեան առաջին պայմանն է վերստին ծնիլ. և վերստին ծնելու համար.

1.— Գիտնալու և վստահ ըլլալու ես որ դուն կորսւած մեղաւոր մըն ես:

2.— Զղջալու ես քու ունեցած և անցուցած կեանքիդ վրայ: Ինչպէս անառակ ողորկ գիտակցեցաւ իր սխալին. Աստուծոյ և իր հօրը հանդէպ և զղջալով իր ըրածին վրայ, ելաւ ու իր հօրը տունը գնաց:

3.— Խոստովանելու ես՝ Աստուծոյ և մարդոց առջեւ գործած մեղքերդ: Յիսուս Քրիստոսի արիւնը մեզ մեր բոլոր մեղքերէն կ'ազատէ, կը մաքրէ և նորէն ծնած արարածն եր կ'ընէ: Ա. Յով. 1. 7—8:

Սուրբ Հոգին նախ դուրսը կենալով կը յանդիմանէ, ցոյց կուտայ մեզի մեր ըրած յանցանքները, խաչին կ'առաջնորդէ ու կը փրկէ մեզ:

Առաջ Սուրբ Հոգին դուրսն էր, հիմա Ս. Հոգին մեր քովն է, մեր հոգւոյն մէջ մտնելով սրբեր է մեր բոլոր մեղքերը և մենք հիմա հոգեւորապէս նոր ծնած ենք:

Ու ահա կը սկսի նորածինը մեծնալ, մեծնալու համար պէտք են զանազան տեսակի խնամքներ.

1.— Անխարդախ կաթ որ՝ Աստուծոյ Խօսքն է. ինչպէս Յիսուս ըսաւ՝ մարդ ոչ միայն հացով կ'ապրի հապա՝ Աստծոյ խօսքով, ուրեմն օրական գոնէ երեք անգամ նորածինը պէտք է անխարդախ կաթ խմէ: Ա. Պետ. 2. 7. Ղուկ. 4—4:

2.— Մինչեւ որոշ տեղ մը հասնիլը պէտք է հոգեւոր ժողովներէ կերակրուի. բոլոր ժողովներուն կարելի եղածին չափ պէտք է յաճախէ որպէսզի օրէ օր զօրանայ:

3.— Պէտք է աղօթէ, ինչպէս մարմինը օդի պէտք ունի ապրելու համար, այնպէս ալ հոգեւոր կեանքը աղօթքի պէտք ունի. մեր Տէրը շատ գիշերներ աղօթելով կ'անցընէր:

Դաւիթ կ'ըսէ. օրը 7 անգամ քեզ պիտի գովեմ. երիտասարդ Դանիէլ օրը երեք անգամ աղօթք կ'ընէր: Աստուծոյ խօսքը կ'ըսէ որ անդադար աղօթք ընենք զօրանալու, փորձութեան մէջ չիյնալու եւ մեր տկարութիւններուն յաղթելու համար: Աղօթք ըրէ՝ գործի մէջ, ճամբան եւ ամէն տեղ:

4.— Պէտք է Ս. Հոգիէն առաջնորդուի, Յիսուս Ս. Հոգիին համար ըսաւ՝ կենդանի ջուրի գետեր պիտի բխեն. ան է որ ծնաւ եւ ան է որ պիտի ապրեցնէ մեզ, շատ անգամ մեզի ուսուցիչ կ'ըլլայ եւ մեզ կ'առաջնորդէ, ինչպէս իսրայէլի ժողովուրդը առաջնորդուեցաւ կրակի սիւնով. երբեք կը խրատէ, կը յանդիմանէ, մեր սխալները մեզի կը ցուցնէ. հոգեւոր երիտասարդը պէտք է որ Անոր ձայնը լսէ:

Ահաւասիկ պայմաններ ծնելու եւ մեծնալու համար՝ հոգեւոր կեանքի մէջ: Այսպիսով է որ պտուղ կը բերենք Տէրոջը եւ Տէրը մեզմով կը փառաւորուի:

ԳԻՈՐԳ ՀԱԼԷՊԼԵԱՆ

ՊԵՂՈՐ

ԱՂՈԹՔԻ ԿԵԱՆՔ

Յաւանքաւ Եղբ. Թորո

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ԺԱՆՈՅԻՆ

Գ Ի Ծ Ե Ր

Կենսագրական ծանօթութիւններ կը պահանջէր իր մասին առնուած տպաւորութիւններէն համառօտ յիշատակումներ են հետեւեալները:

Հոգեւոր կեանքը աղօթքով կը սկսի, աղօթքով կը շարունակուի եւ աղօթքով կը վերջանայ: Պողոս Առաքեալ. «Տէր ինչ կ'ուզես որ ընեմ»ի աղօթքովը սկսաւ հոգեւոր կեանքը:

Նա երբ հոգեւոր կեանքը ըսկըսաւ դեռ երիտասարդ էր եւ իր երիտասարդ հասակին մէջ ինքզինքը աղօթքի տուաւ եւ

Ծնունդով ասորի մըն է Եուհաննա եղբայր, այլ՝ բարքով ու ապրելակերպով հայ մը: Պատանի հասակին մէջ՝ դըտած է Տէրը և այդ տեններէն սկսեալ հետեւած է Եղբայրութեան ժողովներուն և սնած ու մեծցած է անոր միջավայրին մէջ, ուշադիր հետեւող մը ըլլալով հոգեւոր ճշմարտութիւններու, Երիտասարդութեան տարիքին՝ մեծ փափաք ունեցած է Տէրոջ այգիին վէջ գործելու և մասնաւոր նուիրումով Պէյրութ գտնուած ատեն արհեստով պարագելով հանդերձ, իրիկուններն ու կիրակի օրերը զանազան թաղամասերու մէջ և ատեն մըն ալ, աղգային զգացումէ մղեալ, զուտ իր ազգակիցներուն մէջ ժողովներ տեսած է, քարոզելով Աւետարանին ձրբի փրկութիւնը, պարզ ու հասկնալի լեզուով:

Ներկայիս Եուհաննա եղբայր կը գտնուի Դամասկոս: Ան հոն իր արհեստովը՝ կօշկակարութեամբ, պարագելով հանդերձ, եղբայրութեան ժողովներուն կ'առաջնորդէ, հակառակ անորորդ պրօցական այս ինչ առ-

արդի բաներու ետեւէ չեղաւ, հապա խորունկ կեանքի տըրւեցաւ: Ան իր նուիրումովը, իր ջերմեռանդ և աչքի արցունքներով եղած աղօթքներովը և իր հոգեշունչ քարոզներովը հաստատեց շատ մը եկեղեցիներ: Յիսուս իր երկրաւոր կեանքը աղօթքով վերջացուց. «Հայրքու ձեռքդ կ'աւանդեմ իմ հոգիս ու երբ զայս ըսաւ հոգի տուաւ»: Երեմ. 33. Յին մէջ սապէս գըրւած է. «Ինծի կանչէ ու քեզի պատասխան տամ և քեզի մեծ ու խորին բաներ պատմեմ զորոնք զուն չես գիտեր»: Այս խոստումը ընողը Աստուած ինքն է և ինք կ'ուզէ որ մենք անդադար իրեն կանչենք որպէսզի ինք մեծ գործեր ընէ: Սակայն շատ անգամ Աստուծոյ չենք կանչեր և աղօթքի շատ կարեւորութիւն չենք տար նոյն ատեն կը սպասենք որ Աստուած մեծ գործեր ընէ: Ինչպէս ոմանք կ'ուզեն առանց աշխատանքի շատ դրամ չահլի, սակայն այս կարելի բան չէ:

Սիրելի երիտասարդ եղբայրս, պէտք է որ մենք Աստուծոյ կանչենք, աղաղակենք և ժամանակ տանք աղօթքի, որպէսզի Աստուած մեծ գործեր ընէ և շատ հոգիներ փրկուին:

տիճան դաստիարակութիւն մը ստացած է, իր ինքնաշխատութեան մէջ տիրացած է, բեմէն քարոզելու հասի ընթացիկ հայերէնի մը:

Ան ուշադիր աշակերտ մըն է Օր. Գրոց, և Տէրոջ աշգիւն մէջ նուիրւած ու անձնազոհ միակ մը:

«Դ»

Աղօթքը, հոգեւոր կեանքին միջուկն է, և կենսական հիւթն է. նաեւ աւելի նման կենդանութիւն արտադրող միջոցն է:

Ո՛հ, առանց աղօթքի հոգեւոր կեանք ապրիլ կարելի՞ բան է: Ա՛հ, ամենեւին:

Յարգելի պատանի կամ երիտասարդ եղբայրս, կ'ուզեմ ուշադրութիւնդ դարձնել հետեւեալ անձնաւորութիւններուն:

ա) Եւրեց. 33.11ին մէջ կը կարդանք թէ Նաւէի որդին Յեսու Պասանին խորանին մէջէն չէր հեռանար: Ո՛վ պատանի, ահա քեզի պատանեկութեան մէջ ապրուող քաղցրարոյր կեանք մը. հլու, հնազանդ, աղօթասէր, Աստուծոյ ներկայութիւնը վայելող:

Ո՛վ սիրելի և պատուական պատանի, չե՞ս ուզեր Յիսուսի պէս մէկը ըլլալ և անոր նման. կեանք մը ապրիլ: Բ) Ա. Թագ. 3. 1—14 համարներուն մէջ Սամուէլի Աստուծոյ հետ ունեցած յարաբերութիւնը կը տեսնենք իր ծաղիկ հասակին մէջ:

Նա իր ազդու աղօթքներովը բոլոր ազգը կը կառավարէր և հրաշքներ կ'ընէր: Երանի՛ թէ սամուէլներ մէջ տեղ գային:

գ) Ա. Տիմ. 4. 11—16 համարներուն մէջ Երիտասարդ Տիմոթէոսի խորունկ, մաքուր եւ սուրբ կեանքը ու գործունէութիւնը կը տեսնենք: Ան երիտասարդներուն տիպար օրինակ մըն է: Արդեօք դուն ալ պիտի չուզէ՞ր Տիմոթէոսի պէս մէկը ըլլալ...

Սիրելի ընթերցող, մի կարծեր որ միայն այս երեք անձնաւորութիւններն են որ իրենց մանկութենէն աղօթքի տրուած են. թէ Սուրբ Գիրքին մէջ և թէ ալ եկեղեցւոյ պատմութեան մէջ հազարաւոր անհատներու կը հանդիպինք որոնք իրենց պատանեկութիւնն ու երիտասարդու-

թիւնը բոլորովին նուիրած են Աստուծոյ և աղօթքով, ծոմապահութիւնով և Աւետարանը քարոզելով իրենց երկրաւոր կեանքը վերջացուցեր են: Մինչեւ իսկ շատեր ալ Յիսուսի համար նահատակուած են: 1700 թուականներուն, երբ Ֆրանսայի մէջ հոգեւորները կը չարչարէին, երեք հոգեւոր երիտասարդներ ձերբակալեցին, որոնք Աւետարանը կը քարոզէին: Երբ ատեանին առջեւ ձեռքերն ին կապուած կայնեցուցին, առաջարկեցին որ իրենց հաւատքը ուրանան, սակայն անոնք հերոսաբար իրենց համար մեռնող ու յարութիւն առնող Փրկիչը դաւանեցան ոչ թէ ուրացան: Որով անոնց համար մահուան վճիռ տրուեցաւ:

Այս հոգիով լեցուած ու աղօթասէր երիտասարդները սկսան սաղմոս մը երգել: Երբ կ'երգէին անոնցմէ մէկը գլխատեցին, սակայն միւս երկուքը երգը կը շարունակէին: Երկրորդն ալ գլխատեցին, բայց միւսը առանձին կը շարունակէր երգը: Դահլիճը անոր ըսաւ. «Ձե՞ս տեսներ ընկերներդ ի՞նչպիսի չարչարանքներով մեռան, ուրեմն ուրացիր հաւատքդ որ ազատիս»: Երիտասարդը պատասխանեց. «Դուն քու պարտականութիւնդ կատարէ», և մինչ ան երգը կը շարունակէր և զԱստուած կը փառաբանէր, ան գլխատուեցաւ:

Ո՛վ ընթերցող, կը տեսնե՞ս թէ աղօթքի և Աստուծոյ նուիրուած կեանքը որքան անուշ և անվախ կեանք մըն է:

1.— Աղօթքը զԱստուած և հաւատացեալը յարաբերութեան մէջ կը դնէ:

2.— Աղօթքը հաւատացեալը թարմ կը պահէ:

3.— Աղօթքը հաւատացեալը կենդանի կը պահէ:

4.— Աղօթքը հաւատացեալը հոգիներու ցաւով լեցուն կը պահէ:

5.— Աղօթքը հաւատացեալը ուրիշ հաւատացեալներու հետ համերաշխ կը պահէ:

6.— Աղօթքը հաւատացեալը սուրբ պահելով, Յիսուսի գալստեան կը պատրաստէ:

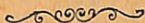
7.— Աղօթքը ամենատկար և ոչինչ եղող հաւատացեա-

Այլ ամենակարող Աստուծոյ միացնելով մեծ գործեր ու հը-
րաշքեր կատարել կուտայ:

Ճօն Լիվինկըսթըն գիշեր մը մինչեւ լոյս աղօթեց և ա-
նոր հետեւանքը ըլլալով յաջորդ օրը անոր ազդու մէկ քա-
րողովը 500 հոգի փրկուեցան: Սիրելի պատանի կամ ե-
րիտասարդ եղբայրս, Տէրոջմով քեզի աղաչանքս ու պատ-
շամս այս է. «Աղօթքը զանց մի՛ ընենք»:

Դամասկոս

Ե. Ա. ԹՕՐՕ

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ԱՂՕԹՔԸ

Աստուած իմ, օգնե՛ որ այսօր լինեմ
Հեզ, փաղցրաբարոյ,
Օգնե որ ապրիմ միշտ հաւասարիմ
Որդեգիր սիրոյ:

Լեցուր սիրս այսօր, սէր, գութ ու գորով
Հանդէպ բօնառաց,
Որ օգնեմ անոնց կարեկից սիրով,
Լինեմ անձնուրաց:

Օգնե՛ ինձ այսօր ապրիլ ցոլացիկ
Կեանք մը անբասիր,
Թող Քեզմով լինեմ խաղաղ, երջանիկ
Կամփիդ գործադիր:

Պէյրուս

Քաղեց՝ Պ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

ԺԱՄԱՆԱԿ Է ԿԱԹԷՆ ԿՏՐՈՒԵԼՈՒ

ԾՅԵՂ. 21. 1—21: ԵՐԲ. 5. 12—24:

«Եւ տղան մեծցաւ ու կաթէն կտրուեցաւ, եւ Աբրահամ մեծ խնճոյք ըրաւ Իսահակին կաթէն կտրուած օրը»: Ծննդ. 21. 8:

«Եւ տղան մեծցաւ...»:

Ամէն անգամ որ Սբ. Գիրքը կարդացած եմ ու այս համարին հանդիպած՝ զայն Աստուծոյ խօսքին երբեք չեմ յարմարցուցած: Յաճախ հարց տուած եմ ես ըսելով՝ ինչ պէտք կար ասիկա գրելու, թէ մեծ խնճոյք մը ըրաւ Իսահակին կաթէն կտրուած օրը: Սակայն այս անգամ երբ հոգեւոր կեանքի հետ բաղդատելով կարդացի շատ պատշաճ կերպով, Տեսայ թէ հոգեւոր կեանքի խիստ գեղեցիկ օրինակ մըն է ան:

Եթէ Իսմայէլը Աբրահամին մարմնի տեսակէտով զաւակը սեպենք, այսինքն կեանք մը վաղանցիկ եւ ժամանակաւոր, այն ատեն Իսահակին ալ պիտի ըսենք հոգեկան զաւակ՝ կամ ժառանգորդ:

Իսմայէլ կը նմանի մեղաւոր կեանքի՝ չըջանին, մինչ Իսահակը հոգեւոր կեանքի մէկ նմանութիւնն է:

Հոս կը տեսնենք թէ հոգեւոր կեանքը իր մէջ ունի որոշ չըջաններ կամ կայաններ, որոնք գիտնալ, սորվիլ ու ապրիլ կենսական հարց մըն է:

Ա.— Թլիփատութեան կամ ապաշխարութեան չըջան:

Բ.— Կաթէն կտրուելու կամ Քրիստոսի վրայով առաջին սորվելիքներու չըջան:

Գ.— Նուիրման չըջան:

Դ.— Սբ. Հոգիով լեցունութեան չըջան:

Ե.— Գործի չըջան:

Մենք գիտենք թէ Իսահակ հոգեւոր հօր մը զաւակն էր: Նոյնն է կացութիւնը մեզմէ շատերուն համար, որովհետեւ մենք ալ հոգեւոր ծնողներու զաւակներ ենք: Ուստի մեզի կը մնայ Իսահակի կեանքը մեզի օրինակ ընտրել:

Հոս Կարէն կտրուիլը ֆիզիքականէն աւելի հոգեւոր հանգամանք մը ունի: Անշուշտ Իսահակի ծնունդը մեծ ուրախութիւն պատճառեց իր ծնողաց. մինչ կը տեսնենք որ կաթէն կտրուած ատենը մեծ խնճոյք ըրին: Ուստի կաթէն կտրուելը մեծ արժէք մը կը ցուցնէ:

Մեր հոգեւոր ծննդեան ժամանակը երկինքի մէջ հըրեշտակաց առջեւ ուրախութիւն կ'ըլլայ: Սակայն հոգեւորապէս մեր կաթէն կտրուած ատենն ալ Աստուծոյ առջեւ մեծ խնճոյք կ'ըլլայ:

Հետեւաբար այսօր որոշենք և նպատակ ունենանք այլեւս կաթէն կտրուելով կատարելութեան վիճակ մը ունենանք և ըլլանք ընտանիքին գործօն անդամները:

Առաջին սորվելիքները անցնինք ու կատարելին գանք:

Աբրահամի խնճոյքէն աւելի Աստուծոյ հաճելի եղաւ երբ Իսահակ ինքզինքը սեղանին յանձնեց զոհուելու համար: Մենք ալ Տէրոջ սեղանին վրայ զրուինք որ կարենանք գործել Անոր համար:

Աբիմեղէք ու իր բարեկամները, Ծննդ. 26. 28ին մէջ այսպէս կը վկայեն Իսահակի համար. «Եւ անոնք ըսին, ստուգիւ տեսանք որ Տէրը քեզի հետ է»:

Տեսան թէ Իսահակ հասարակ մարդու մը չի նմանիր: Ան իրեն համար ունի անտեսանելի ապաւէն մը:

Եթէ մենք ալ իսկապէս քայլ առ քայլ հետեւինք մեր Տէրոջ, այն ատեն մեզի համար ալ այսպէս շատեր պիտի վկայեն: Զանաւոր որ Տէրը մեզ ալ կաթէն կտրէ եւ աւելի յառաջ տանի:

Ա. Յովհ 2. 12—14 համարներուն մէջ կ'ըսէ. «Կը գրեմ ձեզի որդեակներ, ետքը հայրեր և երիտասարդներ»:

Եթէ աշխարհի տեսակէտով շարէինք պիտի ըսէինք, հայրեր, որդեակներ և երիտասարդներ: Սակայն կը տեսնենք որ երկու անգամ կը շեշտէ: Հետեւաբար կը «ստուգենք» որ սխալմամբ մը չէ որ տեղի ունեցած է այլ ճշմարտութիւն մը կ'ուզէ հասկցնել:

մասնութիւններ կը պակ-
սին, բայց ըստ իր վկա-
յութենէն առնուած ծա-
նօթութեան, պատանե-
կութեան ժամանակ օր
մը ընկերներով ու իրմէ
մեծ եղբօր հետ ծոփը
կ'երթան լոգնայու։ Լո-
ղալու անվարժ Ալպէրթ,
ծովուռ խոր տեղերուն
վրայ, կը սկսի կենաց և
մահուան պայքար մղել։
Իր եղբայրը առօր ի տես,
եղբօրը օգնութեան կը
հասնի։ Ալպէրթ մահ-
ուան ուրուականէն հա-
լածական, ամբապինդ կը
փաթթուի իր եղբօր և
այս անգամ երկուքը
միասին կ'իջնեն ու կ'ել-
լեն ծովուն յատակն ի
վար։ Լողորդներ օգնու-
թեան կը հասնին, Ան
զգայազիրկ դուրս
կը հանուի ծովէն, բայց
եղբայրը... ան իր եղ-
բայրը ազատելու համար
կը կորսուի։ Այս ողբալի
դէպքին վրայ անիկա իր
կեանքը Յիսուսի կը նը-
ւերէ և կը սկսի Ան ուր
փառքին համար ապրիլ։
Ալպէրթ եղբայր ջերմե-
ռանդ, անկեղծ և աւե-
տարանչական հոգի ու
լեցուած եղբայր մըն է։
Ան ներկայիս Պէյրութի
մէջ ժամագործութեամբ
պարապելով հանդերձ,
մասնաւոր ժամանակ կը

ները, Մովսէս և Եղիան, որոնց
դէմքը բոլոր հրեայ ժողովուրդը
կը փափաքէր տեսնել բայց ան-
կարելի էր։ Եւ այս մարդարէնե-
րը թէ կը տեսնէին և թէ կը խօ-
սակցէին իրենց Տէրոջը Յիսուս
Քրիստոսի հետ. այս ալ մեծ ա-
ռանձնաշնորհում մըն էր։ Ուրիշ
բան մը եւս. Յիսուս և իր աշա-
կերտները քանի լերան բարձուն-
քը կը մնային, հեռու էին վարը
եղող տառապող ամբոխէն, երկ-
նային այցելութեան կարօտ հասա-
րակութիւնէն, որոնք միշտ իրենց
կը բերէին տեսակ տեսակ հիւանդ-
ներ, կոյրեր, անդամաւործներ,
համբեր։ Դարձեալ՝ կենաց Խօսքին
կարօտ անօթի մարդիկ, որոնց
պէտք էր երկնային Մանանան
բաշխել և մանուկներու խումբեր՝
օրհնութեան կարօտ։ Ժողովուրդ
և բազմութիւններ որոնք զիրենք
և բազմութեան ինչ և ահա հոն
յոգնեցուցած էին և ահա հոն
վերը, երբ իրենց աչքերուն և
մարմինին հանգիստ վայր մը
կար իրենց յարմար, արդեօք
տեղին չէր Պետրոսին առաջարկը,
«Տէր, հոս մնանք և երեք խրճիթ
չինենք. մէկը քեզի և մէկ մէկ
հատ ալ Մովսէսին ու Եղիային
համար»։ Հերիք է որ իրենք ալ
առօք, փառք այս տեսարանն
ու ներկայութիւնը վայելէին։
Կարծես այս խօսքերը պատճառ
մը եղան որ այն տեսարանը զոյց-

յատկացնէ դուրսերը այ-
ցելութիւններ ընելու իր
կեանքը մեծ մասնաւոր
փրկող փրկիչը վկայելու
և դաւանելու համար:

«Դ.»

Էի և ուրիշ տեսարան մը բացուի:

Ասկէ վերջը կը տեսնենք մեր
Տէրը և երեք աշակերտները լե-
ռն ի վար կը սկսին իջնել, այ-
սինքն դէպի իրենց արդէն ծա-
նօթ նիւթական աշխարհն ու հոն
տառապող Աղամորդիները, ա-
նոնց օգնելու համար:

Ետքը կը տեսնենք Յիսուսի և իր երեք աշակերտնե-
րուն մեծ ամբոխի մը մօտենալը. և ի՞նչ ըլլայ լաւ, ճիշդ
վերի տեսարանին հակապատկերն է որ կը պարզուի: Իրենց
սիրելի եղբայրները անելի մը առջեւ կը գտնուին, պատա-
նի մը, որ ծանր հիւանդութենէ կը տառապի: Յիսուսի ա-
շակերտները չէին կրցած բժշկել, ժողովուրդը հետզհետէ
կը խռնուէր իրենց վրայ: Եւ անոնք կարծես անհամբեր
վերէն իջնող վարդապետին՝ Յիսուս Գրիստոսի կը սպասէին:
Հոս էր որ կարծես թէ Պետրոս հասկցաւ, վերը Յիսուսի
դէմքին վրայ մեղմութեամբ արտայայտուող ժպիտը, որ
կարծես ըսել կ'ուզէր՝ «Վարը մեզի կը սպասեն»:

Պարագան նոյնն է այսօր բոլոր հաւատացեալներու
համար: Հոգեւոր կեանքը երկու մասեր ունի: Լերան՝ վա-
յելքի կեանքը և ձորի՝ տառապանքի կեանքը: Վերը՝ առանձ-
նութեան մէջ զԱստուած վայելելու կեանքը և վարը իջ-
նելով ժողովուրդին մէջ գործելու և անոնցմէ նախատուե-
լու, չարչարուելու, ծաղրուելու և ձեծուելու կեանքը:
Թէեւ շատեր չեն փափաքիր վարի կեանքը, սակայն կա-
մայ ակամայ պիտի ունենան, ուշ կամ կանուխ պիտի են-
թարկուին: Երանի անոնց, որոնք կամաւոր կերպով սիրա-
յօժար կը ստանձնեն ծառայելու հրաւերը:

Շատեր կը խորհին թէ Աստուած միայն մեր ուրա-
խութեան և աղօթքի պահերով ուրախ կ'ըլլայ, սակայն
Ս. Գրքը մեզի այնպէս չի ցուցներ այլ կը տեսնենք թէ
(Մատթ. Ե. 11. Դուկ. 2, 22. Ա. Պետ. Դ. 14) Աստուած
նոյնչափ ուրախ է երբ կը տեսնէ իր զաւակները, որ քա-

Ջարար յաղթելով դուրս կու գան կեանքի պայքարէն, պահելով հաւատքը, կատարելու համար իրենց նուիրական պաշտօնը Ս. Հոգիին օգնութիւնով:

Չենք գիտեր, գուցէ յաջորդող տարիները մեզի համար անցած տարիներուն պէս Աստուծոյ խօսքը առատ վայելելու և ազատ համարձակ քրիստոնէական կեանքը վայելելու տարիներ չըլլան, թերեւս վարը մեզի սպասող դժուարութիւններ, հալածանքներ, տառապանքներ, աքսորներ և նոյնիսկ մահեր պատահին, հոս կ'արժէ յիշել թէ մեր Տէրը երկրի վրայ ապրած ժամանակամիջոցին երբեք հոգեւոր կեանքը դիւրին կեանք մը չցուցուց, այլ ընդհակառակը, միշտ ջանաց ցուցնելու տառապանքի, անձնուրացութեան, խաչը կրելու, գողգոթային կեանքը: Մարգարէից, առաքելաց և բոլոր սրբոց կեանքը այս ճամարտութեան ապացոյցն է:

Իմ անձնական համոզումս այս է թէ, ներկայ քսաներորդ դարու քրիստոնեաներուն կեանքին գաղջ ըլլալուն պատճառներէն մէկն ալ, աշխարհի և մեղքի անոնց հանդէպ ցուցուցած անտարբեր վիճակն է, համոզուած եմ թէ նեղուցուցած անտարբեր վիճակն է, համոզուած եմ թէ նեղութիւնները և խստութիւնները մեր հիմակուան հոգեւորները երկուքի պիտի բաժնեն, մէկ մասը դէպի աշխարհ պիտի տա նին, իսկ մնացեալ մասն ալ դէպի աւելի փայլուն կեանքի մը պիտի մղեն: Տէրը տայ որ մեր բաժինը ոչ թէ պարտուելու այլ յաղթելու և դէպի աւելի կեանքը ըլլայ, և ոչ թէ ինը աշակերտներու նման յուսահատութեան՝ այլ Յիսուսի պատաշակերտներու նման, ծոմապահութեան և աղօթքի կեանք մ'ըլլալ որպէսզի կարենանք յաջողութեամբ պսակուել կեանքի պայքարին մէջ:

Արդ՝ վարը մեզի կը սպասեն:

Պէյրուք

ԱԼՊԷՐԹ ՇԵՈՐՀՕՔԵԱՆ

ԳՈՒՆ ԱԼ ԱՅՆՈՒՄ ԸՐԵ

ՍԳՐ. ՍՏԵՓԱՆ ԹՐԱՇԽԱՆԳ

**ԿԵՆՍՍ.ԳՐԱԿՈՆ
Գ Ի Ծ Ե Ր**

Ծնած՝ 1900ին, Մարաշու կապան հայաբնակ գիւղը, բարեպաշտ ընտանիքի մը մէջ։ Սամուէլ մարգարէի նման, մայրը զինք որպէս աղօթքի պատասխան Տէրոջմէն ստացած ըլլալով, ան ուխտած է զինքը Անոր նուիրել։ Հաղիւ վեց կամեօթը տարեկանին մայրը կը մեռնի և հայրը հաւատարիմ մընալով անոր մօր ըրած ուխտին, զինքը Մարաշ, Գերմանական որբանոց կը տանի ուսանելու և խնամուելու համար։ Տասը տարեկանին ապաշխարելով Տէրը կը գտնէ։

1908-1922 որբանոցին

Մարդ մը երուսաղէմէն երիքով կ'իջնէր, ու աւազակներու ձեռք ինկաւ, որոնք մերկացուցին զանիկա ու վիրաւորելով կիսամեռ թողուցին ու գացին։ Քահանայ մը որ այն ճամբայէն կ'անցնէր, զանիկա տեսնելով՝ անդիի կողմէն անցաւ։ Նոյնպէս Ղեւտացի մըն ալ այն տեղ հասնելով՝ գնաց ու տեսաւ, եւ անդիի կողմէն անցաւ։ Քիչ վերջ Սամարացի մը երբ նոյն ճամբայէն կ'անցնէր, եկաւ անոր քով ու զանիկա տեսնելով խղաց, և մօտեցաւ, անոր վէրքերը փաթթեց, վրան ձէթ և գինի քափելով, ու իր գրաստին վրայ դնելով՝ տարաւ զանիկա պանդոկ մը, և անոր հոգ տարաւ։ Հետեւեալ օրը երբ կ'ելլէր անկէ, երկու դահեկան հանեց պանդոկապետին տուաւ և անոր ըսաւ. «հոգ տար ասոր ու ինչ որ աւելի ծախք ընես, ետ դառնալուս քեզի կը վճարեմ»։ Յաւիտեանական կեանք ժառանգելու համար Յիսուսի դիմող օրինականին այսպէս ըսուեցաւ. «Գնա, դուռ ալ այնպէս բրէ» — բարի Սամարացիին պէս։

Ընթերցող, գնա՛, դուռ ալ այնպէս բրէ՛։

Ի՞նչ ըրաւ Հաբէլ։ Հաճելի զոհ մատուց Աստուծոյ, Որով վը-

մէջ ուսանելէ վերջ, Մարաշու տեղահանութեան ատեն անկէ ելլելով կուգայ Հալէպ, ապէս ալ Պէյրութ, իզմիր և Պօլիս կ'երթայ, չոն ատեն մը Ամերիկեան Բարձրագոյն Վարժարանին դասընթացքին հետեւելէ վերջ, երեք տարի Ամերիկեան Պայպլի հաւուզի մէջ կը գործէ: Պօլիս գտնուած միջոցին կ'ամուսնանայ, ապա թրքական երբեմնի ոստանին մէջ կեանքը անտանելի գտնելով կուգայ Սուրիա: 1925-1928 կը գործէ Ամերիկեան Աստուածաշուէնչի ընկերութեան մէջ: 1928ին Մարանթայի տպարանը կը հրաւիրուի որպէս քարտուղար և ցարդ նոյն պաշտօնին մէջ է: Ստեփան եղբայր երկար տարիներէ ի վեր նաեւ պատասխանատու է եղած Հալէպի Հոգ. Եղբայրութեան Կիրակնօրեայ դպրոցին: Ան համեստ ու ժրաջան մշակ մըն է Տէրոջ ալքիին մէջ:

«Մ.»

կայունեցաւ արդար ըլլալը:

Գնա՛, դու և ալ այնպէս ըրէ՛: Ենովքին նայէ՛: Բաղմանդաս ընտանիքի մը հայրն ըլլալով հանդերձ, երեք հարիւր տարի Աստուծոյ հետ քալեց:

Գնա՛, դու և ալ այնպէս ըրէ՛:

Ի՞նչ ըրաւ Նոյ նահապետ: Անիկա իր դարուն մարդոցը մէջ արդար ու կատարեալ մարդ մըն էր: Նոյ Աստուծոյ հետ քալեց, Աստուծոյ փրկարար տապանը մը տաւ ինք իր տունովը:

Գնա՛, դու և ալ այնպէս ըրէ՛:

Հաւատքի հայր, Աստուծոյ բարեկամ կոչուած Աբրահամի մասին ալ լսել կ'ուզե՞ս: Անիկա կը ռապաշտ երկրի մը մէջ առանձինն զԱստուած պաշտեց, Աստուծոյ հնազանդեցաւ, զԱստուած սիրեց իր բոլոր սրտովը, իր բոլոր անձովը, իր բոլոր զօրութիւնովը ու իր բոլոր մտքովը և ամէն ինչ զոհեց Աստուծոյ սիրոյն համար:

Գնա՛, դու և ալ այնպէս ըրէ՛:

Խաղաղասէր Իսահակին նայէ՛: Անիկա խաղաղ ու հաշտ ապրեցաւ ամէնուն հետ, ի գին ամէն զոհողութեան:

Գնա՛, դու և ալ այնպէս ըրէ՛:

Յովսէփ Գեղեցիկին կեանքն

ուսկարագիրը ուսումնասիրէ՛: Անիկա իր ծնողքին հնազանդ, Խոնարհ, Աստուծոյ հաւատարիմ, եղբայրասէր, համբերող, խոնարհ, բարեասէր ու ներող մէկն էր: Ամբասիւր ու անմեղադրելի

կեանք մը ապրեցաւ՝ երկտասարդական ցանկութիւններէն հեռու փախչելով:

Գնա՛, դուն ալ այնպէս րեհ՛:

Աննկուն կամք և հեզաբարոյ կեանք ունեցող մեծ առաջնորդ Մովսէսին նայէ՛: Ի՞նչպէս չընդունեց փարաւոնի աղջկան որդի ըսուիլ: Անիկա նախընտրեց Աստուծոյ ժողովուրդին հետ չարչարուիլ քան թէ մեղքին ժամանակաւոր զուարճութիւնը վայելել: Աւելի մեծ հարստութիւն սեպեց Գրիստոսի նախատինքը՝ քան թէ Եգիպտոսի դանձերը: Անիկա համբերեց՝ որպէս թէ Անտեսանելին կը տեսնէր: Աստուծոյ հետ երես առ երես կը տեսակցէր:

Գնա՛, դուն ալ այնպէս րեհ՛:

Յետու պատանիին նայէ: Անիկա խորանէն չէր հեռանար: Ազօթասէր էր, միշտ Աստուծոյ ներկայութիւնը կը վայելէր: Անոր համար Մովսէսի արժանաւոր յաջորդը եղաւ և թշնամիներուն յաղթելով՝ Բանանու երկիրը մտցուց Աստուծոյ ժողովուրդը: Մինչեւ վերջը հաստատ ու հաւատարիմ մնաց Աստուծոյ և քաջաբար վկայեց. «Ես ու իմ տունս Եհովան պիտի պաշտենք»:

Գնա՛, դուն ալ այնպէս րեհ՛:

Բթանէ եփուտ հագած՝ տաճարին մէջ Տէրոջը ծառայութիւն ընող փոքրիկն Սամուէլին նայէ: Ի՞նչպէս Տէրոջը ձայնը լսելու և հնազանդելու պատրաստ էր: Մանուկ հասակէն մինչեւ խոր ծերութիւն՝ աստուածապաշտ ու Տէրոջ հաւատարիմ կեանք մը ապրեցաւ:

Գնա՛, դուն ալ այնպէս րեհ՛:

Քաջ մարտիկ, նշանաւոր նուագածու, երաժիշտ ու սաղմոսերգու Դաւիթ թագաւորին ու մարգարէին նայէ: Ի՞նչպէս Աստուծոյ Որդիին համեմատ մարդ մըն էր որ Տէ-

Թասէր, անձնուրաց, ուսումնասէր, հեզ և խոնարհ Սուրբ Ներսէս Լամբրոնացիին, մենակեաց, պերճախօս քարոզիչ, անվեհեր վկայ սուրբն Ֆրանչիսկոսին, նշանաւոր բարեկարգիչ Մարտինոս Լուսերին, աղօթասէր միսիոնար Տէյվիտ Պրէյնըրտին, իր մէկ քարոզով 500 հոգիներու ապաշխարութեան միջոց եղող Ճանըթհըն Էտուըրտսին, գործնական սուրբ կեանք ապրող Ճան Ուէսլիին, քսան հազար, քառասուն հազար, վաթսուէն հազար, երբեմն մինչեւ հարիւր հազար ժողովուրդին քարոզող ու շատերուն փրկութեան միջոց եղող Ճօրճ Հուայթֆիլտին, երկնայիճ մարդ, հրեշտակ կոչուած Ճան Ֆլէշըրին, իր քարոզներովն ու գիրքերովը, նաեւ իր սուրբ կեանքովը հազարաւորներու փրկութեան պատճառ եղող Չարլս Ֆինիին, նշանաւոր հաւատքի ու աղօթքի մարդ Ճօրճ Միւլըրին, հանրածանօթ աւետարանիչ Տուայթ Լ. Մուտիին, աշխարհահռչակ քարոզիչ ու հեղինակ Չարլս Սփըրճընին, իր քարոզներովն ու գիրքերովը 100,000է աւելի հոգիներու փրկութեան միջոց եղող Տր. Բ. Ա. Թօրիին, և ներկայիս ապրող ու գործող անձնուէր հաւատացեալներուն:

Գնա՛, դուն ալ այնպէս րեհ՛:

Հալիպ

Տէրոջը անարժան ծառան

ՍՏԵՓԱՆ Յ. ԹՐԱՇԵԱՆ

ԱՂԵՐՍ ԱՌ ԱՍՏՈՒԱԾ

Մուր ու մրռայլ է աշխարհն, բանձր խաւարով մը պատած,
 Հառաչանք մը կ'ելլէ վեր, հեք հոգիս առ Աստուած.
 Կեանքի հորիզոնն աղօս, բախուն է ինձ ապագան,
 Սակայն քանի վեր նայիմ, պայծառ կ'ըլլայ ամէն բան:

Յիրաւի երազ մ'է կեանքն՝ մերթ խինդ եւ մերթ արատուք,
 Վաղանցիկ եմ օրերը՝ մերթ ցնծում, երբեմն ալ սուգ.
 Մենութեանս մեջ անձկայրեաց, աչքերս յառած դէպի վեր,
 Ճամբաս ուղղէ, ո՞հ, Տէր իմ, լոյս մտաւառ անբոսուեր:

Երբ առանձին կը մնամ փորձութիւնք զիս կը պատեն,
 Կը ննջեմ զիս այնքան ծանր, երկաթէն ու պողպատէն,
 Տէ՛ր ինձ ոյժ տուր որ յաղթեմ չար Սասանին ու մեղքին,
 Որք կ'արգիլեն դիտելէ աստուածային սուրբ դէմքին:

Կը քայլեմ Տէ՛ր, հաւատով աշխարհիս մեջ այս խաւար,
 Քարուն կեանքս Քեզ յենած՝ դուն իմ յոյսն ես անդադար,
 Զօրացո՛ւր զիս, հաստատէ, մինչեւ հասնիմ սուրբ Քանան,
 Թող վայլեմ հոս, միշտ Քու սէր ու հաւակեմ Մանանան:

Մօտ եւ հեռուն սարսափ կայ, լեռներ, ձորեր անհամար,
 Սակայն վերն կը տեսնեմ ես աստղազարդ երկնականար.
 Կ'աղբեսեմ Քեզ Տէր Փրկիչ, պահես զիս միշտ հաւ՝սարիմ,
 Մինչեւ վերջը իմ կեանքին, երբոր գիրկըդ վերն հանգչիմ:

Հոս երկրիս վրայ տակաւին գործ կայ ինձի յանձնուած,
 Տուր որ հաւատարմօրէն կատարեմ զայն ո՛վ Աստուած.
 Ինկածները վերցնեմ, զհաւատին ճամ ափովանք,
 Այժմ եւ միշտ, յաւիտեան Քու սուրբ անուանըդ ըլլայ փառք:

Ո՞հ, եկեք ինձ միացե՛ք ո՛վ հաւատքի բնակիչ,
 Աստուծոյ սուրբ, վեհ գործը եռանդով յառաջ տանք.
 Ակնկառոյց սպասեմք Փրկչին օրհնեալ գալստեան,
 Միշտ հոգիներ տանիմք մեզնէ եւ չըլլանք բոյլ, ձեռնուցայն:

ԼԻՏԻԱ Ս. ԹՐԱՇԵԱՆ

ՀՈԳԵՒՈՐ ԲԱԺԱՆՈՒՄ, ՄԵԿՈՒՍՍՑՈՒՄ

«... Ասոր համար (դուրս) ելեմ ասոց մեջեմ ու գաճուեցեմ, կ'ըսեմ Տերը, եւ պիղծ բանի մի՛ դպչիք»։ Բ. Կորնթ Զ. 17.

Ե Ղ Բ ա յ ր
ԱՆՈՒՇԱՆԱՆ ԷՍԵՆՆԱՆ
ԻՆՔՆԱԿԾԵՍԱԳՐԱԿԱՆ
Գ. Ի. Ծ. Ե. Բ.

Ծնած եմ Հաճըն 1909 ին, շատ պղտիկ հասակիս աքսորուած, գրեթէ բողոքական կրթութիւններէք չեմ առած բացի ծնողացս տուած անձնական կրթութենէն և մէկ տարի մանկապարտէզի և մէկ տարի ալ Ատանայի բողոքական Academy ի մէջ ռանցած կրթութենէս։

Ուսումս առած եմ գլխաւորապէս Պէյրուսի Սրբ. Նշան վարժարանը

Հաւաքականութեան մը համար ամենացաւալի և ամենապըժուարին հարցը բաժանումն է, իր ամբողջութեան կոտորակուիլը, իրարմէ անջատ խմբակցութեանց բաժնուիլը։

Զուրի կաթիլներ միշտ իրար միանալու յատկութիւնն ունին. ոչխարները մէկտեղ հաւաքուելու կամ կոյրզկուրայի իրենց ընկերոջ հետեւելու, որպէսզի իրարմէ չզատուին. զայլերը իրենց վոհմակը կազմելով խմբովին յարձակում գործելու սովորութիւնն ու բնազդը ունին և այլ վայրի անասուններ գրեթէ բոլորն ալ նոյն յատկութեան տէրն են։ Գողերն ու աւազակներն ալ միթէ միանալով չէ՞ որ շատ մը մարդիկ կը կողոպտեն ու հազարաւոր վաճառատուներ և բնակարաններ ծակելով կը քանդեն։

Յորենի հասկերէն խուրձեր կը կապուին և այդ խուրձերու գէզերէն է որ միլիոնաւոր պարկեր կը լեցուին և ահա այդ ցորենի հատիկով (որ սկիզբը առանձին հատիկ մըն էր) է որ ամբողջ մարդկութիւնը կը սնուցւի իր ամենակենսական սնունդով, քանի որ այդ ցորենի պար-

3 տարի և 5 տարի ալ ֆերէններու ֆրանսա կ'անգօլէնէր:

Փրկութիւնս եղած է Տէր ոջը մասնաւոր առանձնական այցելութեամբ առանց տեւեմար՝ դու միջնորդութեան. ո՛չ թէ վախէ՝ այլ ֆրիստոսի սէրէն մղուած ըլլալով է որ ինքզինքս յանձնած եմ ֆրիստոսի օրոյն, 1923 Մարտ 11ին ծառի մը տակ: Որպէսզի ինք զիս առնէ, փոխէ, սրբացնէ ու իր Անուանը փառքին համար գործածէ:

Անարժանաբար ըսելու եմ որ Տէրը մասնաւորաբար պատանիներու և երիտասարդներու մէջ գործածած է ու տակաւին կը գործածէ իր անպէտ ծառան:

Անոր բոլոր օրէնքները և հրաշքները շատ վայելած եմ:

Փառք ըլլայ իր Սուրբ անուան:

կերը նախ կ'ամբարուին, ի մի կը հաւաքուին ու վերջն ալ կը բաժնուին բոլոր մարդոց ու երկերներու:

Ազգի մը մեծութիւնը իր զաւակներուն միաբանութեան և համախորհուրդ ըլլալով, ի մի համախմբուելուն մէջն է. ինչպէս որ բանակի մը կենսունակութիւնը, տոկունութիւնը և յարձակողական ոյժն ու զօրութիւնը իր անբաժանելիութեան և միակ հրամանատարութեան տակ գտնուելուն մէջ կը կայանայ:

Մեծ ազգեր ուրիշ ազգերու վրայ տիրելու համար ամէն ճիգ ու ջանք կը թափեն որպէսզի իրենց տիրապետութեան ենթարկուելիք ազգը բաժան բաժան ընեն, անոր զաւակներն ու ժողովուրդները իրարու դէմ գրգռելով ու թշնամացնելով: Անշուշտ բոլորս ալ քաջ գիտենք հետեւեալ սացուածքը. «Բաժնէ որ տիրես» ինչ որ շատ մը մեծ տէրութիւններու արտաքին քաղաքականութեան հիմք կազմած է անցեալ իբր հիմք կը ծառայէ:

Դարերու մէջ ու հիմա ալ իբր հիմք կը ծառայէ և բարոյապէս ալ, Ուրեմն մարդկօրէն, գիտականօրէն և բարոյապէս ալ, բաժանումը անկում, քայքայում, տկարանալ և կործանում կը նշանակէ:

Բաժանում. ի՞նչ սարսափազդու և սրտաճմլիկ յուշեր կ'արթնցնէ մեր յիշողութեան մէջ. ի՞նչ, ի՞նչ բաներ զոհեալ ու յօժար էինք, ենք ու պիտի ըլլանք ապագային մէջ ալ

որպէսզի դառն ու կսկծալի բաժանումներ տեղի չունենային ու ասկէ վերջն ալ չունենան այլեւս... մարդկութիւնը յաւէտ առած է ու մի'շտ ալ կ'ատէ բաժանումը. բայց ցաւալին, անխուսափելի իրականութիւնն ու պարագան այն է որ բաժանումը միշտ ալ եղած է մարդու անբաժանելի ընկերը, անոր ստեղծագործութեան առաջին օրէն մինչեւ այս օրս և ասկէ վերջն ալ մինչեւ աշխարհիս վերջը նոյնը պիտի ըլլայ, խլելով աղի արցունք ամէնուն աչքերէն, մեծէն և պզտիկէն, հարուստէն ու աղքատէն, ուսեալէն ու տգէտէն:

Ահա պարզ ճշմարտութիւնը մարդկութեան համար և մարդկային ակնոցով դիտուած:

Բայց խնդիրը բոլորովին կը տարբերի Աստուծոյ համար և երբ մօտենանք հարցին աստուածային ակնոցով, մարդկութիւնը (բոլոր մարդիկ) կը պահանջեն ու կը փնտրեն խմբաւորում, միացում, բազմութիւն:

Աստուած կը թեւադրէ ու կը պահանջէ, երբեմն հըրամայելով, բաժանում, մեկուսացում. « Մի' սիրէք աշխարհը եւ ինչ որ անոր մէջ է»: Մարդիկ իրար մօտ կուգան, կը խորհրդակցին, որոշումներ կուտան որոշ քայլեր առնելու, իբր թէ աշխարհիս և մարդկութեան ապագան պիտի կերտեն, բարելաւեն. իսկ Աստուած իր ներշնչեալ Աստուածաշունչ մատեանին մէջ մեզի կը պատուիրէ դուրս ելլել աշխարհէս, առանձնանալ, զրկում կրել, քակուիլ բոլոր մարդկային կապերէ, բաժնուիլ մարդկութեան ու երկրիս բանակէն դուրս ելլելով, միայնակ ըլլալ ըստ կարելոյն, ըլլայ առանձնութեան սենեակին մէջ, ըլլայ գործնական և աշխարհիկ կեանքի մէջ. մարդոց մէջ՝ բայց մարդոցմէ հեռու, աշխարհի մէջ՝ բայց աշխարհէ՝ դուրս: «Ինչպէս Անիկա դռնէն դուրս չարչարուեցաւ... ուրեմն եկէք իրեն ելլենք բանակէն դուրս, մեր վրայ առնելով Անոր (Քրիստոսի) նախատինքը»:

Սուրբ գրային առումով բաժանում, զատուիլ, մէկ կողմ դրուիլ Աստուծոյ համար՝ կը նշանակէ սրբուիլ, սուրբ

ՇԼԱՎ, ԵՐԲԱՆԱՎ:

Աստուած մարդս Երրութեան կանաժ է եւ քանիցս Սրբազան Մատեանին մէջ յիշուած է. «Սուրբ եղէք, քանզի ես սուրբ եմ.» «Ձեզ կանչող Սուրբին պէս դուք ալ սուրբ եղէք ձեր բոլոր վարժունքներուն մէջ»:

Այո և նման համարներու համաձայն Աստուծոյ հաճելի կեանք մը ապրելու, Անոր փափաքներուն գոհացում տալու, եւ Անոր պատուիրանքներուն համեմատ սուրբ կեանք մը վարելու համար, առաջին և ամենակարեւոր պայմանն է Աստուծոյ համար զատուիլ, մէկ կողմ դրուիլ, մեկուսանալ, բաժնուիլ, աշխարհային թէ մարդդային, մեկուսանալ, բաժնուիլ, «... Դուք աշխարհէս չէք» կային բոլոր կապերը քակել, «... Դուք աշխարհէս չէք» «Եթէ աշխարհէս ըլլալիք...» եւ ամէն ատեն, ամէն տեղ, ամէն բանի մէջ փնտռել միմիայն Աստուծոյ կամքն ու ամէն բանի մէջ փնտռել միմիայն Աստուծոյ կամքն ու հաճութիւնը, առանձնութեան մէջ լուռ սպասելով լոկ հաստատուածային մեղմիկ ձայնին, Անոր հնազանդիլ եւ զԱյն հաճեցնել: Մէկ խօսքով, ամէն բան, ամէն հաշիւ, ամէն կարգադրութիւն ու ամէն ակնկալութիւն մէկդի ձգելով կարգադրութիւն ու ամէն ակնկալութիւն մէկդի ձգելով հետ քալել, Յիսուս Քրիստոսի մէջն ըլլալով կամ կենալով Անոր հետ մէկ ըլլալ, որպէսզի Անոր գաղափարները, Անոր խորհուրդները, Անոր զգացումներն ու փափաքները ըլլան իմ ու քուկդ, եւ ա՛լ ասկէ ետեւ ես չապրիմ, հապա Իճիք, իմ ես երբեք իր գլուխը չի վերցնէ, այլ միայն ու միայն Տէր Յիսուս Քրիստոս ըլլայ ամենը ամեն բանի մէջ:

Սակայն ցաւ ի սիրտ խոստովանելու ենք թէ այսօր ամէն տեղ, անձնական թէ հաւաքական կեանքի մէջ, բարոյական, կրօնական թէ նոյնիսկ հոգեւոր շրջանակներու ու խմբակցութեանց մէջ, Տէր Յիսուս Քրիստոսի պահանջը չա՛ն առանձնական ու բաժանման նախադրեալ կրող, չա՛ն ալ անհատական հաշուի ու շահի կեանքը, աւելնալու վրայ է, անձնական հաշուի ու շահի կեանքը, իրենները պաշտպանելու եւ չբոցեղացնելու եւ «չըլլայ որ

խմիններս, կամ մեծերս. վշտացնեմ» ըսելու սովորութիւնն ու այլ մարդկային ու գրեթէ աշխարհային հաշիւներուն նկատառութիւնը... ինչ որ հոգեւոր կեանքը շատ հեռուները տանելու վրայ է եւ անոր մակարդակը շատ... ցածերը: Տէրը ողորմի իր հաւատացեալներուն, իր հարազատ զաւակներուն, որպէսզի շուտով արթննան այս թմրած ու գրեթէ գաղջացած վիճակէն, քանի ուշ չէ, ու բաժնուին, զատուին եւ Տէրով համար մէկ կողմ դրուին, մարմնով ու հոգիով...

Ի՞նչ բաներէ կրնանք բաժնուիլ, զատուիլ ու դուրս ելլել անոնց մէջէն, և որո՞նք են այն պիղծ բաները, որոնց երբեք դպչելու չենք: Ահա հարցեր, որոնց շուրջ գաղափարները հիմնովին կը տարբերին, ըլլայ բնական աշխարհիկ մարդոց մէջ, ըլլայ կրօնաբարոյական հատուածներու, ըլլայ նոյնիսկ մեր զուտ հոգեւոր կարծած շատ մը շրջակներուն մէջ:

Մէկուն համար այս ինչ բանը բոլորովին հաճելի է, միւսին ներելի, ուրիշի մը ո՛չ վնասակար և չորրորդի մը բոլորովին աններելի մեղք:

Հոս կ'ուզեմ մի քանի կէտեր յիշել, որոնք ինծի աղօթքի և լուրջ սերտողութեան ու խոկումի նիւթ եղած են, մանաւանդ Տէրը անկեղծութեամբ սիրողներու նկատմամբ: Բաժնուելու, զատուելու, մեկուսանալու ենք.

ա.— Մեղքէն, որ պատճառ եղած է մեր մահուան ու յաւիտեանական կորստեան դատապարտուելուն:

բ.— Աշխարհէ, որ մեզ իր խաբուսիկ ու հրապուրիչ արտաքինով իրեն կը կանչէ, և սակայն անգամ մը որ մեզ իրեն քաշէ, ալ մեր վրայ շնորհք չի ձգեր և մեզ ալ իր կերպարանքին կերպարանափոխելով իր կաղապարին մէջ կը մտցնէ ու իրենիններէն աւելի գէշ կ'ընէ ու կը ցածցնէ:

գ.— Սատանայէ, որ մեր բուն ոտխն ու թշնամին և հակառակորդն է, մեր անկման պատճառը ու դաւողը, բաժնուիլ Սատանայէ՝ անոր հակառակ կենալով, անոր խորամանկութենէն չբռնուելով և իր խաբէութիւններէն չըխաբուելով:

դ. — Բաժնուիլ արծաթսիրութենէ, որ մարդուս սէրը առ Աստուած կը պաղեցնէ, սիրտը երբեմն կը քարացնէ, խիղճը կը կարծրացնէ ու մարդս մեղքերու և կռապաշտու թեան կ'առաջնորդէ:

ե. — Բաժնուիլ, հեռու կենալ անօրէնութենէ, որ բուն իսկ մեղքն է.

զ. — Եսէն, որ միշտ գլուխ կը վերցնէ, բաժնուիլ եսէն զայն առելով, անկէ զգուելով, զայն ուրանալով ու խաչը հանելով, իրենը չփնտռելով, որպէսզի Տէրը ինք մեր մէջ յայտնուի ու փառաւորուի:

է. — Եւ բաժնուիլ բարեկամներէ, ազգականներէ, ընտանիքի անդամներէ ու նոյն իսկ այն հոգեւորներէն, որոնք Յիսուս Քրիստոսի շահը, Անոր անունը, պատիւը, գործն ու փառքը իրենց շահէն, եսէն, անունէն ու պատիւէն գերիվեր և գերազանց չեն սեպեր, հապա կը խորեն ու երբեմն ալ ու կեղծեն Անանայի ու Սափիրայի պէս... Զգոյշ այս վերջին դասակարգի անձերէն որովհետեւ ամենէն աւելի այսպիսիներուն է որ կը կապուի հոգեւոր մը:

Ու վերջապէս ի՞նչ են այն պիղծ բաները, որոնց զբաղւելու չէ՝ երբեք Աստուծոյ մէկ զաւակը:

Խորունկ նիւթ մըն է այս, որ միայն ու միայն Աստուծոյ Սուրբ Հոգին կրնայ պարզել, հասկցնել և համոզել. որպէսզի ճշմարիտ ու անկեղծ հաւատացեալ մը յօժարի կառնալ առնելու որոշ և շատ կտրուկ քայլեր, որոնք փշոտ և ժայռուտ ճամբաներու վրայ կ'իրականանան:

Պիղծ է ամէն բան, որ զԱստուած չի փառաւորեր, պիղծ է ամէն ինչ, որ Տէրոջ փառքին համար չ'ըլլար, պիղծ է ամէն խօսք, խորհուրդ կամ գործունէութիւն որ Յիսուս է ամէն խօսք, խորհուրդ կամ գործունէութիւն հակառակ կը Քրիստոսի սուրբ և աստուածային կամքին հակառակ կը կենայ և կամ կեղծաւորութեամբ զայն կ'ընդօրինակէ. պիղծ է ամէն կեանք որ կը ջանայ Աստուծոյ աւելի մարդիկ հաւատնել, Աստուծոյ զաւակներէն աւելի աշխարհիկները անձեցնել, Աստուծոյ զաւակներէն աւելի կրօնական, բարոյա-

վերջապէս պիղծ են այն ամէնք, կրօնական, բարոյա-

կան թէ աշխարհիկ, որոնք Տէր Յիսուս Քրիստոսի վարդապետութեան մէջ չկենալով, կ'ուզեն մարդկայինը խառնել աստուածայինին, ինքզինքնին կը խաբեն, և նոյնիսկ Աստուծոյ սուրբ անունին կը հայոյնն:

Այս աստիճանի ինկած, ցածցած ու վատթարացած է աշխարհս և մարդկութիւնը. հոգեւորութիւնն ալ խառնուած է աշխարհիս և աշխարհայիններուն: Ահա թէ ինչ բաներէ Տէրը կ'ուզէ որ բաժնուինք, ես ու զուէն, որպէսզի ինք կարենայ հոտոտել մեր զոհին անո՛ւշ հոտը...

Բաժանո՛ւմ... ամէն բանէ, որ կ'արգիլէ զիս ու քեզ Տէրը լման վայելիլէ ու զԱյն փառաւորելէ, որպէսզի երբ ինք գայ, կարենանք անարգել ու անկաշկանդ զինք զիմաւորել:

Պէյրուք

ԱՆՈՒՇԱԽԱՆ ԷՕՐԷՃԵԱՆ

ԵՐՋԱՆԻԿ ՅՈՅՍ

«Սպասեմք այն երջանիկ յոյսին եւ մեծ Աստուծոյ ու մեր Փրկչին Յիսուս Քրիստոսի փառքին յայսնուելուն»: Տիւ. 2. 13:

Եղբ. Յովսէփ Գազանճեան

Յոյսը մարդկային կեանքի մէջ ամենակարեւոր տեղը գրաւած է: Մարդ յուսով կ'ապրի ու կը զարգանայ. յուսով կը յաղթէ ու կը տիրէ, յուսով ապագային կը նայի և յուսով կը մեռնի: Կան յոյսեր որ այս աշխարհի համար են, վաղանցիկ, առժամեայ և անհիմ. իսկ կան յոյսեր ալ որ հոգեւոր, յաւիտենական, վերին երկինքի կը պատրաստեն և հաւատացեալը կրնան երջանիկ յաղ-

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ Գ Ի Շ Ե Ր

Բ ն ի կ Այնթապցի է Յովսէփ եղբայր և ծնած է 1900 թուականին, հոգեւոր ընտանիքի մը մէջ, իր ուսումը ստացած է տեղւոյն վարդապետական վարժարանին մէջ, ուր բարոյապէս գովելի և հոգեւորութիւնը սիրող վարք մը ցոյց տուած է, ճարագրութեան շրջանին կորսնցուցած է իր մայրն ու հայրը: Մօրը վերջին կտակն է եղած իր զաւակներուն որ անոնք ըզգատուն սիրելի ֆրէզէն ու աղօթելէ: Այս խօսքերը խորունկ կերպով կը քանդակուին անոր սրտին մեղէն տախտակներուն վրայ, բայց աշխարհ իր վայելքներով կը դիւթէ զայն և կը սկսի թատրոններու և այլ մեղսալից շրջանակներու մէջ ունենալու և համբաւ չափել, սակայն մերթնդ մերթ անոր սրտին խորերը արձագանգ կուտան մօրը վերջին խօսքերը և ան կը սկսի ներքնապէս լրջօրէն մշտածել իր վախճանին վրայ: Տէրը երազով մը և ծանր հիւանդութեամբ մը զինք կ'այցելէ ցուցնելով թէ, եթէ դարձի

թող և ուրախ պահել: Առնենք աշխարհի յոյսը, ան կը տեսէ մի քիչ ատենուան համար և կամ միջնէն գերեզման: Նայէ սա պատանին որ կ'ապրի իշխելու յոյսով, կը կարգայ, կը յաջողի, կ'աշխատի, կը ծառայէ, կը զոհէ իր կեանքը, օր մըն ալ գահը կ'ելլէ երկար տարիներ կը թագաւորէ, բայց երբ մահը մօտենայ կը վերջանայ և յոյսերը կը փարատին: Գիտուն մը՝ իր թանկագին ժամանակը և հանգիստը կը զոհէ, կը յարատեւէ, շատ մը բարեքներէ կը զրկուի և օր մը կը հասնի իր նպատակին: Շատ լեզուներ գիտէ, աշխարհի ամէն կողմերէն տեղեակ է, կը ճառէ, մարդիկ կը հիանան իր խօսակցութեան, կը հմայէ, կը հրապուրէ, կը սիրուի, կը գովաբանուի, թերթերը կը զբաղին իրմով, լաւ անուն մը շահած է. իսկ վերջը՝ երբ կեանքին թելը փրթի, ամէնը հոն կը մնան. գերեզմանէն անգին ոչինչ կը մնայ:

Խելացի երիտասարդ մը առնենք, ան հարստանալու յուսով կ'ապրի գիշեր ու ցորեկ, անոր ետեւէն կը վազէ, կ'աշխատի, կը յոգնի ու կը յաջողի. արհեստ կը սորվի, կը հարստանայ, ընտանիք կը կազմէ զաւակներու տէր կ'ըլլայ, տուններ շինել կուտայ,

գալով չապաշխարէ, իր վերջին հանգրուանը դժոխքն է, ուր գեհնական բացերու մէջ կը տանջուին ու կը չարչարեն մեղաւոր հոգիներ, Ան՝ այս դէպքին վրայ, 1926, Յուլիս 18ին ինքզինքը Փրկչին կը յանձնէ և Անոր քաւարար ու փրկարար արիւնով իր մեղքերէն մաքրուելով կ'ունենայ խաղաղ ու թիւն և ուրախութիւն զորս աշխարհի մէջ ոչ մէկ տեղ կրցած էր գտնել, Յովսէփ եղբայր անկէ ի վեր կը վկայէ Փրկչին շնորհած այս մեծ փրկութիւնը, ուր որ կրնայ. և առ այս 1946ին շօկտեմբեր և նոյեմբեր ամիսներուն աւետարանչական այցելութեան ելաւ Դամասկոս ու եգիպտոս: Ան գործօն մէկ անգամն է եղբայր ութեան, և է զուարթարան, աշխոյժ ու եռանդուն և միշտ երիտասարդ:

Ան երկար տարիներէ ի վեր կը ծառայէ եղբայրութեան կիրակնօրեայ դպրոցին մէջ որպէս ուսուցիչ:

«Մ.»

Թողնիկները կը տեսնէ, կը վայելէ, իր անձին համար բարիք պատրաստ է, սակայն երբ մահը մօտենայ, ամէն բանին վախճանը կը հասնի, ուր կը մնայ անոր յոյսը, միասին կը թաղեն ու կ'երթայ, հանդերձեալին համար ոչինչ կը մնայ:

Ահա Աստուծոյ Խօսքին մէջ կը կարդանք այսպիսիներուն վախճանը: «Յոյսերին հոգեվարութիւն պիտի ըլլայ»: Յոր. 11 20: «Անօրէններուն յոյսը կը կորսուի»: Առակ. 11. 7, «Դուն ալ մարդուն յոյսը այնպէս կը կորսնցնես»: Յոր. 14. 19: Կեղծաւորին յոյսը ինչ է երբ Աստուծոյ անոր հոգին առնէ: Յոր. 17. 8: Ահա աշխարհի որդիներուն յոյսը և անոնց վերջաւորութիւնը: Ունայնութիւն ունայնութեանց ժող. 1. 2:

Կան այնպիսի անուանականք իստոնեաներ որոնք կը յայտնեն թէ յոյս ունին երկինք հրթալու:

Տէ՛ր, Տէ՛ր կը կոչեն, եկեղեցի կը յաճախեն հաղորդութիւն կ'առնեն, հոգեւոր փութք կուտան, կ'երգեն, կ'այցելեն, կը քարոզեն, սակայն վերստին ծնունդ չունին, Սբ. Հոգիով չեն ապրիր, Անոր լեցունութիւնը չունին, կը յուսան թէ Յիսուս Բրիստոսի երկրորդ գալուստին վեր պիտի յափշտակուին, սակայն ի զուր, իրենց

Երբ պարագլխի պիտի ելլէ, դուռը պիտի զարնեն յիմար
 կոյսերու պէս, սակայն ներսէն եկող ձայնին մտիկ ըրէ. «Ես
 ձեզ չեմ ճանչնար»: Մատթ. 25. 12: Այս յոյսը աւելի ցա-
 ւալի է, որը չատեր ունին: Ինչպէս որ առանց գործքի հա-
 ւատքը մեռած է, նմանապէս, յաւիտենական կենդանի յոյս
 չունեցողներուն յոյսը պարագլ է և փուճ:

Գալով ճշմարիտ յոյսին, որ Աստուծոյ է կը տրուի իր
զաւակներուն հետեւեալն է: Անոնք յուսով կը փրկուին,
յուսով կը լեցուին, յուսով կ'ապրին, յուսով խօսքը կը
ցանեն, յուսով Տէրովը գալտեան կը սպասեն: Աստուծոյ
խօսքին մէջ գրուած յոյսերը իրենց կը տրուի ու կը վա-
յելին ու պիտի վայելեն յաւիտեանս: Այս յոյսերէն քանի՞
հատր ունիս:

Հատը ունիս:

1. «Մեր Տէր Յիսուս Գրիգորոս եւ մեր Հայրը Աստ-
ւած որ մեզ սիրեց ու տուաւ մեզի յաւիտենական մխի-
թարութիւն եւ բարի յոյս շնորհքով: Բ. Թես. 2. 15:
Թարութիւն եւ բարի յոյս շնորհքով: Բ. Թես. 2. 15: Կրօնի կնայէս գործնի

2. Այս յոյսը իր մէջը կեանք ունի, ինչպէս ցորենի հատիկը ունի իր մէջը: «Իր առատ ողորմութեանը համեմատ մեզ նորէն ծնաւ կենդանի յոյսի համար»: Ա. Պետ.

1. 3.
3. «Աստուծոյ էմբրիոնը եղած խոստումնից
յոյսից համար»։ Գործք. 26. 6.
Եւ յոյսից համար ես այս շղթան

4. «Վասն զի Իսրայելի յոյսին համար ես այս շղթան վրաս ունիմ: Գործք. 28. 20:»

Վրաս ունիմ: Գործք. 28. 20:
5. «Բայց մենք, որովհետեւ ցորեկուան ենք, զգաստ
ըլլանք եւ հաւատքի ու սիրոյ զրահը մեր վրայ հագնինք»:
ու փրկութեան յօյսին սաղաւարտը գլուխնիս դնենք»:
Ա. Թեո. 5. 8:

Ա. ԹԻՄ. 5. 8:
6. «Եթէ կենաք հաւատքին մէջ հիմնուած եւ հաս-
տատ եւ առանց խախտելու աւետարանին յոյսէն զոր լսե-
ցիք որ երկինքի տակ եղած բոլոր ստեղծուածներուն քա-
րոզուեցաւ»: Կող. 1. 23:
Եւսեփի յոյսովը, զոր ինք անսուտն

7. «Յաւիտեանկան կեանքի յոյսովը, զոր ինք անսուտն
Աստուած խոստացաւ յաւիտենական դարերէն առաջ»։
Տ/տ. 1. 2։

8. «Այն յոյսին համար որ երկիցեր կը պահուի ձեզի համար, որուն վրայով առաջուընէ լսեցիք աւետարանին ճշմարտութեան խօսքովը»: Կող. 1. 5:

9. «Պօղոս գիտնալով որ մէկ կողմը Սաղուկեցիներ են ու միւսը Փարիսեցիներ կ'աղաղակէր ժողովքին մէջ... մեռելոց յառութեան յոյսին համար կը դատուիմ»: Գործք. 23. 6:

10. «... Կասարելապէս յուսացիք այն ձեր վրայ հասնելու շնորհքին, Յիսուս Քրիստոսի յայտնուելու ատենը»: Ա. Պետ, 1. 13:

11. «Որոնց ուզեց Աստուած գիտցնել, թէ ինչ է այս խորհուրդին փառաւոր ճոխութիւնը հեթանոսներուն մէջ, որ է Քրիստոս ձեր մէջ փառաց յոյսը»: Կող. 1. 27:

12. Ու սպասենք այն եղանակ յոյսին, և մեծ Աստուծոյ ու մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի փառքին յայտնուելուն»: Տիտ. 2. 13:

Ուստի ով սիրելի եղբայրս և քոյրս, ահա Աստուծոյ Խօսքէն քու առջեւ դրուած 12 տեսակ յոյսեր, որոնք մեզի համար գրուած են, կարդա՛, սերտէ՛, Տէրոջմով զօրացիր, աղօթէ՛, և քու յոյսդ միայն Տէրը թող ըլլայ: Երեմ. 17. 7: Ասով է որ փորձութեան պիտի համբերես. ու պիտի յաղթես և պիտի մխիթարուիս: Հռովմ. 15. 4: Պիտի զարմանաս երբ Անոր օրհնեալ դէմքը տեսնես, քու հաւատքդ և յոյսդ տեսութեան և վայելքի պիտի փոխուի յաւիտեանս ու պիտի կշտանաս վերը երկինքի մէջ, երբ սուրբերու ու րախութեան մէջ մխրճուիս: Երբ քու Փրկչիդ ձեռքէն ընդունիս կենաց և փառաց պսակը ու վայելես զայն փառաց ի փառս:

Ուստի ով սիրելի երկնային քաղաքացի, հաւատա՛ բուր սրտով, յուսա բոլոր մտքով, ապրէ՛ բոլոր կեանքովդ, գործէ՛ բոլոր կարողութիւնովդ, խօսէ՛ ամենայն հաւատարմութեամբ և պատրաստուէ՛ այն երջանիկ ու փառաւոր օրւան:

● Գ. ՄԱՍ ●

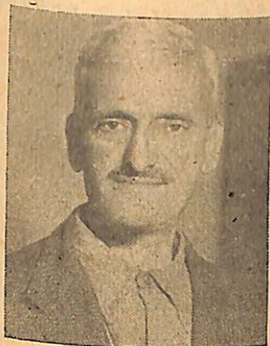
ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԽՈՂԵՄՈՒԹԻՒՆ

Առակ 21. 11: Տիք. 2. 6:

«Երիտասարդները յորդորե խոհեմ ըլլալ»: Տիք. 2. 6:

Եղբ. Սրգ. Գասարեան

**ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ
Գ Ի Ծ Ե Ր**

Ծնած է 19րորդ դարու վերջին քառորդին, Մալաշ, պատուաւոր ընտանիքի մը մէջ, շօրը չանքով ստացած է ինքնաբաւ դաստիարակութիւն մը, բայց փոքր տարիքէն տեսչացող եղած է

Ի՞նչ է խոհեմութիւնը և ո՞վ է խոհեմ: Խոհեմութիւնը կամ խելքը Աստուծոյ մարդու տրուած աստուածային պարգեւ մըն է որ ամէն անհատի տրուած է անխըտիր: Սակայն խոհեմութիւնը տարբեր է, խոհեմ ըլլալը տարբեր: Ամէն մարդ խելք ունի, սակայն ամէն մարդ խոհեմ կամ իմաստուն չէ: Ուրեմն ի՞նչ ընել պէտք է խոհեմ ըլլալու համար:

1. — Խոհեմ ըլլալու համար պէտք է գործածել միտքը կամ խելքը: Զօր օրինակ, անձնական, ընտանեկան, ընկերային, հոգեւն տանեկան, ընկերային ու ֆիզիքական կան, մտային ու ֆիզիքական հարցերը ամէն օր ուշադրութեամբ քննելով, իր տեսած ու տեսակցած անձերուն խօսքերը, ընդթիւնն ու նկարագիրը ուսումնասիրելով և իրարու հետ բաղդատելով՝ իբր մարդ անոնցմէ լաւագոյնը որոշէ ու ըստ այնմ վարուի՝ կ'ըլլայ խոհեմ կամ իմաս-

բայց Տէրոջ Վն որ ինծի
կու գայ բնաւ դուրս պի-
տի չհանենմ խոստմանը
վստահելով, նոյն տա-
րին ինքզինը Տէրոջը կը
յա ն ձ ն է և կ'ուենայ
խաղաղութիւն և ուրա-
խութիւն անճառելի որ
աշխարհս իր բոլոր վա-
յելքներովը չէր կրցած
իրեն շնորհել:

Սարգիս եղբայր լա-
թաքիոյ մէջ իր դարձէն
վերջ կ'ուենայ բոլորե-
վին յեղաշրջութեամբ
կեանք մը: Ան իր հա-
մեստ արհեստովը պա-
րապելով հարգեցած, ուշա-
գիր հետեւեող և ուսում-
նասիրող կ'ըլլայ նեմաց
Քանին և հոգեւոր հրա-
տարակութիւն ն եր ու
միեւնոյն ատեն, քարո-
ղելով ու վկայելով Աս-
տուծոյ շնորհաց ձրի
փրկութիւնը:

Սարգիս եղբայր ներ-
կայիս կը գտնուի Պէյ-
րութ, ան բանաստեղ-
ծական խառնուածքի և
իմաստասիրական վեր-
լուծման տէր անհատ
մըն է, աւա՛ղ որ ժա-
մանակին մեղաց մէջ ան-
ցուցած կեանքը և ա-
պաշխարութենէ վերջ ալ
ընտանիքին ապրուստին
հոգն ու նիւթական ան-
շըպատ պայմանները

ԽՈՂԵՄ ԵՒ ԻՄԱՍՏՈՒՆ ԸԼԼԱԼՈՒ
ՀԱՄԱՐ ՊԵՏԲ Է

1. Հանճարեղ րլլալ: Առակ.
1. 5: 8. 9: Սողոմոն երբ թա-
գաւոր եղաւ, իմաստուն և հան-
ճարեղ սիրտ մը խնդրեց Աստուծ-
մէ և Աստուած տուաւ: Գ. Թագ.
3. 12: Դուռն ալ խնդրէ: Հանճա-
րեղ մարդը խոհեմութիւն կը
ստանայ: Առակ. 1. 5: Աստուծոյ
խօսքին իրաւունք կու տայ:
Առակ. 8. 9: Կը լռէ, սակաւա-
խօս կ'ըլլայ: Առակ. 11. 12: Իր
սրտին մէջ իմաստութիւն կը
հանգչի: Առակ. 14. 33: Իր ըն-
թացքը կ'ուղղէ: Առակ. 15. 21:
Իմաստութիւնը խոհեմ մարդուն
աղջեւն է: Առակ. 10. 23: 17.
24: Գիտուն կ'ըլլայ ու միշտ
հաստատամիտ: Առակ. 28. 2:
Աստուած իմաստուն մէկը կը
փնտռէ: Սաղմ. 14. 2: 53. 2:

2. Խրատք մեկի լնել: Տիտ. 2.
6: Առակ. 1. 8: 4. 1, 20: Ա-
մէն բան փորձել, բարին ամուր
բռնել: Ա. Թեո. 5. 21: Ինչ որ
ճշմարիտ ու մաքուր է, զայն ը-
նել: Փիլլ. 4. 8: Քննել, հարց-
նել ու փնտռել: Երեմ. 6. 16—19:
Բարի խրատներն ու շիտակ խօս-
քերը ընդունիլ ու պահել: Առակ.
2. 1: 2մոռնալ: Առակ. 3. 1:
Յակ. 1. 25: Այլոց կեանքէն ալ
օրինակ առնելով կրնանք խոհեմ
և իմաստուն ըլլալ: (Իմաստուն

արգելք եղած են անոր
ձիրքերուն ընդարձակ
ասպարէզի վրայ յայտ-
նաբերումին: «Մ.»

մէկուն երբ հարցուած է թէ ուր-
կէ ստացաւ իր իմաստութիւնը:
Պատասխանը եղած է. «Տգէտնե-
րուն նայելով»):

Ի՞նչ կ'ընէ. Ի՞նչ ջանք կ'ընէ
եւ Ի՞նչ ջանք կ'առնէ ԻՄԱՍՏՈՒՆԸ
նոր հետ մարդը իր գիտցածը կը

ծածկէ, ամէն խօսք ամէն տեղ, ամէն ատեն ու ամէն
մարդուն չի խօսիր: Առակ. 12. 23: Խրատը մտիկ կ'ընէ:
Առակ. 13. 1: Իմաստութեամբ կը գործէ: Առակ. 13. 16:
Իմաստուն կ'ընէ իր տունը կը շինէ, իսկ յիմարը կը փլցնէ:
Առակ. 14. 1: Գիտութիւն կը ստանայ: Առակ. 21. 11:
Չարիքէն կը զգուշանայ: Առակ. 22. 3: Աստուծոյ խոր-
հուրդները կը հասկնայ: Դան. 12. 10: Այոց կը սորվեցնէ:
Դան. 11. 33: Խելացիներէն ոմանք կը փորձուին, տառա-
պանք կը կրեն: Դան. 11. 35: Իր ճամբան կը հասկնայ:
Առակ. 14. 8: Բարկութիւնը կ'իջեցնէ: Առակ 16. 14: Վէ-
մի վրայ կը հաստատէ իր հաւատքը: Մատթ. 7. 24: Իր
լապտերը մշտավառ կ'ըլլայ: Մատթ. 25. 4: Գիտութեամբ
կը պահուի: Առակ. 14. 18: Միշտ բարեք կը գտնէ: Առակ.
16. 20: Իմաստունները երկինքի հաստատութեանը լոյսին
պէս պիտի փայլին յաւիտեանս յաւիտենից: Դան. 12. 3:

Պօղոս առաքեալ կ'ըսէ. «Աստուած մեզի զգաստու-
թեան հոգի տուաւ»: Բ. Տիմ. 1. 8: «Իմաստութեան սկիզ-
բը Տէրոջը վախն է» կ'ըսէ Սողոմոն իմաստուն: Առակ. 1. 7:

1.— Խելք՝ Աստուծոյ պարգեւն է. զայն գործածել,
ընդլայնել, կատարեալին հասցնել մարդու կ'իյնայ:

2.— Միտք՝ բան մը խորհիլ, հաշիւ ընել, չափել ու
կշռել է, որ մարդուն կ'իյնայ:

3.— Իմացականութիւնը՝ բան մը հասկնալ, իմանալ է:

4.— Բանականութիւնը՝ խելքին էութիւնն է, բանի
մը ինքնութիւնը քննել ու մանրամասնօրէն հասկնալ: Գի-
տական վստահութիւն, հեռատեսութիւն, հեռազգայութիւն,
յայտնատեսութիւն բանականութեան արդիւնքն են: Բանա-

կանութիւնը՝ խելքին առանցքն ու կշիռքն է։ Աստուած
կու տայ միտքն ու բանականութիւնը։ Ա. Յովհ. 5. 20։

5.— Հանճար՝ դիմացինին միտքը իսկոյն հասկնալ։

6.— Զգաստութիւն՝ խօսքը անմիջապէս իմանալ, որոշել ու ապրիլ։

7.— Իմաստութիւն, խոհեմութիւն, խելքը կառավարելու արուեստը։ Տէրը կու տայ։ Առակ. 2. 6։ Հոգեւոր իմաստուարեան մէջ պակսող մէկը եթէ խնդրէ՝ պիտի առնէ։ Յակ. 1. 5։ Եթէ մարդ վերոյիշեալը եօթը աստիճաններու համաձայն կատարեալ կեանք մը վարէ, թէ այս աշխարհի մարդկայն կատարեալ կեանք մը վարէ, թէ հանդերձեալ աշխարհի խաղաղ ու հանգիստ կ'ըլլայ և թէ հանդերձեալ աշխարհի մէջ յաւիտենական երանութիւն կը վայելէ։ Խոհեմութեամբ ու իմաստութեամբ է որ մարդ իր Արարիչը կը մոլթեամբ ու իմաստութեամբ համաձայն ապրելով կ'օրհնէ և Փրկչին պատուէրներուն համաձայն ապրելով կ'օրհնէ։ Իմաստուն ու հանճարեղ մարդը երանելի է։ Բ. Օրին. 4. 6։

Իմաստութեան 7 աստիճանները հասկնալէ վերջ մարդոց (մանաւանդ հաւատացեալներու) ալ դասակարգերը այս հափանդիներով եթէ ճանչնաս, կրնաս շատ դիւրուաբար ապրիլ կեանքը և չես խաբուիլ։

1.— Աստուածային ու երկնային այս պարգեւը չգործածող ամէն անհատը տգէտ կամ անմիտ կը կոչէ Աստուծոյ Խօսքը։ Առակ. 1. 20—23։ Ասոնք թէ Ֆիզիքայէս և թէ հոգեւորապէս մեծաւ կը հասցնեն իրենց անձերուն և համայն մարդկութեան և թէ յաւիտենական կեանքէ կը զրկուին։ Առակ. 1. 32։

2.— Ապաշխարած ու փրկուած հաւատացեալը եթէ վերոյիշեալ եօթը կէտերը լման չկրնար վայելել, պակասամիտ է, հոգեւոր կեանքը դժուար կ'ապրի և հաւանական է որ հետեւեալ վտանգաւոր վիճակներու մէջ կ'իյնայ։

ա. հաւանաբար շնութեան մեղքը կը գործէ և իր հո-

գին կը կորսնցնէ։ Առակ. 6. 32։

բ. Անմիտ ու պակասամիտ ըլլալով կը խաբուի։ Առակ.

7. 7։

գ. Իմաստութեան ձայնին ժողով չ'ընեք, խրատ չ'ըն-
դունիր: Առակ. 9. 4:

17: 7. Գաղտուկ ու խարդախ բաներ կ'ընէ: Առակ. 9. 16,

12, *Ե. Իր դրացին կամ ընկերը կ'արհամարհէ: Առակ. 11.*

Ղ. Յիմարութիւնը զբօսանք կը կարծէ: Առակ. 15. 21:

է. Ձեռք կու տայ, երաշխաւոր կ'ըլլայ: Առակ. 17. 18.

Պակասամիտ մարդուն արտն ու այդին աւերակ կ'ըլլայ: Առ
նախ, 24, 30, 31:

Անմիտ կամ պահասամիտ եղողներ տգէտ են և իրենք իրենց վնաս կու տան ընդհանրապէս, սակայն իմաստուն ըլլալով հանդերձ իրենց խելքը կամ իմաստութիւնը իրենց կամքին համաձայն գործածողներ ուրիշներուն ալ կը վնասեն և աւելի վտանգաւոր են: Ասոնք իրենց անձերուն, իրենց ընտանիքին, ազգին, մարդկութեան, երբեմն ալ եկեղեցիէն ներս սպրդելով Աստուծոյ գործին մեծ վնասներ կը հասցնեն:

Մի՛ խաբուիր ո՛վ ընթերցող, վերջին օրը հրեշտակներ
ըը արգարներու մէջէն այս ամբարիշտները ժողվելով կր-
կի հնոցին մէջ պլտի ձգեն: Մատթ. 13. 41, 42, 49.

Սիրելի ընթերցող, արթուն, զգաստ, խոհեմ, հանճարեղ ու իմաստուն եղիր: Այնպես ապրէ որ Տէրոջ հաճելի ըլլաս, և Անոր կամքը կատարելով սրբութեամբ սպասես Տէրոջ փառաւոր գալստեան:

Արդ չարերուն համար մի նեղանար, անօրէնութիւն
գործողներուն մի նախանձիր, ճշմարտութեան մէջ արածուէ,
Տէրովը յանձնէ քու նամբադ, վկայէ ու գործէ, Տէրը քեզ
օրհնէ, ամէն:

Քեզ սիրող Քրիստոսով

Պէյրուք

ՍԱՐԳԻՍ Յ. ԳԱՍԱՐՃԵԱՆ

ՄՕՐԴ ԱՂՕԹՔԸ

ԳՌՅՐ ԱՂԱՒՆԻ Հ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

ՏԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Ծնած Խարբերդ, Ձէվիրեան ընտա-
նիքին մէջ: Տարագրութեան պատճառաւ ընդհատուած ու-
սումը շարունակած է Հալէպի Ամերիկեան Աղջկանց բարձա-
դոյն վարժարանին մէջ, ուրկէ շրջանաւարտ ըլլալէ վերջ հե-
տեւած է Պէլքուսթի Ամերիկեան համալսարանի հիւանդապա-
տեւան ճիւղին և զայն յաջողութեամբ աւարտած: Ապա
հուլիսեան ճիւղին և զայն յաջողութեամբ աւարտած է իրեն
աւելի սովորաբար ձեռնհասութեամբ առաջ տարած է իրեն
վստահուած պաշտօնը: Հալէպ վերադառնալով ատեն մը
մասնաւոր հիւանդապահութիւն ըրած է և 1934ին ամբասնա-
ցած է, յայտնի գինկօկրաֆ շրանդ եղբ, Գաղանձեանի հետ
և կազմած է Նախանձելի ընտանեկան բոյն մը: Որպէս տի-
պար մայր մը իր տնական առօրեայ աշխատանքներէն
զուրկ առիթներ կ'որոնէ մտածութեան մենիկ պահերու
համար: Առիթներ կ'որոնէ բանաստեղծաւայել հա-
ղորդականութեամբ: «Մօրդ Աղօթքը» զբրթուածը գորովա-
գութ և աստուածապաշտ մօր մը որտիկն քնքոյլ տրուիւն-
ներն են զէպի իր սկեպտիկ որդին, որ ամենայն հարազա-
տութեամբ կը ներկայացնէ Աղաւնի քոյր, այնքան գեղեցիկ
ու պատկերաւից:

«Մ.»

Մի՛ հաւատար, տղաս, եթէ կամիս,
Բայց թոյլ տուր ինձ որ աղօթեմ քեզ համար:
Հոգիդ հակի դէպ խորհուրդներն օտար, միայլ,
Ու ւահաւոր ու անհաւատ աղբիւրներէ
Քամես դու թոյն,
Մի հաւատար եթէ կամիս մեծ Սրարչին լիազօր,
Մի հաւատար եթէ կամիս,
Բայց թոյլ տուր ինձ որ աղօթեմ քեզ համար:

Եթէ կ'ուզես սլացիր դու մ'իշտ բարձունքներն
գիտութեանդ նոր,

Ու ոճրագործ անհաւատը պղտորէ քու

Հոգիդ մաքուր մանկական,

Ու վերագրէ մեծ գործերը մեր Աստուծոյն

փառահեղ,

Լոկ դիպուածի, Բնութեան:

Գնա՛, որդեակ եթէ կամ'իս

Հեռո՛ւ, հեռու ճամբաները ուրացում'ի կասկածի,

Բայց յիշէ գիս,

Ու թոյլ տուր որ հակած հոգւոյդ

Ես աղօթեմ քեզ համար:

Մի հաւատար թէ կեանք մը կայ մահէն անդին,
Թաւերժապէս իրական,

Ու կամովին,

Այս անտի աշխարհին,

Հաճոյքն ընտրէ քեզ բաժին:

Գնա տունէն քո սրբենի.

Դէպ ճամբաներն փշոտ, մոլար, վայրենի,

Բայց թող պատկերն լուսամուտին առընթեր,

Քու մօրկանդ ալեհեր,

Հուր հաւատքով երկարած,

Իր ձեռքերուն մին Աստուծոյ, մին գլխուդ,

Աղօթող մ'իշտ քեզ համար,

Երագիդ մէջ կամ արփւոյն հետ ցերեկուայ,

Չի հեռանայ քու մտքէն:

Ու երբ օր մը այգու մը հետ փառաւոր,
 Հոգւոյդ մէջ մուծ ու մոայլ,
 Ժազի Աստղը առաւօտեան ջինջ փեմ,
 Ու տակաւ,
 Զու փայփայած կոթողները սին սրտիդ,
 Արծաթ, ոսկի, ադամանդ,
 Փլշին, լուծուին,
 Գողգոթայի սուրբ Գառնուկին արիւնին մէջ
 ապտուական,
 Այն ատեն, այո՛ տղաս, այն ատեն,
 Եթէ կամիս յիշէ մայրդ աղօթարար, անձանձիր,
 Որ կ'օրհնէ Տէրն քարերար,
 Ու քու սիրտդ առած սրտին մէջ տկար,
 Դեռ կ'աղօթէ՛ քեզ համար:

Հալեպ

(Տիկ.) ԱՂԱԻՆԻ Հ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

Արդեօք մեր հոգեւոր գործունէութեանց շարքը իր զէնթիւթին հասած է: Կը տարակուսիմ: Ի՞նչ է պատճառը:

Ինչո՞ւ արդեօք ներկայ եկեղեցիներու մէջ կը տիրէ անհոգութեան ու անտարբերութեան ոգին: Ինչո՞ւ մենք չենք հետաքրքրուիր մեր ապագային մասին: Վստահ եմ չենք հետաքրքրուիր մեր ապագային մեծ վտանգ մը կը սպառնոր այս անտարբերութեան ետին մեծ վտանգ մը կը սպառնայ մեզի: Ուստի սթափինք: Ո՛վ եկեղեցւոյ անդամ, հետաքրքրուէ քու համայնքիդ պատկանող երիտասարդներով ու պատանիներով: Քեզի համար զանոնք նիւթ ըրէ: Ներկայ եկեղեցիներ կը կարօտին հոգեւոր տուեալներով տուգորուած երիտասարդ ուժերու: Եկեղեցւոյ ապագան երկուստասարդութիւնն է: Ինչո՞ւ արդեօք, բարեպաշտ ու հոգեւոր անդամներու զաւակները եկեղեցիներէ, հոգեւոր շըրտանակներէ ուժացած են: Եկեղեցիներ թափուր մնացած են: Ինչո՞ւ երիտասարդներ կը խրտչին մեզմէ: Պատճառը մեր մէջ փնտռենք:

Արդեօք մենք կ'ապրինք այն կեանքը զոր ապրելու էինք իբրեւ ճշմարիտ քրիստոնեաներ: Եթէ մենք քրիստոնեաներս՝ արժանապէս զգայինք, ու գիտակից ըլլայինք մեր կոչման, եկեղեցիները պիտի բոցավառէին իրենց երիտասարդներուն թանկարժէք հոգիներուն համար: Միթէ մենք մեր քրիստոնէական վարքով ու կենցաղով քրիստոսի ծրագրած ուղիէն կ'ընթանա՞նք, կ'ապրե՞նք մեր դաւանած ու քարոզած ճշմարիտ քրիստոնէական կեանքը:

Ուստի ո՞րքան պիտի փափաքէի որ մենք Աւետ. Հոգ. Եղբայրութեանց անդամները աւելի հետաքրքրուինք մեր երիտասարդներով: Փնտռենք զանոնք, անոնց կարեւորութիւն ընծայենք, սէր ու համակրանք ցոյց տանք, և եկեղեցին ու Աստուծոյ խօսքը անոնց աւելի սիրելի դարձնենք: Որպէսզի մեզի աւանդուած այս աւագ պարտականութիւնը լիովին կատարած ըլլանք: Օր մը, երբ Տէրը եկեղեցւոյ երէց անդամները երբ իր քով կանչէ, անոնց թափուր թողուցած տեղերը ու կիսկատար գործերը, երիտասարդներ՝ "րոնք ուղղափառ ու հոգեւոր դադափարականներով տոգոր-

ւած են, կարենան իրենց տեղը բռնել ու սոյն գործը նոր
թափով շարունակել: Որպէսզի այն վտանգը, որ կը սպառ-
նայ ուրիշ եկեղեցիներու, մեր եկեղեցիներէն հեռու
մնայ և մեր եկեղեցին զերծ ըլլայ անկէ:

Տէրը օրհնէ մեր հովիւը, մեր եկեղեցիները ամէն
տեղ, ու մեր եկեղեցւոյ անդամները ու մասնաւորապէս յի-
շէ երիտասարդութիւնը:

Հակոպ

ՅԱԿՈԲ ԹՐԱՇԵԱՆ

ԵՐԵՏԱՍԱՐԴԻՆ ՀԱՄԲԱՆ
Ժող. 11.1—10: Սաղ. 119. 9:

Սղբ. Գ. Գառարեան

Ժող. 11. 9: Ո՛վ ԵՐԻՏԱ-
ՍԱՐԴ, իւրաքանչիւր անհատի
համար երիտասարդ կամ երիտա-
սարդութիւն բառը շատ անոյշ
կը հնչէ, որովհետեւ ան պատա-
նիններուն փափաքած տարիքը
ու ծերերուն վաղեմի պարծան-
քի շրջանն է: Երիտասարդները
կառավարութիւններուն զօրու-
թիւնը ու եկեղեցիներուն ծա-
ղիկներն են: Անոնց ներկայու-
թեանը մէջ ոյժ, կեանք, ուրա-
խութիւն ու գործունէութիւն
կայ, բայց անոնց բացակայու-

ԻՆՔԵԱԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ

Գ Ի Մ Ե Ր

Ծնած եմ 1926, Յու-
նիս 20ին, Հաթաքիոյ
մէջ, Ապաշխարած եմ
1943, փետր. Տին, Պէյ-
րուսիս ու մկրտուած եմ
1945, Յուլիս 1ին:

Հոգեւոր կ ե ա ն ք ի
մէջ իտէալոս ու նշանա-
բանս եղած են.

Ա. Սուրբ կեանքը
ապրել:

Բ. Տէրոջը ծառայել:

Գ. Պատրաստուել

Անոր երկրորդ գալստեան:

Թեանը մէջ, պարտութիւն, տը-
կարութիւն ու տխրութիւն կը
տիրեն: Երիտասարդութիւնը գա-
ղափարներու, իտէալներու նաեւ
ապագայի մասին մտածել տը-
ւող ու ամէն մարդին մէջ փայ-
լուն ու երեւելի դիրք բռնելու
տենչով ու փափաքով լեցնող
չըջան մըն է, կեանքի առաւօտ-
եան արշալոյսը ու գիշերուան
լուսինն է ան. անապատին մէջ
ովասիս ու չոր արտին վրայ իջ-
նող անձրեւ է:

Այս շրջանը կեանքի մը ա-
ռիթն է, անոր իւրաքանչիւր
վայրկեանը հոսող ոսկի է: Երի-

տասարդութիւնը մանկութեան ծաղիկն է ու ծերութեան
ալ հիմը, Անոր բարի գործածումը յաւիտեանական կեանքը
կ'ապահովէ ու անոր սխալ գործածումը յաւէտ կործանում
է: Այս շրջանին առաջին քայլը ու վայրկեանը Աստուծոյ
սկսող սերունդը, երկնային, աստուածային ու մարդոց
ծառայող սերունդ մը պիտի ըլլայ, բայց իր կամքին հա-
մաժամատ, աշխարհով եւ Սատանային ցոյց տուած ճամբով
սկսող սերունդը պիտի ըլլայ իժերու սերունդ մը ու
նաեւ մարդկութիւնն ու քաղաքակրթութիւնը կործանող
սերունդ մը: Զայս գիտնալով, ո՛վ Երիտասարդ ըսողին
նայինք թէ մեզի ի՞նչ կ'ըսէ.

ՔՈՒ ՄԱՆԿՈՒԹԵԱՆԴ ՄԷՋ ՈՒՐԱՆ ԵՂԻՐ: Անհատի
մը կեանքը շրջաններէ կազմուած է, շղթայի մը պէս:
Երիտասարդութեան օղակին կապուած է մանկութեան օ-
ղակը, ուստի կեանքի շղթային ո՛րքան զօրաւոր ըլլալը
կախեալ է իր օղակներուն զօրութենէն: Երիտասարդու-
թեան շրջանը որչափ որ կարեւոր է, մանկութեան շրջանը
նոյնքան եւ ալ աւելի կարեւոր է: Մաքուր երիտասար-
դութիւն մը մէջտեղ բերելու համար, մաքուր մանկութիւն

մը անհրաժեշտ է: Շէնք մը հաստատ ու տոկուն շինելու համար, հարկ է զայն նախ ամուր, հաստատ ու զօրաւոր հիմի մը վրայ դնել, հիմը որ աստիճան որ հաստատուն է չէնքը այն աստիճան կը բարձրանայ, ուրի՜ն հարկ է գիտնալ թէ մանկութիւնը ի՞նչ ձեւ կ'առնէ, որ շրջանակի մէջ կը մեծնայ եւ ինչպիսի բաներով կը կրթուի: Աստուծոյ խօսքին մէջ մասնաւոր կերպով կը զրէ. «Կրթէ պատակը. «Որպէսզի ծերութեան ատենն ալ անկէ չխոտուի»: Առակ. 22. 6: Ինչպիսի ուղղութիւն, կրթութիւն համ ուսում որ տրուի մանուկին, ան յաճախ այն գիծին վրայէն կ'ընթանայ իր կեանքի յետագայ շրջանին մէջ ու անկէ ալ խոտորիլ դժուար կ'ըլլայ:

**ՈՒ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՆԴ ՕՐԵՐՈՒՆ ՄԷՁ ՍԻՐՏԴԻ
ԹՈՂ ՔԵՁ ԶՈՒԱՐՃԱՅՆԷ**

Մանկութեան օրերը ուրախութեան օրեր են: Մանուկը իր հօրը տուած ջնջին բաներով իսկ կ'ուրախանայ. կ'ուզէ գտնել ու վայելել զուարճութեան մէջ, այն ալ սրտի զուարճութեան մէջ:

Աստուծոյ խօսքին մէջ կ'ըսէ թէ սրտէն կ'ելլեն չար խորհուրդներ, սպանութիւններ, շնութիւններ, պոհայնյութիւններ եւ ասոնք են որ կը պղծեն մարդը. պիղծ սրտով զուարճանալու սկսի, իր ճամբան աղտոտած կ'ըլլայ, ինքզինքը մոլորեցուցած ու Սուրբ Աստուծոյ առջեւ դատապարտուած:

**ՔՈՒ ՍՐՏԻԴ ԶԱՄԲԱՆԵՐՈՎԸ ՈՒ ԱԶՔԵՐՈՒԴ
ՆԱՅՈՒԱԾՔՆԵՐՈՎԸ ՔԱԼԷ**

Երիտասարդութեան օրերը համրուած են ու օր մը անոնք ալ կը վերջանան, բայց երիտասարդը այս ժամանակ

Նախամիջոցին մէջ իր սրտին համեմատ քալելով իր ճամբան կ'աղտոտէ: Ան գուարճանալու համար իր աչքերուն հաճելի եղած բաները կը զիտէ, ինչ որ հրապուրիչ է: Գրգռող է ու սիրտը զուարճացնող է անոր կը նայի, Երևաւորէն նայուածքները եղած են ու կըլլան: Անոր սրտի մամբաներուն համեմատ քալել ցուող առաջնորդը իր աչքերուն նայուածքները եղած են, այսպիսով զինք ազտոտ եղած են իր սիրտն ու ինկած վիճակի մը հասցնողը եղած են իր սիրտն ու աչքերը: Ուրեմն ինչ ընելու է ան որ մաքրուի ու ինչ քաներով կրնայ իր ճամբան մաքրել: Աստուծոյ Խօսքը ասոր կը պատասխանէ.

ԿԸ պատասխանէ.
Սաղ. 119. 9, ԵՐԻՏԱՍՍԱՐԴԸ ԻՆՁՈ՛Վ ՄԱՔՐԷ ԻՐ
ՃՍՄԲԱՆ

[illegible]

պարի մը մէջ դնել ու ձեւաւորուիլ, կամ իր գիտութիւնովը իր սատանայական բնութիւնը մաքրել, պիտի տեսնէ թէ այդ անկարելի է, որովհետեւ միջոցը այդ չէ, միայն մէկ ճամբայ կայ, այն ալ հետեւեալն է.

**ՔՈՒ ԽՕՍՔԻԴ ԶԱՄԵՄԱՏ ԱՆՈՐ ԶԳՈՒՇՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԵԼՈՎ**

Ուստի, ո՛վ երիտասարդ բարեկամս, գիտուններու կողմէ գրուած խրատական գիրքերու համեմատ չէ, իմաստուններու խորհուրդը հայցել, կամ քու անձնական կարողութեանդ վստահելով ալ կարելի չէ, բայց «Քու խօսքիդ» (Աստուծոյ խօսքին, Սուրբ Գիրքին) համեմատ եղածը կատարելով կրնաս մաքրուիլ: Աստուծոյ խօսքին զգուշութիւնը մաքրութիւնը կը կատարուի: Ուստի դիմենք Աստուծոյ ու Անոր սուրբ Խօսքին և տեսնենք թէ ի՞նչ բանն է որ կը մաքրէ. «Անոր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի արիւնը մեզ ամէն մեղքէ կը սրբէ» (կը մաքրէ) Ա. Յովհ. 1: 7:

Մարմինը ջուրով մաքրել կարելի է, բայց ներքին մարդը, քու ճամբաներդ ու խորհուրդներդ միայն Յիսուս Հաւատք: Ան որ կը հաւատայ կը փրկուի: Ասիկա խօսողը անսուտն Աստուած ինքն է, Ուրեմն եթէ մինչեւ հիմա տառեւ խօսողը Աստուած է, կը փրկէ ոչ թէ միայն կարգ մը ըրւնը մեզ ամէն մեղքէ կը փրկէ: Հիմա երիտասարդին բռնած է և միշտ ալ մաքուր պիտի մնայ Աստուծոյ խօսքին, լով, բայց որո՞նք են այդ կանոնները որ զինքը պիտի կառնան մաքուր պահել, այն ալ միշտ մաքուր:

Հետեւեալ եօթը կանոնները կրնանք հասկնալ Աստուծոյ խօսքէն.

1.— Սաղմ. 119. 10: ԻՄ ԲՈՂՈՐ ՄՐՏՈՎՍ ԽՆԴՐԵՑԻ
ՔԵԶ: ՉԱՍՏՈՒԱԾ ԽՆԴՐԵԼՈՒ ԿԱՆՈՆԵՐ:

ԵՐԽԱՍԱՐԳԻՆ ՃԱԺՐԱՆ ՄԱՔՈՒՐ ԸՈՒԼԷ ԵՄՔ, ՎԷՄՔ Է
ԱՆՆԱԽ ՂԱՍՏՈՒԱԾ ԽՆԴՐԷ: Այս ԽՆԴՐԵԼԸ ՍՐՏՈՎ ԷՃ ՄԻԱՅՆ,
ԱՅՈՐ ՍՐՏՈՎ: Այս սիրտը որ ատեն մը իր բոլոր փափաք-
ներովը զուարճութիւն կը փնտռէ ու կը խնդրէ, որպէսզի
Անով ուրախանայ: Ան սուրբ է, ուստի երբ զԱյն սրտիդ
մէջ ընդունիս, Ան քեզ պիտի սրբացնէ ու որչափ ժամա-
նակ որ հոն բնակի, սրբութիւնը ու մաքրութիւնը միշտ
պիտի տիրեն հոն:

2. Սաղմ. 119. 11: ԻՄ ՄՐՏԻՍ ՄԷՋ ՊԱՀԵՑԻ ՔՈՒ
ԽՕՍՔԵՐԴ ՈՐՊԷՍԶԻ ՉՄԵՂԱՆՉԵՄ ՔԵԶԻ ԴԷՄ:

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԽՕՍՔԵՐ ԵՐՏԻՆ մեզ պահելու կանոնը:
Ո՛Վ ՃԱԺՐԱԳ ՄԱՔՐՈՒԱԾ ԵՐԽԱՍԱՐԳ, ՍՐՏԻԳ մէջ՝ որ-
պէս պարապ ու մաքրուած աման մը, ՏԵՐՈՂԸ ԽՕՍՔԵՐԸ ամ-
բարէ: Սատանային փորձութիւններուն դէմ Յիսուսի յաղ-
թութիւնը եղաւ Աստուծոյ Խօսքով: Սատանան գիտնալով
հանդերձ թէ Յիսուս Աստուծոյ Որդին է, զԱյն փորձեց, գի-
տէր թէ Ան պիտի չպարտուէ, բայց նորէն փորձեց, ուստի
որչափ աւելի մեզ, Երիտասարդներս պիտի փորձէ ու ջա-
նայ որ Աստուծոյ սկսած մեր ճամբան պղծէ ու նորէն
սղոտուէ: Կ'ուզե՞ս մաքուր պահել ճամբադ ու չմեղանչել
Աստուծոյ դէմ, Անոր խօսքերը պահէ սրտիդ մէջ, որպէս-
զի անով ապրիս կեանքի բոլոր եղանակներուն մէջ:

3.— Սաղմ. 119. 12: ՕՐՀՆԵԱՆ ԵՍ ԴՈՒՆ ՈՎ ՏԷՐ
ՍՈՐՎԵՑՈՒՐ ԻՆՄԻ ՔՈՒ ԿԱՆՈՆՆԵՐԴ:

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԿԱՆՈՆՆԵՐ ԵՐՎԵԼՈՒ ԿԵՐԱՐ: Առողջ մարմին մը
ուսնենալու համար կեանքի առողջապահական կանոնները
գիտնալ ու կատարել յոյժ կարեւոր է: Մաքուրքիւնը այս
կանոններուն մէջ առաջնակարգ դերքը կը զբաւէ: Ուստի
Երիտասարդը իր ճամբան մաքուր պահելու համար Աստու-
ծոյ մասին տուած կանոնները սորվելու ու զանոնք պահե-
լու է. սորվուած կանոնները կը զգուշացնեն Երիտասարդը
ոեւէ մեղք կատարելէ:

4.— Սաղմոս 119. 13. ԻՄ ՇԻԹՈՒՆՔՆԵՐՈՎՍ ՊԱՏ-
ՄԵՑԻ ՔՈՒ ԲԵՐՆԻԴ ԲՈՂՈՐ ԴԱՏԱՍՏԱՆՆԵՐԸ:

Պատմելու կանոնը: Աստուծոյ ու Անոր Խօսքին կա-
տարած մաքրութիւնը պատմէ: Անոր քեզի սորվեցուցած կա-
նոններն ու դատաստանները պատմելով Անոր քու վրադ
կատարած գործերը կը յայտնես: Պատմելը կամ վկայելը
վստահութեան ապացոյցն է: Մաքուր սրտէն բղխող վկա-
տին հասած ես պիտի սկսիս, Աստուծոյ կանոններն ու դա-
տաստանները պատմել ու վկայել:

5.— Սաղմոս 119: 14, ԲՈՒ ՎԿԱՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒԴ
ՃԱՄԱՌՈՎԸ ՈՒՐԱԽԱՅԱՅ ՈՐՊԷՍ ԹԷ ԱՄԷՆ ԿԵՐՊ ՀԱՐՍՏՈՒՄ
ԹԻՒՆՈՎ:

Ուրախ քլլալու կանոնը: Երկտասարդներու մէջ յա-
ընդհանուր առմամբ այն համողումը ունին թէ ուրախու-
թիւնը, հարստութեան մէջ է, ասիկա մասամբ ճշմարիտ է,
կութեան ատենէն Աստուծոյ յանձնած ըսեմ ման-
խութիւնը Անոր վկայութեան ճամբուն մէջ ըլլալով իր ուրա-
թագաւոր մըն էր և հարստութեան ամէն կերպ ՈՒՐԱԽՈՒ-
այն՝ քու վկայութիւններուդ ճամբովը ուրախ եմ չ'ըսեր,
բիտ վկայութիւնը ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆ կը պատճառէ, ճշմա-
մաքբուած հոգեւոր երկտասարդի մը ճամբուն մէջ ուրա-
խութիւն արթող վերոյիշեալ վկայութիւնը ըլլալու է:

6. — Սաղմոս 119. 15. ԲՈՒ ԶՐՈՐԱՅՈՒՆ Ե՛՛

6.— Սաղմոս 119. 15. Բո՛ղի ՀՐԱՄԱՆՆԵՐՈՒԴ ՎՐԱ-
ԹՈՎ ՊԻՏԻ ՄՏԱԾԵՄ ԵՒ ԲՈՒԻ ԶԱՄԲԱՆԵՐՈՂ ՊԻՏԻ
ՄՏԱԾՈՒՆԳԻ ու ռեգիստրի

Մտածմունքի ու դիտելու կանոնները: Երկտասարդը ու
կանոնը «Քու ճամբաներդ պիտի ԴԻՏԵՄ»- ինչոր է այս
տեւ ինչպէս որ անոնք մաքուր են, իմ ճամբան, որովհե-
ալ զայն այնպէս մաքուր տեսնեն, իմ ճամբան, որպէսզի ինչպէս
ճամբաներդ ուղիղ են, իմ ճամբաներս ալ նոյն ուղղութիւն

նը առնեն: Պիտի ԴԻՏԵՄ որովհետեւ Գու ճամբաներդ ճշմարիտ, օրինակելի ու բուն երկնային ճամբաներ են: Գու հրամաններուդ վրայով պիտի մտածեմ որպէս զի ինչ որ Դուն հրամայած ես երկտասարդներուն զայն կատարեմ և մաքրութեան կանոններու ու վկայութիւններու մասին ինչ որ հրամայուած է զայն ՄՏԱԾԵԼՈՎ ընեմ: Բուն մասին ինչ որ հրամայուած է զայն ՄՏԱԾԵԼՈՎ ԴԻՏԻ ՈՒՐԱԽԱ-

7.— 119. 17: ԳՈՒ ԿԱՆՈՆՆԵՐՈՎ ԴԻՏԻ ՉՄՈՌՆԱՄ:
ՆԱՄ ՈՒ ԳՈՒ ԽՕՍԲԴ ԴԻՏԻ ՉՄՈՌՆԱՄ:
Աստուծոյ խօսքը չմտնայու կանոնը: Ահա վերջին ու ամենակարեւոր պայմանը: Այլ Գու կանոններդ զիս պիտի չենդեն, մաքրութեան մասին Գու կանոններուդ ուղղուն չենդեն, «Այսպէս մաքրէ», «Հիմա թիւնը դժուար պիտի չթուի ինծի», «Այսպէս մաքրէ», «Վերջին մաքրէ», «Միշտ մաքրէ» ըսելով դրած կանոններդ զիս պիտի չտրամեցնեն: Այլ Գու կանոններդ ամէն բանի համար ու ամէն բանի մէջ ուրախութիւն են ինծի: «Գու խօսքդ ու ամէն բանի մէջ ՄՈՌՆԱՄ, Գու ճամբանե պիտի ՉՄՈՌՆԱՄ»: Եթէ Խօսքդ ՄՈՌՆԱՄ, Գու ճամբանե պիտի չենդեն, վկայութիւններդ ու ալ աւելի Գեղ պիտի ՄՈՌՆԱՄ, այդպէս ընելով ինքզինքս պիտի ՄՈՌՆԱՄ, Սատանան ճամբաներս ու մաքրութիւնը պիտի ՄՈՌՆԱՄ, Սատանան իր ճամբաները, խորհուրդները, աչքերուս նայուածքներուն համեմատ ու սրտիս ճամբաններուն համեմատ քալելով ինծի պիտի չիչեցնէ, պիտի պղծուիմ, աղտոտուիմ, բուն էութիւնս պիտի խաւարի ու Գեղի դէմ պիտի մեղանալմ, ուստի առոր համար ո՛վ Տէր, Գեղ ու Գու խօսքդ պիտի ՉՄՈՌՆԱՄ:

Պեյրուք

ՅԱԿՈԲ Ս. ԳԱՍԱՐՃԵԱՆ

ՍՔ. ԳՐԱՅԻՆ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ ԵՒ ՀԱՆԵԼՈՒԿՆԵՐ

Աստուածաշուկան ժէջ հարցումի ձեւով գրուած 2500է աւելի համարներ կան որոնք սերտելու համար խիստ հետաքրքրական և օգտակար են, կ'արժէ որ մեր պատանիներն ու երիտասարդները իրենց ժամանակին մէկ մասը տրամադրեն սերտելով, որուն մէջ իմաստութեան եւ գիտութեան գանձերը թաղուած կան:

Սք. Գիրքը այլազան կերպերով կարելի է ուսումնասիրել, հարցումներու տեսակներ եւ օրինակներ դրուած են վարը որպէսզի ընթերցողներ կարենան գիտնալ թէ ինչպէս պէտք է Սք. գիրքը պրպտել:

Փորձէ ինքզինքդ եւ տես թէ որքան կրնաս պատասխանել, երբ յաջողիս ուրիշներ ալ հետաքրքրէ: Ճշմարտութեան խօսքով պարապելով ժամանակը ծախու առ:

Հետեւեալ հարցումներու օրինակները (Տես էջ 117էն սկսեալ) 1500 հարցումներու տեսակէն տարբեր են, կարդա՛, պատասխանէ և դուն ալ անոնց նման հարցումներ պատրաստելով շուրջիներդ Աստուծոյ խօսքին դարձուր:

Թող Տէրը օրհնէ քեզ:

Այս օտի «Մանանայ»ի մէջ կը դնեմք 1935—1946 տարիներու ընթացքին Հալեպի մէջ 1500 հարցումներու պատասխանողներուն լուսանկարները, երբ կան անհասներ որոնք այդ իրենց լուսանկարները:

Պէյրութ

Ս. Յ. ՓԱՇԿԱՆ

1500 ՍԲ. ԳՐԱՅԻՆ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆՈՂՆԵՐ
1935 — 1946

ՎԵՐԵՆ ՎԱՐ, ՁԱԽԵՆ ԱԶ, Ա. ՇԱՐԲ.—

1. Սեյա Սեֆերեան, 2. Սաքենիկ Մուրաթեան, 3. Մարի Տեյիբեկեան, 4. Աղուր Շանլեան, 5. Վարդանյոյ Տեյ Նը-
եանեան:

Բ. ՇԱՐԲ.—

1.— Սաքենիկ Գրգենց, 2. Խաթուն Գաֆաթեան, 3. Խա-
թուն Սանկիկեան, 4. Մենուշ Սանկիկեան, 5. Նարդուհի Ա-
լանան:

Գ. ՇԱՐԲ.—

1.— Մելիք Մելիքեան, 2. Նալի Գարակոբեան, 3. Իպ-
րահիմ Ալանան, 4. Սողոմոն Շահինեան:

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ

Գ Ի Ծ Ե Ր

Ծնած է 1902. Օգոստոս 16 ի ն, Խարբերդ: Մանկութեան տարիքէն սկսելով ապրած է քրիստոնէական միջավայրի մը մէջ և իր քրիստոնեայ մօրը ապրած կեանքըն ու խրատները վայելած և կիրակնօրեայ դասատուներու և քարոզիչներու կրօնա կան քարոզներուն ու դասերուն հետեւած է, բայց չէ կրցած տիրանալ այն բանին որ իր հոգին լիովին հանգստացնէր և իրեն խաղաղութիւն շնորհէր: Եւ առ այս հետեւ-

ՅՊՐ. Ս. Գ. Փափկեան

ւած է արհեստի և արուեստի, կարգացած է շատ մը կրօնական ու բարոյական գիրքեր, և ուսումնասիրած է իր շուրջի մարդոց կեանքերը, բայց ամենուն մէջ ալ յուսախաբ ըլլալով կ'որոշէ ինքզինքը ծովամոյն ընել և վերջ տալ իր կեանքին, բայց Տէրը ողորմելով իրեն, իր հոգիին աչքերը կը բանայ և ան իր մեղաւոր վիճակը տեսնելով, Անթիլիաս գիւղին ծովագերքը շատ մը գիշերներ արցունքով կ'աղօթէ իր հոգիին փրկութեան համար և Տէրը իր շնորհքով կը վերցնէ զինք մեղաց տիղմէն պարգեւելով իրեն հոգիի խաղաղութիւն ու հանգստութիւն: Ան իր ապաշխարութենէն վերջ ունեցած կեանքին համար հետեւեալ կը պատմէ. «Ապաշխարութենէս մինչեւ այսօր 23 տարի անցած է, Տէր Յիսուս միշտ եղած է իմ օրհնեալ Փրկիչս, բարի Հովիւս, հաւատարիմ Բարեկամս

և աննման Առաջնորդս: Յանախ ես զինք մոռցած եմ, բայց
Ան միշտ հաւատարիմ գտնուած է ինծի նկատմամբ և երբեք
զիս չէ լքած: Բիւր փառք իր անուան: Առանց Անոր ոչ մէկ

Սամուէլ եղբայր Փաւելեան և իր օրկիներ
Մարի ֆոյր իրենց ընդօրինակած Սուրբ Գիրքին
կը նային:

Բան զիս լիովին կը յագեցնէ և կ'աւերախացնէ, Անով ամէն
բանի տիրացած եմ, և կը պարծենամ իր տուրք անուանովը:

Սամուէլ եղբայր իր ապաշխարութենէն վերջ շատ ան-
խոնջ ուսումնասիրողը ու սերտողը եղած է Աստուծոյ սուրբ
Խօսքին կարելի բոլոր միջոցներով ու կերպերով: Ան իր
տիկնոջ՝ Մարի քրոջ, հետ միասին 1931 Դեկտ. 14—1933 Նոյ.
14 ընդծրինակած է ամբողջ Սուրբ Գիրքը ծայրէ ի ծայր որ
այն ատեն իրենց արժած է Թուղթի (736 թերթ), մեկանի (3
քիւօ կարմիր և կապոյտ մեկան), գրչի, կաղմուելու և աշ-
խատանքի ծախք, մօտաւորապէս 23 օսմանեան ոսկի: (Տես
Մարանաթա, 1934, Թիւ 3, էջ 65-66): Ան հետեւած է Լօզ Ան-
կէլըի Սբ. Գրոց դպրոցին շատ մը դասընթացքներուն և ա-
նոնց համար շատ մը վկայականներ ստացած: Երկար տա-
րիններէ ի վեր, պատասխանատուն է Պէյրութի Նոգ. Եղբայ-
րութեան Կիրակնօրեայ Դպրոցին, Ան անխոնջ ու եռան-
դուն գործիչ մը եղած է մանուկներու, պատանիներու և ե-
րիտասարդներու մէջ: Անիկա արուեստագէտ նկարիչ, գծա-
գրիչ ու վարժ փորագրիչ է: Ան եթէ Մովսէսի ժամանակ
ապրած ըլլար, ժողովքի խորանին շինութեան գործին մէջ,
Աստուծոյ Հոգիովը՝ իմաստութիւնով, հառնաբարով և գիտու-
թիւնով ու ամէն կերպ ճարտարութիւնով լեցուած Բեռելիէ-
ւէր: Սամուէլ եղբոր դէմքին վրայէն անպակաս է, ամէն
մտքէ ու խելքէ վեր եղող Աստուծոյ խաղաղութեան ժպիտը,
հատական գործի և աւետարանչութեան, անիկա համակ
մարմնացումն է շարժումի ու գործի:

«Մ.»

ՍԲ. ԳՐՈՑ ՄԷՋ ՅԻՇՈՒԱԾ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐ

Հետեւեալ հարցումներուն պատասխանները գտնելու հա-
մար նախապէս տող մը կարդա՛, խորհե՛ մինչեւ որ գտնես,
եթէ չկրցար գիտնալ երկրորդ տողին անցիր, եթէ այդ ալ չկրցար
գիտնալեմ, երրորդ նախադասութեան անցիր մինչեւ որ գտնես:

Առաջին նախադասութեան պատասխանողը «Ապրիս»ի արժանի է: Ինքզինքն փորձի ենթարկել եւ հասկցիր քե Սուրբ Գրքին ո՞րքան տեղեկութիւն ունիս:

Այս հարցումներուն նման ուրիշ շատ մը նիւթեր ալ մեր պատանիներուն առջեւ դրած եմ, որոնք մեծ յաջողութեամբ պատասխանած են, ասոնք Տաթըր Ամոզ Վեյզի, «Go Till You Guess» գրքին քարգմանած եմ:

Թիւ 1

1. — Հօր անունը Նաւէ էր:
2. — Ռափիտիմի մէջ Ամաղէկացիներուն յաղթեց:
3. — Հին Կտակարանի ամենամեծ մարդուն յաջորդն էր:
4. — Տէրը իրեն ըսաւ. «Զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր, մի՛ վախնար ու մի՛ դարհուրիր, քանզի քու ամէն երթալու տեղերդ քու Տէր Աստուածդ քեզի հետ է»:
5. — Քանանու երկրին մէջ մղուած պատերազմներուն իսրայէլացւոց առաջնորդեց:

Թիւ 2

1. — Թագաւորի մը մատրուակն էր:
2. — Իր եղբօրը անունը Անանի էր:
3. — Ան ըսաւ. «Երկինքի Աստուածը ինք մեզի յաջողութիւն պիտի տայ, ու մենք որ Անոր ծառաներն ենք, պիտի ելլենք ու շինենք»:
4. — Նաեւ ըսաւ. «Ժողովուրդը գործելու սիրտ ունէր»:
5. — Դարձեալ ըսաւ. «Միթէ ինծի պէս մարդը կը փախչի»:

Թիւ 3

1. — Դամասկոսի Թագաւորին բանակի զօրավարն էր:
2. — Բորոտ էր:
3. — Գերի աղջիկ մը իրեն օգնեց:
4. — Եբրայեցի մեծ Թագաւորի մը միջոցաւ օգնութիւն գտաւ:
5. — Իրեն հրամցուած բժշկութիւնը նախապէս մերժեց, բայց յետոյ ընդունեց:

Թիւ 4

- 1.— Յեփոնիայի որդին էր:
- 2.— Քանանու երկրին խուզարկութեան մասնակցեցաւ:
- 3.— Ինքը և ուրիշ մը քաջալերիչ տեղեկութիւններ բերին:
- 4.— Երբ 85 տարեկան էր Քեփոնը գրաւեց:
- 5.— Աքսայի հայրն էր:

Թիւ 5

- 1.— Գէթի մէջ բնակող խոշոր մարդ մըն էր:
- 2.— Իր զրահին ծանրութիւնը 5000 սիկլ կը կշռէր:
- 3.— Հասակը 6 կանգուն և 1 թիզ էր:
- 4.— Ան պոռաց. «Միթէ ես շուն եմ որ իմ վրաս ցուպով կու գաս»:
- 5.— Գալլախաղէ քարով մը սպաննուեցաւ:

Թիւ 6

- 1.— Ան ըսաւ. «Միայն խօսքով զրուցէ ու իմ ծառաս պիտի բռնուի»:
- 2.— Հրեաներուն համար ժողովարան մը չինեց:
- 3.— Քրիստոսի պատմեց իր իշխանութեան մասին:
- 4.— Քրիստոս իրեն համար վկայեց թէ հրեայէ մը աւելի հաւատք ունէր:
- 5.— Հռովմայեցի մըն էր:

Թիւ 7

- 1.— Իր կապարճակիրին հետ քարաժայռի մը վրայ մագըլցելով բանակի մը վրայ յարձակեցաւ:
- 2.— Մեղրի պատճառաւ քիչ մնաց որ իր կեանքը կորսնցնէ:
- 3.— Ժամանակ մը իր հայրը փորձեց որ զինք մեռցնէ:
- 4.— Մեծ բանաստեղծ մը իր բարեկամն էր:
- 5.— Երբ ինք մեռաւ այդ բանաստեղծը երգեց. «Բու սէրդ ինձի զարմանալի էր, կանանց սէրէն աւելի էր»:

Թիւ 8

- 1.— Իր անուններէն մէկը Յերոբաաղ էր:
- 2.— Բուրդի գզաթի մը միջոցաւ Տէրոջմէն որոշ և հաստատ նշան մը ստացաւ:

- 3.— Իր բանակին 32 հազար զինուորներէն միայն 300ը իր քով պահեց:
- 4.— Փողերով, ջահերով և սափորներով իր թշնամին վախ-ցուց:
- 5.— Դատաւորներուն ամենամեծը կոչուած է:

Թիւ 9

- 1.— Քետացի մըն էր և հրեայի մը կողմէն անիրաւունեցաւ:
- 2.— Պատերազմէն ետ կանչուեցաւ, մերժեց որ տուն եր-թայ, նախընտրեց որ թագաւորին ծառաներուն հետ քնանայ:
- 3.— Թագաւորը զինք զինովցուց, բայց տակաւին տուն եր-թալ չուզեց:
- 4.— Վերջապէս թագաւորը զայն պատերազմին ամենավը-տանգաւոր տեղը զրկեց ուր սպաննուեցաւ:
- 5.— Իր կինը յետոյ Սողոմոնին մայրը եղաւ:

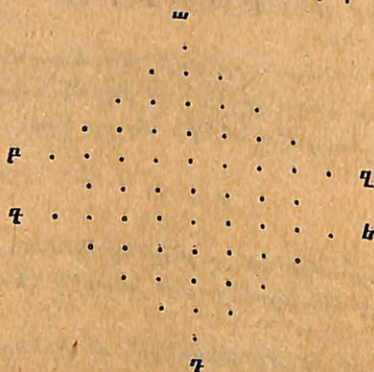
Թիւ 10

- 1.— Գաղաադացի մըն էր որ յաղթեց Սամոնացիներուն:
- 2.— Գաղաանդէ հեռացուեցաւ և անօրէն կեանք մը ապ-րեցաւ:
- 3.— Գաղաադացիք իրմէ խնդրեցին որ իրենց զօրագլուխը ըլլայ:
- 4.— Յանդուգն ուխտ մը ըրաւ, որ իր ազնիւ դուստրին վրայ գործադրուեցաւ:
- 5.— Իսրայէլի վրայ 6 տարի դատաւորութիւն ըրաւ:

Ե. ԹՈՒԱՐԱՆԱԿԱՆ ՀԱՆԵԼՈՒԿ ՄԸ Ս. ԳՐԻԳԵՆ

ա). Միջերկրականի մէջ նաւակոծութենէ առաջ Պօղոս առաքեալի ճգնաժամային օրերէն, բ) Կանայի հարսանեկան տան մէջ գտնուած կարասներուն թիւը պակսեցուր, գ) Յուդայի ստացած արծաթի կտորներով զանոնք բազմապատկէ, դ) Յիմար և իմաստուն կոյսերու թիւով զանոնք բաժնէ, ե) Յորի որդւոց թիւը անկէ հանէ (Յոր. 1. 2), զ) Եգիպտոսի սովի տարիներուն թիւը աւելցուր, է) Եղիայի Կարմեղոս լերան վրայ կանգնած սեղաններու թուով բաժնէ, ը) Յուդայի թուղթին գլուխներուն թիւը անկէ հանէ և ըսէ թէ ձեռք բերած արդիւնքդ Սուրբ Գրքին մէջ ի՞նչով նշանաւոր է:

Բ. Հ Ա Ն Ե Լ Ո Ւ Կ Ս. Գ Ր Գ Ե Ն

1. Հայերէն գիր մը: 2. Աստուածապաշտ թագաւոր մը:
3. Հրէական ամիս մը: 4. Քահանայապետ մը: 5. Գետ մը և լեռ մը: 6. Սբ. Գրոց նշանաւոր մատենագիրներէն մէկը:
7. Երկիր, ուր Կայէն բնակեցաւ: 8. Մովսէսի մայրաքաղաքը և ուրիշ քաղաք մը, որուն բնակիչները քննեցին Պօղոսի վարդապետութիւնները: 9. Դպրոցական առարկայ մը:
10. Քրոնոցային իշխաններէն մէկը: 11. Հայերէն տառ մը:

ա—բ՝ բ—ա, ա—զ՝ զ—ա, գ—դ՝ դ—գ, ե—զ՝ գ—ե ամէնն
ալ մարգարէի մը անունը կը կարդացունին:

Վերոյիշեալ հանելուկը 1909 թուականին պատրաս-
տած է Արամ Զ. Անտուրեան, Նիկոսիա, Կիպրոս, և նոյն
տարւոյն Սեպտ. 1ին լուծած են Թամարգ՝ Բ. Ա., Սամսոն՝
Հրանդ Իսկէնտէրեան, Կիւրիճ՝ Լեւոն Փ. Սարգեան, Այնթապ՝
Անդրանիկ Զ. Պետրոսեան, Բիւզանդ Զ. Պետրոսեան, Թէո-
տէրէթ Թ. Պիւլպիւլեան, Ուրֆա՝ Հռիփսիմէ Պ. Ալայտոյեան:

Գ. ԼԱՆՆԵԼՈՒԿ Ս. ԳՐԶԵՆ

.	.	.	.	0	.	.	.	.
.	.	.	.	0	.	.	.	.
.	.	.	.	0	.	.	.	.
.	.	.	.	0	.	.	.	.
.	.	.	.	0	.	.	.	.
.	.	.	.	0	.	.	.	.
.	.	.	.	0	.	.	.	.
.	.	.	.	0	.	.	.	.
.	.	.	.	0	.	.	.	.
.	.	.	.	0	.	.	.	.
.	.	.	.	0	.	.	.	.
.	.	.	.	0	.	.	.	.
.	.	.	.	0	.	.	.	.
.	.	.	.	0	.	.	.	.
.	.	.	.	0	.	.	.	.

- 1.— Նշանաւոր անձ մը որ Քրիստոսի հաւատաց Պողոսի
քարոզութեամբ:
- 2.— Քահանայական ցեղէ մարգարէ մը:
- 3.— Անմիտ թագաւոր մը:
- 4.— Անօթ մը:
- 5.— Յիսուսի մէկ աշակերտը:
- 6.— Փոքր Ասիոյ մէկ գաւառը:
- 7.— Բարեբեր կղզի մը:

- 8.— Քրիստոսի մէկ մեծ հակառակորդը:
 - 9.— Մարմնի անդամներէն մին:
 - 10.— Զէնք մը:
 - 11.— Յակոբ նահապետի որդիներէն մէկը:
 - 12.— Կռապաշտ քաղաք մը:
 - 13.— Պօղոսի հաւատարիմ մէկ գործակիցը:
- Մեզսեղի գագաթնահայեաց սիւնը վերէն վար կը կար-
դացուի, Քրիստոսի մէկ հրաւերը

Նուէր մը պիտի տուի անոնց՝ որոնք կրնան այս հանե-
լուկը լուծել եւ հիշող կեանքուն տեղ դնել անունները որոնցմով
(այսինքն մեզսեղի գագաթնահայեաց սիւնէն վերէն վար) կար-
դացուի մեր Փրկչին մէկ հրաւերը:

Պէյրուս

ՍԱՄՈՒԷԼ Յ. ՓԱՇԿԵԱՆ

Հասցենք.—

S. H. PASHGUIAN,
Rue Hôpital Orthodoxe
St. Georges
Eshrefieh, Begrouth - Liban

Կամ

Maranatha, P. O. Box 303,
Aleppo, Syria

● Դ. Մ Ո Ս ●

ՅՕԴՈՒԱԾՆԵՐ ԵՒ ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Ա. — ՅՕԴՈՒԱԾՆԵՐ

ԱՌԱՆՅ ՏԵՐ ՅԻՍՈՒՍԻ ԵՐ ՏԵՐ ՅԻՍՈՒՍՈՎ

ԵՂՈՒՅՐ ՄԱՆԱՍԷ

ԳԱՐԻԷԼԵԱՆ

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ

Գ Ի Ն Ե Ր

Ծննդեան թուականն ին մանրամասնութիւններուն ծանօթ չենք թէաւ, բայց ինք 19րդ. և 20րդ դարերը իրար միացնող ծնունդներու շարքին պատկանողներէն մին ըլլալու է, որ ծնած է Խարբերդի շողէ գիւղը, քրիստոնեայ ընտանիքի մը մէջ եւ մեծցած միեւնոյն քրիստոնէական մթնոլորտին մէջ:

Յաճախած է Խարբերդի Ամերիկեան Գօլէճը, փոքր տարիքին ապա խաւարած է և այդ

Տիեզերապարփակ մեծ օրէնքադիրը, մեր Արարիչը և ամենագէտ մեր Հայրը ամենագօրն Աստուած երկու կարգի զխաւոր օրէնքներ դրած է տիեզերքի մէջ, հոգեւոր օրէնքներ և նիւթական օրէնքներ: Նկատելի է որ այս երկու կարգի օրէնքները զիրար չեն չէզոքացներ, հապա ներդաշնակօրէն զիրար կը լրացնեն, սակայն և այնպէս հոգեւոր օրէնքներն են որ կ'արժէքաւորեն, կը պահպանեն և կը տեւականացնեն նիւթական օրէնքները: Մարդիկ ինչ չափով որ կրնան այս օրէնքները համաչափօրէն և համընթաց քայլերով օգտագործել՝ այն չափով կրնան անոնցմէ օգտուիլ և նպաստաւորուիլ:

Նիւթական օրէնքներու մանրակրկիտ օգտագործումովն է որ կարելի եղած է ներկայ հսկայ

ԵՐԷՅ ԱՂԶԻԿԸ. — Ես ... ես ... յարու-
թիւն եմ առնում ...

ԿՐՏՍԵՐԸ. — Ո՞րն է կեղծ. գոթութիւնը
թէ խելօքութիւնը ...

ԾԽԱՄՈՂԸ. — Հանդիստ կացէ՛ք: Ես գըժ-
ուել էի ծխախոտի պակասից: Աւելի ճիշտը
սուտ գիժ էի եղել: Գժի դերը լաւ խաղալու
համար՝ մարդ հարկ է կիսով գոթած լինի:
Բան չկայ, անցաւ: (Երանութեամբ ծրարը կը
բանայ ու սիկարէթ մը կը փաշէ մէջէն) Հիմի
մի սուրճ էլ կը պատրաստէ՛ք՝ թէ չէ էլի կը
գոթեմ:

(Զգի վարագոյր)

(Ծխամոլը կէս ժամ յետոյ փողոցն է ու կը
պատահի Նազարէթ անուն բարեկամի մը եւ ա-
նոր կը պատմէ իր սարքած խաղը):

ՊԱՏԿԵՐ Բ.

Հետեւեալ օր Նազարէթ կ'անցնի Գարբուզ-
եաններու տան առջեւէն: Տիկինը պատուհանն
է ու կը ձայնէ).

— Ո՞նց ես, լա՞ւ ես, պարոն Նազար:

— Գոթուել եմ, կ'աղաղակէ Նազարէթ:

Ու տիկինը կը պատասխանէ.

— Դէ՛, գնա՛, գնա՛, էլ չեմ խաբուէ, չեմ
խաբուէ: Վա՛յ անիծուած ծխամոլներ, ջհան-
նամի մէջ վառուէք ու ծուխը ձեր գլխից բարձ-
րանայ:

×

անտարբեր էի: Ընդհանուր անորոշութիւն և շփոթութիւն կար մտքիս մէջ, ներքին հոգեւոր աշխարհս ալեկոծ ու փոթորկոտ էր: Այս վիճակին վերջ տալու համար Պէյրուսի մէջ եկեղեցւոյ անդամ եղայ: Բայց այս ալ կարող չեղաւ զի նախկին հաւատքիս մէջ վերահաստատելու խաղաղութիւն չուէի: Փառք կուտամ Տէրոջը որ վերջապէս 1939, Յունիս Տին տանս մէջ լման ապաշխարեցի և փրկչիս յանձնըւեցայ: Ո՛հ, ի՜նչ երանութիւն, միայն ճաշակողներ կրնան հասկնալ այդ հոգեկան անօրինակ և զարմանալի երջանկութիւնը: «Ճաշակեցէք և տեսէք, զի Տէրը բարի է»: Փառք ըլլայ իր անուան, փառք իր ձրի շնորհքին և փրկաբամբ եղած: Փառք Աստուծոյ խաղաղ եմ ալ հիմա, միայն մէկ խռովք ունիմ, այն ալ անապաշխարներուն համար է»:

Մանասէ՛ եղբայր, ինչպէս ընթերցողը կըրնայ կռահել իր գրութիւններէն, մշակուած մտքի և բարձր դաստիարակութեան տէր անհատ մըն է, նաեւ հե-

ւոր գաղթականներ, կմախացած գերիներ, սահմրկեցողիչ ոճիրներ, սուգ ու շիւան, զուլում և բռնութիւն, անբարոյութիւն և ահաւոր անկում, մէկ խօսքով զազրելի մեղքերով ու անհամար չարիքներով լեցուն դժոխային աշխարհ մը: Այս է միթէ վաշեքը, վերեքը, խաղաղութիւնը, բարգաւաճումը, բարօրութիւնն ու երջանկութիւնը: «Քանզի մեզաց վարձքը մահ է», կ'ըսէ առաքեալը: Մահը կը թագաւորէ մարդոց վրայ, թէ ֆիզիքական մարդոց վրայ, թէ հոգեկան մահ: Խօսքը տանք աշխարհիկ մարդոց, որ այս մասին արտայայտուին, կամայ խոստովանին և պարզեն, ահաւոր վիճակը:

Հիւլէական ուժի հակակշոր մասին խօսած ատեն Նօրման Տէյվիս՝ ֆառնէկիի հաստատու թեան թէքնոլոգիի պետը այսպէս կ'ըսէ. «Տէմօքրատիք կեանքը կարենալ ապրելու համար անհրաժեշտ եղած հաւատքը սարսափելիօրէն պակասած է և ատկէ փելիօրէն պակասած է և ատկէ յառաջ եկած մտաւոր ու հոգեկան մթնոլորտը բնաւ չ'երաշխաւորեր մարդոց իրարու հանդէպ ունենալիք բարեկամեցողութիւնը»: Այո՛ բարեկամեցողութիւնը եղկելիօրէն բացակայ է, պե՛նը եղկելիօրէն բացակայ է, պետութիւններ իրարու ոխերիմ թըշնամիներու պէս կը նային: Տօքթօր

տեւող և ուսումնասիրող է դիտական աշխարհի նորութիւններուն՝ դիտելով զանոնք Սուրբ Գրքի ճշմարտութիւնները ուն պրիսմակին ընդմէջէն, Պօղոս Առաքեալ այս օր եթէ իր թուղթերէն մէկը գրելու ըլլար, ան պիտի չմոռնար սիրելի Ղուկաս բժիշկին քով յիշել նաեւ սիրելի ղեղադործ եղբայր Մանասէն,

«Մ.»

Ֆիլիբ Մօրիսընն ալ կ'ըսէ թէ՝ «Գործածութեան գրուելիք ուժերու փոխարարութիւնը չէ որ պէտք է փոխուի՝ հապա մարդոց իրարու հետ ունեցած յարաբերութիւնն է որ պէտք է փոփոխութեան ենթարկուի»։ Այո՛, մարդիկ պէտք է կարող ըլլան ճշմարտապէս զիրար սիրել և առանց դաւաճանելու բարեկամանալ, վերոյիշեալ երկու զիտական մարդիկն ալ կը խոստովանին որ քաղաքակրթութեան բարիքները կարենալ վայելելու համար անհրաժեշտ ու էական բան մը

կը պակսի, բայց ի՞նչ է այդ պակասին էութիւնը և անոր իսկական դարմանը, այդ է որ որոշ չէ իրենց մտքին մէջ՝ ժը, բայց չեն կրնար ազատօրէն գործածել և վայելել անոր ընձեռելիք բարիքները։ Յորդահոս ջուրին եղերքն են բայց ծարաւի են։ Ներկայիս բոլոր աշխարհ հիւլէական ուժով տակերներու սարսափին տակ կ'ապրի։ Մարդիկ իրարու երջանիկ ապրելու բոլոր միջոցները իրենց ձեռքին տակ ունին, սակայն մէկ էական բան կը պակսի։ Նիւթական օրէնքներու առընթեր հոգեւոր օրէնքներու փրկարար կիւալ կարելի է միմիայն օրէնքներու լրումը եղող Տէր Յիւսէփին «Մի կարծէք թէ ես եկայ օրէնքը կամ մարգարէները աւերելու, չեկայ աւերելու, հապա կատարելու» Մատթ. Ե. 17։ կը պակսի։ Միմիայն Անոր միջոցով կարելի է քաղաքա-

կըրթութեան բարիքներու տեսական և խաղաղ վայելումը, բայց ասիկա քիչերը գիտին: Ինչպէս Տէր Յիսուս իրեն ներկայացող և յաւիտենական կեանքը ժառանգել ուզող և մէն կողմանէ ինքզինք օրինապահ ցուցնող հարուստին ըսաւ. «Մէկ բան պակաս է քեզի» Մարկ. Ժ. 17: Նոյն տիպական շեշտովը այսօր ալ կ'ազգայարարէ մարդկութեան. «Մէկ բան պակաս է մարդկութեան»: Ահա այդ մեծագոյն պակասին պատճառաւ է որ շատ մը խնդիրներ անլոյծ կը մընան:

Այդ անլուծելի հարցերէն կարեւորագոյններէն մէկը աշխարհի պարենաւորման հարցն է: Մարդկային ստուար բազմութիւններ սովի սպառնալիքին տակ կը գտնուին: Աշխարհի բնակչութիւնը հակառակ պատերազմի գործած մարդկային ահաւոր ջարդին սարսափելիօրէն կ'աճի և միւս կողմէն պարենաւորման համար հարկ եղած արտադրման կողմէն պարենաւորման համար հարկ եղած արտադրման չափով ինչ որ բնակչութիւնները չեն աւելնար այն չափով ինչ որ բնակչութիւնները կ'աւելնայ: Աշխարհի բնակչութիւնը տարեկան քսան միլիոն յաւելում մ'ունի: Հնդկաստան, Չինաստան, Գերմանիա, Ռուսիա բազմաթիւն են, մանաւանդ Ռուսիա իր բնակչութիւնը երեսուցն տարի վերջը կրկնապատկած պիտի ըլլայ: Հնդկաստան, Չինաստան և մասամբ Իտալիա և Գերմանիա սովի մատնուած երկիրներ են: Ո՞վ պիտի կշտացնէ ասոնք: Միմիայն բնակչութեան յաւելումը չէ որ կը բարդացնէ խնդիրը, ասիկա սովի պատճառներէն միայն մէկն է, աղետալին հոն է որ ասոր վրայ կ'աւելնան նաեւ եսասիրութիւնը, ագահութիւնը, չարաչառութիւնը, թշնամութիւնը, ատելութիւնը եւայլն: Պողոս առաքեալ ալ նոյնը կը հաստատէ ըսելով. «Մարդիկ պիտի ըլլան անձնասէր, արծաթասէր» եւայլն: Ահա հոս է չարիքի խոր արմատը, ահա հոս է բուն վէրքը: Ի՞նչ դարման կը խորհին մարդիկ այս մասին: Երկրագործական արտադրութիւնները գիտական մեթոտներով աւելցնելու համար մեծ ջանքեր կը թափուին, նամանաւանդ միսի արտադրութիւնը առաւելագոյն չափին հասցնելու համար գերմարդկային ճիգեր ի գործ կը

դրուին: Միսի արտադրութեան ամենամեծ թշնամին rinder's pest կոչուած կենդանիներու յատուկ եղող համաճարակ հիւանդութիւնն է: Տարեկան միլիոնաւոր կենդանիներ այս հիւանդութեան զոհ կ'երթան: Վերջերս գիտուններ գտած են ազդու պատուաստ մը որով կը ծրագրեն վերջ տալ այս ահաւոր համաճարակին: Ասով կը յուսան սովին առաջքը առնել և առատ միս տալ աշխարհին: Արդեօք պիտի յաջողին: Պատասխանը շատ որոշ է, մարդիկ չպիտի յաջողին նիւթական սովին դարմանը գտնել՝ ցորչափ անոնք հոգեկան սովին ու սնանկութեան գիտակցութիւնը չունենան: Ո՞վ կը մտաբերէ թէ մարդիկ աւելի հոգեկան սովէ կը տարապին քան թէ նիւթի սովէն: Մարդկութիւնը իր աչքերը չի դարձնէր մեր Տէրոջ Յիսուս Քրիստոսի որ կենաց հացն է և կենաց ջուրն է: Առանց Փրկիչ Քրիստոսի մարդիկ պիտի ունենան առատ միս՝ բայց զայն կամ պիտի հոտեցնեն ու թափեն և կամ թէ պահածոյ տուփերու տի ունենան առատ ցորեն՝ բայց անձնասէր շահադէտներ զանոնք գետերու մէջ պիտի թափեն և կամ դէզ առ դէզ պիտի այրեն որպէսզի ֆնացածը իրենց ուզած գնովը ծախեն: Նախ շահադիտութիւնը պէտք է վերցնել, նախ հոգեկան օրէնքները վերահաստատելու են, նախ արտաւոր հոգեբանութիւնը և մտայնութիւնը դարմանելու և բժշկելու են, կրնայ հոգեկան այս աղիտաբեր ախտերը պիտի դադրի: Ո՞վ թական միջոցները չեն գործեր: Մարգարէին ըսածին պէս ըրէ՝ «Ուստի չէ, զօրութիւնով չէ, հապա իմ հոգիովս կ'ըսէ Տէնութիւնը եղող մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս չողիին յայտարարաւոր աշխարհը: Բժշկապետ Քրիստոս կրնայ բժշկել ժըշկել անձնասիրութիւնը: Մեր Փրկիչը շատ իրաւամբ և ունց ինծի բան մը չէք կրնար ընել», Յովն. ԺԵ. 5:

Ուրիշ անուածելի հարցերէն մէկն ալ աշխարհի քա-

ղաքականապէս խաղաղութեան մէջ կարենալ մնալու անյե-
տաձգելի հարցն է։ Պատերազմը ձեւականօրէն վերջացած է,
թնդանօթները և ումբակոծութիւնները լռած են, բայց և
այնպէս կասկածը, անվստահութիւնը, հակընդէմ թունալից
և ատելավառ արտայայտութիւնները օրըստօրէ կը շեշտը-
ւին։ Խաղաղութեան գործով զբաղող բազմազան յանձնա-
խումբեր տենդագին կ'աշխատին և իբր թէ հասունցած խըն-
դիրներ հաշտարար ժողովներու հաւանութիւնը կը ներկայա-
ցնեն։ Ժողովներ ժողովներու կը յաջորդեն, սակայն ար-
դիւնքը շատ ձղձիմ է։ Ընդհանուր հաշտութեան խորհրդ-
դաժողովը երկուքուկէս ամիս տեւելէ վերջ իր վախճանին
հասաւ, բայց շատ մը փշոտ հարցերու պատճառաւ դեռ
հաշտութիւնը չստորագրուեցաւ։ Շատ մը ժողովներ կրնան
զիրար հալածելով իրարու յաջորդել, մինչեւ իսկ կրնայ
հաշտութիւնն ալ ստորագրուիլ բայց դեռ կրնայ խաղաղու-
թիւնը երբեք չգալ։ Ո՞վ պիտի տայ այնքան բաղձացուած
աշխարհի ճշմարիտ խաղաղութիւնը։ Խաղաղութեան իշխան
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսն է, այն միակ գերագոյն ուժը որ
կրնայ այս խաղաղութիւնը բերել։ Գալիլիայի փոթորկա-
լից ծովուն վրայ ալեկոծեալ նաւակին մէջ անխռով քնա-
ցող Տէր Յիսուսն է որ կրնայ հովերուն ու ծովին սաստել
և փոթորիկը հանդարտեցնել, սակայն մէկ պայմանով մի-
այն։ Մարդիկ գիտակցութեան գալով մահուան սարսափէն
բռնուած աշակերտներուն նման պէտք է աղերսարկու ձայ-
նով գոչեն «Տէր, ազատէ մեզ, ահա, կը կորսուինք»
Մատթ. Ը. 25։ Ո՞ր է այս խնդրարկու ձայնը և աղաչանքը։
Քար լուծութիւն կը տիրէ աշխարհի վրայ։ Մարդիկ իրենց
սեպհական ջանքերով կ'ուզեն այդ փրկարար խաղաղու-
թիւնը ձեռք բերել։ Տնտեսագէտներ, քաղաքագէտ-
ներ և բազմաթիւ հեղինակաւոր անձեր գիշեր ու ցորեկ
կ'աշխատին աշխարհի խաղաղութեան ընկերաբաններ և
ռետեսներու կարգին շատ մը լաւատես ընկերաբաններ
քաղաքագէտներ աշխարհի ապագան փայլուն ցուցնել կ'աշ-

խատին: Ընկերային բարեկարգութիւններէ ճառող ընկերային այլեւայլ վարդապետութիւններու հետեւորդներ ազատութիւն, հաւասարութիւն, եղբայրութիւն, արդարութիւն, շահագործման վերացում, տնտեսականի բարենորոգում, նախանիւթերու արդար բաշխում խոստանալով աշխարհը կ'օրօրեն այս տեսակ շլացուցիչ և շողշողուն խոստումներով և իտէալներով: Ատոնք բոլորը թոյնով լեցուն շաքարապատ գեղահատներ են: Մի' հաւատաք անոնց որ այս գոյնզգոյն խոստումները կ'ընեն առանց Տէր Յիսուսի: Մի' հաւատաք անոնց որ կ'ըսեն թէ առանց մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի խաղաղութիւն ունինք: Մի' հաւատաք այն քաղաքագէտներուն և բարեկարգիչներուն որ առանց Տէր Յիսուսի՝ քաղաքակրթութենէ, բարգաւաճումէ, վերելքէ, մշակոյթէ և արդարութենէ կը ճառեն: Տէր Յիսուսի խօսքը շատ վճռական է այս մասին. «Առանց ինծի բան մը չէք կրնար ընել»: Ինչ որ մարդիկ կրցած են ձեռք բերել իբր քաղաքակրթական շէնք, աւազի վրայ շինուած փառաւոր տան մը կը նմանի: Քաղաքակրթութիւնը պիտի կործանի, բարգաւաճումը պիտի չքանայ, հաւասարութիւնը խաբուսիկ կրկներեւոյթի մը նման բան մը պիտի դառնայ, յեղյեղուած եղբայրութիւնը՝ քօղարկուած թշնամութեան պիտի վերածուի, վերելքը՝ անկումի պիտի փոխուի, խօսքով ընկերային բարեկարգութիւնները՝ բռնատիրութեան, գերեզմանութեան, զանգուածային շահագործումի պիտի ձառայեն և մեծ պիտի ըլլայ այս բոլորին կործանումը: Եալը կ'ըսէ. «Բայց եթէ մարգարէութիւններ ըլլան պիտի թիւն պիտի խափանի»: Ա. Կորնթ. ԺԴ. 8—9: Մենք ալ խարհը պարծի իր զլխու պտոյտ տուող արագագնաց օդանաւերով, սրբնթաց անժանգոտելի զրահապատնաւաց օդալեքտրական բազմաթիւ նորութիւններով, ռատարով, հիւլէական ռումբով և րեթիօ եֆթիվ ուժով, բժշկական նոր

րահնար դեղերով, փէնիսիլինով, Սթրէփթոմայինով
 (Streptomycine), հսկայաքայլ յառաջացող գլխական նո-
 րահնար գիւտերով, ասոնք բոլորը պիտի ոչնչանան՝ եթէ
 մարդիկ ու ժողովուրդները չսթափին և չփնտռեն ամե-
 նակարող փրկիչը Նազովրեցին և անոր քարոզած քրիստո-
 նեակաց օրըն անոնց որուն բան մը կանգուն չկրնար մը-
 նալ: Աշխարհ դէպի զահավէժ կործանում կ'երթայ, ու-
 ղիչներ ասիկա յոռետեսութիւն պիտի կոչեն, իսկ ես Աւե-
 տարանի լոյսովը զատելով քրիստոնէական իրատեսութիւն
 պիտի կոչեմ, որովհետեւ մեր փրկչին ըսածին պէս. «Մար-
 դիկ տեսնելով կը տեսնեն, բայց չեն տեսներ, լսելով կը
 լսեն բայց չեն լսեր»: Մարդոց հոգեկան զգայարանները
 բթացած են: Տէր Յիսուսի ճշմարիտ հաւատացողներն են
 միայն որ կրնան իրատես ըլլալ և Աստուծոյ խօսքին մէջ
 միայն տեսնել այն անդառնալի և փառաւոր խոստումները
 որ մեր ներկայի և ապագայի կարելիութիւններուն երաշ-
 խիքը կը կազմեն և նոյն ատեն Աստուծոյ խօսքին մէջ է
 որ դարձեալ կը տեսնենք այն ահաւոր պատկերը որ էր և
 որ է և որ պիտի ըլլայ մարդուն բաժինը առանց փրկչին:
 Առաքեալը եփ. թղթոյն Բ. 12ին մէջ շատ վառ գոյներով
 կը պատկերացնէ այդ վիճակը երբ կ'ըսէ. «Որ այն ատեն
 առանց Քրիստոսի էինք, հեռացած իսրայէլի քաղաքակ-
 ցութենէ, օտարացած խոստմունքի ուխտերէն, յոյս մըն
 ալ չունէինք և աշխարհի մէջ անաստուած էինք»: Ի՞նչ
 ահռելի պատկեր, ի՞նչ սարսափելի վիճակ, հոգեկան ի՞նչ
 սնանկութիւն և թշուառութիւն, իրաւագուրի, խոստմնա-
 զուրի, անյոյս, անապագայ և ասոնք բոլորը՝ որովհետեւ
 Տէր Յիսուս բացակայ է: Բայց փառք կու տանք Աստու-
 ծոյ որ Իր խօսքը միայն ասով չվերջանար: Ծշմարտու-
 թիւններու ակն ու աղբիւրը եղող Իր խօսքը մեզի կը
 ցուցնէ այն լուսաւոր ճամբան և ուղեգիծը, որուն պէտք է հե-
 ջապահը մեր փրկիչը Քրիստոսն է և որուն պէտք է հե-
 տեւինք: Ի՞նչ կը սպասեն մեզի եթէ այդ աննման և ան-
 պարտելի փրկչին հետեւինք: Ի՞նչ պտուղներ պիտի քա-

դենք եթէ Տէր Յիսուսով քալենք: Թուենք այն զխաւոր յաղթապանծ հանգրուանները որոնց իր փառքով պիտի կրնանք հասնիլ:

Ա.— Տէր Յիսուսով զօրաւոր եւ ամեն բանի կարող պիտի ըլլանք:

Ի՞նչ զօրաւոր հաւատքով առաքեալը ինքնավստահութեամբ կ'ըսէ. «Ամէն բանի կարող եմ Անով, որ զիս զօրացուց»: Փիլ. Դ. 13: Մեր Փրկիչը կարող է մեզի պէս տկարներէն հզօր անձնաւորութիւններ մէջտեղ բերել, ինչպէս երբ աշխարհի վրայ էր կրցաւ ձկնորսներէն առաքեալներ երեւան հանել, որոնք Հռովմէական հզօր կայսրութիւնը սարսեցին: Նոյն ամենակարող Փրկիչը կ'ապրի այսօր:

Բ.— Անով հոգիի եւ մտքի խաղաղութիւն պիտի ունենանք: «Աստուծոյ խաղաղութիւնը որ ամէն միտքէ վեր է ձեր սիրտերը և միտքերը Քրիստոս Յիսուսով պիտի պահպանէ»: Փիլ. Դ. 7: «Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով Աստուծոյ հետ խաղաղութիւն ունինք» Հռովմ. Ե. 1: Վերոյիշեալ խաղաղութիւնը բոլոր մարդկային խաղաղութիւններէն վեր ու երանաւետ խաղաղութիւն մըն է: Մեր Փրկիչը որոշապէս կը հաստատէ այս իրողութիւնը երբ կ'ըսէ. «ԻՄ խաղաղութիւնս ԺԴ. 27: Մարդոց տուած խաղաղութիւնը ցնդական է իսկ մեր Փրկչին տուածը յաւիտենական է: Օրհնեա՛ւ խաղաղութիւն»:

Գ.— Յաւիտենական կեանք պիտի ժառանգենք Անոր ձեռնով: «Բայց Աստուծոյ ձրի պարգեւը յաւիտենական կեանք մեր Տէրով Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով»: Հռովմ. 2. 23: ունեցած ըլլալ, յաւիտենական կեանքն է, բայց ի՞նչ զար-ի՞նչ գերազոյն շնորհք:

Դ.— Յիսուս Քրիստոսով Աստուծոյ սուրբ ընտանիքին անդամ պիտի ըլլանք: Կարգացէք Եփեսացիս Բ. 12—21 այդ սոկեղնիկ համարները և պիտի տեսնէք այդ հիանալի ըն-

Յիսուս Քրիստոսով ես ձեզ ծնայ Աւետարանովը» Ա. Կորն. Դ. 15: Կ'ուզե՞ս շատեր փրկութեան առաջնորդել, ճամբան Քրիստոս է: Անով պէտք է գործես Անով պէտք է ճնիս և Անոր փառքին համար ճգնիս:

Ը.— Յարութեան փառքին պիտի արժանանանք հրաշափառ Փրկչով: Անժահութիւնը միայն Տէր Յիսուսով կարելի է, որովհետեւ մահուան վրայ յաղթանակ շահողը լոկ ինք եղած է: Մենք մահուան դատապարտուածներս ի՞նչպէս պիտի կենդանանք: Պատասխանը առաքեալը կուտայ. «Վասնզի ինչպէս Ադամով ամէնը մեռան Քս.ով ամէնը կենդանի կ'ըլլան»: Ա. Կորնթ. ԺԵ. 22:

Թ.— Իրական յաղթութիւնը պիտի բանիք իրմով: Մեր Փրկիչը ըսաւ. «Աշխարհի վրայ նեղութիւններ պիտի ունենաք, բայց քաջասիրտ եղէ՛ք, ես աշխարհի յաղթեցի»: Յաղթեամբ կրնանք առաքեալին հետ յայտարարել. «Բայց գոհով», առանց Փրկիչ Քրիստոսի մենք աշխարհի վրայ պարտուածներ և դասալիքներ ենք:

Ժ.— Բազմաթիւ հոգեւոր օրհնութիւններ վայելելու առանձնաւորումը պիտի ունենանք: Առաքեալը մեծ գոհութեամբ կը յիշէ ասոնք հետեւեալ տողերով. «Քրիստոսով ամէն հոգեւոր օրհնութիւններով օրհնեց մեզ մեր հոգեւոր օրհնութիւնները: Շարունակենք յիշուած թուղզարնեն զլիաւոր օրհնութիւններ, որպիսիք են սրբութիւն, որդեգրութիւն, մեղքի թողութիւն, գլխութիւն, փրկում միութարութիւն, սէր, գթութիւն, ողորմութիւն, և ասոնք թիւն, ի՞նչ մեծ հարստութիւն: Տէր Յիսուս մեզի նիւթական հարստութիւն չի խոստանար, իր հոգեւոր օրհնութիւններու հարստութիւնը կուտայ և մեզ իրեն ժառանգակից կ'ընէ:

ԺԱ.— Քրիստոսի պատկանողներ հոգիի պնդուցներ կը վայելեն: «Բայց հոգիին պտուղը այս է, սէր, խնդութիւն յազազութիւն, երկայնմտութիւն, քաղցրութիւն, բարութիւն, հաւատարմութիւն, հեղութիւն, ժուժկալութիւն»: Գաղ. Ե. 22: Առանց Քրիստոսի մարդկութիւնը գեղեցիկ տերեւներով կրնայ զարդարուած ըլլալ բայց անպտուղ թուփերու նման որ չորնալու դատապարտուած է: Տէր Յիշակունի կը նմանի որ չորնալու դատապարտուած թուփերն են սուս երկրի վրայ եղած առեն անիծեց անպտուղ թուփերն և չորացաւ և նոյնը պիտի ըլլայ անպտուղ մարդկութեան վախճանը, եթէ փրկչին չգառնան:

ԺԲ. — Մեղաց ակսերեհն պիտի բժշկուիմք Բրիստոսի ա-
րիւնով: Բրիստոսի արիւնը մեզ ԱՄԷՆ մեղքէ կը սրբէ» Ա.
Յովհ. Ա. 7: Շեշտը «ԱՄԷՆ»ին վրայ է: Փառք Տէր Յի-
սուսի արեան որ կատարելապէս կրնայ բուժել ամէն հո-
գեւոր հիւանդութիւն: Ո՞վ կայ Տէր Յիսուսի պէս որ թէ
հոգիի և թէ ալ նոյն ատեն մարմնի ալ ակտերը կրնայ
ամբողջապէս և հիմնական կերպով դարմանել: Աշխարհի
վրայ մարմնի բժիշկներ շատ կան, բայց շատ քիչ հիւան-
դութիւններ կրնան արմատապէս բժշկել: Ափրիկէի սար-
սափը եղող քնախտ կոչուած հիւանդութիւնը բուժելու հա-
մար տարիներու ինչ տաժանելի աշխատանքներ տարուե-
ցան, վերջերս միայն կարելի եղաւ ազդու դարմանում մը
գտնել: Մատի վրայ կը համրուին այս տեսակ հիւանդու-
թիւններ որ լման կրնան բուժուիլ: Մեր գիտցած ամենա-
թիւններ որ լման կրնան բուժուիլ: Դեռ արմատական բու-
ժանօթ հիւանդութիւնը՝ մալարիան դեռ արմատական բու-
ժում մը չունի: Մինչեւ հիմա զայն հիմնովին բժշկելու
համար տասնընորս հազար տարբեր դեղեր փորձուած են,
հազար տասնընորս հազար տարբեր դեղեր փորձեց մէջ
դեռ վերջերս միայն մէկ գիտուն իր աշխատանքին մէջ
հազար նոր դեղեր փորձեց մալարիան բուժելու հա-
մար: Արդիւնքը բացասական է: Միջանկեալ ըսենք որ
հարգելի ինչո՞ւ մալարիան բժշկելու համար այսչափ քըր-
տիւնք և աշխատանք կը թափեն: Մենք արեւելեացիներս
ստիկա հասարակ հիւանդութիւն մը կը կարծենք, բայց ա-
եւմուտեցիները պարզապէս կը սարսափին սոյն հիւան-

դուծենէն, մալարիան կը քամէ մարդուս ուժը, կը տը-
կարացնէ արիւնը և ենթակայ կ'ընէ ուրիշ հիւանդութիւն-
ներու, կը քանդէ մարդուս կորովը և թէ ֆիզիքապէս և
թէ մտաւորապէս աշխատելու անընդունակ կը դարձնէ և կը
ջլատէ ամէն կարողութիւն: Շատ մը հին քաղաքակրթու-
թիւններ մալարիայի պատճառաւ քանդուած են: Հռով-
մէական շրջանին մեր մօտիկ եղող ձէզիբէի հողամասը
քսան միլիոննոց քրիստոնեայ և քաղաքակիրթ բնակչու-
թիւն մը կը պարունակէր: Ի՞նչ եղաւ այդ բնակչութիւնը,
մեծամասամբ մալարիան էր որ փճացուց զանոնք՝ իս-
պուր գետի ճախճախտտներէն ելած մեծղներով: Մեղքն
ալ հաւաւոր հիւանդութիւն մըն է, արդեօք մարդիկ կը սար-
սափի՞ն այս նենգ հիւանդութենէն, ինչպէս կը սարսափին
մալարիայէն: Խոստովանելու ենք որ մարդկութիւնը ընդ-
հակառակը աւելի կը մխրճուի մեղքի ճախճախտտին մէջ
թեթեւօրէն և անմտօրէն: Տէր Յիսուս մեծ Բժշկապետ
կրնայ կատարելապէս բուժել մեղքի հիւանդութիւնը, սա-
կայն շատ քիչերն են որ այդ մեծ Բժշկին կը դիմեն բուժ-
ւելու համար: «Գանչուածները շատ բայց ընտրուածները
քիչ»: Մենք Գրիստոսիւններս փառք տալու ենք որ մեծ
Բժշկապետ մը, կատարեալ Փրկիչ մը և աննման ազատա-
րար մ'ունինք որ կրնայ բուժել մեր բոլոր մեղքերը, կը փրկէ
մեզ մեր բոլոր անօրէնութիւններէն և կ'ազատէ մեզ մեղ-
քի գերութենէն: Փառք Իր անուան,

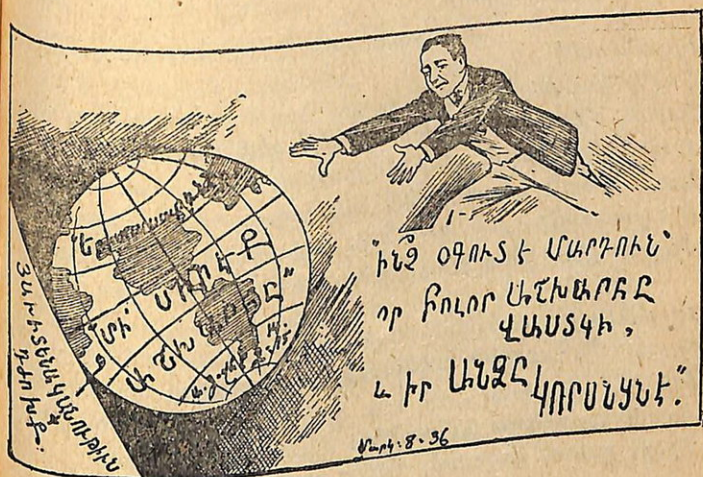
Ամփոփելով մեր խօսքերը կ'եզրակացնենք, առանց
Տէր Յիսուսի իրաւագօրէկ, անյոյս, խոսսմնագօրէկ, անաս-
ենք, իսկ յաւերժական փառք մեր երկնաւոր Հօր՝ որուն
նորհիւ, ամէն բանի կարող և գօրաւոր ենք, հոգիի և մեքի
ենք, իմաստութեան թրացած ենք, ուրիշները բնագիւղից անդամ
նանք առաջնորդել, յարութեան և յաւիտեանական կեանքի ա-
ռանձնաւորում ենք, յաղթական ըլլալու երաւխիք ունինք,

բազմաթիւ հոգեւոր օրհնութիւններ վայելելու արժանութիւնը եւ փերզապիս մեղաց ախտերէն եւ գերութենէն կտատեալ բժշկութիւն եւ ազատութիւն կը վայելենք:

Առանց Տէր Յիսուսի ոչինչ ենք, սակայն Տէր Յիսուսով ամէն ինչ ենք: Առանց Տէր Յիսուսի խաբուսիկ յաշողութիւններով չպարուած յաւիտեանական կործանումի թեկնածու ենք, իսկ Տէր Յիսուսով թէեւ աշխարհէն արհամարուած եւ զրկուած բայց Աստուծոյ հաւնութեամբ, յաւիտեանական փառքի ժառանգորդներն ենք: Սիրելի ընթերցող, կարեւոր հարցը սա է, դուն Տէր Յիսուսի՞ կը պատկանիս թէ աշխարհի, ասոր պատասխանէն կախեալ է քու յաւիտեանական ապագադ:

Պէյրուք

ՄԱՆԱՍԷ ԳԱՐՐԻԷԼԵԱՆ
(Իեղագործ)

Ա Զ Ա Տ Ա Ք Ա Ք Լ Ե Ո Ը

«Անձդ ազատելու համար փախիր, ետիդ մի նայիր,
 եւ բոլոր դաշտին մէջ մի կայնիր, լեռը փախիր,
 Զըլայ որ կորսուիս», Ծննդ. 19. 17.

Լեռը, լեռը... փախիր լեռը հեռաւոր,
 Հոգ չէ որքան

Մօտիկ ըլլան դաշտերը.

Որքան ժպտուն ու մտերիմ՝ ալ նային
 ծառերն ըլլոր,

Բոյսերը քիւր,

Վտակն արծաթ ու մոլոր,

Զեն ապահով

Դաշտերն աղուոր,

Փախիր լեռը հեռաւոր:

Որքան ոսկի

Շողեր կաթին երկինքէն,

Որքան մեղմիւ, որքան անուշ փշէ զեփիւն պուրակէն,

Թռչունները երգեն քեզի դայլայլով,

Երգեր՝ օծուն հմայքով հին յուշերու,

Մի յապաղիր, չեն ապահով,

Փախիր լեռը հեռաւոր:

Ու մի գուցէ

Դաշտերն հագուած ոսկեճամուկ զգեստներ,
 Պարզեն աչքիդ

Հարուստ ու կուռ ամբարներ,

Արօր, արօտ, կալուած, հողեր ու այգի,

Գամեն սիրտդ,
 Ու բանտարկեն խեղճ հոգիդ,
 Այն մահաբոյր դաշտերուն մէջ մեղաւոր,
 Մահ կայ, սարսուռ՝ Աստուածային մեծ ցասում:
 Մի՛ կանգ առներ, ետ մի՛ նայիր,
 Փախի՛ր լեռը հեռաւոր:

Բարեկամներ, դրացիներ, սէր, կարօտ,
 Ընտանեկան վայելքներ վառ օրերու,
 Ժպիտներ հեշտ,
 Արցունքներ տաք,
 Հոսող մօտիկ սրտերէ,
 Երբ կ'սպառնան բռնել զքեզ ու կապել,
 Այն դաշտերուն հմայուն,
 Շունչ մի առներ,
 Օղը արդէն բռնկած է դժոխքէն,
 Ազատէ կեանքդ,
 Փախիր լեռը հեռաւոր:

Այն լեռը վեհ, հնամենի, դարաւոր,
 Լեռն սրբազան ուխտերու,
 Մերթ փշոտ է, մերթ ժայռոտ, սեպ,
 Մերթ ծածկուած ամպերով:

Եւ սակայն,
 Կատարն անոր քարճրաքերճ ու տիրական,
 Հազած է սուրբ ծիածան.
 Հոն կայ արիւնն Աստուածորդոյն քաշարար,
 Ու սանդուխ մը իրական, -
 Որ տանի քեզ սուրբ խոստումի ոլորտները հայրական:
 Կանգ մի առներ դաշտերուն մէջ մեղսաւետ,
 Փախի՛ր որդեակ, փախիր այն լեռն արփաւետ:
 (Տիկ.) ԱՂԱԽԻ Զ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

ԱՆԼԱՏԻՆ ԱՐԾԷՔԸ

Եղբ. Լ. Ս. Սիմոնյան

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ

Գ Ի Ծ Ե Ր

Եթե երբեք ասկէ անկէ հատ ու կտոր ծանօթութիւններ քաղած չըլլայինք, Սիմոնյան եղբայրն ալ պիտի դառնէինք նախորդ կենսագրեալին ծննդեան շարքին, բայց օրպէս արդիւնք չդապինդ պրպտումներու, կրնանք հոս հաստատապէս արձանագրել թէ՛ Եղբ. Ղեւոն Սիմոնյան լոյս աշխարհ եկած է, 1903, փետր. 6ին, և չորսէն ծնած է դարձեալ 6 փետրուարին, 1927 թրւականին: Աւելորդ է յիշել թէ, ինքը վերապատուելի մը զաւակը ԸԱՐՈՎ մեծցած է քրիստոնէական մթնոլորտի

Հոգեւոր աշխարհի մէջ չորս բարձրաբերձ կատարներ կ'ան, չորս ամենամեծ նիւթեր, որոնք կարեւորութեամբ ամենէն գլուխը կը կենան որեւէ նիւթի ու խնդրի: Հոգեւորապէս, տիեզերքի չորս ծայրերը կը բռնեն ու ու իրենց մէջ կը պարփակեն ամէն ճշմարտութիւն՝ մեծ ու պզտիկ, ամէն երեւոյթ՝ ներքին ու արտաքին, ամէն խնդր՝ հասեալներն են այդ չորս տիտան նիւթերը. երրորդութիւն, եկեղեցի, Տէրոջ գործը ու անհատ հաւատացեալներ: Այս նիւթերուն համար որեւէ յօդուած, հատոր ու մատենաշար չեն բաւեր, ոչ միայն սպառելու, հապա ըստ բաւականին ներկայացնելու համար նոյնիսկ: Մեր նկատողութեան առնելիք կէտը միայն վերջնոյն վրայ անցողակի հպում մըն է. ատոր համար զայս յիշեցինք նիւթին վեհութիւնը զգացնելու, նաեւ մեր մատուցման թերութիւնները չքմեղելու կամ մեր անբաւարարութիւնը խոստովանելու համար:

Ղուկ. 15րդ գլուխը, աւետարաններու ամփոփումը նկատած են շատեր, որուն մէջ կորսուած

մը մէջ, իր դաստիարակութիւնը առած է խարբերդի գերմանական վարժարանին մէջ:

Նա կանուխէն հակում ունեցած է գրականութեան և 1926ին ձեռնարկած է «Յօղ» գրական և բարոյական ամսականութիւնը հրատարակութեան, իր շուրջը համախմբելով գրասէր ու խոստումնալից երիտասարդներու հոյլ մը, որոնցմէ մին է «Յեղիս Զայնը»ի հեղինակ, տաղանդաւոր բանաստեղծ Սամուէլ Պ. Ն. Սուրբոյ Աւետարանական շրջանակներու ծանօթ Պատ. Սամուէլ Պաղգալեանը:

1927ին տեղի կ'ունենայ խիստ բաղձալին, որ է իր դարձը: Ասկէ վերջ կը սկսի ներքին պայքարը, «Յօղ»ը այդ ուղղութեամբ շարունակելու կամ չշարունակելու պարագանսական այս պայքարէն դուրս կ'ելլէ յաղթական դարձի բերելով եւ իր թերթը, «Գրական և բարոյական» նշանախօսքին տեղ չորհուրդէն աւաղանին մէջ մկրտելով զայն «Յօղ հագեւոր ամսականութիւն», որուն հրատարակութիւնը կը շարունակէ մինչև

ռէխարին, կորսուած դրամին ու անառակ որդւոյն պատմութիւնները յստակ կը յայտնեն երրորդութիւնը որ դարերէ ի վեր կ'աշխատի մարդկութեան զանազան դասակարգերուն վրայ: Անոնց մէջէն դրամին առակը անհատի արժէքի մասին մեզի մտածելու առիթ կու տայ:

Հաւատացեալներ իբր դրամ ներկայացուցած՝ կը ցուցնէ թէ անհատն ինչ արժէք կը ներկայացնէ յաջ մատուոյ: Դրամ մը մարդոց աչքին ինչ որ է, հաւատացեալ մը Աստուծոյ աչքին այն է, ով որ ալ ըլլայ, ինչ որ ալ ըլլայ: Եթէ մենք ալ մեր շուրջը ամէն հաւատացեալ նկատենք ըլլաւ Աստուծոյ դրամն է, որչափ թէ Աստուծոյ դրամն է, որչափ պիտի բարձրանայ անոր արժէքը մեր աչքին: Ինչքան թերի, տկար ալ ըլլայ մէկը, եթէ ընդունինք թէ գոնէ մանրուք դրամ մըն է Աստուծոյ ձեռքին մէջ, մեր վերաբերումը շատ պիտի փոխուի անոր նկատմամբ: Եւ անհրաժեշտ է մեզի որ գիտնանք թէ մեր հաւանած-չհաւանած ամէն հաւատացեալ դրամ մըն է Աստուծոյ քսակին մէջ: Մէկու մը արժէքը ինչ ալ ըլլայ, գոնէ անունը հաւասարապէս նոյնն է ամենուն համար: Մէկ դահեկաննոցն ալ դրամ է, հազար դահեկաննոցն ալ, հազար ոսկինոցն ալ: Ուստի

1930 տարւոյն վերջր: Ապա կը ձեռնարկէ ճշնորհաց Ցօղերո տարեգրքայկի հրատարակութեան որ կը շարունակէ մինչեւ համաշխարհային Բ. պատերազմի ծագումը: Պատերազմի շրջանին քանի մը տարիներ լռութեամբ կ'անցնէ որոնք իրեն համար կ'ըլլան խոգումներու և յղացման շրջան մը: Ան վերջերս կը գրէր թէ այս քան լռութենէ վերջ, արշալոյսի մը հանգոյն ժամանակը կը բացուի իր աչքերուն առջեւ, և այդ արշալոյսին շողերուն առաջին հառադայթներու հետ, 1946 տարւոյն վերջերը ի լոյս ընծայեց իր «Զմայլանք առ Երգ Երգոց գողտրիկ աշխատասիրութիւնը, որ երգերգոցի Ա. գլխուն մասին քոսկ մեկնութիւն մ'ըլլալէ աւելի, Տէրոջ հետ ապրուած մտերմիկ կեանքի մը արտայայտութիւններն են, չեւոն եղբոր վարժ գրչէն բղխած, երգի մը նման քաղցր, հեղափոխ ու մեկնառշ, կը մաղթենք որ ասոր յաջորդելիք եօթը դըրքայկները շուտ լոյս տեսնեն, որպէսզի ամէնը միասին քով քովի գալով կազմեն իսկապէս զմայլելի հատոր մը, ո՛րքան

անուան արժանիքին համար գոնէ (դրամ թէ հաւատացեալ) ոեւէ մէկը մերժելի, այսպանելի, արհամարհելի չէ: Եթէ Աստուծոյ պատկերը, գլին ու թիւը ունի իր վրայ, կը բաւէ, պէտք է որ մենք Աստուծոյ կողմէն յարգ ու արժէք տանք անոր:

Սակայն ըստ էութեան որեւէ դրամ արժէք մը կը ներկայացնէ թէեւ, դրամ դրամի միջեւ որքան մեծ զանազանութիւն ու նենալն որոշ է: Նմանապէս հաւատացեալներու միջեւ: Իբր դրամ արժէք պիտի տանք որեւէ անհատի, սակայն մեզի Աստուած ալ չի պարտադրեր որ թէեւ իր դրամները, մէկ դահեկաննոցին հարիւր դահեկանի արժէք տանք: Ու հոս զանազանութիւնը ինքնաբերաբար ի յայտ կու գայ, մենք չուզենք իսկ ու հակառակ կամենանք նոյնիսկ: Այդ զանազանութեան համեմատ, ինքն Աստուած նոյնիսկ կը վերաբերի մեզի հետ: Ուստի որքան Աստուծոյ հաճելի ու արժանի նըկատուի որ կ'ուզենք, պէտք է մեզի անոր համեմատ բարձր արժանիք ցուցնենք: Եւ ասոր կարելիութիւնը մեր ձեռքն է: Մենք մէկ անգամ տպուած կամ կոխուած նիւթական դրամներ չենք, հապա կենդանի դրամներ, որ կարելի է միշտ փոփոխութեան

հոգեւորէն՝ նոյնքան զբ-
րական ու գեղոճ...

Լեւոն եղբայր գրա-
կան մարզին մէջ եղբայ-
րութեան գրոց-բրոցն է:
Ան միեւնոյն ատեն եղ-
բայրութեան վարդապե-
տութիւններուն և հա-
ւատալիքներուն ամենա-
հաւատարիմ ներկայա-
ցուցիչներէն մին է, ո-
րուն գրպանի անբաժան
ընկերն է, Աւետարանի
քովն ի վեր, «Աստուա-
ծաշունչի և Եկեղեցիի
վարդապետութիւններ»
անուն եղբայրութեան
կանոնագիրքը:

«Մ.»

Ենթարկուիլ: Աստուած իր հա-
ւատացեալները, մէկը մանրուք
գրամ ու միւսը մեծարժէք գրամ
ըլլալու չէ որ տնօրինած է, հա-
պա պատեհութիւն ու կարելիու-
թիւն տուած է մեր արժէքը միշտ
բարձրացնելու կամ ընդհակառա-
կը՝ ցածցնելու զմեզ, մեզի հետ
նաեւ մեր արժէքը: Տասը գրա-
մին մէկուն, կորսուիլը աւելի
ճիշդ պիտի ըլլար հասկնալ գրա-
մին արժէքին մէկ տասներորդին
կորսուիլը, որ ծանօթ է ներկա-
յիս արժէքազրկուիլ իմաստով:
Եթէ արժէքին մէկ տասներորդը
կորսնցնել կայ, կարելի է նաեւ
արժէքը բարձրացնել մէկ տաս-
ներորդին չափ ու աւելի: Աւելի
ընական ու կանոնական է ար-

ժէքը բարձրացնել ու ամէն ատեն բարձրանալ արժէքով ու
գիրքով: Սկիզբէն որոշուած ըլլալով չէ որ մեծարժէք կ'ըլ-
լանք կեանքով, հապա ջանագրութեամբ, հոգ ու խնամք
տանելով մեր անձին, կեանքին ու գործին:

Իբր Աստուծոյ դրամները մեր միտքը կու գան գրա-
մի յատկանիւնները, որոնք ուշադրութեան արժանի պէտք
է դառնան, քանզի անոնցմով պիտի կրնանք մեր արժէքը
բարձրացնել:

Դրամին վրայ պատկեր կ'ըլլայ: Շատ աղէկ գիտենք
մեր վրայ եղած պատկերը - Աստուծոյ նմանութիւնը: Քա-
նի՛ որոշ, պայծառ ըլլայ այս նմանութիւնը մեր վրայ, այն-
քան կը գնահատուինք ու բարձր կ'արժեքն: Աստուծոյ նմա-
նութեան ո՛ր մասին, ո՛ր կէտին որ հասած ենք, այն է
մեզ արժեքաւորողը: Որչա՛փ կ'երեւնայ Աստուած մեր վը-
րայ, որչա՛փ կրնանք ցուցնել զԱստուած, որչա՛փ կրնայ

բացուիլ, յայտնուիլ մեզի, ահա այն է կարեւորը մեր արժէքին տեսակէտէն: Աստուծոյ փայլը, զեղեցկութիւնը ցոլացնել տրուած է մեզի: Աստուածային բնութեան հազորդ ըլլալով, ուղղակի Աստուծոյ էութիւնն է որ կ'իւրացնենք, ու այս է որ զմեզ կը բարձրացնէ ճշմարտապէս ու կ'արժեքաւորէ անհամեմատ չափանիշերով: Աստուած մեր սրտին մէջ ծագի ու մեր կեանքը համակ զԱյն ցոլացնէ:

Դրամին վրայ գիր կ'ըլլայ՝ Որոշ արժէքը ցուցնողը այն գիրն է: Մենք գրեր, բառեր, խօսքեր կը ներկայացնենք. մեր կեանքը անուն ունի, մենք նշաններ կը ցուցնենք ու անոնք ալ մեր արժէքը կը յայտնեն իրական չափանիշով:

Արժէք մըն է մեր վրայ, եթէ փրկուած գրուած է. աւելի բարձր արժէք մը՝ եթէ հաւատացեալ կը կարդացուի մեր կեանքը: Եթէ Աստուծոյ Խօսքին աշակերտի դիրքն առած ենք աւելի թանկ կ'արժենք: Հոգիով յեղուած բառերը եթէ իբր դրամ մեր վրայ կը տեսնուին, կը նշանակէ թէ շատ մեծարժէք դրամ մըն ենք: Անկէ շատ մեծարժէքը, սուրբ, անբիծ, անարատ, կատարեալ, բնօրէն, հաւատարիմ, ցնցեալ, պատաս, գերազանց: Այս գիրերն ու նմանները մեր արժէքը երկնային չափանիշով իսկ անսահմանելի կը դարձնեն: Եւ կարելի է մեզի այս արժանիքներուն հասնիլ:

Դրամին վրայ թիւ կը գտնուի նաեւ: Թիւ՝ ոչ միայն մեր արժէքը ցուցնող, հապա նաեւ մեր կարգն ու մեր դիրքը ցուցնող թիւ: Այս ալ փոփոխական է, և հետզհետէ առաջնակարգ դիրք մը գրաւելու հնարաւորութիւն կու տայ մեզի: Ստեղծագործութեան շարքով միլիոնաւոր թիւ մը ունենալն իս աներկբայ է. սակայն այն մեր շարքին մէջ եթէ առաջ անցնենք ու կեանքի, սիրելութեան արժանիքով, չըսենք միաւոր կամ տասնաւոր, գոնէ հարիւրաւոր կամ հազարաւոր թիւ մը գրաւենք, որչափ մեծ արժանիք է մեզի: Ադամ՝ ստեղծագործութեամբ թիւ մէկը կը կրէ, բարձր պիտի չսեպուէր այն իրեն, քանի որ պատեհութիւն

ու կարելիութիւն այնքան առատ ունէր, կրնար ունէ մէկը առաջ չանցնել, սակայն հազարաւոր տարիներ յետոյ Պետ-
րոս, Պօղոս, Յովհաննէս զան ու առաջին թիւերը գրաւեն,
որչափ անհամեմատ արժանիք է այս անոնց համար: Նմա-
նապէս կարելի է մեզի համար, եթէ թուականի դարավեր-
ջի թիւ մը ունինք, ու անոր քով ալ առաջին դարու հա-
ւատացեալներու կարգին դասուող թիւ մը, հաւատացէք,
կրնանք մինչեւ իսկ առաքեալներէն մէկուն նախանձը
շարժել:

Անկաշկանդ կարելիութիւն տուած է Աստուած մեզի,
մեր արժէքը երկնային չափանիշով իսկ անգնահատելի
դիրքի մը հասցնել:

ՊԵՂՈՒՍ

ԼԵՒՈՆ Ա. ՍԻՄՈՆԵԱՆ

ԾԱՄԱՆԱԿԸ ԾԱԽՈՒ ԱՌԵՔ

(Եփես. 5. 16)

ԵՊԻՏՈՒՍ ՄԱՐԿՈՍԻԱՆ
ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ
Գ Ի Շ Ն Ր
Ծնած է 1900ին, Մա-

Հարուստին համար հացը կամ
դրամը շատ արժէք չի ներկա-
յացներ, ինչպէս ջուրի աղբիւրին
քովը բնակողին ջուրը արժէք
չունի: Բայց տուր աղքատին հա-
ցը և դրամը, հասցուր անապատ
տեղերու մէջ ծարաւութենէն մա-
րելու վրայ եղողին ջուրը, կրնա՞ք
երեւակայել անոնց համար ներ-
կայացուցած արժէքը: Ո՞հ, ո՞վ
կրնայ դժոխքին մէջէն եկող այդ
սրտաճմլիկ աղաղակը լսել, որ ի
շուրջ կը մուրար կաթիլ մը ջուր,
առանց զայն ձեռք ձգել կարե-
նալու: Ուստի մեր նիւթը կը
բացագանչէ ամէն անոնց, որ ա-

րաչ: Աչակերտած է Մարաշու Միացեալ Գեղարոն ա կ ա ն վարժարանին մինչեւ 1915, ընթացաւարտութեան վերջնթեր տարին, երբ ընդհանուր տեղահանութիւնը վրայ գալով, ընտանեօք կ'աքսորուին Համա: Զինադադարէն վերջ, 1919ին կը վերադառնան հայրենիք: Տիգրան եղբայր իր կիսատ մնացած ուսումը շարունակելու համար դարձեալ կը մտնէ դըպրոց, բայց լրացնելու հազիւ 5—6 ամիս մնացած վրայ կը հասնի Կիլիկիոյ թուրք և ֆրանսացուց պարերադմը և օրուն կը յաջորդէ Մարաշու շարքը, 12,000 շարքուողներուն մէջէն Տէրըզինք կ'ազատէ: Ֆրանսացուց նահանջի գիշերը երբ իրենք 4000 հոգիով եկեղեցիի մը մէջ ապաստանած էին, իրեն կ'առաջարկեն որ իրենց թաղը երթայ և տեսնէ թէ հրոսակներ կ'առնոն: Կէս գիշերը անցած եկեղեցիէն ճամբայ կ'ելլէ Տիգրան եղբայր, և իրենց թաղին ու եկեղեցիին միջև սահարցումը մաքին կու գայ թէ, եթէ չէքէնեք հիմա քեզ դարնեն ու մեռնին, ուր պիտի երթաս: Այս պատճառ

կանջ ունին: Ո՛վ երիտասարդ, ո՛վ պատեհութեան ծովուն մէջ լողացող հոգի, մտիկ ըրէ՛, քեզի է պատգամը: Կարելի է որ զուն պատեհութեան ծովուն մէջ ես, բայց կրնաս ընկղմիլ, ուստի ժամանակը ծախու ա՛ռ: Ո՛վ երիտասարդ, մի կարծեր թէ տակաւին պատեհութիւններու ճամբան շատ երկար է, նայէ ետեւդ, որչափ շուտ հասար գտնուած տեղեր որ 15—20 տարուան ճամբորդութիւն մը ըրեր ես, արդեօք քեզի երազ մը չի թուիր, յիշէ մանկապարտէզ յաճախած օրերդ, մանկական խաղերդ, հիմա անոնք քեզի խնդալիք նիւթեր են: Հիմա ալ երիտասարդական երազներով, ապագայի յոյսերով կը խայտաս, բայց երբ վաղը ծերութեան կնիքը ճակտիդ վրան կնքուի, չպիտի՞ ըլլաս երազ տեսնողի պէս, և չպիտի՞ ըսես. «Որչափ շուտ անցան երիտասարդութեան օրերս, իր բոլոր երազներով, յոյսերով, գործերով, ուստի գիտնալով որ «ասոնք շուտով կ'անցնին ու մենք կը թըռչինք»... Սաղմ. 90. 10, նաեւ «Երազի պէս կ'ըլլան, առտուանց կանանչացած խոտի պէս կ'ըլլան», Յորին ըսածին պէս՝ «Կնոջմէ ծընած մարդը կարճ կեանք ունի, ծաղիկի պէս կ'ելլէ ու կը կտրուի ու չուքի պէս կը փախչի ու չը-

կ'ըլլայ որ ճիշդ հոն քա-
ռորդ մեթր բարձացած
ձիւնին վրայ ծուռկի գա-
լով, «չայր մերձը որպէս
ապաշխարան քմոմնչելէն
և ալ մեղք չգործելու
համար որոշում տալէն
վերջ՝ կ'ողղղուի դէպի ի-
րենց թաղը և հաղիւ թէ
իրենց տան դրան կը մո-
տենայ, մէկէն դ ր ա ց ի
թիւրքին դուռը կը բաց-
ւի. Տիգրան եղբայր այս
տեններուն պէս ուրուա-
կանի նման կ'անկետա-
նայ անոնք աչքէն ու
ետ եկեղեցի դռնալով
կը պատմէ եղբու թիւ-
նը, որով իրենց թաղը
վերահառնալու խ ո Ր -
հուրդէն կը հրաժարին
ու մահուընէ կ'ազատին:
Այս դէպքէն վերջ, երբ
ջարդի ու մահուան վը-
տ ա ն գ է ն ազատուած
կը զգայ ինքզինքը, կը
մոռնայ Աստուծոյ ըրած
իր խոստումը և ինքզին-
քը կու տայ թղթախաղ,
նարտ և այլն խաղալու:
Կիրակի օր մը թղթախաղ
խաղացած ատեն, խաղին
ամենէն տաքցած մէկ
պահուն, Հոգիին ազդու
ձայնը արտին սա հար-
ցումը կ'ընէ. «Ի՞նչ է այս
վիճակդ և ի՞նչ պիտի ըլ-
լաս»: Ասոր վրայ խա-
ղը կիսատ կը թողու և

կենար...» Թոր. 14. 1—2, Յա-
կոբոսին ըսածին պէս՝ «Քանզի
ինչ է ձեր կեանքը, յիրաւի չո-
գի մըն է» Յակ. 4. 15: Գիտուն
Պողոսի միջոցաւ Սուրբ Հոգիին
ըսած այս խօսքը որչա՛փ աւելի
որպէս թանկագին խրատական մը
ընդունելով, այս անորոշ կեանքի
չըջանին ծախուող այս ապրանքը
այսինքն ժամանակը ծախու առ-
նելու ետեւէ ըլլալու ենք որ մե-
զի համար յաւիտենական կեանք
ու վարձք մը կ'ապահովէ: Ուստի,
դարձեալ քեզի՛ է խրատս, ո՛վ
երիտասարդ, ժամանակը ծախու
ա՛ռ, անոր մէջ յաւիտենական
զանձեր պարփակուած են: Յիշէ
պահ մը և ինքզինքդ դժոխքին
մէջ տանջուող մեծահարուստին
ընկեր եղող շատ մը երիտասարդ-
ներու, մինչեւ իսկ քեզ ձգած
և գացած երիտասարդ ընկերնե-
րուդ հետ զգայ, արդեօք պիտի
կրնայիր անոնց աղիողորմ աղա-
ղակներուն և դառն փորձառու-
թենէն բղխող խրատներուն առ-
ջեւ տակաւին անդարձ և անա-
պաշխարհ կեանքի անորոշութեան
մէջ շարունակել. ո՛չ, չեմ կար-
ծեր: Բայց ինչո՞ւ ուրեմն ժամա-
նակդ կը վատնես, կը ծախես և
անհոգ կը կենաս: Ո՛հ, որոշ է որ
դժոխքէն եկող աղաղակները չես
լսեր և աւետարանին մեղմ ու
ազդու խրատներուն ականջդ խու-

աղօթածողով կ'երթայ, զարմանքի ու ապշ ու թեան մատնելով իր խաղընկերները: Հոն ժողովին մէջ կ'ապաշխարէ և կը սկսի վայելել Տէրոջ շնորհած օրհնեալ ու բախտութիւնն ու խաղաղութիւնը: Ան կ'ըսէ. «Ես աշխարհի վայելքին ու հաճոյքներուն տեղեակ մէկն եմ, բայց Տէրոջ պարգեւած ուրախութիւնն ու վստահութիւնը անոնց հետ բաղդատելն իսկ ինձի անարժան կը թուի»:

Ապաշխարութեան էն վերջ իր օրտին մէջ կը դօրանայ Տէրոջ համար դործելու փափաքը և այս նպատակով Ամերիկա՝ Տաքսըր Թօրիին կամ Մր. Մուտիին Ս ու Ր Բ Գրոց դպրոցը երթալու համար կու գայ Սիւրիա, ասկէ ալ Եգիպտոս կ'երթայ, բայց կարգ մը արգելքներ պատճառ կ'ըլլան չերթալուն: 1925ին երբ Հալէպի մէջ Հ ո Վ Ե Եղբայրութեան Ս ու Ր Բ Գրոց դպրոցը կը բացուի, հոս կու գայ և երեք տարի ուսանելով դասընթացքը կը լրացնէ: Այս միջոցին Աւետարանչական այցելութիւններ կ'ունենայ Սանճագ և ձէ-

կը մնայ: Աստուած տար որ գիտնայիր րոպէներուդ արժէքը, որ յաւիտենականութեան մէջ ամէն ոք պիտի գիտնայ բայց... «Հիմա է ընդունելի ժամանակը, հիմա է փրկութեան օրը»: Բ. Կորնթ. 6. 2: Դարձեալ Պօղոս առաքեալին հարցնենք թէ ինչո՞ւ ժամանակը ծախու առնելու ենք:

1.— Ժամանակը ծախու առնելու եմ որովհետեւ քանկագիտ ե: Կեանքի երկարութեան ծառայող ամէն միջոց, մարդուս համար արժէքաւոր է: «Ժամանակը ոսկի է» ըսուած, քարը շատ արժէք չի ներկայացնէր, որովհետեւ շատ է, բայց ոսկին թանկագին է, որովհետեւ քիչ է: Թէեւ ոսկին թանկագին մետաղ մըն է, բայց եթէ զայն բանտարկեմ, և երբ անօթի եմ՝ հաց չառնեմ, մերկ եմ՝ հագուստ չառնեմ և այս կերպով զայն չգործածեմ, անիկա իր արժէքը կորսնցուցած կ'ըլլայ ինձի համար: Անգամ մը անապատի մը մէջ ճամբան կորսնցնող ճամբորդ մը, անօթու թենէ մարած վիճակի մէջ հացի կտորներ կը փնտռէ բայց ձեռքը չ'անցնիր, վերջապէս կը գտնէ տոպրակ մը, ուրախութենէն կը բանայ, սակայն կը տեսնէ որ այն միայն ոսկիներով լեցուն է: Ճամբորդը յուսախաբ ու յուսահատ, զայն մէկդի կը նետէ և ա-

զիրէի շրջանները և Սիւ-
րիոյ ու Լիբանանի գըլ-
խաւոր քաղաքները, նա-
եւ կ'աշխատի Մարանա-
թայի տպարանը որպէս
քարտուղար: 1930ին կը
հաստատուի Պէյրութ և
ժամագործութեամբ պա-
րապելով հանգերձ՝ պա-
տենութիւններ կը գտնէ
Աւետարանին բարի լուրը
այլոց հաղորդելու:

Տիրգրան եղբայր արա-
գաշարժ և ճարպիկ եղ-
բայր մըն է: Լիբանանի
Սաննին լեռն մագլցող
արշաւախումբերու կող-
մէ փնտռուած առաջ-
նորդ մըն է ուր այս անց-
նող 15 տարիներու ըն-
թացքին, 16 անգամէ ա-
ւելի մագլցած է այս
բարձրարեւելեան գա-
ղաթը առաջնորդելով
ղանաղան արշաւախում-
բեր:

Անիկա ի բնէ ծառա-
յութեան ու զոհողու-
թեան հոգիով լեցուած
է, որ իր անկարելին
կարելի կ'ընէ, երբ ունէ
մէկը պէտք ունենայ իր
աջակցութեան: Ինչ որ
Փիլիմոնի համար վկայ-
ւած է (Փիլ. 7) իրեն
համար ալ իրականու-
թիւն է՝ որ մտերիմ
մէկը անվերապահօրէն
կրնայ ըսել. «Ձայն ի մ
հաշիւիս անցուր»: (Մ. 2)

նօթի կը մեռնի... Ժամանակ
պիտի գայ որ կորսնցուցած պա-
տենութիւններդ, ոսկիով լեցուն
տոպրակներէդ աւելի թանկագին
ըլլալուն գիտակցութիւնը պիտի
ունենաս... բայց, երանի է քե-
զի եթէ այդ գիտակցութիւնը հի-
մա և հոս ունենաս, այս երիտա-
սարդութեանդ օրերուն մէջ (Ժող.
12. 1), տակաւին արծաթէ թելդ
չփրթած: Ժող. 12. 6:

Հարուստ վաճառական մը, ա-
մէն իրիկուն վաճառատունը գո-
ցելու ատեն, «այսօր ալ փնտռու-
եմ» կ'ըսէ. իր զիմացի վաճառա-
կանը գիտնալով թէ ոչ թէ կը
փնտսէ, հապա ամէն օր կը շահի,
մանաւանդ որ այն օրը խիստ շատ
շահած է յիշեալ վաճառականին
կը բարկանայ և կ'ըսէ. «Ով մարդ
ամօթ է ամէն օր այսօր ալ վնաս
ըրի խօսքդ դադրեցուր, միթէ
այսօր այսչափ շահ չունեցա՞ր».
մարդը պատասխանելով կ'ըսէ.
«Չաւակս, նիւթական շահուն
համար չէ իմ խօսքս, հապա
կեանքէս օր մըն ալ կորսնցուցի»:
Իրականութեան մէջ, եթէ ժա-
մանակը քեզ Բրիտոսի ճամբա-
ներուն ու երկնային կեանքի չ'ա-
ռաջնորդեր այդ ժամանակները ի
փնտս քեզի կ'անցնին և դուն
փնտսով ես:

2.— Ժամանակը ծախու առ-
ցելու եմ, որովհետեւ օտոս կարն ե:
Վտանգաւոր ձորէ մը պիտի անց-

նիս, բայց երբ մթննալու վրայ է կ'աճապարես ուր օրը չլինեցած տեղդ հասնիս: Երբ անապատի անջուր աւազներուն վրայէն կը ճամբորդես, հետդ առած հացդ և ջուրդ, որչա՛փ զգուշութեամբ կը գործածես: Կը յիշեմ, ափ մը աղը՝ մէկ մէճիտի և հարկւր կրամնոց հաց մը, մէկուկէս մէճիտի ծախու առած օրերնիս, երբ պատերազմի պատճառաւ, 44 օր եկեղեցիի մը մէջ 4000 հոգիներ ստիպուած էին ք պաշտպանուելու... Սամարիայի սովին պէս այս աշխարհս շատ մը սովերու ականատես եղած է, որ մէկ իշու գլուխը 10 օսմանեան ոսկիի ծախուեցաւ (Դ. Թագ. 6. 25): Մինչեւ իսկ մայրեր իրենց տղաքները եփեցին և կերան (Դ. Թագ. 6. 29): Իրենց կաթընկեր մանուկները չմոռցող մայրերուն, իրենց մեծցուցած տղաքները եփելը և ուտելը, կը նշանակէ թէ սովը որչա՛փ սոսկալի էր, և ամենեւին ուտելիք չէր մնացեր: Յակոբին սիրելի եղող իր Բենիամինն անգամ եզրիպտոս զրկելու ըստիպուելը հացի չզոյութեան արդիւնքն էր: Ժամանակը կարճ է և ընելիք գործը շատ, ահաւասիկ նոր տարուան մը սեմէն կ'անցնինք, ո՛վ երիտասարդ, ո՛վ զօրաւոր և կայտառ բարեկամ, կրնա՞ս զիս վստահեցնել թէ այս տարւան ո'րչա՛փ մասը քու բաժինդ պիտի ըլլայ, կրնա՞ս ապահովեցնել ինքզինքդ որ նոր սկսած գործդ պիտի կրնաս զըլուս հանել: Դու և վկայական առնելու փայտերով դպրոցական մըն ես և վկայական առնելու փափաքով դասերուդ ղգուշութիւն կ'ընես, շատ լաւ, նման յոյսերով աւելի կրնաս կատարելագործել և վկայականդ պիտի կրնաս ըստանալ:

Ո՛վ երիտասարդ հարուս բարեկամս, մարմնիդ համար շատ մը տարիներու բաւական պաշար ամբարներ ես, քսակդ լեցուն է զրամով և ամբարեալ ցորեններով, հագուստներդ կը բաւեն ոչ թէ քեզի հապա թոռներուդ թոռներուն ալ: Ասով կրնա՞ս ինքզինքդ վստահեցնել թէ կեանքդ երկար պիտի ըլլայ: Այո, շարունակէ ուսումդ, շարունակէ դրամ չահիլ,

խղճամիտ շահու ետեւէ եղիր, բայց մի խորհիր թէ կեանքիդ տեւողութիւնը ստացուածքիդ շատութենէն կախում պիտի ունենայ: Խրատուէ Ամենակարողին և Ամենագէտին խօսքերէն (Ղուկ. 12. 20), զգուշացիր քու անձիդ համար զանձ գիշերէ, զգուշացիր ժամանակը չարաչար գործածելէ: Մի խորհիր թէ երբ դուն գործի մը սկսիս, պիտի կրնաս զայն զլուս հանել: Շատեր ծառեր տնկեր են, բայց անոնց պտուղը չկերած կեանքերնին վերջացած է, տուն շիներ են, պտուղը չկերած կեանքերնին անոնց: Բաղտասար թագաւորը 1000 հոգիով մեծ խնճոյք մը սկսեր էր, կարելի է անոր սարքած կոչունքը Ասուերոսինին պէս և մինչեւ իսկ անկէ աւելի համբաւ առնելու միտումով եղած էր, եսթ. 1. 4. Ասուերոս վեց ամիս կրցաւ իր կոչունքը շարունակել բայց Բաղտասարին կոչունքին սկիզբը և վախճանը միեւնոյն գիշերուան մէջ տեղի ունեցաւ: Ոմանք 90—100 տարեկան կ'ըլլան և տակաւին կ'ապրին, բայց շատերուն կեանքին ալ քու տարիքիդ վերջ գտած և ցուրտ հողին տակ մաքըն ալ քու տարիքիդ վերջ գտած և կարճ է, որոշումդ հացած են: Գիտնալով թէ ժամանակը կարճ է, մութը չուտ ըրէ, աճապարէ՛, նետէ քայլերդ առ Աստուած, մութը չկոխած՝ Անառակին պէս հօրդ տունը չուտ դարձիր, դեռ դուռը չգոցուած՝ լեցուր կանթեղդ իւղով:

Անգամ մը, որսորդ մը իր չուանը ժայռի մը կապած, խոռոչի մը մէջ կը նետուի թռչուններ որսալու համար բայց չուանը ձեռքէն կը փախցնէ. ինչ ընելու էր, մտածելու համար ժամանակը շատ կարճ էր, կամ նետուելու չուանը անմիջապէս բռնելու էր, կամ հոն խոռոչին մէջ փնտրելով մեռնելու էր, քանի որ վարը գահավէժ անդունդ ըլլալուն չէր կրնար վար ցատքել, ուստի անմիջապէս որոշեց լալուն չէր կրնար վար ցատքել, չուանին նետուել և ազատելին մէջ ձօճուելով հեռացող չուանին նետուելու էր և կրնար տեսնալ: Որսորդին այս արարքը վտանգաւոր էր և կրնար իր կորստեան պատճառ ըլլալ, բայց Տէրովը նետուողին համար ոչ մէկ վտանգ կայ և յաւիտեանական փրկութիւնը պատրաստ է: Ուստի որոշումդ անմիջապէս ըրէ, որովհետեւ ժամանակը քիչ է և կարճ, բայց վտանգը շատ մեծ է:

3.— Ժամանակը ծախու առնելու եմ, որովհետեւ շարունակութիւնը անորոշ է:

Ոչ մի մարդ, ոչ իր և ոչ ալ իր սիրելիին մահուան մասին խորհիլ չ'ուզեր, բայց ամէն մարդ ալ չի գիտեր և չի կրնար ուրանալ թէ վաղուան իր կեանքը ի՞նչ պիտի ըլլայ, և ամէն անձ փորձառաբար գիտէ թէ իր քանի՞ քանի սիրելիները մեռած են և թերեւս պիտի մեռնին ալ: Միշտ ժպտելով քովս եկող երիտասարդ մը, որ մը սեւ լաթը կուրծքին և արցունքը աչքերուն քովս եկաւ, որովհետեւ իր սիրելի գեռատի քոյրը մեռած էր: Քանի՞ քանի երիտասարդ և երիտասարդուհիներ իրենց նշանածը հողին տակը արցունքներով թաղեցին, մանաւանդ պատերազմը երիտասարդներուն կեանքերը արագ ու ապաժամ հնձող ազդակ մը եղաւ: Յոր միթէ կ'ակնկալէ՞ր իր զաւակներուն այնչափ անորոշ ժամանակի մը մէջ մեռնիլը:

Տարիներ առաջ, երիտասարդ մը մեր խանութը սափաւորելով սրճարան գնաց, հազիւ թէ հինգ վայրկեան անցած էր, բոլոր շէնքը փլաւ և 53 հոգիներու հետ միասին ինքն ալ շէնքին տակը մնաց: Սիրելիների՛ր, սեւեր հագուած շատ մը մարդոց և կիներու հարցուցէք, ամէն մէկը իր պատմութիւնը ունի, որ կ'ապացուցանէ կեանքի անորոշութիւնը: Երանի՛ քեզ, ո՞վ Պօղոս, որ մարմնի և արիւնի չհարցուցիր և անորոշ կեանքէդ որոշ կեանքի փոխադրուեցար: Երանի՛ ըրիր և Տէրն ալ քու յաւիտենականութիւնդ անորոշ չթողուց:

Կորսուած դրամիդ ու գիրքիդ կրկնապատիկը կրնաս ձեռք ձգել, ինչպէս Յորը, բայց կորսուած ժամանակդ չես կրնար. անոնք անցնող երազներու պէս դացին և հոռի կրնար բերել: Ուստի միակ միջոց մը մնացեր է քեզի, այն է հիմակուան ժամանակը շուտ բռնել քանի որ առջեւդ թիւնը որ իր մէջ մեծ ճշմարտութիւն կը պարունակէ, այն հետեւեալն է թէ, հրեշտակը մարդու մը կ'ըսէ որ

նիյօրըմ, քէյֆ էտիյօրըմ» (կը զուարճանամ, կը զբօսնուամ) սորվեցուցեր էին և ան միշտ այդ խօսքերը կրկնելով, ուրիշները կը զուարճացնէր։ Օր մը, արծիւ մը կը յափըշտակէ զինքը և վեր տանելու. «Ի՞նչ կ'ընես թու թա'կ» հարցումին կը պատասխանէ «էյլէնիյօրըմ» (կը զուարճանամ)։ Ո՛հ, մարդիկ ասկից ալ աւելի ցաւալի վիճակ մը ունին։ Սատանայի ճիրաններուն մէջ դէպի դժոխք սուբացող երեւտասարդը կը կարծէ որ իր մարմնին աչքին հաճոյ երեւցած ընթացքը լաւ ժամանց մըն է։ Ուստի, ո՛վ երիտասարդ կամ տարեց անապաշխար հոգի, սթափէ և հաւատառ գիտակցէ թէ ամէն մէկ վայրկեանիդ, ամէն մէկ գործիդ և ամէն մէկ խօսքիդ համար Աստուած քեզ օր մը 12. 36։ Աստուած ամէն դատարկ խօսքի համար հաշիւ կ'ուզէ։ Եթէ անկենդան ծառէ մը Աստուած հաշիւ պահանջելով երեք տարի համբերելէ վերջ կտրելու վճիռը կու տայ, ո՛ւր մնաց որ քեզի տարիներ համբերած և շատ մը միջոցներ գործածած է և դուն պտուղ չտալէն զատ, Աստուծոյ տուած տաղանդները գողցած ես և նոյնիսկ կը Աստուծոյ ամանները կուռքերու համար պիտի գործածես, գործածելու չպիտի սկսիս։ Գիշերը կը մօտենայ և դուն տակաւին ճամբադ չես սկսած, ընելիք գործդ չատ է և դուն դեռ գործիդ չես ձեռնարկած։ Աճապարէ՛ և ժամանակդ ծախու առ։

Պէյրուք

Տ. ՄԱԹՈՍԵԱՆ

ԱՐԴԵՕՔ ԻՆՉՈՒ...

Մարդիկ անհոգ ու անտարբեր,
 Կեանքի լուծին մէջ են թաղուեր.
 Ունակութեանց մէջ շատ յոռի,
 Կ'ընդառաջեն առանց վախի:
 Արդեօք ինչո՞ւ...

Գիտութեանց մէջ ալ վերացած,
 Շինեն շէնքեր բարձր ու ցած,
 Գտնեն գիտեր հսկայ ճարտար,
 Բայց Աստուծոյ արժէք չեն տար:
 Արդեօք ինչո՞ւ...

Գրեն գիրքեր, հիւսեն տաղեր,
 Շարեն երգեր, եղանակներ,
 Փոխան ասոնց չեն զար սերտեր,
 Աստուածաշունչ սուրբ մատեաններ:
 Արդեօք ինչո՞ւ...

Աստուածորդին եկաւ աշխարհ,
 Փրկութիւնը տալու համար.
 Սակայն մարդիկ չեն հաւատար,
 Կը կարծրացնեն սրտերնին յար:
 Արդեօք ինչո՞ւ...

Ինչո՞ւ արդեօք բարին Աստուած,
 Օղ, լոյս, արեւ, ջուր է տուած,
 Բարի թէ չար մարդոց համար,
 Որ զինք պաշտեն սիրայօծար:
 Բայց ո՞չ ինչո՞ւ...

Երբ նա այսպէս շատ պարգեւներ,
Մինչ իսկ Որդին մեզ է տըներ,
Ինչո՞ւ մենք ալ քնկեալ սրտով,
Չորախացնենք զինք սուրբ կեանքով:

Արդեօք ինչո՞ւ...

Շատեր եկան, անցան զսցին,
Բայց երկինքէն զուրկ մնացին,
Շուտ յանձնըւէ Տէր Յիսուսիս,
Ինչո՞ւ ընդմիշտ դուն տանջուիս,
Ըսէ՛, ինչո՞ւ...

Հայկա

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏԵՐ ԵՂԻԱՅԱՆ

Դ Է Պ Ի Ո՞Ւ Ր

Քանզի նամաստպէս կ'ըսեմ ձեզի, մինչեւ երկինք ու
երկիր անցնին, օրհնեմք յովս մը կամ նշանագիր մը պիտի
չ'անցնի, մինչեւ բոլորն ալ կատարուին: Մատթ. 5. 18:

Ծղր. Կ. Փ. ՄԷՐՆԵՆԵԱՆ
(ԱՏԱՄՆԱՐՈՅԺ)

ՏՊԱԽՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Կարապետ եղբայր, ե-
րէց որդին է եղբայրու-
թեան աւագանիներէն
ու սիրենքէն ալեկեր փա-
նոս եղբայր Մէրնէնեա-
նի: Ան փոքր տարիքէն
մեծցած ու շնած ըլլա-
լով իր Ատուածապաշտ
ծնողքին շունչին, հոգա-
ծութեան և հոգեւոր մըթ-

Ամէն բանէ առաջ իմ սիրելի
և պատուական Երկնաւոր Հօրս
բոլոր սրտովս փառք կու տամ,
Անոր յաւիտենական ու պատուա-
կան Խօսքին համար որուն գրու-
թիւնները ճիշդ են և ժամանակին
կատարուած են, կատարուելու
վրայ են և պիտի կատարուին:

Ներկայ դարը այսքան դէպի
անդունդ գացած է որ՝ անոր
նմանը պատմութեան մէջ երբեք
տեսնուած չէ: Անցեալ դարերու
մէջ, մարդիկ դարձեալ մեղաւոր

նորորտին մէջ, չի պատկանիր այն դասակարգին որոնք իրենց պատանեկանութիւնն ու երիտասարդութիւնը մեղքի մէջ փնջացնելէ յետոյ դարձի եկած են: Անմաքրակենցաղ երիտասարդի մը տիպարն ըլլալով հանդերձ՝ օրին մէկը, երանելի՛ և օրհնեալ՝ օր, Յիսուսի մօտեցող այն ազնուական երիտասարդին նման, գիտակցած և զգացած է թէ տակաւին բան մը կը պակտի իրեն որ Աստուծոյ թագաւորութեան արժանանայ, և Փրկչին իրեն ուղղած հարցման, իր հաւանութեան ու յօժարակամութեան մեծ ձևովն ըսելով, այն օրէն սկսեալ, Փրկչին քաջարար արեան շնորհած հոգեւոր խաղաղութիւնն ու ուրախութիւնը վայելած ու վկայած է առանց քաշուելու ուր որ հարկ եղած է: Անոր արհեստի փորձառութեան հետ զուգահեռ կ'ընթանայ իր քրիստոնէական կեանքի փորձառութիւնը: Ան արժանաւոր ժառանգորդը կը նկատուի իր պատուական հօր առաքինութիւններուն, կեանքին, վարքին ու դիրքին:

«Մ.»

և ամբարիշտ էին, բայց ոչ ապրտամբ: Այս օր, մարդ արարածը գիտնալով նոյն մեղքերը յօժարութեամբ և ուրախութեամբ կը գործէ: Պօղոս առաքեալ, իր վկայութեան մէջ այսպէս արտայայտուած է: Վասնզի ժամանակ պիտի գայ որ, ողջամիտ վարդապետութեանը պիտի չհամբերեն, հապա իրենց լսելիքին ետեւովը իրենց ցանկութիւններուն համեմատ վարդապետներ պիտի դիպեն եւ հումարտութեան ակնցդնին պիտի դարձնեն, ու առասպելներու ետեւ պիտի մօլորին»:

Բ. Տիմ. 4. 3—4: Դարձեալ ասոր նման նոյն թուղթին Գ. գլխուն մէջ յիշած հետեւեալ ցանկին ինչ պիտի ըսենք: Վերջին օրերուն մէջ մարդիկ պիտի ըլլան.

- 1.— Անձնասէր, 2.— Արծաթասէր, 3.— Ամբարտաւան, 4.— Հպարտ, 5.— Հայհոյիչ, 6.— Ծնողներու անհնազանդ, 7.— Ապերախտ, 8.— Անսուրբ, 9.— Անզուրկ, 10.— Անհաշտ, 11.— Բանասարկու, 12.— Դաժանաբարոյ, 13.— չսիրող, 14.— Մատնիչ, 15.— Յանդուգն, 16.— Գողգող, 17.— Աւելի հեշտասէր: Ասոնց 18.— Աւելի հեշտասէր մարդ կ'ըլլա՞ր կատարումը չտեսնող մարդ կ'ըլլար: Երկայն ցանկ մը, որ արդեօք: Երկայն ցանկ մը, որուն վերջաւորութեան, դարձ-

եալ այսպէս կ'ըսուի. «Որո՞նք աստուածապաշտութեան կերպարանք ունին, բայց անոր զօրութիւնը ուրացած են, եւ դուք ասոնցմէ մէկդի կեցիր»: Բ. Տիմ. 3.2—5:

Ահաւասիկ դարուս պատկերը ըստ Սբ. Գրոց: Բայց տակաւին կան մարդիկ որոնք կ'աշխատին սուտ հանել վերը յիշուած վկայութիւնները: Թէեւ շատ կը չարչրկուին, բայց և այնպէս աւելի յառաջ պիտի չերթան, վասնզի ասոնց անմտութիւնը ամենուր յայտնի պիտի ըլլայ: Բ. Տիմ. 3. 9:

Արդեօք պիտի չըլլա՞ն անձնուէր մարդիկ, որ իրենք իրենց գալով այս հարցումը պիտի չուղղեն. Դէ՞Պի Ռ'ԻՐ: Արդեօք ասկից ալ աւելի գէշ դէպքեր պիտի արձանագրուէ՞ին եկեղեցական պատմութեան մէջ: Ո՞ր մնաց մեր հին պապերուն օրերը, այն անկեղծ հաւատքը, սուրբ կեանքը, բարեպաշտութիւնը և եկեղեցասիրութիւնը, Դեռ լաւ կը յիշեմ պատանեկութեանս ժամանակ երբ ժողովարան կ'երթայինք, բոլոր եկեղեցին փախաթով փռուած, քով քովի, շատ խիտ նստելով, հազարաւոր մարդիկ այր գիով Աստուծոյ խօսքը մտիկ ընելու: Եթէ երբեք մէկը ուշանալու ըլլար՝ ետեւները տեղ չէր գտնուեր: Բայց այս օր, դուք ըսէք...: Նմանը չտեսնուած տեսարան, յարգանքը իսպառ կորսուած է Աստուծոյ և տէրունական օրուան նկատմամբ, ինչպէս նաև պաշտամունքի հոգին: Այս տեսակ արարողութիւններ յետաձգանքի հոգին: Դպրոցականներ, գիտուններ, իմաստուն մարդիկ, դիւաքին կը գործածեն: Այսօրը յատկացուած է բարեկամներու այցելութեան, շարժապատկերներ յաճախելու, պարասրահ երթալու, քաղաքէն դուրս պտոյտներ ընելու և ի՞նչ գիտնամ և այլն ու այլ ինչեր:

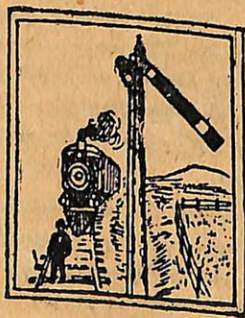
Ո՞հ, ի՞նչ ցաւալի օրերու մէջ մնացինք: Սիրելիներ ասոր բուն պատճառը, ժողովուրդը Աստուծոյ Խօսքովը չկերակրուիր. եթէ երբեք երթան, միայն պիտի լսեն բանախօսութիւններ, ուղերձներ և այլն: Խեղճ մարդը ի՞նչ

ձին, և թէ ժողովուրդին բարեխօսն է: Եբր. 5. 5: Ուստի դուն նախ անձնական կեանքդ ու վերջը ընտանիքիդ ամէն մէկ անդամը Տէրոջը տար, որպէսզի նա քեզ և քու տունդ օրհնէ: Եթէ ընտանեկան սեղանը փլած է անմիջապէս նորոգէ, իսկ եթէ երբեք չունիս, այս օր իսկ սկսէ: Սիրելի հաւակակից հղբայրս և քոյրս, քրիստոնէութիւնը խօսք չէ՝, հապա կեանք է: Քու ուխտերդ կատարէ Բարձրելոյն: Սաղմ. 50. 14: Ուստի կործանման օրը չեկած, աճապարէ՛: Կրակ իջնելու օրերը մօտեցած են: Մարդկութիւնը հանգստութիւն ու խաղաղութիւն կը սպասէ, բայց քու հանգիստդ մի միայն Տէրոջը թաղաւորութիւնովը պիտի ըլլայ: «Ան որ գալու է պիտի գալ ու պիտի չուտանայ»: Եբր. 10. 37: Այս նիւթիւն շուրջ առարկութիւններ կրնան ընել գիտնականներ, ըսելով. «Աշխարհ դէպի լաւ կ'ընթանայ»: Բայց դուն մի՛ խաբուիր: Ա. Տիմ. 6. 20: «Բայց Տէրոջը խօսքը յաւիտեան կը մնայ» Ա. Պետ. 1. 25: Այսպէս գրուած է. «Առաւել ալ կ'անցնի, անոր ցանկութիւնն ալ: Ա. Յովհ. 2. 17:

Դեպի ո՛ւր. Դո՛ւն պատասխանէ:

Պէյրուք

Կ. Փ. ՄէրձԱՆԵԱՆ

Բ Ա Ր Ե Վ Ա Մ Ը

Քոյր Բ. Սարգսմեան

ՏԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Կրթական անխոնջ մը-
շակ և վաստակաւոր
դաստիարակուհի մըն է
Բիւզանդուհի քոյր, Թրք-
ձըւած քրիստոնէական
կեանքի և ուղղափառ
հաւատքի Սուրբ Դրային
հիմնական վարդապետու-
թիւններովը Ան իր կեան-
քին արշալոյսը, երա-
խայրին, աւելը ի սպաս
դրած է Փրկչին օտքե-
րուն առջեւ, Մարիամի
նուիրած այդ մեծագին ու-
նուշահոտ իւղին նման:
Ուստի մեր այսպիսի յի-
շատակումներն ու ազ-
նարկութիւնները վիրա-
ւորանք պատճառելու
չէ երբեք որեւէ մէկուն
երբ ի միտ կ'ունենանք
թէ, ըստ մեր Փրկչին
յայտարարութեան, ա-
ռաքիւնութիւններ քա-
րոզուելու են բոլոր աշ-
խարհի մէջ, ուր որ Աւե-
տարանը կը քարոզուի,
որպէսզի ուրիշներու ալ
նախանձը չարժի հետե-
ւելու այսպիսի բարի օ-
րինակներու:

Իրականութեան մէջ

Ճարտարապետը գեղեցիկ գա-
ղափար մը կը յղանայ շէնքի մը,
անմիջապէս կը շինէ անոր ծրա-
գիրը, կը պատրաստէ յատկա-
գիրձը, անկէ վերջն է որ կը սկսի
անոր շինութեան: Նոյնը կ'ընեն
բոլոր արուեստագէտները:

Արհեստաւորն ալ ունի իր
մասնաւոր չափերը, կաղապար-
ները իր գործը յառաջ տանելու:
Սակայն բարեկամներ շինելու
խնդրին մէջ երկրաչափական
չափերը, մաթեմատիքական հա-
շիւները, ծրագիրները, յատկա-
գիրձերը ու կշիւները գործի չեն
գար:

Մարդ էակը օժտուած է բա-
րեկամներ շինելու և ըլլալու բա-
րի ձիրքերով ու կամեցողու-
թեամբ: Մարդուս մէջ բնածին
է սիրելու և սիրուելու զգացու-
մը:

Բարձր իտէալներով օժտուած
անհատ մը, կեանքի սկզբնաւո-
րութեան մէջ իսկ, բարեկամներ
ունենալու փափաքը կ'ունենայ:
Բնականօրէն կը բաղձայ տիպար
ընկերներ ունենալ ու անոնց հա-
ճելի ներկայութիւնը վայելել,
այսպէս ուսանող պատանին ու
երիտասարդը կ'ընտրեն բարե-
կամներ իրենց ընկերներէն: Նոյ-

Բիւզանդուհի քոյր, ինքը այն տիպար օրինակներէն մին է որ օժտուած են բարեկամներ չինելու և ըլլալու բարի ձիրքերով: Ան մանուշակի պէս ինքզինքը ծածկող իր հեզ բնաւորութեան բոյրովը, ուր որ երթայ, շատ կարճ ժամանակի մէջ կրնայ բարեկամներ գտնել և փոխադարձաբար բարեկամ ըլլալ: Եւ ոչ միայն այսօրէն, անիկա կանոնաւոր թղթակցութեամբ բարեկամական յարաբերութիւնը վառ կը պահէ: Ներկայիս կը թղթակցի հարիւրէ աւելի անհատներու հետ: Ան օժտուած է նաեւ արձակ աւոտանաւորի ձեռով բարոյալից և հոգեւոր յօդաւածներ գրելու ձիրքով որոնք յաճախ փնտռուած են ընթերցասէրներու կողմէ:

«Մ.»

Նը կ'ընեն յաճախ շատեր իրենց դասակարգէն բարեկամներ ընտրելով: Միթէ գիտնական մը կըրնայ մտերիմ ըլլալ անուս անձի մը, արդեօք իրական է թէ բոլոր մարդիկ իրենց մակարդակին վերայ գտնուող անհատներէն միայն բարեկամներ ունենալու են: Բարեկամութիւն չ'ինելն ու ընտրելը մարդուս մասնաւոր մտադրութեամբը ու ծրագրովը կ'ըլլայ: Աշխարհ շրջելու հարկ կ'այ մէկ բարեկամ գտնելու նպատակաւ:

Ի՞նչպէս կարելի է գտնել յարմարագոյն բարեկամը, կարելոր հարցում մըն է:

Մէկ բան կայ շատ որոշ, որ հետեւեալն է. յարմարագոյն բարեկամ մը ընտրելու խնդրին մէջ քու բարեկամութեանդ արժանի է այն անձը, երբ կրնաս սիրել զայն իր բոլոր թերութիւններովը: Սէրը երկու անհատները կը զօդէ սերտօրէն: Սիրոյ դրօշակին ներքեւ կը լուծուին բոլոր խտրութիւնները: Ամէն բան երկրորդական տեղ գրաւելով, սերը կ'իշխէ ամենուն վրայ, առաջին տեղը գրաւած:

Յիսուս այսպէս ըսաւ իր աշակերտներուն. «Դո՛ւք իմ բարեկամներս էք», Յովհ. 15: 14, սակայն պայման մը դրաւ խիստ անհրաժեշտ, «եթէ ընելու ըլլաք, ինչ որ ես ձեզի կը պատուիրեմ»: Վերոյիշեալ պայմանին իրագործումը, սիրոյ ապացոյցն է դործնականապէս: Բարեկամ մը, իր բարեկամին պատուէրը մեծ հաճոյքով կը կատարէ և ո՛չ

Թէ դժկամակութեամբ: Բարեկամին բաղձանքները պահելը
 զինք կը պահէ բարեկամութեան ջերմ շրջանակին մէջ:
 Միթէ միեւնոյնը ճշմարտութիւն չէ՞ մեր բոլոր յարաբե-
 րութիւններուն մէջ: Ուստի Յիսուս, անմասն բարեկամը,
 Վարդապետը, երբ այս խօսքերը խօսեցաւ, իրաւունք ու
 նէր այդ մէկ անհրաժեշտ պայմանը դնելու: Թէեւ ինքն
 Աստուած՝ անփոփոխ սէր է համակ, և իր Միածին Որդին
 սիրոյ մարմնացումն է, սակայն մարդկային փոփոխամտու-
 թիւնն և ապստամբութիւնը գիտնալով, իր թանկագին բա-
 րեկամութիւնը միկ օլակով միացուցած է մարդկայինին:
 Ան չի կրնար ուրիշ բան ընել բայց միայն սիրել իրենները
 ու բոլոր մարդկութիւնը, սակայն որպէսզի անոնք այն սի-
 րոյ շրջանակին մէջ մնան, հարկաւոր է յարատեւ յարաբե-
 րութիւն: Այդ անհրաժեշտ յարաբերութիւնը ընելով կարե-
 լի է հասկնալ իր պատուէրները: Անոր կամքը ճանչնալէ
 վերջ, մեծագոյն հաճոյք է կատարել զանոնք, որքան ալ
 զոհողութիւններ պահանջէ: Երբեք՝ Ամենամեծ Հոգեբանը,
 բարեկամութեան խորունկ նշանակութիւնը գիտնալով, մեծ
 հատութեամբ խօսեցաւ, այս պարզ, սակայն իմաստալի՛ց
 խօսքերը: Անիկա իր առատ ողորմութեամբն ու շնորհքովը
 իրեն հաւատացողները իր բարեկամները կը կոչէ: Առանց
 խտրութիւն դնելու ազգի, գիրքի, վիճակի, բոլոր մարդ-
 կութիւնը այս շրջանակին մէջ կ'ուզէ առնել: Մեծն Աստ-
 ւած ունի անհուն սէր իր արարածներուն հանդէպ: Անոր
 ճոխ սերն է լոկ պատճառը իր անզուգական բարեկամու-
 թեան: «Մենք զԱնիկա կը սիրենք, որովհետեւ առաջ՝ Ա-
 նիկա մեզ սիրեց»: Ա. Յովհ. 4: 19. Երբ մենք յետին
 ճայր թշուառական, մեղաւոր էինք, Յանիկա մեզ փնտռեց
 ու գտաւ իր անճառելի սիրովը, որպէսզի իր փառացը հա-
 ղորդ ընէ: Մեզ փրկեց յաւիտենական մահունէ, մեր տեղ
 ինք մեռնելով:

Իր զարմանալի սէրը, անարժանք արժանի, անյար-
 մարը՝ յարմար ըրած է իր անգի՜ն բարեկամութեան:

Ճշմարիտ բարեկամութեան միջուկը, կորիզը, ծուծը, զուտ սէրն է:

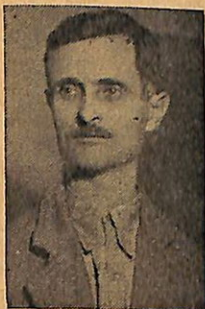
Անձնուիրութիւնը, անշահախնդրութիւնը, անկեղծութիւնը, ցնծութեան պողոտայէն յառաջ կ'երթան որպէս սիրոյ անբաժան ընկերներ, լոյսի մէջ:

Երուսաղիմ

ՔԻՒՋԱՆԴՈՒՀԻ Գ. ԵԱՐՏԸՄԵԱՆ

ԿԱՐԵԻՈՐ ԳԵՏԵԼԻՔՆԵՐ

Սղբ. Իսէն. Մըրթեան

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ
Գ Ի Մ Ե Ր

Իսքէնտէր եղբոր ծընողքը բնիկ Միսիսցի ըլլալով հանդերձ, եօթը տարիի չափ ժամանակ մը Տարսոն քնացած են և այդատեններուն, 1892-ին հոն ծնած է և ապա

Աշխարհ քանի կը յառաջանայ, այնքան աւելի կ'աւելնայ մարդոց մէջ նոր բաներ սորվելու և գիտնալու փափաքը: Իսկապէս լաւ է մարդուն օգտակար բաներ սորվիլ: Սակայն նախընտրելի է անհրաժեշտ ու կարեւոր բաները սորվիլ քան թէ շատ բաներ գիտնալ:

Նաւավար մը նախ գիտնալու է լողալ, յետոյ ուրիշ բաներ եթէ ժամանակ ու կարողութիւն ունի՝ կրնայ սորվիլ: Առաջ քու երկրիդ կամ ազգիդ լեզուն սորվէ, յետոյ օտար լեզուներ: Եթէ Աստուծոյ գործաւոր մըն ես, առաջ սորվէ Աստուածաշունչը և յետոյ անոր համաձայն եղող ուրիշ բաներ:

Մարդիկ իրարմէ տարբեր բաներ գիտեն, սակայն ամէնն ալ պէտք է գիտնան հետեւեալ

Միսիս վերադարձած ըն-
լալով իր նախնական ու-
սումը ստացած է Միսի-
սի Լուսաւորչականաց
դպրոցը, և ապա 4—5
տարի թուրքերու կա-
ռավարական դպրոցին
մէջ կարգացեր է և 1918-
ին, երբ Պօլսոյ զինուո-
րական դպրոցը գացած
էր կարգալու հոն կ'ա-
պաշխարէ: Իր մասը
Բողոքականի մը աղջիկը
և 1910ին ապաշխարած
ըլլալուն, իր տղայ տա-
րիքին Սուրբ Գրքէն ա-
նոր ըրած պատմութիւն-
ները և հոգեւոր ազդե-
ցութիւնը իր ապաշ-
խարութեան գործին
մէջ մեծ դեր ունեցած
են: Իսկէնտէր եղբայր
Պէյրութի եղբայր ու-
թեան երէցներէն և ե-
կեղեցիի սիւններէն մին
է: Ան լուրջ ու մտածող
և եփուկ խոհուրդներու
տէր ըլլալով, եղբայրու-
թեան վարդապետու-
թիւններուն և հաւա-
տալիքներուն կիրարկ-
ման գործին մէջ իր ար-
թուն պահակի դիրքը
պահած է միշտ:

* *

երեք բաները, որոնք պիտի
որոշեն իրենց յաւիտենական
բաժինը.—

1. Գիտնալ զԱստուած ու
Տէր Յիսուս Քրիստոս Փրկիչը:

2. Գիտնալ Աստուծոյ խոս-
քը, Աստուածաշունչ Մատեանը:

3. Գիտնալ ինքզինքը:
Վերոյիշեալ 3 կէտերը վեր-
լուծենք.—

Ա. Գիտնալ զԱստուած ու Տէր
Յիսուս Քրիստոս Փրկիչը: Եթէ աշ-
խարհի մէջ ամէն բան գիտնաս,
աշխարհակալ զօրավար կամ թա-
գաւոր մ'ըլլաս, միլիոնաւոր ոս-
կիներու տիրացող մեծահարուստ
մէկը ըլլաս և սակայն քու Լս-
տեղծիչդ ու Փրկիչդ չգիտնաս,
պիտի գըլաս այն օրը երբ Տէրը
բորբոքած կրակով վրէժ պիտի
առնէ անոնցմէ որ զԱստուած չեն
ճանչնար (Բ. Թես. 1. 8) և տես-
նելով քու ոչնչութիւնդ պիտի
ողբաս ու աղաղակես. «Երանի՞
թէ աղքատ Ղազարոսի պէս ըլլա-
յի»: Մարդոց հարստութիւնը կամ
աղքատութիւնը, իմաստութիւնը
կամ տգիտութիւնը կը չափենք
մեր սահմանափակ մտքով՝ վա-
ղանցիկ կեանքին նայելով: Սա-
կայն Աստուած մարդիկը կը չա-
փէ յաւիտենականութեան նայե-
լով՝ և այնպէս կ'որոշէ թէ
հարո՞ւստ են թէ աղքատ, իմա-
տո՞ւն՝ թէ տգէտ, մարդոց առջեւ

պատուաւոր սեպուած շատերուն հետեւեալ վճիռը կ'աք-
ձակէ Աստուած. «փափկասէր (հաճոյասէր) մարդը կենդան-
ւոյն մեռած է»:

Մարդիկ Ղազարոսը աղքատ կը նկատէին, իսկ մեծա-
տունը հարուստ: Սակայն ըսէ՛ք, ո՞վ է հարուստ, Ղազարո-
սը թէ ոչ մեծատունը: Վօլթէր և նմանները իմաստուն են,
թէ ոչ Քրիստոսի գերազանց գիտութեան համար ամէն բան
աշտեղուծութիւն համարող Պօղոս Առաքեալը, որ կ'ըսէ. «Բո-
ւոր բաներն ալ վնաս կը սեպեմ իմ Տէրոջ Յիսուս Քրիս-
տոսի գերազանց գիտութեանը համար»: Փիլ. 3. 8:

Բ. Գիսնալ Աստուծոյ խօսքը Աստուածաշունչ Մատեանը:

Առանց գիտնալու և ընդունելու այս Գիրքը՝ չես
կրնար փրկուիլ: Ուրիշ գիրքեր Աստուծոյ ներշնչեալ Խօս-
քը չեն: միայն Աստուածաշունչն է որ կրնայ իմաստուն
ընել քեզ փրկուելու՝ Քրիստոս Յիսուսի վրայ եղած հա-
ւատքով: Բ. Տրմ. 3. 15:

Գ. Գիսնալ ինքզինքը:

Հետեւեալ երեք կէտերու նկատմամբ մարդս պէտք է
ինքզինքը գիտնայ: Նախ՝ Աստուծոյ նկատմամբ:

Աստուած մարդոց կարողութիւն, իմաստութիւն, զօ-
րութիւն և այլ բաներ տուած է, սակայն մարդիկ տգիտա-
կ'ապստամբին: Աստուած շատերուն մտային կարողութիւն
տուած է, սակայն անոնք փոխանակ Աստուծոյ համար գոր-
ծածելու, Անոր դէմ կը գործածեն ըսելով թէ Աստուած չը-
կայ, հրաշքները անհիմն են, Յիսուս մարդ է, Սուրբ Գիրքը
Աստուծմէ ներշնչեալ չէ եւայլն: Աստուած ունի զօրու-
թիւն և ոյժ տուած է, սակայն ոմանք հպարտանալով՝ ի-
նոնք Աստուծոյ նկատմամբ իրենք զիրենք չգիտցողներ
ես, Աստուծոյ շնորհքովն են: Ո՞վ մարդ, դուն չոգի ես, ստուեր ես, հով ես, ինչ որ

Նաբուգոդոնոսոր աշխարհակալ եղաւ, և իր մարդ ըլ-
լալը մոռնալով՝ ինքզինքը աստուած կարծեց: մինչդեռ ինք

Աստուծոյ նկատմամբ անասուն էր, և մինչեւ որ այս գիտակցութեան եկաւ՝ անասուն մնաց, ինքնաճանաչումէ յետոյ այսպէս կ'ըսէ. «Երկրի բոլոր բնակիչները ոչինչի պէս կը սեպուին»: Դան. 4. 35: «Անիկա կարող է ամբարտաւանութեամբ քալողները ցածցնել»: Դան. 4. 37:

Վերջերս (1946 հոկտ. 16) երբ Գերմանիոյ հպարտները կախաղան կը բարձրանային, անոնցմէ մին սապէս կ'ըսէ. «Մարդս որքան տկար արարած է եղեր»: «Վասնզի ամէն մարմին խոտի պէս է, և մարդուն բոլոր փառաւորութիւնը՝ խոտի ծաղիկի պէս»: Ա. Պետ. 1. 24: Աստուծոյ նըմանութեամբ գիտցիր որ դուն մեղաւոր ու մերկ ես և միայն կատմամբ գիտցիր որ դուն մեղաւոր ծածկել: Ծննդ. 3. 10: Աստուած կրնայ մերկութիւնդ ծածկել: Ծննդ. 3. 10:

Երկրորդ՝ կենդանիներու նկատմամբ ինքզինքդ նայելու:

Ոմանք կ'ընդունին թէ իրենք անասունէն բարեշնչուելով մարդ եղած են. մինչդեռ աւելի դիւրին է մարդոցմէ անասուն տեսնել քան թէ անասուններէն մարդ: Աստուած քեզ իր պատկերին նմանութեամբը ստեղծած է, (Ծննդ. 1. 26:) և քեզի յանձնուած է կենդանիներուն վրայ իշխանութիւնը: Ինքզինքդ գիտցիր և անասուններու մակարդակը իջնելու չափ նուաստ մի տեսնիր ինքզինքդ: Քիչ ստեղծելով Աստուած յօժարած է քեզի Հայր Ընտանիքի դուրս իր յանձն առած է խաչին վրայ մեռնիլ, որպէսզի դուն իր յաւիտեանական կեանքն ու փառքը վայելես: Արժէքդ գնահատէ: «Վասնզի Աստուած այնպէս սիրեց տուաւ, որպէսզի կութիւնը) մինչեւ իր Միածին Որդին հապա յաւիտեանամէն ով որ Անոր հաւատայ՝ Հորս ունի, Դուրս Կան կեանք ունենայ»: Յովհ. 3. 16: Դուրս յաւիտեանարարած մըն ես, խորհէ թէ ո՞ւր պիտի անցնես յաւիտեանականութիւնդ:

Երրորդ՝ ընկեր արարածներուդ նկատմամբ ինքզինքդ նայելու:

Մարդիկ ինչպէս արտաքինապէս իրարմէ կը տարբերին, նոյնպէս կը զանազանուին ձիրքով, կոշուժով ու դիրքով: Ինքզինքդ ճանչցիր, արժան եղածէն աւելի մի մտածեր

քու մասիդ։ Ուրիշներէն ալ մի ակնկալեր։ Արժան եղածէն ալ ցած մի տեսներ ինքզինքդ։ Անապատի ճամբորդութեան մէջ կարգ մը անձինք իրենք զիրենք չճանչնալով՝ Մովսէսի տեղը ուզեցին զրաւել, և պատժուեցան։ Սաւուղ խորհեցաւ թէ քանի որ ինք թագաւոր է, կրնայ Սամուէլի քահանայական պաշտօնն ալ կատարել, սակայն իր ունեցածն ալ կորսնցուց։

Ծշմարտութիւնը միւս կողմէն ալ քննեմք։ Հաւանաբար դուն ուրիշներուն չկրցածը կ'ընես, և չգիտցածը գիտես։ Որքան ալ առարկուի քեզի դէմ, դուն շարունակե գործդ անվհատ։ Դաւիթին ըսին թէ դուն փոքր ես և թըշնամին մեծ ու զօրաւոր է, չես կրնար յաղթել։ Սակայն Դաւիթ ինքզինքը գիտնալուն համար կարեւորութիւն չտուաւ այդ խօսքերուն, գնաց կռուեցաւ ու յաղթեց։

Մարդիկ երեքի կը բաժնուին ինքնագիտակցութեան տեսակէտով։

1. Ան որ գիտէ եւ գիտէ թէ գիտէ, ու գիտէ թէ չգիտցած բաները չի գիտեր, ամենակատարեալ մարդն է այս։

2. Ան որ չի գիտեր եւ գիտէ թէ չի գիտեր, մարդկութիւնը ոչ օգուտ կը տեսնէ ոչ ալ փրկաւ կը կրէ այսպիսիներէն։

3. Ան որ չի գիտեր եւ չի գիտեր թէ չի գիտեր, և կը պնդէ թէ ամէն ինչ գիտէ ու կրնայ ընել, յոռեգոյնն է ասիկա։

«Իմաստութիւնները երկինքի հաստատութեանը լոյսին պէս, ու անոնք որ շատերը արդարութեան կ'առաջնորդեն՝ աստղերուն պէս պիտի փայլին յաւիտեանս յաւիտենից»։ Դան. 12. 3։

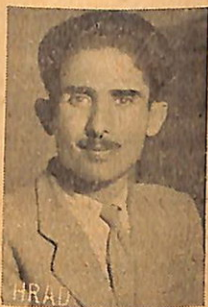
Պէյրուք

ԻՍԻԷՆՏԵՐ ՄԸՐԸՆԵԱՆ

ՓՈՐՁՈՒԹԵԱՆ ԼՆՈՅԸ

«Ոսկի արձանիդ երկրպագութիւն չեմք քեզ»

Ծեր. Ս. Ս. Ֆրսթրդեան

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ

Գ Ի Ծ Ե Ր

Ծնած է 28 Յնվ. 1908 ին, Հալէպ, բարեպաշտ ընտանիքի մը մէջ։ Տակաւին ինք պատանի եղած մայրը դարձի կու գայ, առաջին համաշարհային պատերազմէն վերջ, Հալէպի մէջ տեղի ունեցող արթնութեան ժողովներու ատեն։ Այդ արթնութեան ժողովներուն ինք ալ մօրը հետ շարունակ յաճախելով իր կեանքին վրայ իսոր տեղ պաւորութիւններ կը բաժնէ։ 1920ին Պէյրութ կը փոխադրուին։ Տասնչինգ տարեկան եղած ատեն ծանրապէս

Մարդ մը իր ամբողջ կեանքին մէջ հազիւ քանի մը թանկագին և օգտակար առիթներ կրնայ ունենալ, եթէ այդ առիթները չահագործէ կը շահի, եթէ ոչ կը կորսնցնէ։

Ա. օրինակ. Աստուած ամէն ատեն պատրաստ է մեղաւորները ընդունելու, զանազան միջոցներով կ'այցեւէ անհատը. միւս կողմէն հաւատացեալներ կ'աղաչեն որ դարձի գայ, սակայն երբ պատասխանը մերժողական կ'ըլլայ, անիկա կը տուժէ և կրնայ ըլլալ որ այդպիսի պատեհութիւն մը անգամ մըն ալ չ'անցնիր իր ձեռքը ու այդ իր յաւիտեական կորստեան պատճառ դառնայ։

Բ. Մարդու մը ձեռքը առիթ մը կ'անցնի, եթէ արթուն ըլլայ և անհոգ չըլլալով այդ պատեհութիւնը գիտնայ լաւագոյն կերպով գործածել, կրնայ մեծ և նշանաւոր անձ մը դառնալ։ Եթէ այդ թանկագին թայց արթնութիւնը չարաչար գործածէ, առիթը թռչունի մը պէս կը թռչի ու կ'անցնի։

Գ. Մեզի, հաւատացեալներու համար, «Առիթը» շատ մեծ դեր ունի։ Տէրը կ'ուզէ որ իր զաւակ-

կը հիւանդանայ ու այդ հիւանդութեան ատեն մօրը կողմէն Տէրը կը նուիրուի և իրեն համար եղած աղօթքներու շքանորհիւ կ'ապաքինի, բայց Տէրը ճամբուն չի հետեւիր: Սարգիս եղբայր՝ կենդանիներու, թռչուններու և զանազան նւազներու ձայները կեղծելու բնատուր ձիրքով օժտուած ըլլալով, այդ կարողութիւնները զարգացնելու և մշակելու ետեւէ կ'ըլլայ, և իր ձայնը «փլափ» կու տայ, Ապա՝ դերասանութեան կը հետեւի և իր «տացած աղջկայ դերերը այնքան բնական կը կեղծէ որ ունկնդիրներու կողմէ չի կրնար զանազանուիլ: Ան այս յաջողութիւններէն գինովցած, կը սկսի բեմերու վրայ, հարսանիքներու, նշանտուքներու, անուանատօներու և շատ մը տեղերու մէջ այլ և այլ անակընկալներով հանդիսականները խնդացնել և անոնց գովասանքին արժանանալ՝ իր չուրջը հաւաքելով հիացողներու և կեղծ բարեկամներու ստուար խումբ մը: Անիկա շուրջած այս նորաւոր շուտահասներէն, կը սկսի Եւ-

ները զինք փառաւորեն, ուստի թոյլ կու տայ որ անոնք այլազան փորձութիւններու ենթարկւին, որպէսզի անոնց մէջ թըրծւելով և հաւատքի մէջ զօրանալով յաղթող դուրս գան:

Երանի՛ այն հաւատացեալին որ երբ Տէրը առիթ կու տայ զինք փառաւորելու (նոյնիսկ մէկ անգամ) այդ պարագային յաղթող կը հանդիսանայ:

Թէ հաւատացեալը ինք կ'ուրախանայ և կ'օրհնուի և միեւնոյն՝ ատեն Տէրը կը փառաւորւի ու կը բարձրանայ:

Որոնք են Սբ. Գրոց մէջ այն հաւատացեալները, որ մէկ անգամ փորձուելով ընտիր գտնուեցան:

ա. Մովսէս աւելի նախընտրեց Աստուծոյ ժողովուրդին հետ չարչարուիլ քան թէ փառաւորի գանձերն ու արքունիքը:

բ. Յովսէփ՝ այդ հիւանալի և տիպար երիտասարդը այդ մեծ փորձութեան առջեւ յաղթող դուրս եկաւ:

Սեղրաք, Միսաք և Աբեղնազով, Դանիէլ եւ այլն:

Իսկ որոնք են այն անհատները, որ մէկ անգամ փորձուեցան և պարտուեցան. Ադամ, Եւա, Սամփոն, Սաուուղ, Պետրոս, Անանիա և Սափիրա եւ այլն: Ա-

բողոքներ թափելով համաշխարհային դէմք մը դառնալու և համ սինեմայի տաղերէն մին ըլլալուն երազներով տարուբերուել և ասոր համար ճիշտ և ջանք չի խնայեր որ այդ առիթը ձեռք անցընէ։ 1932ին դարձեալ ծանր կերպով կը հիւանդանայ, իր կարծեցեալ բարեկամներուն լուր կը դրկէ որպէսզի զինք այցելեն և իր այս անձուկ օրերուն նիւթապէս ալ օժանդակեն իրեն որոնց խնայքներն ու ներկայացումները ինք այդքան չէնցուցած էր և առողջանալէն վերջն ալ անոնց համար ներկայացում պիտի պատրաստէր, բայց ցաւ ի սիրտ կը մերժուի։ Ան այսպիսով կեանքի ու յաջողութեան տաժանելի պայքարը մղելով հանդերձ, կը սկսի այլ և այլ զաւեշտներ և տրամներ հեղինակել, որոնցմէ մին է Մօսան և Քրիզմ Այս առեւտները Ամերիկայէն իր հօրեղբորդիէն լուր կ'առնէ որ Ամերիկա երթայ։ Ասոր վերայ, պահիկ մը իր տարիներու երազը իրականացած կը կարծէ, բայց իր բարեկամներէն և բեմ մի ընկերներէն, երիտա-

սոնք քաջութիւնը չունեցան ըսելու թէ. «Մենք քու կանգնած ոսկի արձանիդ երկրպագութիւն չենք ընել»։

Ահ, այդ օրհնեալ չեմք բառով շատ մը սուրբեր ինչ յաղթութիւններ տարած են անցեալին։ Իսկ շատեր ալ այդ ըսելով պարտուած են և ոմանք ալ յաւիտեան կորսուած։

Սակայն կը տեսնենք որ այդ երեք ախոյեանները, հակառակ նաբուզողոնսորի սպառնալիքին աւելի ընտրեցին բոլորքած կրաւելի ընտրեցին մէջ վառիլ, քան թէ կէ հնոցին մէջ վառիլ, քան թէ անոր կանգնած ոսկի արձանին երկրպագելով ազատիլ։ Անշուշտ շատ մը հրեայ ծերեր ու չափահասներ ուղեցին համոզել այն երիտասարդները մեղքնալով անոնց երիտասարդութեանց, սա-նոնց երիտասարդութեանց, կայն մեր սիրելի Յեղբայրները ճիշդ նոր ելած վերնատունէն, հոգիով լեցուած, որոշած էին միահոգիով լեցուած, պաշտել ու Անոր միայն եհովան պաշտել ու Անոր երկրպագել որքան որ սուղի նըստեր իրենց կեանքը։

Ուստի երբ նաբուզողոնսորի առջեւ բերուեցան, հոն թագաւորին կողմէ առաջարկուեցաւ որ իր կանգնած արձանը պաշտեն։ Ահա ճգնաժամային վայրկեան մը, սակայն այդ մեծ թագաւորին ներկայութիւնը չկրցաւ վրդովել այս երեք երիտասարդները, ա-

սարդ Մելգոն Նոխու-
եանի մահուան գոյժը
կու գայ իր կեանքը վեր
ի վայր չըջել, ի նպագո-
ր յաւիտենական փրկ-
կութեան: Ան խորապէս
ազդուելով այս քաջա-
ռոյջ երիտասարդին յան-
կարծական մահէն, որ իր
պսակուած գիշերը, կի-
սովառ ածուխի կրակէն
թունաւորուելով մեռած
էր, ինքզինքը աղի ար-
ցունքներու մէջ Տէրոջ
կը յանձնէ և իր մեղքե-
րուն համար ներում կը
ստանայ: Ան միանգամ
ընդմիջող կը լքէ բեմն ու
թատերավայրերը և կը
սկսի իր ֆրկիչը քաջու-
թեամբ և համարձակու-
թեամբ վկայել ուր որ կըր-
նայ: Անիկա երբեմն
մարդիկ ղուարճացնելու
և Սատանան հաճեցնելու
համար գործածած իր
գոռ ձայնն ու լեզուըն,
հիմա կը գործածէ ըս-
քանչելի ֆրկչին սէրը,
փրկութիւնն ու փառքը
երգելու: Ինչ օրհնեալ
և իսկապէս երանելի՝ վի-
ճակ:

«Մ.»

սոնք կրկին համարձակութեամբ
և հաստատամտութեամբ կը պա-
տասխանեն. «Ո՛վ թագաւոր, մենք
քու առջեւդ պատասխանելու
պարտաւորութիւն մը չունինք:
Ահա՛ մեր պաշտած Աստուածը կա-
րող է մեզ բորբոքած կրակի հը-
նոցէն ազատելու, և քու ձեռքէդ
ալ պիտի ազատէ: Ո՛վ թագաւոր,
դուք ըսիք թէ ո՞վ է այն Աստ-
ուածը որ ձեզ իմ ձեռքէս պիտի
ազատէ: «Մեր Աստուածը ինքը
աստուածներուն Աստուածն է,
երկնքի և երկրի միակ Արարիչը
Ամենակարող Տէրն է»: Ան էր որ
մեր նախահայրերը խստապարա-
նոց փարաւոնի ձեռքէն հզօր բա-
զուկով ազատեց, Կարմիր ծովը
ճեղքեց, Երիքովի պարիսպները
հողակոյտ դարձան, մեր Աստուա-
ծը կենդանի Աստուած է, Սամի-
սոն, Դաւիթ և ուրիշ քաջեր Ա-
նոր ապաւինելով մեծ հրաշքներ
կատարեցին: Ան որ Անոր կամքը
կը կատարէ ու միայն զինք
կը պաշտէ, Աստուած ալ նե-
ղութեան ատեն շուտով օգնու-
թեան կը հասնի անոր ու կը փրկէ,
և քու ձեռքէդ ալ պիտի փրկէ,
ո՛վ թագաւոր, Նաբուգոդո-
նոսոր բարձրաձայն գոչեց, ո՛վ
Սեդրաք, Միսաք և Աբեդ-
նազով, խնայեցէք ձեր կեանքին, իմ փափաքս է որ դուք
ապրիք երկրպագելով իմ կանգնած արձանիս. բայց անոնք

կրկին պատասխանեցին միարեբան. «Ո՛հ, այդ առաջարկդ կատարել անկարելի է»:

Թագաւորը դարձեալ գրեթէ պաղատելով. «Գոնէ Դուրայի դաշտը իջէք և հանդէսին ներկայ եղէք». երիտաւարդները կրկին ժխտական պատասխանեցին: Այս անգամ Թագաւորը կրկին աղաչեց. «Գոնէ ձեր տեղէն ակնարկ մը նետեցէք Դուրայի դաշտին և անոր մէջի արձանին և կամ լոկ ժպիտ մը, եթէ ոչ գիտցած եղէք որ ձեզ կրակին կեր կ'ընեմ, և թող ձեր ամենակարող և կենդանի Աստուածը ազատէ ձեզ»:

«Այո՛» ըսին, «Պիտի ազատէ մեզ քու ձեռքէդ, նոյնիսկ չ'ազատէ ալ, ո՛վ Թագաւոր, մենք քու աստուածներդ չենք պաշտեր ու քու ոսկի արձանիդ երկրպագութիւն չենք ըներ, Դուրայի դաշտը չենք իջներ. դէպի այն կողմ մը չենք դառնար և նոյնիսկ ակնարկ մը կամ ժպիտ մը չենք նետեր»: Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը այս անգամ սաստիկ զայրացաւ և հրամայեց որ հնոցը եօթնապատիկ վառեն, ու բռնեցին Սեդրաքը, Միաքը և Աբեթնագովը հնոցին մէջ նետեցին, և ահա արդիւնքը իսկոյն Աստուծոյ Որդին երեւցաւ, Սատանան պարտուեցաւ, Աստուած փառացին ըսեց. «Նաբուգոդոնոսոր դարձի եկաւ, ժողովուրդները Աստուծոյ վախցան»:

Ո՛վ հաւատացեալ, հիմա ոչ թէ մէկ, այլ շատ մը ոսկիէ արձաններ կանգնած են մեր — Դուրա — աշխարհին մէջ: Այո, չես պաշտեր, չես խոնարհիր, բայց արդեօք Դուրայի դաշտին մէջ ման կու գաս, դէպի դաշտը եօք Դուրայի դաշտին մէջ ման կու գաս, այսինքն աշխարհի կերպարանքովը կը ժպտի՞ս, այսինքն աշխարհի սկզբունքները, մաշաւառով կը ժպտի՞ս, քրիստոնէական սկզբունքները, եթէ ոչ պիտի կը կերպարանափոխե՞ս քրիստոնէական շուքով պիտի պաշտես: Ժպտի՞ս, քիչ յետոյ հոն պիտի իջնես ու արձանին առջեւ պիտի խոնարհիս և երկրպագութիւն ընելով պիտի պաշտես: Արթնցիր, ինչ վիճակի մէջ որ ես, ըսէ՛. «Ո՛վ մեր հակառակորդը Սատանայ, քու կանգնած ոսկի արձանիդ երկրպագութիւն չենք ըներ»:

Հոգ չէ թէ նեղութիւն կամ

փորձութիւն իսկ պատահի, վախճանը օրհնեալ է, Յիսուս՝ Աստուծոյ Որդին կ'երեւնայ:

Իսկ ո՞վ սիրելի անապաշխար բարեկամ, եկո՛ւր այսօր որոշէ ու ըսէ. «Ո՛վ ոխերիմ թշնամիս, բանսարկու օձ, այսուհետեւ կը հրաժարիմ քեզմէ, քու կանգնած արձան ներուդ երկրպագութիւն չպիտի ընեմ, այլ իմ Արարչիս և Աստուծոյ. Գողգոթայի վրայ կանգնած խաչեալ սիրելի Փրկչիս դէմքին պիտի նայիմ ու միմիայն զԱյն պիտի պաշտեմ»:

Պէյրուք

Ս. Ս. ՖԸՍԹԸԳՃԵԱՆ

ԻՆՉՈ՞Ւ ՀԱՒԱՏԱՑԵԱԼՆԵՐԸ ՆԵՂՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ԿՐԵՆ

ԻՆՔՆԱԿԵՆՍՈՒԳՐԱԿԱՆ
Ն Օ Թ Ե Ր

Բողոքական ընտանիքի մը զաւակ ըլլալով՝ մանկութենէս սորված եմ Աստուծոյ խօսքը:

Մինչեւ պատանեկու թիւնս շարունակած եմ կիրակնօրեայ դպրոց և եկեղեցի յաճախել:

Բայց եկաւ ժամանակ մը երբ ձգեցի եկեղեցին

Աստուած մարդը ստեղծած է որպէսզի տն հանգիստ և ապահով կեանք մը ապրի:

Աշխատանքը իբր զբաղմունք տուած է մարդուս և աշխարհի բոլոր բարիքները ստեղծած է որպէսզի մարդկութիւնը վայելէ զանոնք ու զԱստուած փառաւորէ:

Սակայն մեղքը մէջ մտնելով, փոխանակ վերոյիշեալ քայլերը իրագործելու, ասոնց ճիշդ հակառակը տեղի ունեցած է և հիմա ալ կը գործադրուի:

Մարդիկ փոխանակ հանգիստ կեանք մը վարելու և Աստուծոյ բոլոր բարիքները վայելելու, կը չարչարուին ներկայիս: Մարդս ցաւով կը ծնի, ցաւով կը մեծնայ և ցաւով ալ կը մեռնի: Արդէն Սաղմոսերգուն ալ կը հաստատէ այս ճշմարտութիւնը. «Մեր

ու աշխարհին հետեւեցայ, որ զիս շատ հեռացուց Աստուծմէ:

Փառք կու տամողորմութեամբ մեծ եղող Աստուծոյս որ զիս երբեք չլքեց, հապա այցելեց զիս 1937, Մայիս 10ին. շատ զարմանալի կերպով և մինչեւ հիմա իր շնորհքովը ապրեցուց ու առաջնորդեց և օրէ օր կ'ապրեցնէ, փառք ըլլայ իր սուրբ անուան:

տարիներուն օրերը եօթանասուն տարի են ու եթէ զօրութիւնով ութսուն տարի ըլլան, տակաւին անոնց փառքը աշխատանք ու ցաւ է» . Սաղմ. 90: 10.

Սակայն զարմանալին հոն է որ այս բաները բոլորին հաւասարապէս կը պատահին, թէ ամբարիշտներուն և թէ ալ արդարաբարիշտներուն: Եթէ միայն ամբարիշտներուն պատահած ըլլար, պիտի ըսէինք թէ անոնք արժանի են այս նեղութիւնները կրելու, ուստի հետեւ Աստուծմէ չեն ըրովհետեւ

Վախնար, այս պատճառաւ Աստուած զիրենք կը պատժէ:

Բայց իրականութիւնը մէջտեղն է թէ, որքան որ ամբարիշտները նեղութեան կը մատնուին, նոյնքան և մասամբ աւելիով՝ արդարները:

Ասոր պատճառները երեք են.

ա. — Նախ հաւատացեալը ինք կրնայ ըլլալ պատճառը: Աստուած Ադամի ամէն լիազօրութիւն տուած էր որ Վայելէ Եդեմի պարտէզը. սակայն ինք իր անհնազանդութիւնովը պատճառ եղաւ որ զրկուի այդ բոլոր բարիքներէն:

բ. — Աստուած մասնաւոր նպատակ մը և ծրագիր մ'ունի մէն մի հաւատացեալի համար, այդ պատճառաւ նեղութիւններէն ինք հարկ կը տեսնէ հաւատացեալը անցնելով կաթանց մատնելը, որպէսզի նեղութիւններէ անցնելով կաթանց մատնելը, որպէսզի նեղութիւններէ անցնելով, ըլլայ օրինակ առնենք Յովսէփը, ըլլայ Աստուծոյ աչքով, ըլլայ մարդկային տեսակէտով: Երբեք պիտի չուզէինք զինք տեսնել այդ նեղութիւններու մէջ, որովհետեւ ինք բոլորովին անմեղ էր. բայց Աստուած թոյլատրեց որ Յովսէփ այդ նեղութիւններու մէջէն անցնի որպէսզի կարենայ զինք այդ փառաւոր դիրքին հասցնել և բոլոր իր սիրելիներուն փըր-

կութեան ու պահպանման միջոց ընել:

գ.— Աստուած երբեք իր զաւակները քննութենէ կ'անցնէ տեսնելու համար թէ արդեօք անոնք պիտի կրնա՞ն հաւատարիմ մնալ իրեն և զինք փառաւորել բոլոր պարագաներու մէջ:

Տեսէք Դանիէլը, հակառակ իր բարձր գիրքին ու թագաւորին առջեւ շնորհք գտնելուն, Աստուած թոյլատրեց որ իր պաշտօնակիցները, որոնք կը նախանձէին իր գիրքին, յաջողին թագաւորը համոզել և Դանիէլը առիւծներու գուռը նետել տան: Սակայն Դանիէլ մարդոցմէ աւելի Աստուծոյ հնազանդիլը լաւ սորված ըլլալուն, ամէն վտանգ և նեղութիւն ի մտի ունենալով, նախընտրեց Աստուծոյ հետ յարաբերիլ քան թէ մարմնոյն հանգիստը և կեանքին ապա-հովութիւնը փնտռել՝ մարդոց հնազանդելով: Իրաւ Աստուած թոյլատրեց որ Դանիէլ մինչեւ առիւծներու գուռը իջնէ, բայց Աստուած տեսնելով Դանիէլի հաւատարմութիւնը հրաշալի կերպով ազատեց զայն և ա'լ աւելի բարձր գիրքի ու պատուոյ արժանացուց, և ինք փառաւորուեցաւ:

Ուստի ո՞վ հաւատացեալ, քննէ ինքզինքդ երբ նեղութիւններէ կ'անցնիս, եթէ պատճառը դուն ես, խոնարհէ Աստուծոյ առջեւ: Եթէ ո՛չ, զիտցիր թէ Տէրը կ'ուզէ քեզ մաքրել ու սրբել: ուստի ընդունէ Տէրոջը կամքը սիրով և փառք տուր Անոր: Եթէ հաւատարիմ կենաս, Տէրը պիտի ուրախանայ և փառաւորուի քեզմով:

Պէյրուք

ԱՐՏԱՇԷՍ ԷՕՐԷՃԵԱՆ

ԱԼ ՀԷՐԻՔ ՏԷՐ

Ա., Պես. 4. 3. 5. 10:

Տէր, չե՛ս դիտեր բոցը սրտիս կ'ելլէ քեզ...
 Տենջ ու նախանձ զիս կ'սպառեն մոմ'ի պէս,
 Ալ հերիք Տէր, թուք նախատինք, անարգանք,
 Աւելցուքներ, բոլորը թոյն ու փսխանք
 Սրբապղծեն փսեմ հոգիդ կենարար,
 Որուն ներքեւ ես գլխիկոր անդադար
 Կ'երկրպագեմ, ու ինկաշաղ մրմունջներս
 Կը հեռագրեմ վեհափառիդ առ աղերս:

Ալ հերիք Տէր, սրբարանդ քաղցրաբոյր,
 Հաւատամբի մրմունջներէ գերծ, թափուր,
 Մեղաց վայրի էակներու զարշահոտ
 Ոտից կոխան լինի, ոտից որ աղտոտ
 Որջերու մէջ օղին, ցքին ներշնչած,
 Կը թաւալին լէգէոններով բորբոքած.
 Ու քաժինը թշուառաց հէք որբերուն
 Շոայլօրէն կը վառնեն մ'իշտ օրն ի բուն:

Ալ հերիք Տէր, տաճարներ քի թերափիմք,
 Ոմայն կուռքեր կոշուին աստուածք եւ մարդիկ
 Հազար ու մէկ դաւանանքով համբուրեն
 Այդ անպիտան ձեռագործներն հողեղէն:
 Հեթանոսաց մծրուսաւոր կախարդներ,
 Երկրի վրայ լուսին, աստղեր են դրեր,
 Ու հմայիչ զգեստներով մոգական,
 Անմահ հոգւոց դժոխային գոյն կու տան:

Ալ հերիք Տէր թուր, թնդանօթ ու կապար,
 Շանթահարին արարածներդ դարէ դար,
 Անթիւ, անմեղ մանկանց կրած հարուածէն
 Խորշերու տակ մայրեր կբաժ կը հիւծեն:
 Նետ ու նիզակ, մուրճ ու կացին երկրեան,
 Կեանքն անտող զաւկացդ վրայ կ'երերան,
 Ու ես յաճախ սրտի տենդով բռնուած՝
 Կը պաղատիմ, ու չե՞ս լսեր ո՛վ Աստուած:

Ալ հերիք Տէր, հողն ալ ահա կը սրգայ,
 Ննջեցելոց շիրմանց վրայ բուն կուլայ.
 Փոխան գարնան՝ ձմեռն կ'իշխէ մեր գլխին,
 Ժառ ու ծաղիկ ղնգունքներու բոյր չունին:
 Թոյն է մեղքը, ու մահացու ծով ազդակ,
 Մեղքն ստեղծեց անդունդ, խաւարն ու կայծակ,
 Մեղքը մեղցուց մեզ, Բեզ լացուց ո՛վ Յիսուս.
 Ա՛խ, ալ հերիք, քիչ մ'ալ հրճուանք, խրախոյս....:

Ալ հերիք Տէր, յաղթող ոյժ տուր տկարիս,
 Բաջն Դաւիթի օծեալ իւղովն օծէ գիս,
 Մէջքըս կապէ Հոգւոյդ սուրը, անհուն.
 Սպան'գինէ գիս հուրերով վառվառուն,
 Եւ թող տուր ինձ ես ալ ելլեմ Դողգոթան,
 Ու խաչիդ տեղ կանգնեմ դրօշն փրկութեան:
 Փղշտացւոց հսկաներ արդ թող լոեն.
 Ալ հերիք Տէր, ատելութիւն, ոխ ու քէն:

Ո՛վ Դուն սիրոյ, երջանկութեան Արշալոյս,
 Եկո՛ւր վերցուր, թախիժն ու վիշտն իմ հոգւոյս,
 Անզգամաց հայհոյանքներն ի կամայ,

Վերքեր կու տան խորքը սրտիս որ կ'ողբայ:
 Թագաւորներ իրենց ձեռքին դրօշակ
 Բարձրացուցած, մեզ կող կու տան ոտից տակ.
 Աշխարհն ամբողջ հնոց մ'է խոր ու խաւար,
 Ալ հերիք Տէր, այլեւս եկուր մեզ վեր տար:

Ե. ԲԱԳՈՒՊԵԱՆ

Հասրչէ

ԵՂԱՍԵՐ ԵԴՈՒԱՐԴ ԲԱԳՈՒՊԵԱՆ

ՏԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Մեծ եղեռնի խլեակներէն է եղուարդ եղ-
 բայր, որ տակաւին տասնեակ մը տարիներ առաջ ձէգիրէի պէտե-
 վիցեբուռն քով կը ծառայէր որպէս հովիւ կամ խաշնարած, որ ա-
 տեն Երկնաւոր Հօր ամենատես աչքը հեկած է իւր վրան և Անոր
 բարի ձեռքը առաջնորդելով զինք այդ ամենի և անապատ վայ-
 րերու մէջէն, 1933ին բերած յանձնած է Action Chrétienne en Orientի
 (Արեւելքի մէջ Քրիստոնէական Գործ) ընկերութեան պահապան հը-
 րեշտակ քոյր Հետվիկ Պիւլի մայրական խնամքին և հոգածու-
 թեան ու գուրգուրանքին: Այն մի քանի տարուան կարճ ժամա-
 նակաշրջանին, շնորհիւ իւր աւշիմութեան և ինքնաշխատութեան
 կրցաւ ձեռք ձգել իւր մայրենի լեզուին գրելն ու կարգալը: 1938ին
 Լիբանանի Շիմլան գիւղին մէջ, վեր. Ի. Հարրիսի նորաբաց
 Սբ. Գրոց դպրոցը կ'երթայ ուսանելու և անոր դասընթացքը կը
 ւրացնէ յաջողութեամբ: Ներկայիս կը գտնուի Հասրչէ և կը գործէ
 Action Chrétienneի ձէգիրէի դաշտին մէջ: Ան երբեմն գողտրիկ քեր-
 թըւածներ կը գրէ յաջողակ կերպով:
 Վերի քերթուածը որ սրտի խորքերէն ելած հառաչանքի մը
 պոռթկումն է առ Աստուած, իւր վրայ կը կրէ տարադրութեան օ.
 րերուն կրած տառապանքին ու չարչարանքին դրօշմը:

«Մ.»

Բ. ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

ԱՌՈՂՂՈՒԹԵԱՆ

Առողջութեան առաջին պայմանը մաքրութիւնն է՝ Առողջութիւնը պարկեշտութեան վկայագիրն է: Բարոյական օրէնքը առողջութեան հիմնն է: Դուռն պահէ առողջութիւնդ, և առողջութիւնդ ալ պիտի պահէ զքեզ:

Մտքի առողջութիւնը պահելու համար նախ մարմնի առողջութեան խնամք տանելու է: Մարդ մը երբ իր հիւանդութիւնը կամ ախտը կը ճանչնայ և կը զգայ, կիսովին առողջացած կը համարուի:

Առողջութիւնը մեծ դանձ և մաքրութիւնը՝ հիւանդութեանց դէմ պահպանողական զօրութիւն մըն է: Ամէն խելացի մարդ որ իր առողջութեան արժէքը գիտէ, պարտաւոր է հիւանդութենէ զերծ մնալու պայմանները գիտնալ:

Առողջութեան և երկարակեցութեան գաղտնիքը ըստամոքսին մէջն է, պէտք է քիչ մաշեցնել զայն: Մարդ մը առանց առողջութեան չկրնար երջանիկ ըլլալ, առողջ չէ այն մարդը որուն ցանկալի կը թուին վնասակար բաները լաւագոյն բաներուն պէս:

ՆՈՔ ՂԵՂ ՄԸ

Օր մը հարցուցին մարդու մը թէ ինչո՞ւ բնաւ չէր հիւանդանար: Ըսաւ. «Սովորական ատենին կը ճաշեմ, քիչ կ'ուտեմ, ժամանակին կը պառկիմ և կ'արթննամ ու անխառնուիր, միայն իմ գործովս կը պարապիմ: Ոչ ուրիշի գաղտնիք կը հաղորդեմ և ոչ ալ ուրիշին գաղտնիքը իմանալու հետաքրքիր կ'ըլլամ, ուրիշը չեմ բամբասեր և եթէ ուրիշներ զիս բամբասեն, բնաւ հոգ չեմ ընել, եթէ իմ վրաս պարսաւանքի բան մը չունիմ. իսկ եթէ ունիմ՝ ա-

նոնց բամբասանքէն օգտուելով սխալներս կը շտկեմ:
 Կարողութիւնս կը ճանչնամ, չափէն աւելի ծախս
 չեմ ընէր, պարտք բնաւ չեմ ընէր, հարուստ ըլլալու հա-
 մար ալ միտքս չեմ յոգնեցներ, և փոխանակ շատ ունե-
 նալով քիչ գոհ ըլլալու և կամ բնաւ գոհ չըլլալու, ինք-
 ղինքս վարժեցուցած եմ քիչով շատ գոհ ըլլալու:
 Ահաւասիկ այս է իմ կեանքիս կանոնը որուն անվը-
 րէպ հետեւելով, բնաւ հիւանդ եղած չեմ:

Քաղեց՝ Ս. Յ ՓԱՇԿԵԱՆ

ՀՈԳԵԿԱՆ ՔՂԽՈՒՄՆԵՐ

Աշխարհի գործերուն շատ կարեւորութիւն մի՛ տար.
 Բայց կարեւորութիւն տուր պարտականութեանցդ խղճա-
 միտ կատարման:

= Յաջողելու և երջանիկ ըլլալու համար երեք պայման
 կը գտնեմ.

1. Դիմացինը և աշխարհի գործերը լաւ ճանչնալ, և
 ըստ այնմ վարուիլ:

2. Ինքզինքը ճանչնալ՝ լաւագոյնս, անդադար բարե-
 փոխուիլ...:

3. Բարի և վեհանձն ըլլալ առանց ապուշ ըլլալու:

= Մաքուր և մաքրող շունչ մը ըլլալ կ'ուզեմ Տէր Յի-

սուսի պէս, ամէն կողմ փչող:

= Կը սիրենք մեղադրել. չենք սիրեր ուրիշներէն մե-

ղադրուիլ. կամ աւելի ճիշդ՝ ինքզինքնիս մեղադրել:

Ո՞վ իրաւունք ունի, ո՞վ անիրաւ է. ինձ կը թուի թէ

ամէն մարդ իրաւունք ունի իր հաշտոյն և ամէն մարդ ա-

նիրաւ է ուրիշներուն հաշտոյն:

= Կը պատահիր որ ցաւելով յանկարծակիի գամ տեսնե-

լով պաղ վերաբերումը բարեկամներուն, որոնց այդ վերա-

բերումին արժանացած ըլլալուս շարժառիթը իզուր կը

փնտռեմ խղճիս խորը...:

Պ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

Կենաց Դայրոց, Պէյրուք

ՍՈՒՐԲ ԳՐԱՅ ԱՂԶԻԿՆԵՐԸ

(ՀԱԴ. ԵՂԱՍԵՐՈՒԹԵԱՆ ԱՂԶԻԿՆԵՐՈՒՆ)

Աստուած՝ իւրաքանչիւր աղջիկ ստեղծած է մասնաւոր նպատակի մը համար: Ան՝ իւրաքանչիւրին շնորհած է մասնաւոր ձիրքեր ու կարողութիւններ և դրած մասնաւոր միջավայրերու մէջ, մասնաւոր զիրքերու վրայ որ իրենց համար ծրագրուած բարձր կոչման գիտակցին և կատարեն:

Աստուած՝ բարեբախտաբար Սուրբ Գրքին մէջ ամէն դասու աղջիկներէ տիպարներ դրած է որ իւրաքանչիւրս մեր վիճակներուն համեմատ օրինակներ ընտրենք մեզի և ջանանք անոնց նման Աստուծոյ մեզի շնորհուած ձիրքերն ու տաղանդները ի սպաս դնել Իր Թաղաւորութեանը տարածման համար:

Հետեւեալբար, առանց այլաբանական կամ խորհրդանշական կողմերը նկատի ունենալու, պիտի ուսումնասիրենք զանոնք համառօտակի՝ սկսելով Ծննդոցէն:

Ա. — ՌԵԲԵԿԱՆ. Ծննդ. 24, 15—67:

Սափորը ուսին՝ տան մէջ ունեցած իր պարտականութեան գիտակից, կ'երթայ աղբիւր ջուր բերելու: Լուրջ և վճռական՝ սափորը կը լեցնէ անմիջապէս և երբ տուն վերադառնալու կը պատրաստուի, Եղիազար խմելու ջուր կը խնդրէ իրմէ, սափորը կ'իջեցնէ փութով և կը խմցնէ: Խորհող և գթասիրդ կը մտածէ ուղտերուն մասին և առանց սէր և այլասէր՝ տուն կը վազէ մօրը լուր տալու դուրսը մնացած օտարականին մասին:

Իր ծնողաց իմաստուն կարգադրութեան վրայ վստահ՝ կը հաւանի, անոնց իրեն համար ըրած ընտրութեան: Պարականին և կը ծածկուի քօղով, երբ իր ապագայ կեանքի ընկերը կը տեսնէ:

Տան աղջիկը տիպար՝ կը ներկայանայ հոս:

Երբ մօր ձեռքերը այնքան լեցուն են տան գործերով ինչ մեծ սփոփանք և գոհունակութիւն կ'ունենայ մայր մը երբ իր աղջիկը Ռեբեկայի նման գործունեայ և պարտաճանաչ դպրոցէն դարձին կը մտնէ խոհանոց և սիրայօժար կ'օգնէ իրեն, կը մտածէ իր եղբայր - քոյրերուն վրայ, կը զբաղի անոնցմով և կը ձգէ որ մայրը իր օրուան տաղ-կը զբաղի անոնցմով և կը հանգչի, գոհունակութեան զգացում մը տուկէն պահ մը հանգչի, գոհունակածք մը ելլէ դէպի երունենայ և փառարանական ասացուածք մը ելլէ դէպի երկինք՝ Աստուծոյ իրեն ընծայած բարի զաւակներուն համար։

Բ. — ՄԱՐԻԱՄ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒՀԻՆ, Ելից 2, 4—8:

Մովսէսի քոյրը Մարիամ իր բանաստեղծի գրիչը մէկ կողմ դրած, անշուշտ կը հսկէ իր փոքրիկ եղբոր պրտուեղէն տապանակին։

Փարաւոնի աղջիկը կու գայ. Մարիամ՝ աչք ու ականջ կտրած կը հետեւի անոր շարժումներուն։ Տապանակը կը բացուի, մանկիկը կու լայ. Մարիամ գգացուած՝ եղբորը սե-րոյն ամէն վայր մէկ կողմ կը գնէ, կը համարձակի թագաւորին աղջկան մօտենալ և իր եղբորը համար միջնորդութիւնը ներ-շեռատես և հնարամիտ կ'առաջարկէ ձծմայր մը գտնել և իր մայրը բերելով կը յաջողի փոքրիկ Մովսէսը անոր սիրոյն, ուղիղ դաստիարակութեան և գուրգուրոտ խը-նամքին յանձնել տալ։

Քոյրը՝ տիպար կը ներկայանայ հոս, հսկող, աչալուրջ, գոհող, խելացի, հեռատես և գործող։ Որպէս քոյր որքան հե-կարելիութիւններ ունինք մենք մեր առջեւ. քիչ մը աշխատանք ուստեսութիւն, քիչ մը գոհողութիւն, անմեղձ մեղքի ծովէն։ Կրնան փրկել անոնց կեանքերն անին իրենց եղբայրներուն Քոյրեր շատ մեծ ազդեցութիւն այն քրոջ՝ որ իր անառակ վրայ, կը յիշեմ պատմութիւնն այն քրոջ և աղաչական եղբայրը սիրաշահելու համար շատ գորովոտ և աղաչական նամակ մը գրեց իր եղբոր և անկէ ներողութիւն խնդրեց որ չէր կրցած պէտք եղածին չափ հաճելի դարձնել տունը և այսպիսով ակամայ պատճառ դարձած էր իրեն հեռանա-լուն։ Եղբայրը իր քրոջ սէրէն յաղթուած վերադարձաւ տուն։

Մենք ալ շատ խորհմութեամբ և անուշութեամբ վար-
ւելու ենք անոնց հետ, հեռատեսութեամբ հսկելու ենք ա-
նոնց վրայ, սիրաշահելով և հոգեւոր կեանքը սիրել տա-
լով անոնց, որ չըլլայ թէ հեռանան հոգեւոր միջավայրէն՝
Անոնց պահապան հրեշտակները դառնալու ենք:

Գ.— ՅԵՓԹԱՅԷԻ ԱՂԶԻԿԸ. Դատ. 11. 34—40:

Մէկ հատիկ աղջիկ, խորհրդաւոր և յարգող որ իր
հօրը յաղթանակին ի պատիւ զայն շինուորելու կ'ելլէ հան-
դիսաւորութեամբ: Իր հայրը որ անխորհուրդ ուխտ մը ը-
րած էր, երբ աղջիկը կը տեսնէ, սրտի ցաւէն հագուստնե-
րը կը պատռէ: Սակայն աղջիկը արի և հնազանդ՝ իր կեան-
քը իր հօրը ի սպաս կը դնէ առանց զժողովութեան կամ
տրտունջի: Որդիական հնազանդութեան ինչ սքանչելի
պատկեր: Քսաներորդ դարու ազատ դաստիարակութեան
զաւակներուն ինչ վսեմ օրինակ: Քանի՞ մանչեր ու
աղջիկներ տունը դժոխք կը դարձնեն, իրենց ձեռողաց դիւ-
րին և իրաւացի պահանջներուն ի խնդիր, մինչ Յեփթայէի
աղջիկը, ինքզինքը իր հօրը կը տրամադրէ բոլորանուէր որ
ան՝ իր Աստուծոյն ըրած ուխտը չդրժէ:

Մեր երկնաւոր Հօրը կամքին ենթարկուելու, Անոր
փափաքներուն պահանջում տալու ինչ տիպար, Յաճախ մենք
որքա՞ն գիւրդին և աննշան ու անարժէք բաներու մէջ
կ'ընդդիմանանք Աստուծոյ կամքին: Որքա՞ն փոքր զոհողու-
թիւններ, զիջումներ կը զլանանք Անոր՝ որ իր սիրելի Որ-
դին մեզի համար տուաւ: Որքա՞ն ամօթով կը մնանք երբ
մեր Աստուծոյ հանդէպ ունեցած սէրն ու զոհողութիւնը
կը բաղդատենք Յեփթայէի աղջկան սիրոյն և զոհողութեան
հետ:

Օրինակ առնենք իրմէ և թողո՞նք որ մեր կամքերն
հալին և աննիւթանան Աստուծոյ բարի և անհասանելի կամ-
քին մէջ:

Դ. — ՆԷԿՄԱՆԻ ԳԵՐՈՒՀԻՆ. Դ. Թագ. 5. 1—4:

Հայրենիքէն հեռու, վտարանգի, դժբախտ աղջիկ մը,
որուն անունն անգամ յիշուած չէ: Գերի մը, որ իրաւունք
չունի իր կեանքին վրայ: Սակայն, ան բախտին դէմ գան-
գատող, դժգոհ աղջիկ մը չէ: Խիզախ և քաջասիրտ կուրծք
կու տայ բոլոր դժուարութեանց և Դանիէլի պէս հաւատա-
րիմ ու նախանձախնդիր իր հայրերուն Ատուծոյն՝ կ'ապրի
կեանքը հաւատացեալի, կ'երագէ իր հայրենիքն ու իր Աս-
տուածը:

Պարտականութեան մէջ չի թերանար. իր տիրուհիին
սիրտը գրաւած է, իր կեանքը տիպար և օրինակելի է, կը
կարեկցի իր հիւանդ տիրոջ, կը խօսի իր Աստուծոյն և ա-
նոր մարգարէին հրաշքներուն վրայով և իր խօսքերը որ
արժէք կը ներկայացնեն ծառայած տան մէջ՝ կը լսուին,
թագաւորներու կը պատմուին և իր տէրը բժշկութիւն կը
գտնէ:

Գործող աղջիկներու տիպար: Մեր ծառայած տունե-
րուն, գործատեղիներուն մէջ ի՞նչ ազդեցութիւն կը ձգենք
արդեօք, սիրայօժա՞ր թէ աչքի երեւնալու համար կը ծա-
ռայենք: Մեր խօսքը որքա՞ն կշիռ ունի իրենց քով, հա-
ւատք կ'ընծայե՞ն մեզի, կը փայլե՞նք մեր առաքինու-
թեամբ:

Մեր տէրերուն հանդէպ ինչ վերաբերմունք ունինք:
Կը մտածե՞նք անոնց մեղսալից կեանքին մասին, պարտա-
կանութիւն կը սեպե՞նք անոնց համար աղօթելը, կը ջա-
նա՞նք զանոնք մեղքի բորոտութենէն բժշկելու համար մեծ
բժշկապետին առաջնորդել այս փոքր աղջկան պէս:

Ե. — ԵՍԹԵՐ ԹԱԳՈՒՀԻՆ. Եսթեր 4. 16—17:

Գերուհի մը նոյնպէս՝ որ իր գեղեցկութեան ու ձիր-
քերուն շնորհիւ կ'արժանանայ թագաւորական թագի: Տի-
պար ազգասէր մը, որ իր փառքն ու զիրքը, նաեւ իր
կեանքը կը վտանգէ իր ազգակիցներուն սիրոյն, և իր Աս-
տուծոյն ապաւինելով, աղօթքով ու աղաչանքով ու ծոմա-

պահութեամբ կը մօտենայ թագաւորին և կը յաջողի իր ազգին ազատութիւնն ու բարօրութիւնն ապահովել:

Տիպարը՝ ազգասէր աղջկան, Եսթեր՝ իր թագաւորական բոլոր վայելքները, իր փառքն ու գիրքը առ ոչինչ դնելով իր կեանքը մահուան զտանգի ենթարկեց և մօտեցաւ թագաւորին իր ազգին ազատման համար:

Մենք ի՞նչ կը գոհենք մեր ազգին, մեր ժամանակէն ո՞րքան կը տրամադրենք: Մեր բաժինը կը բերե՞նք անոր հոգեւոր կեանքի աճման համար: Պօղոս առաքեալ կ'ուզէ՞ր նզովուած ըլլալ իր ազգակիցներուն փրկութեան համար: Իսկ մենք կը ցաւե՞նք, կը սգա՞նք անոնց մեղքերուն համար: Կ'աղաչե՞նք, կը պաղատե՞նք Աստուծոյ մեր ազգին ու մեր հայրենիքին համար:

Եսթեր թագուհի մը, աղօթքով ու աղաչանքով կրցաւ ազատել իր ազգը մահուան դատապարտութենէն: Մենք ալ երկնաւոր Թագաւորին աղջիկները, կրնանք միասնաբար աղօթել և պաղատիլ Աստուծոյ որ արթնութիւն մը շնորհէ մեր ազգին և ազատէ զանոնք մեղքի և մահուան դատապարտութենէն:

2.— ՄԱՐԹԱՆ ՈՒ ՄԱՐԻԱՄԸ. Ղուկ. 10. 38—42:

Զոյգ մը նախանձելի քոյրեր որ իրենց եղբօր հետ միասին տրամադրուած են Յիսուսի, Յոգնած և վշտաբեկ Յիսուս քաղցր ապաստանարան մը կը գտնէ իրենց մօտ, երբ ամէն անգամ Բեթանիայէ կ'անցնէր: Իրենց հարստութիւնը, ժամանակն ու յարգանքը նուիրած են Վարդապետի՞ն որ կը սիրէ զիրենք:

Մարթան, համակ եռանդ՝ իր ամէն կարելին կ'ընէ մեծ Վարդապետն արժանավայել յարգանքով հիւրասիրելու: Մինչ Մարիամ՝ որ թափանցած է անոր հոգիին խորքը, բաժնեկից է անոր ցաւերուն և տեղեակ ծրագրներուն: Այնքա՞ն կը գնահատէ Անոր բարեկամութիւնն ու մտերւոր դակցութիւնը որ բոլորովին համարէ Անոր հետ համոռնայ թէ Վարդապետը հիւրն է իրենց, թէ պէտք է անոր սեղան պատրաստել և կ'արժանանայ իր քրոջ յանդի-

ժանութեան և ապա Յիսուսի գնահատանքին:

Տիպարը՝ ճշմարիտ բարեկամի:

Մենք ունինք Մարթայի զոհողութիւնն ու եռանդը Յիսուսի համար: Կ'աշխատինք. կը յոգնինք, կը ջանա՞նք յագեցնել զինքը մեր ունեցածովը: Մեր ժամանակը, զիրքը, հարստութիւնը, ձիրքերն ու տաղանդները կը տրամա-
շէրենք Յիսուսի:

Մարիամի նման հասկցա՞ծ ենք գերազանցութիւնը Անոր ներկայութեան: Կը հասկնա՞նք զԱյն. բաժնեկից ենք Անոր ցաւերուն, փափաքներուն և ծրագիրներուն: Ան մեր սրտերուն մէջ իր հանգիստը կը գտնէ՞:

Է.— ՓԻԼԻՊՊՈՍ ԱԽԵՏԱՐԱՆԶԻՆ ԶՈՐՍ ԱՂՋԻԿՆԵՐԸ.

Գործ. 21. 7:

Ի՞նչ երանելի ծնողք, ի՞նչ օրինակելի զաւակներ: Զորս քոյրեր, չորսն ալ նուիրուած Տէրոջը ծառայութեան ամ-
բողջովին: Ո՞ր հոգեւոր հօր և մօր սիրտը նմանօրինակ փառիք մը, նախանձաւորութեան զգացում մը չունենար անոնց ի տես:

Հապա մեր երկնաւոր Հայրը ի՞նչպիսի բաղձանք ունի որ մենք իւրաքանչիւրս, իր Որդւոյն արեամբ սրբուած զա-
ւակները, օրէ օր աճինք հոգեւոր կեանքի մէջ: Հնազան-
դինք իրեն Ռեբեկայի պէս: Աչալուրջ և հեռատես մեր եղ-
բայր-քոյրերուն համար գործենք Մարիամ մարգարէուհին
պէս: Ենթարկուինք իրեն Յեփթայէի աղջկան նման մեր
կամքն իրենինն նոյնացնելով: Վկայենք իրեն համար նէ-
մանի գերուհիին պէս: Աշխատինք մեր ազգին փրկութեան
համար Եսթեր թագուհիին պէս: Ծառայենք իրեն Մարթայի
պէս: Նուիրուինք Մարիամի պէս և Սուրբ Հոգիով լեցուած
ապրինք իր փառքին համար Փիլիպպոս աւետարանիչին
չորս աղջիկներուն պէս:

Աստուած օրհնէ մեզ որ իւրաքանչիւրս մեր գտնուած
միջավայրերուն մէջ ապրինք իր մեղի համար ծրագրած
նպատակին համաձայն և փառաւորենք զինքը:

ՏԻԿ. ԱՍՏՂԻԿ ԹՕՓՈԽԶԱՆԱՆ

ՅՈՎԱԷՓ ՊԱՏԱՆԹՆ

Յովսէփ պատանիին կեանքը տիպար օրինակ մը եղած է ինծի համար: Ան իր բարի վարմունքով իր տասնըմէկ եղբայրներէն աւելի սիրելի եղած էր իր ծնողքին: Իր եղբայրներուն իրեն թշնամի ըլլալը գիտնալով հանդերձ, անոնց կերակուր կը տանի իր կեանքը մահուան ենթարկելով: Ստեփան Աստուած իր հետը ըլլալով, շնորհք գտնել տուաւ մինչեւ որ Փառաւոն թագաւորին երկրորդը եղաւ Եգիպտոսի մէջ:

Սովի ընթացքին Յովսէփ երբ տեսաւ իր եղբայրները որ խոնարհած են իր առջեւ. կրնար զանոնք մէկ անգամէն գլխատել տալ, բայց այս գաղափարը միտքէն իսկ չանցաւ, որովհետեւ ան ունէր խոնարհ սիրտ մը: Եղբայրները զինք մեռցնել ուզած էին, բայց Յովսէփ ապրեցնել ուզեց զանոնք, կանչել տուաւ իր ծնողքը ու իր դաւաճան եղբայրները և զանոնք սովի ընթացքին Գեսեմի մէջ կերակրեց:

*
*
*

Գալով ինծի, ես ալ կ'ուզեմ նմանիլ Յովսէփին՝ ուսնենալ անոր նման խոնարհ սիրտ մը հնազանդ և օգնող, այսպիսի հոգի մը ունեցած էր ան Աստուծոյ ապաւինելով:

Ես ալ կը խնդրեմ Տէրոջմէս որ ինչպէս Յովսէփը լոյս մ'ըրաւ Եգիպտոսի մէջ, զիս ալ իմ շրջանակիս մէջ լոյս մ'ընէ և իր անունը փառաւորեմ հոս երկրի վրայ և օր մըն ալ յաւիտեանս յաւիտենից երկինքի մէջ:

Պէյրուք

ԵՂԻԱ ՓԱՓԻԳԵԱՆ

ԱՆ ՔԵՁ ԿԸ ՍԵՐԷ

Կը յիշեմ եղեւութիւն մը որ եղբայր մը վկայեց ժողովին մէջ ու այսպէս ըսաւ. «Մեր գործատեղիին մէջ Կը գտնուէին երկու եղբայրներ որոնք տասը տարիէ ի վեր իրարու հետ թշնամի էին: Այս եղբայրը որ հոգեւոր մէկն էր ասոնցմէ մէկուն հետ խօսելու ատեն կ'ըսէ. «Թէեւ Գուն եղբորդ հետ թշնամութիւն ունիս, ան քեզ միշտ կը սիրէ ու կը պաշտպանէ: Երբ ան այս խօսքերը կը լսէ, սիրտը կը յուզուի և անոր խոժոռ դէմքին աչքերէն արցունք-սիրտը կը յուզուի և անոր խոժոռ դէմքին աչքերէն արցունք-ներ վար կը թափին: Ան առաջ կ'ուզէր նոյնիսկ մեռցնել իր եղբայրը, բայց հիմա իրարու հետ կը հաշտուէին և սիրով կ'ապրին:

Ո՛վ ընթերցող սիրելի՛ հոգի, դուն որ այս պատմու-թիւնը լսեցիր, արդեօք ի՞նչ կը խորհիս, հաշտուած ես Գրիստոսի հետ, Ան քու տեղդ խաչուեցաւ և քու պարտքդ ինք վճարեց խաչին վրայ: Ան ամէն ատեն քեզ կը խորհի, քեզ վճարեց խաչին վրայ: Ան ամէն ատեն քեզ կը խորհի, նեղութեանդ մէջ կ'օգնէ և քեզ կը կերակրէ: Ան իր կեան-քը մեզի համար տուած է: Այսպէս մէկու մը հետ հաշտ-ւէ, վայելէ Անոր հայրական սէրն ու բարիքները: Ան կ'ուզէ քեզ ազատել Սատանային գերութենէն և մեղքի բե-ռէն: Ո՛վ ընթերցող, դեռ ասկէ աւելին կայ, Ան քեզ եր-կինքի ժառանգակից ալ պիտի ընէ: Չե՞ս ուզեր արդեօք Կինքի ժառանգակից ալ պիտի ընէ: Բնաւ մի կասկածիր ապաշխարել և Տէրովը յանձնուիլ: և կամ մի յուսահատիր:

Եթէ կ'ուզես, փորձէ Իսրայէլի Աստուածը:

Մի յետաձգեր ապաշխարութիւնդ, հիմա Անոր յանձ-նըւելով վայելէ զԱնիկա յաւիտեանս յաւիտենից: Բ. Կորն. 6.2:

ԶԱԽԱՏԱ... ՈՒ ՊԵՏԵ ՓՐԿՈՒԵՍ

Ապաշխարութիւնը յիրաւի շատ խորհրդաւոր բան մըն է և միեւնոյն ժամանակ շատ պարզ և ամենուն համար է։ Ամէն մարդ աշխարհի վրայ պէտք է ապաշխարէ և վերըստին ծնանի, որպէսզի ազատի յաւիտենական տանջանքէն։

Թէ ինչպէս մարդս կ'ապաշխարէ։ Նախ և առաջ ապաշխարութիւնը շնորհք մ'է և ատիկա կը կատարուի երբ անձ մը մեղքերու գիտակցութեան կու գայ, անյուսուածեան մէջէն դուրս ելլել կ'ուզէ, կը դիմէ շատ միջոցներու, շատ զրկանքներու կ'ենթարկէ ինքզինք բայց անոնցմէ որեւէ մէկէն ալ օգուտ չգտնելով, վերջապէս ինքզինքը կը նետէ Յիսուսի բազկաց մէջ, հաւատալով Անոր թէ միայն Ան կրնայ քաւել իր մեղքերը և իրեն սրտի խաղաղութիւն և հոգւոյ անդորրութիւն պարգեւել։ Երբ մէկը կ'ապաշխարէ, հիմնովին կը փոխուի և կ'ըլլայ «նոր մարդ»։ Ինչպէս պարտիզպանը տունկը կը պատուաստէ, անպէտ պտուղները պիտանի ընելով, այնպէս ալ անձը կը պատուաստուի Յիսուսի վրայ, ըլլալով պիտանի մէկը Անոր գործին մէջ։

Օրէնքի շրջանին՝ ապաշխարութիւնը խիստ դժուար էր, ատիկա կ'ըլլար զոհերով, ծոմապահութեամբ և տաժանագին չարչարանքներով։ Սակայն մեր Փրկիչը Յիսուս, աշխարհ եկաւ հաստատելու շնորհքի դարը, ինքը մեր տեղը չարչարուելով դիւրացուց ապաշխարութիւնը։

Պօղոս Առաքեալ կ'ըսէ. «Հաւատա Տէր Յիսուս Բրիտտոսի ու պիտի փրկուիս...» Ամէն։

ՅԻՍՈՒՍԻ ՆՍՅԻՆԻ

«Յիսուսի նայինք, մեր հուսափի առաջնորդին ու կասա-
րողին, որ այն ուրախութեանը համար որ իր առջեւ կեցած էր,
խաչը յանձն առաւ, ամօրը արհամարհեց ու Աստուծոյ աջ
կողմը նստաւ»: Եբր. 12. 2:

Նոր. Մ. Մ. Մելիքեան
ԻՆՏԵՆՏԻՎՆԱԿԱՆ
Գ Ի Ծ Ե Ր

Բնիկ կարմուռցի է մ
բայց ծնած էմ Հալէպ,
1923ին, հոգեւորընտանի-
քի մը մէջ, Պապեբոս ե-
ղած են հոգեւոր և Ա-
ւետարանական եկեղե-
ցիին մէջ սարկաւագ-
ներ Հալէպի Հոգեւոր Նի-
բայրութիւնը կազմուե-
ցաւ, սարկաւագութեան
պաշտօնը հօրս տրուե-
ցաւ: Թէեւ մանկական
ապաշխարութիւններ յա-
նախ ունեցած էմ, բայց
ցաւալի է որ 2 կամ 3 օ-

Առաքեալը մեր աչքերը ուղ-
ղել կ'ուզէ ամէն բանէ առաջ Յի-
սուսի նայիլ: Արդեօք պատճառը
ի՞նչ է, ինչո՞ւ մեր ակնարկները
ուրիշի մը չ'ուղղուի: Յիսուսի
նայինք, որովհետեւ Ան հաւատ-
քի առաջնորդ է: Անիկա հաւատ-
քը հաստատած է հաւատացեալին
մէջ, Յիսուսէ առաջ ալ եղած են
առաջնորդներ, որոնք ուզած են
մինչեւ աշխարհի վերջը իրենց
հետեւորդները ունենալ: Գործք.
5. 36. 37ին մէջ կը յիշէ Թե-
ղասի և Յուդա Գալիլիացիի հա-
մար, որոնք իրենց ուժովը կամ
իրենց հարստութիւնովը առաջ-
նորդներ ըլլալ, փորձեցին և ե-
ղան ալ, բայց անոնց մահը իրենց
գործին վերջ տուաւ, որովհետեւ
Աստուծոյ չէին:

Նաբուլէոն Պոնափարդ երբ աշ-
խարհակալ եղաւ և ամենէն յե-
տոյ պարտուելով աքսորուեցաւ,
մեռնելէն առաջ ըսաւ. «Իմ ու-
ժովս աշխարհակալ եղայ և հի-
մա հետեւող մը չ'ունիմ, Յիսուս
աշխարհի մէջ սիրոյ կեանք մը

բէն աւելի տեւած չեն:

1937ին, հայրս Տէրոյ-
մով ննջեց, այն ատեն
հազիւ 15 տարեկան էի,
ապաշխարութեան զգա-
ցումներ ունեցայ, կ'ու-
ղէի հոգեւոր կեանքը
ապրիլ առանց Գրիստո-
սիւ շօրս մեռնելէն վերջ
ինծի խօսողներ եղան ա-
պաշխարութեան համար,
գիտէի որ անպատճառ
պէտք էր ապաշխարել
բայց չէի հնազանդեր,
խորհելով թէ սինեմա,
սրճարան, գինետուն կամ
և այլ տեղեր չէի թա-
փառեր, մեղքին խորուն-
կը չէի գացած և այդ
վիճակով ապրիլ կ'ուղէի
որ ինծի բաւական չէր:
Հարցում մը ինծի շատ
նեղութիւն կուտար և
և մտքէս չէր բաժնուեր,
այն էր թէ երբ որ մեռ-
նիս ո՞ւր պիտի երթամ:
Շատ անգամ գիշերները
երբ կը պառկէի, այս
հարցումը ինծի նեղու-
թիւն կուտար, կ'ուղէի
քնանալ, կ'ուղէի մոռնալ
բայց կարելի չէր, ըս-
տիպաւած կը խորհէի եր-
կինքի երանութեան և
դժոխքի տանջանքին և
յաւիտեանականութեան
վրայ, Երկինքի և դժոխ-
քի մասին գիտէի, բայց
ամենէն աւելի յաւիտե-

հաստատեց և այսօր Անոր հետե-
ւողներ պակաս չեն:

Յիսուսի նայեցու ենք, որով-
հետեւ Անիկա հաւատքի Առաջ-
նորդ է: Առաջնորդ մը, որուն
ամէն հաւատացեալ կը կարօտի:
Արդեօք Յիսուս մինակ Առաջ-
նորդ է ու կատարող չէ՞: Այո՛,
Յիսուս Առաջնորդ է, նաեւ կա-
տարող է. Ա. ԹԵՍ. 5. 24ին մէջ
կ'ըսէ. «Հաւատարիմ է Ան, որ
ձեզ կանչեց, որ պիտի կատարէ
ալ»: Քանի որ մենք այս և ասոր
նման խոստումներ ունինք, որոնք
կը փաստեն և մեզ կը վստահեց-
նեն թէ Յիսուս կատարող ալ է,
ուրեմն մենք պարտինք Յիսուսի
նայիլ:

Նաւաւարը միշտ իր ղեկին կը
նայի որ ճամբէն չխտորի և վտան-
գի չհանդիպի: Ինքնաշարժի վա-
րիչը նոյնպէս իր ղեկին ուշադը-
րութիւն կ'ընէ, այնպէս ալ Աս-
տուծոյ զաւակը իր Առաջնորդին,
Յիսուսի պէտք է նայի որ ճամ-
բէն չխտորի, եթէ Առաջնորդին
չնայի և գիտցածով ճամբան շա-
րունակէ, կրնայ սխալելով ճամ-
բէն խտորիլ ու իր գիտցած ճամբո-
վը երթալով վերջապէս ինքզին-
քը պիտի գտնէ գահավէժի մը
առջեւ ուրկէ իյնալով կը
կորսուի:

Մենք Յիսուսի ինչո՞ւ նայե-
լու ենք: Մարդ մը երբ իր ըն-

նականութիւնը զիս կը նեղէր, եթէ զԺողով երթամ, միայն մէկ տարի կամ տա՞սը տարի պիտի չարչարուիմ, պատասխանը որոշ էր. Յաւիտեան...

Վերջապէս 1939ի Յաւութեան զատկէն օր մը առաջ, Աւագ Շաբաթ գիշեր, երբ մահիճ գացի պառկելու, աղօթեցի որ Տէրը զիս ազատէ իմ մեղքերէս: Փա՛ռք ըլլայ որ մեղքին բեռը վրայէս ինկաւ և ես ա՛յլ ազատուած էի: Յաջորդ օրը, երբ Զատիկի շնորհաւորութեան համար կը պտըտէի, հարցուցին թէ Գըրիսոտոս Յարեաւ ի Մեռելոց, արդեօք քու մէջդ ալ յարեա՞ւ. առանց վարանելու «այո» կ'ըսէի, որը թէ իրենց և թէ ինծի ուրախութիւն կ'ը պատճառէր, փառք ըլլայ Տէրոջն որ զիս միշտ հիմա հաստատ պահեց ու պիտի պահէ ալ:

Կերոջ կեանքին համար մեծ զոհողութիւններ կ'ընէ և նոյնիսկ իր կեանքը վտանգի մէջ դնելով անոր կեանքը կ'ազատէ, շատ հաւանական է որ անիկա իր կեանքին բոլոր օրերուն մէջ աւոր ըրածը չմոռնայ: Յիսուս՝ որ իր առջեւ ուրախութիւն մը ունէր, (այն էր ինկած մարդկութիւնը փրկել), ուրիշ կերպով կարելի չէր. միայն իր պատուական ու սուրբ արիւնը թափելով և վերջապէս Ան աժօթը արհաւիրեց, ինք ալ մեզի պէս մարդեղաւ որ մեզ փրկէ, բայց միայն մարդ ըլլալ չէր բաւեր, այլ պէտք էր մեռնէր և մեռաւ: Եթէ չըմեռնէր, և իր արիւնը Գողգոթայի վրայ չթափէր, մենք օրէնքի անէծքին տակ պիտի կորուսէինք, և թէ ինք մեզի համար ուրէշինք, և թէ կրնար ըլլալ: Ուսբարեխօս չէր կրնար ըլլալ: Ուստի Անոր այս մեծ զոհողութեանը համար պէտք է Յիսուսի նայինք, որ իր առջեւ եղած մեծ վայելչութիւնը, փառքը ձգելով ինծի և քեզի համար աշխարհեկաւ:

Պահ մը երբ մենք Յիսուսի աշխարհի վրայ ապրած կեանքը մեր աչքին առջեւ բերենք, անշուշտ շատ հաճելի է Յիսուսի հրաշքերը տեսնել, ալ աւելի Աստուծոյ Անոր բերնէն ելած խօսքերը լսել, ալ հաճելի է Յիսուսի զաւակներուն համար շատ ուրախալի ու հաճելի լերան վրայ, բայց կեանքը հետ ըլլալ այլակերպութեան լերան վրայ,

ամէն ատեն միօրինակ չ'ընթանար, այլ լեռնէն իջնել պէտք է: Յիսուսի նայելու ենք, իր փորձութեան ատեն անոր տուած իմաստուն պատասխաններուն, որոնց Աստուծոյ զաւակները շատ կը կարօտին փորձութեան մէջ եղած ատենին, որպէսզի յաղթական դուրս գալու համար անկէ լոյս առնեն: Յիսուսի նայելու ենք նաեւ երբ Գեթսեմանիի մէջ արիւն քրտինքի մէջ էր՝ հոն զինք զօրացնող մը կար. նոյնպէս Աստուծոյ զաւակներ երբ փորձութեան մէջ ըլլան, վստահ գիտնալու են որ Յիսուս զիրենք կը զօրացնէ և յաղթութիւն կը շնորհէ բոլոր իրմէ վախճողներուն: Ահա այս բոլոր բարեքներուն համար կ'արժէ որ Յիսուսի նայինք և անոր հաւատարիմ հետեւողներ ըլլան: Վերջապէս Յիսուս այս բոլորը ընելէն յետոյ երկինք համբարձաւ ու Աստուծոյ աթոռին աջ կողմը նստաւ և մեղաւորներուն միջնորդ ու հաւատացեալներուն համար բարեխօս եղաւ: Եթէ Յիսուս աշխարհ չգար և իր կեանքը չզոհէր, շատ խղճալի վիճակ մը պիտի ունենայինք:

Ուրեմն փառք, պատիւ և գոհութիւն միայն մեզի համար զոհուած Գառնուկին, որ մեզ ծախու առաւ բոլոր ազգերէն, ցեղերէն ու լեզուներէն, ամէն:

Հալեպ

ՄԵԼԻՔՈՆ Մ . ՄԵԼԻՔՈՆԵԱՆ

— **Ե . Մ Ե Ս** —

**ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, ՆՆՁԵՑԵԱԼՆԵՐ,
ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, ՆԱՄԱԿՆԵՐ**

Ա. — ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՓՐԿՈՒԹԵԱՆՍՍ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

«Ահա ես շուսով կու գամ, ունեցածդ ամուսն բռնե, որ պիտի մեկը չառնե քու պսակդ»: Յայտ. 3. 11:

**Մարտիրոս
Վ. Բ. Օշերնակյան**

Ծնած եմ հոգեւոր ընտանիքի մը
մէջ և մինչեւ 16 տարիքս շատ մա-
քուր կեանք մը ապրած եմ: Ամէն
կիրակի ծնողքիս հետ ժողովներու կը
յաճախէի և կիրակիի հանդէպ շատ յար-
գանք ունէի:

Առաջին անգամ, երբ փորձուե-
ցայ կիրակի օր մը պատիկ գնում մը
ընել, վախճալով սկսայ շուրջս դիտել
թէ արդեօք ծանօթ մը զիս կը տես-
նէ: Մեծ ամօթ կը զգայի և խիղճս
ալ զիս կը յանդիմանէր, որովհետեւ
սորված էի թէ հարկ է կիրակին սուրբ
պահել:

1927ին որոշ արթնութիւն մը ունեցայ, սակայն հա-
շիւ տարի մը տեւեց:

Կեանքիս ամենէն փոթորկալից շրջանը եղած է 1929—1933 թ. Սոյն տարիներուն զինուորագրուած էի Սատանայի բանակին և հաւատարիմ հետևորդը եղած էի. որովհետեւ ան զիս արդիական դէնքերով օժտած էր, որ ներկայիս իր հետևորդներուն համար ալ աւելի կատարեւագործուած են: Օրինակ, երիտաւարդական ընկերային մտերիմ խօսակցութիւններու շրջանակներ և այլն: Ճիշդ այս շրջանին էր որ Սատանան որոշ ջանք թափեց զիս մեղաւոր վիճակովս աշխարհէն վերցնելու համար:

Օր մը մտքով ու մարմնով չափէ դուրս ընկճուած, մինչ Պէյրութի Բարանթինա շրջանին ծովեզերեայ ճամբով քաղաք (Պէյրութ) կ'երթայի գիշեր ատեն, ճամբան խիստ մութ և ամայի էր: Քանիցս փորձուեցայ այդ բարձունքներէն դէպի գահավէժ ինքզինքս վար նետել և վերջ տալ կեանքիս, բայց կարծես երկնային բազուկ մը զիս կասեցուց և սթափեցայ վերջիչելով մեր վարժարանէն շրջանաւարտ եղած ժամանակ տնօրէնին կողմէ մեզի խօսուած ուղերձին մէջ յիշուած սա նախադասութիւնը. «Նոր է որ կը մտնէք ամենամեծ վարժարանը (կ'ակնարկէր Աշխարհի), և վա՛յ յուսահատողին այս ասպարէզին մէջ»: Սթափեցայ յանկարծ քունէ ելլողի մը պէս և ինքզինքս քննելով վճռեցի քայքայելի որ պիտի դիմաւորէր զիս կեանքիս բոլոր տեսողութեան ընթացքին: Բայց կարծես Սատանան թոյլ չէր տար օձիքս ու կը հետապնդէր զիս:

Հազիւ թէ մի քանի ամիսներ անցած էին, և ահա 1933, Մարտ 5ին, շատ ծանր կերպով հիւանդացուց ջրկողտապի բռնուելով (սուլու սաթլըճան): Հակառակորդս կ'ուզէր զգետնել զիս: Պէյրութի Ամերիկեան հիւանդանոցը փոխադրուեցայ, ուր մնացի 22 օր: Ծանր էր վիճակս, ամէն օր քանիցս կրկնուող տաքութեան և անոր յաջորդող քրտինքներուն մէջ, օրէ օր կը հալէր մարմինս: Հազիւ թէ ամիս մը եղած էր ամուսնանալուս: Մտային յոգնութիւնս սահման չունէր, բացայայտ կերպով կը զգայի թէ դէպի

գերեզման կ'ուզողուէին քայլերս և յաճախ յաղթուելով ար-
ցունքներ կը թափէի:

Ճշմարտութիւնը լաւ գիտէի ու սիրտս անհանգիստ
էր: Գիտէի թէ եթէ այդ վիճակով մեռնիմ, շխտակ դժուր
պիտի ըլլար տեղս: Օր մը բաւական մտատանջութենէ ետք
յանկարծ ուժասպառ աչքերս երկինք և յոյս Տէրոջ վրայ
ձգելով ըսի. «Ով Տէր եթէ հանգստանամ, պիտի ապաշխա-
րեմ»: Հրաճք էր արդեօք, չեմ գիտեր: Միայն գիտեմ որ անկէ
ետք, օրէ օր աւելի վիճակս բարեփոխուեցաւ և օր մը հի-
ւանդապահուհին գալով ըսաւ. «Եթէ կ'ուզես, այսօր կրնաս
մահճակալէն իջնել ու քիչ մը պտըտիլ»: Ի՞նչ մեծ ուրա-
խութիւն էր ինձ համար: Փորձեցի, բայց այդքան ուժաս-
պառ էի որ չկրցայ ոտքի վրայ կենալ, և մահճակալին
կռթնեցայ: 22րդ օրն էր երբ հիւանդապահուհին ըսաւ թէ
այսօր տուն պիտի երթաս...: Փառք Տէրոջ այդ բուրրին
համար, խորին շնորհակալութիւններս անոնց՝ որոնք այդ
օրերուն մէջ ինծի տես եկան, կամ աղօթեցին իմ ապա-
քինմանս համար:

Բայց ցաւալի է ըսել թէ, խոստումնադրուծ եղայ և
դարձեալ չապաշխարեցի:

Օրէ օր զանազան միջոցներով Տէրը կ'ուզէր յաճախ
զիս այցելել որ իրեն դառնամ, բայց ես փախուստ կու տայի
Յովնանի պէս: Խրատի վերջին գաւազանը, հօրս մահը,
խիստ ծանր եղաւ (1934 Օգոստ. 15, տես Մարանաթա 1934
Դեկտ. Յարութիւն Պետրոսեան):

Խիստ ընկճուած, մինչ դառնօրէն արցունքի կաթիլ-
ներ վար կը հոսէին այտերէս, աշխարհ իր բոլոր հաճոյքնե-
րով անհետացած էր ինձ համար: Ընկերային շրջանակներ
և կուսակցական հաշիւներ դադրած էին միտքս զբաղեցը-
նելէ: Յաղթուած, մինչ ես ծուներ կու գայի հօրս անշնչա-
ցած մարմնին առջեւ, շրթներս դողդոջուն, կոտրած սրտիս
թարգմանը կը հանդիսանային Տէրոջ առջեւ. «Ով Տէր նե-
րէ ինձ մեղաւորիս» ուր յայնժամ յաղթական մուտք կը

գործէր, խաղաղութեան իշխանը, Փրկիչն իմ փառաւոր:

Վշտի և ուրախութեան արցունքի կաթիլներ ա՛լ աւելի յորդառատ դուրս կը ժայթքէին աչքերէս, և հօրս մահուան կսկիծով բռնկած հուր սիրտս, լեցուելով փրկութեան խաղաղութիւնով ու Սբ. Հոգւոյն մխրթարութիւնով՝ անպատմելի տեսարան մը կը պարզէր ներքին կեանքիս մէջ:

Ոչ ոք կը հասկնար թէ ես ի՞նչպիսի վայրկեաններ կ'ապրէի, բացի ինձմէ, Փրկչէն և հօրս անշնչացած վայրկեանին, դուրս անկէ ելլող հողիէն, որ տակաւ կը ճամբորդէր դէպի երկնային սուրբ քաղաք, որուն անշուշտ զինք երկինք առաջնորդող սուրբ հրեշտակներ լուր տուած էին թէ՛ իր մէկ հատիկ տղան՝ որուն համար ինք այնքա՛ն աղօթած և արցունքները թափած էր, իր մահուան դէպքով փրկուած էր ան, Տէրոջ խաչին առջեւ խոնարհելով և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի կողէն բղիթող սուրբ արեամբ լուացուելով իր մեղքերէն: Ալէլուիա...

Անցած են տասներկու երկար տարիներ ու տակաւին կ'ապրիմ իր շնորհքով, վճած չգատուելու Անկէ, նոյն խնկեթէ հարկ ըլլայ, արեան գինս վճարելով: Որովհետեւ այս տասներկու տարիներու փորձառութեամբ, տեսած եմ որ հոգեւոր կեանքը գերիվեր է ամէն բանէ, և այս մխրթանութիւնը, երջանկութիւնը և խաղաղութիւնը մտքիս, մարմնոյս և հոգւոյս որ կուտայ Ան, կարող չէ տալու ոչ աշխարհ, ոչ հարստութիւն և ոչ ալ ոեւէ էակ կամ ինչ որ երկրային է ու ժամանակաւոր: Եթէ ոչ միակ և միակ խաչեալ Փրկիչ Տէր Յիսուս Քրիստոս,

Եթէ կ'ուզես աւելի վստահ ըլլալ ըսածներուս, դուն ալ փորձէ՛, ինքզինքդ Յիսուսի յանձնէ և վստահ եղիր թէ պիտի չզղջաս:

Պէյրուք

ԳՐԻԳՈՐ Յ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Վ Կ Ա Յ Ո Ի Թ Ի Ի Ն Ս

«Այն ամենը զոր Հայրը ինձի կու տայ ինձի պիտի գայ եւ ան որ ինձի կու գայ բնաւ դուրս պիտի չհանեն»։ Յովն. 6. 37։
 Փառք Տէրոջս որ վերելի գրուած համարով զիս այցելեց։

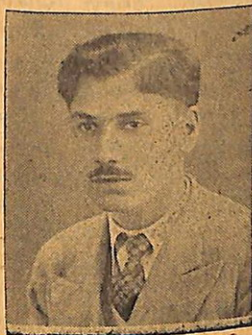
Դարձի չեկած հոգեւոր ժողովներու երթալու և ամէն օր Սուրբ Գիրք կարդալու առիթ չէի ունենար, սակայն երբ յանձնուեցայ Տէր Յիսուսի, սիրով կ'երթամ ժողովներուն և ամէն օր Սուրբ Գիրքս կարդալն ալ չեմ մոռնար և անկէ օրհնութիւններ կ'առնեմ։

Ձեր աղօթքին կարօտ Տէրոջ անարժան զաւակը՝
 Դ. ԲԵՐԵՆԻՆԱՆ

Դահիրէ

Դահիրէի եղբայրուքեան կիրակնօրեայ Դպրոցին բարձրագոյն դասարանի աւակետքս եւ Պատանեաց Միութեան անդամ։

Փ Ր Կ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ս

Եղբայր
 Նսայի Դարակիօգեան

Ծնած եմ Կարմուճ (Ուրֆա) 1922ին հոգեւոր ընտանիքի մը զաւակն ըլլալով պզտիկուց կիրակնօրեայ դպրոց և եկեղեցի կը յաճախէի, որով հոգեւոր կեանքը ապրիլ ինձի համար բնական եղած էր և արդէն ես ինքզինքս ալ միշտ հոգեւորներուն կարգը կը դաժիշտ հոգեւորներուն որոշ ապաշտէի, այսուամենայնիւ որոշ ապաշտէի, 1934ին՝ 12 խարութիւն մը չունէի, 1934ին՝ 12 տարեկան եղած ատենս, ապաշխարեցի բուն տենչանքով, ահ ու դողով, աղի արցունքով, Վեր. Ա. Զ. Եղոյեանի ժողովներէն մէկուն մէջ, սակայն Սատանային յարձակումներուն պատճառաւ, մինչեւ 1938 գաղջ վիճակ մը

ունէի բայց Աստուած որոշ այցելութեամբ, օթոյի արկածով մը զիս զգաստացուց ու այն օրէն սկսեալ ես լման Տէրովջ յանձնուեցայ ու անոր շնորհքովը կ'ապրիմ մինչեւ այսօր՝ փառք իր Սուրբ Անուան։

Տերոջը անաւթան զաւակը՝

Հաշկոյ

ԵՍԱՅԻ Մ. ԳԱՐԱԿԵՕԶԵԱՆ

ԾԱՆՈԹ.— Սոյն վկայութիւնք աւելի բնդարձակ կերպով տրուած է Մարտնաբայի 1941, Նոյեմբեր ամսուան քիւին մէջ «Վկայութիւնս» խորագրով։

ՎԿԱՅՈՒԹԵՐՆՍ

Եղբայր
Մինաս Ճիկերեան

Ապաշխարած եմ 1938/ին. ապաշխարելէս մէկ ու կէս ամիս առաջ խորհեցայ թէ առանց ապաշխարելու կըրնամ ապաշխարողի մը կեանքը ապրիլ, բայց չկրցայ։ Որովհետեւ ամէն ժողովի կամ քարոզի մէջ, նետի նման սա խօսքերը սիրտս կը խոցէին. «Ձեր մէջ այնպիսիներ կան որ ապաշխարողի պէս կ'ապրին բայց երբ «Տէրը գայ այնպիսիներ հոս պիտի մնան»։ Այս խօսքերուն առջեւ Տէրը սիրտս կոտրեց, Սեպտ. 3ին, Ուրբաթ իրիկուն, երկտասարդաց ժողովին մէջ իրեն դարձայ և մինչեւ այսօր իր շնորհքովը կ'ապրիմ, փառք Անոր անուանը. Աւելուիա։

Պէյրուք

ՄԻՆԱՍ ՃԻԿԵՐԵԱՆ

ՏԵՐՈՋԸ ՇՆՈՐՀԸ ԻՄ ՎՐԱՍ

**Եղբայր
Յովհ. Պարսազնեան**

Ծնած եմ Մարաշ, 1920/ին, և ապաշխարած 1940 Յունիս 10/ին, Պէյրուսի Եղբայրութեան մէջ:

Չապաշխարելէս առաջ մեղսաւից կեանք մը կը վարէի: Կը փնտռէի ուղիղ և ճշմարիտ ճամբայ մը, որ մարդու խաղաղութիւն կու տայ, սակայն չէի կրնար գտնել: Խաղաղութիւն ունենալու համար սինեմա, ֆութպօլի դաշտ, լողանքի վայրեր և այլ տեղեր կ'երթայի, սակայն ի զուր:

Օր մը մեր ազգականներէն մէկը զիս այցելեց ու համոզեց զիս որպէս զի իրեն հետ ժողով երթամ: Որոշեցի

հոգեւոր ժողովի երթալ ոչ թէ հոգեւոր նիւթերը սիրելուս համար, այլ զինք յարգելու համար: «Յովհաննէս Գոհ Ազգական մօտենալով ինձի հարցուց. «Յովհաննէս Գոհ մնացի՞ր»: «Այո» պատասխանեցի: Ուրիշ օր մը երբ Հոգեւոր Երիտասարդաց ժողովին մէջ ներկայ էի, Տէրը հոն զիս այցելեց: Գիտցայ մեղաւոր ըլլալս, ուղեցի Տէրոջ ձայնին հնազանդիլ, սակայն վարանեցայ:

Վերջապէս օր մը համոզուելով, ծունկի եկայ և ըսի. «Տէ՛ր, գիտես որ ես մեղաւոր մըն եմ, ներէ իմ մեղքերս և Քու սուրբ արիւնովդ զիս լուա՛:»

Ահա՛, անպատմելի ուրախութեամբ մը լեցուեցաւ սիրտս, որ տարիներէ ի վեր կը փնտռէի զայն:

Ո՛վ անմահ հոգի, եթէ չունիս մէջդ ճշմարիտ ու տեւական խաղաղութիւն, զիմէ Յիսուսի: Ան է խաղաղութեան իշխանը ու միայն Ան կարող է տալ յաւիտենական խաղաղութիւն:

Փառք Տէրոջ, որ վեց տարիէ ի վեր ունիմ այս խաղաղութիւնը ու կ'ապրիմ հոգեւոր կեանքը: Բիւր փառք Իր սուրբ անուան:

Օր մը, երազիս մէջ երբ Սուրբ Գիրք կը կարդայի, յանկարծ տեսայ առարկայի նման երեւոյթ մը որ դէպի վար կ'իջնէր: Սոսկում մը պատեց զիս: Երբ ան աւելի մօտեցաւ ինծի, տեսայ թէ ան առարկայ մը չէր, այլ հսկայ մարդ մը: Ան սկսաւ ինծի հետ խօսիլ ու փափաքեցաւ ինծի հետ բարեկամութիւն մշակել: Զուգեցի իրեն հետ բարեկամանալ ու հրեցի զայն որպէսզի հեռանայ քովէս: Մարդկային ուժը բաւարար չէր զայն յաղթելու, որով Յիսուսի դիմեցի: Տեսայ թէ ան կը դողար ու կը սոսկար ինձմէ: «Յիսուս» բառը եօթը անգամ կրկնելէն վերջ ան աներեւոյթ եղաւ:

Բայց յետոյ դարձեալ ինծի մօտենալով ըսաւ. «Եթէ դուն Յիսուսի անունը չյիշես, ինչ որ ուզես քեզի կուտամ»: Միթէ ինծի համար կարելի՞ էր չյիշել Քրիստոսի անունը, որ այնքա՞ն սիրելի էր ինծի: Ան ինծի յաւիտենական կեանք չնորհած էր: Մարդը տարբեր խօսքերով ուզեց զիս բաժնել իմ սիրելի Փրկչէս, բայց Տէրը ինծի զօրավիգ եղաւ և ես չանսացի անոր խաբուսիկ խոստումներուն ու թելադրուած թիւններուն:

Այս երազը հաւատքս աւելի զօրացուց ու հոգեւոր կեանքի մէջ աւելի հաստատուելու միջոց մը եղաւ:

Սիրելի հոգի, երբեք տեղի մի տար Սատանայի ու անոր խոստումներուն, այլ ապաւինէ Տէր Յիսուս Քրիստոսի, ու պիտի վայելես յաղթական ու երջանիկ կեանքի մը բոլոր բարիքները:

Հալեայ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊԱՐՏԱԳՃԵԱՆ

ՀԿԱՅՈՒԹԻՒՆՍ ԵՒ ԲԱՂՁԱՆՔՍ

Եզրայր
Փիրայր Այնթապլեան

Ծնած եմ Գրըզ-Պան, 30 Օգոստոս
1928ին, հոգեւոր և աստուածապաշտ
ընտանիքի մը մէջ։ Ներկայիս այս
կէտը աւելի լաւ հասկնալով, ինծի
մեծ ուրախութիւն կը պատճառէ, հո-
գեւոր ընտանիքին մէջ ծնած ըլլալս
որովհերեւ հայրս մանկութենէս սկըս-
եալ միշտ ինծի կը սորվեցնէր ճշմարե-
տութիւնն ու հոգեւոր կեանքը, և զիս
կը զգուշացնէր կեանքիս ու հոգիիս
ընկերներէ, չըջնակներէ, մի-
ջավայրերէ ու ասոնց նման ուրիշ ոե-
ւէ գէշ ու չար բաներէ։ Հօրս միակ
փափաքն էր որ օր առաջ սիրտս Յի-
սուսեան տէրին անդամ ըլլամ։

Կալուկ զպրոցական կեանքիս, յաճախած եմ Պէյրուսի
Հոգեւոր Եղբայրութեան, կենաց և կիրականօրեայ զպրոցնե-
րը: Երկուքն ալ աւարտելով սորված եմ հոգեւոր կենսա-
կան ճշմարտութիւններ:

Այսպէս միշտ հոգեւոր ընտանիքի և շրջանակներու կան ճշմարտութիւնները:

Այսպէս միշտ հոգեւոր ընտանիքի և շրջանակներու մէջ մեծցած ըլլալով, մանկական ապաշխարութիւն մը ունեցած եմ, սակայն հազիւ մի քանի ամիս տեւելով հետըզհետէ պաղած ու գաղջ կեանք մը ապրած եմ: 1945, Փետրուար ամսուան մէջ Տէրը զիս դարձեալ այցելեց, ապաշխարելով սիրտս Յիսուսի տուն: Անմիջապէս համար-ձեռնութիւն չունեցայ վկայելու, յետոյ Աստուած սա համարները տուաւ, Դուկ. 12. 8—9, այս համարներուն եկեղեցիները կարգաւորվ քաջալերուեցայ ու եղբայրութեան հիւնդեցիին մէջ վկայեցի Մարտ 5ին, Այդ գիշեր օրհնեալ գիշեր մը եղաւ ինծի համար, Տէրը զիս զօրացուց ու ես աւելի հաստատուեցայ հոգեւոր կեանքին մէջ, նախապէս որ շատ համ էի առներ այս կեանքէն ու եկեղեցիէն, ներկա-

յիս շատ անուշ կու գայ ինձի, և որքան խորանամ այնքան սիրելի, համեղ ու պատուական կ'ըլլայ ինձի հոգեւոր կեանքը:

Հօրս փափաքը իրականացաւ: Հոգեւոր Եղբայրութեան եկեղեցիին մէջ մկրտուելով եկեղեցիին անդամ եղայ 28 Հոկտեմբեր, 1945ին: Բնաւ չեմ զղջացած ու կեանքէս աւելի կը սիրեմ հոգեւոր կեանքը, բոլոր նպատակս ու բաղձանքս է ինձի համար չարչարուող Փրկիչս շատ ու շատ աւելի սիրել, և կատարեալ նուիրումով ու Սուրբ Հոգիով լեցուեցնել իր այգիին մէջ պտղատու կեանք մը ունենալ, որպէսզի շատ սիրած Փրկչիս, Յիսուս Քրիստոսի երկրորդ գալստեան պատրաստ գտնուիմ այնպէս, ինչպէս Ան կ'ուզէ:

Տեղը անաւթան գաւազն՝ ԺԻՐԱՅԻ ԱՅՆԹԱՊԼԵԱՆ

ՎԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՍ

Ծնած եմ 1925, Դեկտ. 20ին: Մանկութենէս ի վեր յաճախած եմ Հոգ. Եղբայրութեան Կիրակնօրեայ Դպրոցը, սորված եմ շատ մը Հոգեւոր ճշմարտութիւններ: Որքան որ Աստուծոյ Խօսքը կը լսէի, ապաշխարութիւնը և հոգեւոր կեանքը սովորական կը դառնար ինձի:

Գիշեր մը Աբրահամ Եղբայր Ճիզմէճեան մեր տունը եկած էր, խօսակցութեան պահուն սա հարցումը բրաւ ինձի թէ, հոգեւոր կեանքդ ինչպէս է. «Փառք Աստուծոյ, լաւ է ըսի»։ սակայն զիտէի որ թերութիւններ ունէի: Հոգեւոր կեանքի նուիրումս և նոր քայլ մը առնելս եղաւ 1945ին, նոյն օրը սկսայ Սբ. Գիւրգ կարդալ ու սերտողութիւններ ընել և օր ըստ օրէ նորանոր օրհնութիւններ առնելով կեանքս կը յառաջանայ: Ապաշխարելու համար երբեք չեմ զղջացած, այլ՝ միշտ ուրախ և երջանիկ եղած եմ այս կեանքիս մէջ: Իմ բոլոր փափաքս եղած է Աստուծոյ խօսքին հնազանդելով ապրիլ ու Անոր ճամբուն մէջ ուղղութեամբ քալել:

Պէյրուք

ՊԱՐԳԵՒՆ՝ ԱՅՆԹԱՊԼԵԱՆ

Վ Կ Ս Յ Ո Ի Թ Ի Ե Ն Ս

Կար մի ժամանակ ես ալ անառակ
Որդի մէն էի, Գիրքին հակառակ,
Մեղքի տիղմին մէջ, թաւալազոր,
Կ'երթայի անգէտ, վիճակիս մոլոր:

Երուսաղէմի հայոց վանքին մէջ,
Ուր ես մնացի ջարդէն շատ քիչ վերջ,
Իմ կուսակրօն հօրեղօրօրս քով,
Որ չունէր այնքան իմ վրաս գորով:

Հինգ տարիներու երկար տաժանքէն,
Զիս շրջապատող վարակիչ մեղքէն,
Համակ ես թըմբած, դարձայ անզգայ,
Նոյն իսկ ըսել թէ՛ «Իրաւ Աստուած կա՞յ»:

Եւ օր մը երկու ընկեր միաբան,
Խօսքը մէկ ըրած, գացինք կայարան,
Վաղօններու տակ տեղատրուեցանք,
Միեւնոյն օրը Եգիպտոս հասանք:

Եգիպտոս հինուց ի վեր անուանի,
Նման մի պատկեր հին Բաբելոնի,
Իր քաղում ազգի ժողովուրդներով,
Խրախճանքի մէջ կ'ապրի անխուփ:

Երկիրն այս խիստ զեխ, հին փարատնեան,
Շուտով զիս դարձուց մեղքի ախոյեան.
Ուրկէ ջանացի ազատիլ թէեւ,
Բոլոր ջանքերս ալ ելան ի դերեւ:

Հասայ եզերքը յուսահատութեան,
 Ուզեցի դիմել մարդասպանութեան.
 Որ վերջ պիտի տար ներքին ցաւերուս,
 Նաեւ յագեցում իմ խոր կիրքերուս:

Ծիշո՛ւ այս պահերուն երկու երիտասարդ,
 Ինծի յանձնեցին թերթի մի տրցակ,
 Որու մէջ կ'ըսուէր թէ կայ մի Աստուած,
 Ոտքէն ու ձեռքէն, կողէն խոցոտուած:

Բաւ է միայն դու հաւատաս անոր,
 Կը մաքրէ Ան քեզ, մեղքերէդ բոլոր.
 Այ կ'ըլլաս ազատ, մեղքի կապանքէն,
 Բեզ գերեվարող անսանձ կիրքերէն:

Հազար իննը հարիւր երեսուն երկու,
 Նոյեմբեր մէկին, մի սուրբ երեկոյ,
 Այցելութեամբ, զոյգ եղբայրներու,
 Ես ալ դատուեցայ շարքին սուրբերու:

Թէ հիմակ որքան փառք կու տամ իրաւ,
 Որ խաշը ինծի փրկութիւն բերաւ.
 Փրկչիս քաւարար արեան մ'իջոցաւ,
 Դատապարտութեան կընիքը վերցաւ:

Մանուկ, երիտասարդ, նոյն իսկ ծերունի,
 Բաց ըագուններով, Ան քեզ կ'ընդունի.
 Դիմեցէք անոր քանի դեռ ուշ չէ,
 Թերեւրս վաղը մահը քեզ կանչէ:

Փրկչի՛ն արիւնով փրկուած
 ՎԱՀԱՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Բ.— ՆԵՋԵՑԵԱԼՆԵՐ

[illegible]

«Թեպէս մեռաւ, բայց տապալիս կը խօսի»: Եբր. 11. 4:

Նորայր
Գրիգոր Արփիեան

Յիրաւի մարդուս կեանքը
տեսիլքի կամ երազի մը պէս կը
թռչի, ստուերի կամ ուրուականի
նման կ'անյախտանայ ինչպէս Սաղ-
մոսեորդուն նմանցուցած է զայն շո-
գիլի մը: Մեր մարմնաւոր աչքերով
անտեսանելին տեսնել կարելի է,
բայց հաւատքի աչքերով Աստու-
ծոյ մեզի տուած յոյսին մարմ-
նացումը կը տեսնենք ու պիտի
վայելինք երկինքի մէջ յաւիտ-
եանս յաւիտենից:

Ինչպէս Ստեփաննոսի բաց-
ւեցաւ երկինքը, ինծի համար ալ
միշտ բաց է, որովհետեւ իմ սիրելի
ղաւակս հոն է իմ խորհրդածու-
նէի հետ»։ Իմ սիրելի

թեան զլիաւոր նիւթն է «Բացուած երկինքը»: Իմ սիրելի
ձնողքս, եղբայրներս ու քոյրերս, բոլոր ազգատոհմս հոն են:
Եւ երբ Արփիկեանը ծնաւ 1924ին, Պուլ-

Սիրելի զաւակս, Գրիգոր Արփիեանը ծնաւ 1924-ին
Արթուրի գաւազնէ, Գրիգոր Արփիեանի մէջ, նա ուսումը
կարեւոր է հէտը նշելու 1942-ին, Պէյրութի մէջ, նա ուսումը
առաւ Եղբայրութեան կիրականօրեայ և կենաց դպրոցներուն
մէջ և իբր շրջանաւարտ, կեանքի ասպարէզը նետուած էր
«Պատանեաց»-ի մէջ կը գործէր «Պատանեաց»-ի մէջ աւուր թիւը
մանաւանդ ընկերներուն: «Պատանեաց»-ի մէջ աւուր թիւը
10-ն էր, այսինքն 119 Սաղմոսին համարներուն կարգով ի-
րեն տրուած էր 10րդ համարը. «Իմ բոլոր սրտովս խնդրեցի
Դեռ, մի' թողուր որ Բոլոր պատուիրանքներէդ մոլորիմ»: 8.
27 Մարտ, 1942 թուականին գրած համարը հետեւեալն է.
«Հունձքի տոններ անցաւ, մամուր վերջացաւ, բայց մենք
չփրկուեցանք»: Երեմ. 8. 20. Ամէն տեղ և ամէն պարագայի
տակ կը սիրէր ծառայելը և կեանքովը ցոյց կու տար: Ծառ

հնազանդ էր թէ՛ տան մէջ և թէ՛ խառնութիւն մէջ: Վարպետը վկայեց որ այսպիսի աշակերտի մը նոր հանդիպած է: Երեք օր անկողինի ծառայեց տունը. ազգականներ և բարեկամներ հիւանդութեան լուրը չէսած մահուան լուրը: Լսեցին: Եկեղեցին շատ աղօթեց և Տէրը Իր կամքին համեմատ պատասխանեց զայն երկինք տանելով: Օրհնեալ է ըլլայ Իր սուրբ և պատուական անունը: Մեռնելու ատեն հօրաքոյրը կը հարցնէ. «Գրեգոր ո՞ւր կ'երթաս», ան կը պատասխանէ ըսելով. «Երկինք կ'երթամ»: Կամաց մը ականջիս ըսաւ. «Հայրիկ աղօթէ», զինք քաջալերելով ըսի. «Յիսուս քովդ է, մի՛ վախնար»: Աղօթքս լրացնելէ վերջ ինք ալ աղօթեց սա աղօթքը. «Ով Աստուած փառք կու տամ որ մինչեւ այս ժամը զիս պահեցիր, օրհնեալ ըլլայ սուրբ և պատուական անունդ, ամէն»:

Մահուան շուքի ձորէն կ'անցնէր պատերազմելով. միշտ Սատանայի դէմ կը դնէր... ձեռքովը վիզը ցուցնելով. «Հայրիկ այս տեղէն զարնուեցայ» կ'ըսէր: «Մի վախնար, Յիսուս քովդ է» ըսելով քաջալերեցի: Դիւրին չէր մէկ հատիկ սիրելի զաւկի մը բաժանումը: Փառք Տէրոջ որ քերը հոս՝ բանալով երկինքի մէջ, սիրելի և պաշտելի Փրկիչը վայելելու համար յաւիտեանս: Անոր յիշատակները շատ են: Մեր սենեակին մէջ գրած է հետեւեալները. «Աստուած Սէր է», «Յիսուս փրկիչ է», «Ապաշխարեցէք» եւայլն: Ս. Ծնունդի և Զատիկի առթիւ գերեզմանատուն երհամարներէն խաչին վրայ կախելով, «Միայն Յիսուս», «Թէպէտ մեռաւ բայց տակաւին կը խօսի» համարները: Հոն եկողը կանգ կ'առնէր պահ մը, դիտելու այս յուզիչ և հետաքրքրական տեսարանը և ազդուելով կ'երթայ:

Իմ ամենամեծ փափաքս էր որ կենդանութեան ժամանակ լսէի անոր վկայութիւնը եկեղեցիին մէջ, բայց փառք կու տամ Աստուծոյ որ այսպէս հաճեցաւ: Գերեզմանատան մէջ մահուամբը վկայեց լուութեան մէջ. «Թէ-

պէտ մեռաւ, բայց տակաւին կը խօսի»:

Պատանի, երիտասարդ, ո՛վ սիրելի հոգի, քու Աստ-
ւածդ դիմաւորելու պատրաստուէ, որովհետեւ մահը ամե-
նուն համար միշտ անակնկալ մըն է: Ամէն վայրկեանի
մէջ պէտք է զգաստ ըլլանք քանզի Յիսուս կ'ըսէ. «Ար-
թուն կեցիր, պատրաստ եղիր, չես գիտեր որ գողը ո՞ր
ժամուն մէջ կու գայ»:

Անցեալ օր տեսիլքով մը մեզի յայտնուեցաւ, և կ'ը-
սէր. «Ինծի համար բնաւ հոգ մի ընէք, իմ տեղս երկին-
քի մէջ չատ լաւ է»:

Կ'աղօթեմ որ Տէրը իր խօսքովը մխիթարէ մեզ:
Փառք Անոր Սբ. անուան:

Գրիգորից հայր

ՍԵՂՐԱԿ Փ. ԱՐՓԻՆԱՆ

Պէյրուս

ԵՂՐ. ԶՕԼՐԱՊ ՅԱՐՈՒԹԻՆԵԱՆ

Զօհապ Յարութիւնեան ժպտա-
դէմու աշխոյժ երիտասարդ մ'էր: Մըշ-
տատեւ ուրախութիւն մը կը տեսնը-
ւէր անոր կարմիր այտերուն վրայ:

Զօհրապ եղբայր իմ մանկու-
թեան խաղընկերս ու մօտիկ բարե-
կամս էր: Զեմ գիտեր արդեօք ինձ
համար բաղդաւորութիւն մ'է. թէ դժ-
բախտութիւն զինք մօտէն ճանչնալս,
որ ինձ վիճակուեցաւ նշնեցելին
Զօհրապին մասին մի քանի արցուն-
քախառն տողեր զրել սեւ գրչովս:

Զօհրապ հոգեւոր ընտանիքի մը
զաւակն էր, մեծցած հոգեւոր շրջանա-
կի ու հոգեւոր եղբայրութեան կիրակ-
նօրեայ դպրոցին մէջ: Ան մեծցաւ

Եղր. Զ. Յարութիւնեան

մինչեւ իր պատանեկան շրջանը մաքուր շրջանակի մը մէջ. ան կ'ընկերակցէր հոգ. երիտասարդական միութեան լուռ ու մուռնի: Սակայն շատ շուտ հասան Սատանային փորձութեան ալիքները ու ան պահ մը հեռացաւ դէպի աշխարհ:

Բայց Աստուծոյ Հոգին ու հօր ու մօր տարիներու աղօթքը թոյլ չէին տար, որ բոլորովին մոռնայ մեզ, մեր Հոգ. Եղբ. Երիտ. միութիւնը, որով երբեք կ'այցելէր մեզ: Նիւթապէս շատ ընկճուեցաւ, գիշեր ու ցորեկ աշխատելով փափաքն էր հանդէսեցնել իր տառապեալ ծնողքը և բարեկեցիկ կեանք մը ունենալ:

Այս ալ շատ չտեսեց, թշուառութիւնը իրենց հարկէն ներս մտնելով զինք հիւանդութեան մատնեց: Այս հիւանդութեան շրջանին իր մէկ նամակէն կը կարդանք, ուղղուած Հոգ. Եղբ. Երիտասարդաց. «Հոգեւորապէս շատ մը տկարութիւններ ունիմ, բայց Աստուած օգնական կ'ըլլայ այդ տկարութիւններուն և ոյժ կու տայ ինձի հոգեւորապէս. կը խնդրեմ ձեզմէ որ աղօթէք ինձ համար»:

«Յոյս Տէրովը վրայ կը ձգեմ, Անկէ զատ մէկուն վրայ յոյս չունիմ և յուսով ու հաւատքով եմ որ Աստուած զիս աւելի լաւ պիտի ընէ ու միացնէ ձեր խումբին որ առաջ էինք»:

Երբ պատեհութիւն ունեցանք այցելելու իր մի քանի մանկութեան ընկերներով ու եղբայրներով, ան նայեցաւ մեզի մէկիկ մէկիկ ու լացաւ:

Չեմ գիտեր ինչո՞ւ այդ արցունքի կաթիլները կ'իջնէին իր տրտում ու դալկացած դէմքն ի վար:

Ան իր հիւանդութեան ատեն այցելուած էր Աստուծո՞մէ ու հոգեւորապէս զօրացած:

Մեղի համար մեծ ուրախութիւն է լսել թէ ան հիւանդանոցին մէջ վկայած է իր Փրկիչը քովիններուն և լաւ ազդեցութիւն ձգած է շուրջիններուն վրայ: Ան չէ քաշուած վկայելու իր Փրկիչը, իր կեանքի վերջին օրերուն,

պատուելի Քատունիի զինք մկրտած պահուն ըսած է. «Վըս-
տահ եմ որ Աստուած իմ հայրս է ու հաւատքով եմ որ երբ
մեռնիմ Աստուծոյ, երկնաւոր Հօրս պիտի միանամ»:

Օրհնեալ ըլլայ Զօհրայ եղբօր յիշատակը:

ՍԱՄՈՒԷԼ ԻԼԱՆՃԵԱՆ

Պէյրուք

ԵՂԵԱՅԻ ԱՐԱՄ ԶԱՐԽԵԹԵԱՆ Ի ՏԵՐ ՆՆՁԱԾ

«Երանելի եմ այն մեռելները՝ որոնք Տերոցմով կը ննջեն»:
Յայն. 14. 13

Եղբայր Արամ
Զարխըթեան

Արծուերոյն Զէյթունի արծուիկ-
ներէն էր Արամ եղբայր, որ ծնած էր
1915, Մարտ 15ին, բայց աւա՛ղ, հա-
զիւ թէ փետուրներ արձակած, ժանտ
հիւանդութեան սաստիկ ցաւը ոսկոր-
ներու և յօդուածներու, եկաւ թեւ-
թափ զգեստնել զինք և գամել անկող-
նին տարիներ շարունակ, անկարող
դարձնելով զինք որեւէ գործ ընելու:
Շատ փոքր հասակին հօրմէն որ-
բացած ըլլալով, դժուարին և անձուկ
պարագաներէ անցնելով հասած էր ե-
րիտասարդութեան տարիքին: Հետե-
ւած էր դերձակութեան արհեստին և
«Action Chrétienne En Orient»-ի բա-
րոյական ու նիւթական օժանդակու-

թեամբը կարի ու ձեւի դաս առած և տարի մըն ալ Շէմ-
լանի Սբ. Գրոց դպրոցը զացած էր փափաք ունենալով Տէ-
րոջ համար գործելու: Այդ առթիւ ըրած է կարգ մը սեր-
տողութիւններ, ձեռագիր 5—6 տետրակ լեցնելով, որոնք
կը պահանջեն համբերատար աշխատանք և յարատեւութիւն:
Անիկա ունէր ընկերներու և մտերիմներու շրջանակ մը ո-
րոնցմէ մին եղած է Եղուարդ եղբայր Բազումպեան (Տես
Մարանթա, 1946, Յունիս ամսուան թիւը, էջ 92):

Հիւանդութեան շրջանին, Հալէպի երիտասարդները,
Երբեմն իրենց մէջ հանգանակութիւններ ընելով, և վերջերս
երկուք ու կէս տարիի չափ շրջան մը կանոնաւոր վճարում-
ներով ջանացին օժանդակել Արամ եղբոր և իրենց կարո-
ղութեան համեստ սահմանին մէջ ամփոքել անոր ցաւերը ու
քաջալերել զինք թէ իր ետեւ ունի իրեն կարեկցողներու
և աղօթողներու խմբակ մը: Հոս, տեղին է յիշել թէ, իր
կարելիութեան սահմանին մէջ իրեն օգնած են նաև տեղւոյս
Հայրենակցական Միութեան աղքատախնամը և Պաղտատէն՝
իր հօրեղբորորդին Կոստան եղբայր Զարիսըթեան, տարուէ
տարի ղրկելով համեստ գումար մը:

Արամ եղբայր իր այս 5—6 տարուան հիւանդութեան
ընթացքին եղած էր համբերատար և գոհունակ, յաճախ
ծանօթներէ և հարցնողներէ իսկ ծածկելով իր իսկական
չքաւոր վիճակը:

Երբեմն անոր ցաւը խիստ զօրաւոր կ'ըլլար և մահա-
մերձի նոպաներ կ'ունենար, այսպիսով վերջապէս իր մար-
մինը հիւծելով և դիմադրողական ոյժը վերջացած, 1946,
րուն մէջ այնքան հառաչած էր՝ քակուելով, այն անձեռա-
գործ տունը, որ Աստուծոյ շինուած է երկինքի մէջ հազաւ,
ուր ո՛չ ցաւ կայ և ոչ ալ վիշտ: Բ. Կորնթ. 6. 1—10:

Հոս, տեղին է յիշել շատ յարմարութեամբ ըսուած հե-
տեւեալ երգին խօսքերը որ ջանանք ըստ այնմ ապրիլ. —

«Ժրպիտ մը հէզն կը փրկէ,
Անտարքեր մ'անցնիր անկէ.
Ո՛հ, բարիք ընել պարտք է,
Մինչ օրերն շուտ կ'անհետին»:

«... Զի աշխարհն է վայր տխուր,
Հոս արցունք, հոն թուք ու մուր.
Դու ինկած ընկերդ վերցո՛ւր,
Մինչ օրերն շուտ կ'անհետին»:

«... Գործըւած քարիք սակայն,
Դադունի կամ յայտնի այն.
Մարդուն հետ կ'ապրի երկայն,
Մինչ օրերն շուտ կ'անհետին»:

Ղ. Մ.

Հալիպ

ԱՐԱՄ ԵՂԲԱՅՐ ԶԱՐԽԸԹԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Ի՞նչ է կեանքը. — լոկ շոգի,
Զոր երեւնայ ու մարի,
Արամ եղբայր Զարիւթեան,
Գնաց երկիրն հանգստեան:

Տարիներ վեց, ցատով լի,
Ան ծառայեց անկողնի.
Հիւանդութեան տակ լուծին,
Նա վերջ տուաւ իր կեանքին:

Գարուն կեանքին մէջ ընդմիշտ,
Նա շատ կրեց ցաւ ու վիշտ.
Բայց իր հոգին սրտովին,
Յանձնած էր Հօրն կամովին:

Կը ծառայէր, կը գործէր,
Երբ մարմինը շարժուն էր.
Երբ ալ քալել չէր կրնար,
Իր տանը մէջ կը խօսէր:

Իր քարեկամս էր Յիսուս,
Որուն յանձնած էր իր յոյս.
Իր մահն ազդեց ամենուս,
Ետին մայրը հէք թողուց:

Հաց, ցաւ, տանջանք ու արին,
Ամէնքըն են ապարդին.
Չգեց աշխարհն ամայի,
Հասաւ վայրըն այն քարի:

Կեցուածքովն իր լուրջ վշտի,
Մեր սրտերուն մէջ կ'ապրի.
Կ'ապրի նաեւ ան յաւէտ,
Երկնի գիրկը սիրաւէտ:

ԵՂԲԱՅՐ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏԵՐ ԵՂԻԱԵԱՆԻ*

ԱՆԱԿՆԿԱԼ ՄԱԼԸ

«Քանգի ի՞նչ է ձեր կեանքը. յիշաւի շոգի մըն է, որ քիչ մը ասեց կ'երեւոյալ ու ետք կ'ոչնչանայ»: Յակ. 4. 15:

1946, Դեկտ. 10, Երեքշաբթի գիշեր, ժամը 10ի ա-
տեններն է. տնեցիներ քնացած են, իսկ ես «Մանանայ»ի
Բ. տարուան կարգ մը ձեռագիրներուն վրայ աշխատանք
կը տանիմ: Յանկարծ հրէշներու փողը կը հնչէ, բա՛ճը
ու երկար և տակաւ կը նուաղի ցուրտ այերին մէջ, ցնցում
և սարսուռ յառաջ բերելով ունկնդիրներու սրտին մէջ,
որոնք գիտակ են թէ, այդ պարզ հրդեհի մը ազդանշանը
է, այլ՝ արկածի մը և կը տարուին խորհելու թէ ո՞վ գի-
տէ, որո՞ւն ի՛նչ պատահեցաւ... Ահա պահ մը նման տը-
խուր խորհուրդներէ տարուած՝ խանգարուած մտային դը-
րութիւնս, աստիճանաբար իր բնականոն վիճակը կը գտնէ
ու ես կը շարունակեմ գրել:

Առտու կանուխ ժամը 5,30ի ատեններն է և փողոցին
մէջ եռուղեք նոր սկսած է տակաւին, ու ես՝ կէս քուն,
կէս, արթուն կը լսեմ հեծելանիւի մը զանգակին երկար ու
արագ հնչիւնը, կարծես այս ալ արձագանգն ըլլար ութը
ժամ առաջուան ազդանշան փողին, որ իր մէջ ծրարած էր
գիշերուան արկածին գոյժը չարաղէտ ու անակնկալ, եւ
անհա, զանգակին ձայնին հետ կը լսեմ անուանս կանչուիլը:
Անմիջապէս դէպի պատուհան եղբայրն է, որ խուճապահար
որ մեր սիրելի Յովհաննէս եղբայրն է. «Ղազարոս եղբա՛յր,
ու յուսահատ թօնով մը կը յարէ. «Պահ մը կը շուարիմ,
չո՛ւտ ըրէ, Յարութիւնին ճար մը...» Հարցնեմ. «Եղբա՛յր,
չեմ հասկնար եղելութիւնը ու կը հարցնեմ. «Եղբա՛յր,
ո՞ր Յարութիւնը և ի՞նչ է եղած»: Պատասխանը կ'ըլլայ.
«Մեր Յարութիւնը... Տէր Եղիաեան... ինկած է և ուղեղը
փլասուած...»: Անմիջապէս կը հագուիմ ու կը փութամ Յա-

(*) Նկարին համար տես էջ 52:

րութիւննց տունը: Դրսի դրան առջեւ կը հանդիպիմ Յարութիւնին հօրեղբօր, Կարապետ էմմիին, որ թաց աչքերով դրան առջեւ ման կու գայ և անհամբեր բժիշկին ժամանելուն կը սպասէ: Կը հարցնեմ. «Ի՞նչպէս է Յարութիւնը», պատասխանը կ'ըլլայ թէ յոյսը Աստուծոյ է մնացեր: Ներսէս կը մտնեմ, սենեակը լեցուած է ծանօթներով, երկտասարդ եղբայրներով, քոյրերով: Իսկ Յարութիւնը... մահճակալին վրայ, անկողնին մէջ են պառկեցուցած աչքերը գոց, դէմքը մոմի պէս դունատ ու դալուկ և ակնակապիճները խնամողուած արիւնով կապուեցած, ինքը բոլորովին զկայացուրկ, միայն կուրծքը կ'ուռի ու կը ցածնայ, կոկորդին պատճառելով, մահամերձի մը վերջին հռչիւնները, մերթ կարճ ու արագ, մերթ ալ դանդաղ ու երկար: Այս տեսարանին ի տես կը հառաչեմ. «Վա՛յ Յարութիւն, խեղճ տըղայ, այսպէ՞ս ըլլալու էիր...»:

Քիչ վերջ կու գայ Աբրահամ եղբայր Սէֆէրեանը, որ վիճակին մասին քանի մը հարցումներ ընելէ վերջ, կ'աղօթէ Յարութիւնին համար: Ապա Աղաւնի քոյր Գազանճեան Տօքթ. Յովնանեանի հետ կը հասնի: Բժիշկը ուշադիր քննութենէ մը վերջ, վիճակին ծանր և յուսահատական ըլլալը կը յայտնէ և կը թելադրէ հիւանդանոց փոխադրել: Բայց հազիւ թէ ինք կը հեռանայ, Յարութիւն եղբայր քանի մը անգամ եւս բերանը բանալէ ու գոցելէ վերջ, իր վանդակէն թռչող թռչունի մը նման, մարմինը հոս ձգեց ու ինք գնաց իր շատ սիրած Փրկիչը դէմ առ դէմ վայելելու:

Իրեն պատահած արկածին մասին ստոյգ լուրեր կը պակսին: Մեզի պատմուածին համաձայն, 1946, Դեկտ. 10, Երեքշաբթի իրիկուն, ուշ առտն, աւրուած բեռնատար ինքնաշարժ մը կը բերեն որ նորոգէ: Յարութիւն եղբայր ինքնաշարժը դուրսը փողոցը կը հանէ աշխատցնելու, ուրիշ ինքնաշարժի մը օգնութեամբ. և ինք օթոյին ցեխարգելին վրայ նստած՝ մեքենան քննած պահուն, մէկէն մեքենան կրակ կ'առնէ և բոցը վեր կը բարձրանայ, ու ինք ետեւ կ'իյնայ զլիսուն վրայ ու կը սկսի զետինը գալարուիլ:

Գէպքը պահակատան մօտ պատահած ըլլալով, զինք կը վեր-
ջընեն պահակատուն, ապա՝ հրէջներուն օթօն կու գայ, քա-
ղաքապետարանի հիւանդանոցը կը տանի, ուր կը մնայ մէկ
երկու ժամ առանց քննութեան, բժշկի բացակայութեան պատ-
ճառով: Իրեն հետ եղող աշկերտը կը հետեւի պատահարին,
լուր կը տանի իրենց վարպետին, որը թաքսի մը գտնելով
կը փութայ հիւանդանոց և զայն առնելով կը տանի ծանօթ
հայ բժիշկի մը, որ զօրացուցիչ ասեղ մը կը ներարկէ:
Ապա կէս գիշերէն վերջ ժամը 1ի ատենները տուն կը բե-
րեն, մահամերձ վիճակի մէջ: Լուր կը տրուի իր հօրեղ-
րեն, մահամերձ վիճակի մէջ: Լուր կը բերուի, բժիշկ կը բերուի,
բայրենցը, որոնք կը փութան քովը, բժիշկ կը բերուի,
որը կը քննէ, և տեղեկութիւններէն և անոր զգայազուրկ
վիճակէն կը հետեւցնէ թէ ուղեղը փլաստած ըլլալու է, ու-
րով սառ կը բերեն և գլուխը տոպրակով սառ կը դնեն, կա-
րելի եղած միջոցները կը գործածեն, բայց ապարդիւն:
Երկու եղած միջոցները կը գործածեն, բայց ապարդիւն:

Մեռնելէն վերջ, քաղաքապետարանի բժիշկին կատա-
րած դիագնոստիկանը ցոյց տուաւ թէ, գանկէն աւելի, ձախ
կողէն էր ընդունած հարուածը, որուն հինգ ոսկորները
կոտրած էին:

Յարութիւն եղբայր, թէեւ մարմնով փափկակազմ,
բայց իր արհեստին մէջ չարքաշ աշխատող մը եղած է:

Իր մէջ յառաջդիմելու և զարգանալու փափաքը զօ-

րաւոր էր: Գիտցածը և ունեցածը գործածելու կ'աշխատէր:

Երկուստարգացի կազմակերպած գիշերային դպրոցին մէջ
թէ կը սորվէր, թէ ալ կը սորվեցներ:

Անիկա չատ կը տենչար որ հոգիներ Տէրոջը գան և

Փրկութեան շնորհած խաղաղազուրկները վայելեն: Եւ երբ

տեսնէր թէ իր շուրջիներէն շատեր ունիոյթ են այս մա-

սին, ցաւ կը զգար իր սրտին մէջ: Իր գրութիւններուն

մէջէն այս շատ որոշ կը տեսնուի. Ասոր կ'ակնարկէ նաև

Գրքի 155րդ էջին վրայի «Արդեօք Ինչո՞ւ» խորագրով իր

նոտանաւորը, նաև Արամ եղբայր Զարիթթեանի յիշատակին

գրած ոտանաւորին մէջ, ան ինչպիսի խոր զգացումով կը
կը գրէ թէ խեղճ մայրը իր ետին թողուց: Հէ՛ք տղայ,

արդեօք վայել էր քեզի խորհիլ թէ, դուն ալ ունիս գորովագութ մայր մը, որ քիչ յետոյ պիտի արժանանայ խըղճացած Արամ եղբորդ մօրը բախտին: (Տէրը իր Սուրբ Հոգիով մխիթարէ բոլորը):

Նաեւ աշխոյժ ու եռանդուն արտասանող մըն էր Յարութիւն եղբայր, Երիտասարդացի սարքած հրապարակային հանդէսներուն մէջ, մանաւանդ այն պարագային, ուր Փրկչին վսեմ փառքը գովել ու երգել պէտք ըլլար, իր ամբողջ էութիւնն ու կորովը արտասանած խօսքերուն մէջ դնելով, պահ մը ինքզինք այս աշխարհէն վերացած, Փրկչին գահուն առջեւ զԱյն կը փառափանէր կարծես, իր կարողութեան լեցուն չափովը:

Ահա այսպիսի բարեմասնութիւններով օժտեալ և ապագայի փայլուն յոյսերով տոգորուած երիտասարդ մըն էր Յարութիւն եղբայր, որուն կեանքին մէջ գործելու, օգտակար ըլլալու և ծառայելու շնորհ երբ դեռ նոր կը բացւէր իր առջեւը, ճակատագրական հարուածը եկաւ վերջ դնել անոր այստեղի կեանքին և իր մասին տածուած յոյսերուն: Ան գնաց լաւագոյն գաւառին մէջ իր անդինական կեանքը շարունակելու և երկնային երջանկութիւնը վայելելու, իր սիրելիներուն ձգելով բաժին՝ այս տառապալից աշխարհի ցաւն ու վիշտը, թախծն ու կսկիծը:

Անոր յիշատակը միշտ թարմ պիտի մնայ իր սիրելիներուն և զինք ճանչցողներուն սրտին մէջ:

Անոր մահը պատճառ եղաւ կարգ մը երիտասարդներուն նորոգութեան ու դարձի գալուն: Օրհնեալ ըլլայ իր յիշատակը:

Հախալ

Դ. ՄԱՐԱՆԵԱՆ

Ե Ր Կ Թ Ն Ջ

Երբ որ հաւատքով դէպի ապագայ
Կեանքին կը նայիմ, ուր երբեք չիկայ
Վախ, կսկիծ ու մահ, արցունք ակամայ
Հոն յաւետ օրհնեալ կեանք մը կ'ընթանայ:

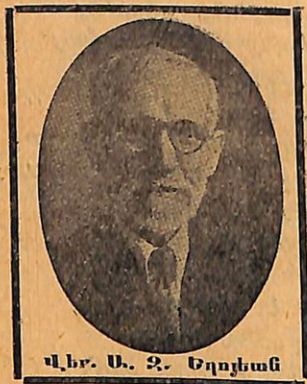
Թէ ունիմ ես հոն սիրելիներ շատ,
Որ հոգէ, վիշտէ ալ եղած ազատ,
Կ'ապրին Տէրոջ հետ մարմինէն ընդհատ,
Փրկչին խոստմանն են ժառանգ հարազատ:
Հըրեշտակներ կան անթիւ, անհամար,
Բընակիչներուն ամէնն են արդար.
Լոյս կը տիրէ միշտ հոն, չիկայ խաւար,
Յիսուս այնտեղի արեւն է անմար:

Ոչ ծարաւիլ կայ, ոչ անօթութիւն,
Եւ ոչ աշխատանք, հոն է սրբոց տուն
Յաւիտենական յար ուրախութիւն,
Զի գառնուկը հոն քաւ է ամենուն:
Ապրիլն անձանձրոյթ է արդար հոգւոյն,
Զի երկնի օդն է երջանիկ զարուն,
Խոցուած ու տրկար, թըշուառ սրտերուն
Յաւետ հանգըստեան վայրն է սուրբերուն:

Եւ դեռ ալ ինչե՛ր, ո՛հ պատմեմ՝ ձեզի,
Պալատներն փայլուն, փողոցներն ոսկի,
Աստուածալիզու զահ մը աշօք քի,
Քանի կը նայիմ հոգիս կ'զմայլի:

Երբ այսպէս մէկիկ, մէկիկ կը դիտեմ,
Վայելքն այն կեանքին ու փառքը վրսեմ,
Հոգիս կը հըրճուի եւ սրտանց կ'ըսեմ.
«Տէ՛ր, եկ մեզ հոն տար, աշխարհէս նըսեմ»:

ՕՐԼՆԵԱԼ ՅԵՇԱՏԱԿ ՍԸ

Վ. Ե. Ս. Չ. Գոգյան

1867 — 1937

«Եւ իմաստունները երկինքի հասասամսութեանը լոյսին պէս, ու անոնք որ տասերը արդարութեան կ'առաջնորդեն» ասողերուն պէս պիտի փայլին յաւիտեանս յաւիտեանից: Դան. 12. 3:

պատանի հաւատացեալներուն և չափահասներէն անոնց, որոնց հոգեւոր կեանքի մուտքի թուականը չ'երկարիր դեռ յիշեալ յիշատակին: Հիներուն յարգանքի պարտականութեան փող մը թող ըլլայ այս, ու նորերուն հրաւէր մը այցելելու կեանքի շաւիղի մը, որուն հետքերուն վրայ ամէն քայլափոխի կարելի է հանդիպիլ նորանոր ճշմարտութեանց և օրհնութեանց: Բայց ի՞նչ դէպք պէտք է, ի՞նչ իրողութիւն ո՞ր տասը տարի առաջուան հաւատացեալներուն անխտիր ծանօթ, թեւադրիչ ու յիշատակելի կարելի է ըլլալ, Հաւատացեալներէն ո՞ր դասուն վերաբերող յիշատակ մը ըսել կ'ուզ-

նէրկայ տարւոյն նոյեմբեր 16ը տասներորդ տարեդարձն է օրհնեալ յիշատակի մը, որուն ոչ թէ միայն տասը տարին անգամ մը անդրադառնալ կ'արժէ, հապա տարին անգամ մը, և եթէ կարելի ըլլայ՝ միշտ ամէն օր: Չէ թէ միայն կ'արժէ, հապա եթէ հետամուտ ենք հոգեւոր օրհնութիւններու, հարկ ու պէտք մըն է այն, ըլլալով ներշնչարան մը զուտ և ամէն կարգի հոգեւոր վայելքներու: Նոյեմբեր 16 և ետ տասը տարի, կա՞յ արդեօք հայ հաւատացեալ մը որ անգիտանայ այդ օրուան իրողութեան: Ներելի է միայն

Անցեալին մէկ նամակի մը 50 հարցումներուն պատասխանեցի, և հիմա օրէ օր աւելի դժուար է ինծի գրել, կը յոգնիմ, բայց տակաւին Տէրը ուժ կու տայ ինչպէս նաեւ յօժարութիւն:

Կը յուսամ ամէնքդ ալ աղէկ էք, Տէր Յիսուսի վերջնական ողորմութեան սպասելով...: Քու հարցումներուդ պատասխանած ըլլալու համար նամակիս գլուխը երկու համարներ դրած եմ.

1. Մենք ծառայութեան հոգին առած չենք որ կրկին կրկին վախճանք տարակոյսներով ու կասկածներով, ասոնք տգիտութենէ, սխալ վարդապետութենէ և կամ թերահաւատութենէ յառաջ կու գան: Սատանան և չար ոգիներ այս բաներով կը զօրանան մեր վրայ. և յետոյ կը չարչարեն Աստուծոյ զաւակները:

«Աստուած մեզի երկչոտութեան հոգի չտուաւ»: Երբ կասկածոտ ու երկչոտ կ'ըլլաս, գիտցիր որ չարը բռնած է քեզ: Անմիջապէս առանց վախնալու յանդիմանէ Տէր Յիսուսի Անունովը: Սատանան մեզը իսկ կերցնէ քեզի, մի ուտեր, և պիտի փախչի: Տէր Յիսուս քեզի հետ է, մի վախնար, միայն հաւատա:

2. Աստուած մեզի տուած է.

ա. «Որդեգրութեան հոգին»: Վստահ եղիր հաւատքով: և երբեք մի խախտիր, ասով ուրախացիր: Մինչ իսկ բաւական է ամէն ատեն գոհանալ. միայն ասոր համար կանչէ Աստուծոյ, «Արգահայր»: «Ան իշխանութիւն» տուած է որ Աստուծոյ որդի ըլլաս և ըսուիս: Յովհ, 1. 12, 13: Ա. Յովհ. 3. 1—3:

բ. Ան մեզի տուաւ (տուած է) և (մեր մէջն է) «Զօրութեան հոգին» որով համարձակութիւն կ'ունենանք Հօրը մօտենալու, ուրեմն ունեցիր այդ համարձակութիւնը ինչպէս վստահութեամբ իրեն հաւատալով: Եփ. 3. 12: Այս վստահ հաւատքով, զօրութիւն, քաջութիւն և համարձակութիւն կ'ունենաս ոչ միայն Աստուծոյ մօտենալու, հապա նաեւ մարդոց. անոնց աղաչելու, յորդորելու հեզութեան հոգիով:

գ. Ան տուաւ (տուած է) քեզի «Սիրոյ հոգին», վըս-
տահէ որ այսպէս է, մի փնտռեր, և մի խնդրեր այս հոգին,
հապա վայելէ, կեր և սնանիր: Սիրէ, սիրէ, սիրէ այն Սբ.
Հոգիովը որ քու մէջդ է, տրդէն, զի Ասծ. տուած է քեզի, երբ
կը զգաս թէ չես կրնար սիրել, ատէ այդ չար զգացումը որ
Սատանայէ է, և հակառակ գնա ատոր: Ծոռնկի վրայ եկուր
Հօրը առջեւ, անիծէ այդ զգացումը և սիրէ Հոգիին զօրու-
թիւնովը, «Յազթէ հաւատքով փորձութեան և մեղքին»:

դ. Ան տուաւ (տուած է), քու մէջդ է «Զգաստութեան
հոգին»: Երբ գրգռուած ես, երբ ջիղերդ կը շարժին և երբ
շունչդ կը կտրի, գիտցիր որ չես կրնար զգաստ ըլլալ, չես
կրնար հանդարտօրէն և խոհեմաբար մտածել, և երբ ինք-
զինքդ թոյլ տաս, սխալ բաներ պիտի խօսիս, սխալ քայլեր
պիտի առնես որ յետոյ խղճահար և անհանգիստ պիտի ըլ-
լաս: Սորվէ, ինքզինքդ կրթէ որ «հանդարտ կենաս»: Եսայ.
7. 4: Ա. Թես. 4, 11: Զանք ըրէ ատոր համար: Զանք ը-
րէ և Տէրը պիտի յաջողէ: Վստահ եղիր. յիշէ գրուածը
«Սրտին ծածուկ մարդը (որ Աստուծոյ յայտնի է և Սբ. Հո-
գին հոն կը բնակի) անկեղծութիւնով հեզ ու հանդարտ հո-
գիին զարգըթող ըլլայ...»: Այսպէս ըլլալը Աստուծոյ առջեւ
խիստ պատուական է: Աստուծոյ առջեւ դուն ասիկա ու-
նենալով բաւականացիր և Աստուծմէ գոհացիր:

Զգաստ, ծանրախոհ, հանդարտ և հաստատ կեցած Աս-
տուծոյ խոստումներուն վրայ, որ կան Իր խօսքին մէջ:
Տէր Յիսուս այսպէս օրհնէ և զօրացնէ քեզ, նորէն գրէ և
որոշ հարցումներով գրէ, զիս տեղեակ ըրէ. քու ներքին
փորձառութիւններով: Տէրը օրհնէ քեզ, Աղօթէ և աղօթել
տուր ինծի համար:

Քեզ մոռցած չեմ Տէրը և առջեւ:

Հայրաբար

Ա. Զ. ԵՂՈՅԵԱՆ

8 Դեկտ. 1926

Թուոց 6. 24—27:

Սիրելի Մարիամ քոյր

Ճիշդ մէկ ամիս առաջ գրած նամակիդ է որ կը պատասխանեմ:

Հարցմանդ պատասխանեմ. «Անգամ մը փրկուած մէկը կը կորսուի»:

Սորվածս այս է թէ՛ ո՛չ, երբ կը նայինք Տէր Յիսուսի կողմէն, Յովհ. 10. 28. 29. Փառք Անոր որ կարող է և հաւատարիմ. Սակայն երբ մէկը կը հաբցնէ թէ փրկուած մը կարելի՞ է որ նորէն կորսուի. թմ սորվածս աս է որ կարելի է մարդուս կողմէն (փրկուածի՞ն): Ես կը հաւատամ որ Եբրայեցւոց թուղթը ասոր համար գրուած է. կարդա 2. 1—3: 3. 12: (Բոլոր գլուխը) և ուրիշ տեղեր՝ Տէրը չի կրնար բռնութիւնով պահել մէկը, որ չ'ուզեր կեանալ Իր ձեռքերուն մէջ. Մինչեւ վերջին կէտը ամէն միջոց կը գործածէ փրկեալին համար, կը խրատէ, կը յանդիմանէ, կը ծեծէ և այլն, բայց երբ փրկեալը չի յօժարիր անձուծութիւն չի մտներ: Չըսենք թէ ասանկ մէկը արդէն չէ փրկուած, թէեւ կը նմանի փրկուածներուն. Եբրայեցւոց բուն», «Երկնային կողման մասնակից եղողներուն», Եբր. 3. բերել, զի այս խօսքը գրուած է մեր նիւթէն տարբեր կապակցութեան մէջ, (կարդա վերէն վար) ասոր համար ահաւոր բան է անհոգ ըլլալ, աշխարհը սիրել, մեղք գործել, չ'ստատովանիլ:

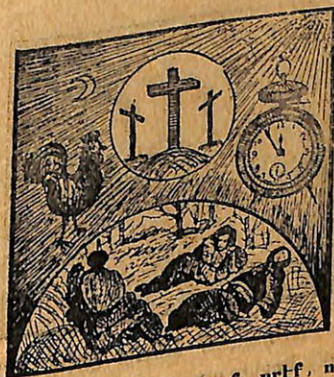
Ոմանք կը խորհին որ այս վարդապետութիւնը փրկեալը անհանգիստ կ'ընէ և կը վախցնէ: Բայց պէտք է որ այսպէս ըլլայ, որպէսզի ան արթուն, զգաստ և զգուշ չաւոր ըլլայ: Չէ որ Աստուծոյ խօսքը լեցուն է արթնութեամբ:

Թեան և զգուշութեան պատուէրներով, անշուշտ ասոնք
 չփրկուածներուն չեն այլ Աստուծոյ զաւակներուն: Այս
 պատուէրները մեզ կը վախցնեն, բայց զմեզ աշխարհէն,
 մեղքէն ու Սատանայէն Աստուծոյ կը փախցնեն, Աստուծոյ
 կը քչեն ուր է մեր ապահովութիւնը. «Միշտ վախնալը ե-
 րանելի է» կ'ըսէ իմաստութիւնը: Յետոյ գիտնանք որ փըր-
 կուած մէկը մէկէն ի մէկ չի թողուր Տէր Յիսուսը, այլ
 կամաց կամաց, աշխարհ, մեղք, մարմին ու Սատանայ,
 կարող չեն փրկուածը յայտնապէս և անմիջապէս հեռացնել
 Տէրոջմէն, բայց կարող են խաբել, և կամաց կամաց հե-
 ռացնել, անանկ որ օր մը (Աստուած չընէ) անիկա «կամաւ
 մեղք գործէ» և մերժէ Փրկիչը, այս կարելի է: «Մեղքին
 խաբէութիւնը» կ'ըսէ Աստուծոյ խօսքը, եփես. 3. 13: Ես
 այսպէս կը հաւատամ ու կը վախնամ, այս վախը զիս կե-
 նաց կ'առաջնորդէ միշտ և իմ երկնաւոր Հօրը ուր գիտեմ
 թէ ապահով եմ յաւիտեան:

Ղիս:

Ձեր աղօթքի օգնականութիւնով Տէրը զօրացնէ

Հայրաբար՝
 Ա. Զ. ԵՂՈՅԵԱՆ

«Արքուն կեցէք եւ աղօթք րէք, որպէսզի
 փորձուքիան մէջ չմտնէք»: Մատթ. 26. 41:

ԱՆՁՆՈՒՐԱՅ ԿԵԱՆՔԻ ՄԸ
Յ Ի Շ Ա Տ Ա Կ Ը

ԱՐԲԱՀԱՄ ԽՕՃԱ ԼԵՒՈՆԵԱՆ

1855 Յունուար — 1942 Յունուար 15:

(Իր երիտասարդության տոնն առանց իր գիտակցության առնել-
ած լուսանկար մըն է, որ 1900 ապրիլի թուականը կը կրէ).

«Իբե մեկը կ'ուզե իմ ետեւս գալ, թող իր անձը ուրա-
նայ, եւ սամեւ օր իր խաչը վերցնե, ու իմ ետեւս գայ: Վասն
զի ով որ կ'ուզե իր անձը ապրեցնել, պիտի կորսնցնե զանկա,
եւ ով որ ինձի համար իր անձը կը կորսնցնե, պիտի ապրեցնե
զանկա: Քանզի ի՞նչ կը լինի մարդ մը՝ եթէ բոլոր աշխարհը
վասակի, եւ իր անձը կորսնցնե կամ վնաս րնե»: Ղուկ. 9. 23—25:

Կեանքեր կան որ հանրութեան մէջ աղմուկ կը հա-
նեն իսկ կեանքեր ալ կան որ անաղմուկ կը քալեն ձգե-
լով հետք մը լուսաշաւիղ եւ անմոռաց: Այս երկրորդ դա-
սակարգէն էր Աբրահամ խոճա Լեւոնեան, քսաներորդ դա-
րու անձնուրաց Մարգարէն:

Յովհաննէս Մկրտչի պարզակեցութիւնը նկարագրուած
է թէ իր հանդերձը ուղտի մազէ, ու իր մէջքը կաշիէ գո-
տի ունէր. եւ իր կերակուրը մարախ ու վայրենի մեղր էր:
Աբրահամ խոճային համար կրնայ ըսուիլ թէ կերակուրի
համար խորհուրդ ու մտածում չունէր եւ կ'ուտէր միայն
կերակուրներու աւելցութեան ու փշրանքներ, կը հագուէր
կարկտնուած հանդերձ ու վերարկու եւ մէջքն ալ կտոր մը
կաշուով հանդերձ ու կարելի չէ ըստ արժանւոյն անոր
չունան կապած էր: Կարելի չէ ըստ անոր կեանքը, լեցուն
պարզակեցութիւնը նկարագրել: Իսկ անոր կեանքը, լեցուն
է հազար ու մէկ դրուագներով ու պատահարներով, ու
բոնցմով կարելի է հատորներ լեցնել եւ քարոզներու հա-
մար լուսաբանութեան ատաղձ հայթայթել: Միայն թէ կը
կարօտի խղճամիտ ու համբերատար աշխատանքի:

Աբրահամ խոճան չճանչցող մը, թերեւս խորհի թէ
ան տէվրիչ մըն էր, բայց հակառակ իր արտաքին երեւոյ-
թին, ան մշակուած ու զարգացած միտք մը ունէր: Ժամա-
նակին Լոնտոն ալ գացած է ուսանելու: Ան կ'ըսէր թէ անգ-
լիներէն լեզուն կրնայ խօսիլ մայրենի լեզուէն աւելի սահուն:
Անիկա տեւական ընթերցող եւ ուսումնասիրող անհատ
մըն էր, որ ունէր իր մտքի պայծառատեսութիւնն ու զա-
տումը: Անգամ մը իր

դէմքի մը, որ աւետարանական համայնքի մէջ, Յիսուսի Նիկողիմոսի ըսածին պէս, ականաւոր առաջնորդ մը և հեղինակութիւն մըն է, այս վերջին տարիներուն մէջ աշխատասիրած մէկ երկը կարդացած էր, և անոր նկատմամբ իր տեսութիւնը կը յայտնէր թէ, ուղղափառ հաւատքի վարդապետութեան գետնին վրայ, գրուածները շիտակ չեն և կ'ըսէր. «Այս մասին իմ դիտողութիւններս հեղինակին պիտի գրեմ»:

Բայց Պօղոս առաքեալի ըսածին պէս, Քրիստոս Յիսուսի գերազանց գիտութեանը համար ամէն ինչ աղտեղութիւն սեպած էր: Դուկ. Գ. 23ը անոր կեանքին մարմնացումն էր: Անիկա դրամին անունն իսկ բերանը առնել չէր ուզեր: Սատանայէն խորշածին չափ դրամէն կը խորշէր: Անգամ մը Ժողովի մը մէջ յիշեց թէ ես կենդանի վկայ մըն եմ որ մարդ առանց դրամի կրնայ ապրիլ: Ան ըսաւ. «Երեսուն տարիէ ի վեր երեսուն փարայի պէտք չեմ ունեցած»: Հրա՛շք իսկապէս...

Մենք կը հաւատանք սուրբ կեանքի և կը քարոզենք դայն, բայց յաճախ կը հարցնենք թէ որո՞նք կ'ապրին այդ սուրբ կեանքը և զորո՞նք կրնանք սուրբ կոչել: Արբահամ Խօճան ծնունդով Աւետարանական ըլլալու տեղ, եթէ պատի դասուէր սուրբերու կարգին: Բայց ինչ հարկ ասոր, զինք ճանչցողներուն համար անիկա ապրող սուրբ մըն էր որ հիմա արդէն լուսոյ մէջ բնակող սուրբերուն վիճակին դասուած է: Այս քանի մը տողերով չենք նկրտիր անոր կեանքին գովքը հիւսեալու, այլ վերյիշում մը, մտքերու մէջ թարմացնելու անոր թողուցած կենդանի օրինակները: Անոր նկարն ու այս հակիրճ գրութիւնն ալ թող յուշարժոյ արքայութիւնը կերակուր ու խմելիք չէ: Հռովմ. 14. 17:

Գ.— ՆԱՄԱԿՆԵՐ

ԵՐԷՑ ԵՂԲՈՐ ՍԸ ԽՐԱՏԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿ

Նոր. Մ. Գասարեան

ԿՆՆՍՍԵՐՍԿԱՆ
Գ Ի Ծ Ե Ր

Ծ ն ա ծ Գրիստոնեայ
ընտանիքի մը մէջ. դար-
ձի եկած՝ արթնութեան
ժողովի մը ատեն, փրկը-
ւած զարմանալի փորձա-
ռութեամբ երբ տակաւին
High Schoolի 10րդ դասա-
րանն էր. (Այնթապ Գո-
ւէճ), Գօլէճը աւարտած
է 1909ին, (B. A.) Պատկա-
ւոր Արուեստից աստի-
ճանով և ա ն կ է յետոյ
Թէեւ հրաւէր առած է
որպէս քարոզիչ գործի-
ւոր, բայց չէ ընդունած.
կոչում ունենալով Տէրոջ
ծառայել որպէս առ-
խարհական, եւ ոչ որ-
պէս կղերական: Պաշտո-
նավարած է, որպէս դա-
ւ ա տ ու, պաշտօնեայ,
Թարգման, տնօրէն, հոգե-

Սիրելի երիտասարդ եղբայրներ,
կը փափաքեմ ձեզի հետ խօ-
սակցիլ, փոխանակ յօդուած մը
գրելու նիւթի մը շուրջ:

Գիտէ՞ք, կամ կրնա՞ք կռահել
թէ միտքս ի՞նչ հարցում եկաւ.
երբ ձեր մասին կը խորհէի: Ես
որ Տէրոջ անհուն շնորհքով, բա-
ւական տարիքս առած եմ, ի՞նչ
պիտի ընեի՝ եթէ ինծի շնորհուէր
վերստին 15—20 տարեկան երի-
տասարդ մ'ըլլալ:

Ա. Ծնողքս աւելի պիտի յար-
գեի և աւելի պիտի հնազանդեի
անոնց, ինչ որ Աստուծոյ խօսքը
կ'ըսէ. «Պատուե՛ք թու օրերդ եր-
մայրդ, որպէս թու օրերդ եր-
կայն ըլլան»: Եւ. 20. 12: Ասիկա
մեծ առաքինութիւն մըն է որ
շատ զաւակներ զուրկ են ատկէ:
Երբեմն կը փորձուինք խորհիլ
թէ մենք մեր ծնողքէն աւելի
խելացի ենք. և ուստի կը թե-
րանանք վերոյիշեալ սբ. պատ-
ւէրը կատարելու մէջ: Այո, կըր-
նայ ըլլալ որ կան կարգ մը բա-
ներ զորոնք մենք գիտենք. և մեր
ծնողները չեն գիտեր: Ասանկ ըլ-
լալով հանդերձ, զանոնք պատ-
ւել, աւելի մեծ առաքինութիւն
մըն է, որ շատեր չունին զայն:
Միւս կողմանէ, կան շատ ու շատ

ւոր գործաւոր, դաստիարակ եւայլն. և տակաւին նոյն ուղղութեամբ կը շարունակէ իր ընթացքը Տէրոջ կենդանի շնորհքն ու ներկայութիւնը վայելեով: Իր անձնական եւ էական նիւթերէն մի ինքն ինքն գործելով Տէրոջ համար: «Որդեակ գնա այսօր այդ ինչ մէջ գործէ»: Մատ. 21. 28. Նաեւ հաւատարիմ ըլլալ ինչ և փոքր բաներու մէջ: «Ան որ քիչ բանի մէջ հաւատարիմ է, շատի մէջ ալ հաւատարիմ է»: Ղկ. 16. 10.

Միհրան եղբայր կառավարական և կաթողիկոսէններու մէջ գընահատուած ու փնտռուած դաստիարակ մը եղած է Անգլիերէն ու Ֆրանսերէն լեզուներու, որմէ մաս մըն ալ օգտուելու բարեբախտութիւնը ունի տեղւոյս Կենաց վարժարանի բարձրագոյն կարգերու աշակերտութիւնը:

Անիկա ամերիկեան բառին լեցուն իմաստովը, տիպար ճէնթրքովն մըն է իր երեւոյթովն ու կենցաղովը: Անիկա հոգիներ այցելող արթուն ու անխոնջ անհատական

բաներ որ մեր ծնողքը զիսեմբայ մենք չենք գիտեր: Չայս ընդունեցէք, ո՞վ երիտասարդ եղբայրներ, և ըստ այնմ, սիրով և յարգանքով արուեստէք ձեր ծնողներուն հետ: Ատենին վերապաւելիլ մը, որ ուսում առնելու համար Լոնտոն գացած էր, վերադարձին սոսի գէպքը յիշեց՝ այս ուղղութեամբ եւ ըսաւ. «Օր մը բրոֆէսէօր մը զիս հրաւիրեց որ երթամ իրենց հետ ճաշեմ: Տունը գացինք, սեղան նստանք, ուրախ զուարթ, թէ կը խօսակցէինք և թէ կը ճաշէինք: Բրոֆէսէօրը մէկէն ըսաւ թէ ներողամիտ կ'ըլլաք, վայրկեան մը ննջարան երթամ ուր մայրիկս հիւանդ է, աւոր որպիսութիւնը հարցնեմ և ետ գամ: Այս միջադէպը, ըսաւ, ինծի շատ ազդեց թէ բրոֆէսէօր մը որքան կը յարգէր իր մայրիկը»:

Տեսնեմ, այս ուղղութեամբ որոնք աւելի յառաջ պիտի երթան ուրախացնելով իրենց ծնողները, որոնք շատ նեղութիւն և ցաւ քաշած են ձեզի համար:

Բ. — Եթէ ինծի տրուէր նորէն երիտասարդ ըլլալ, ի՞նչ պիտի անեմ: Երբեք աւելի պիտի կատարէի, փոխանակ զանց ընելու զանոնք, կան շատ մը հիւանդութիւններ, որոնցմէ կը տառապիմ չափահաս

գործաւոր մըն է, որուն
գրպանէն անպակաս են
միշտ, չորս հինգ լեզու-
ներով թերթիկներ, տա-
լու այն ամենուն, որոնք
իրեն կը հանդիպին տան
մէջ կամ ճամբուն վրայ:
Տիմոթէոսին տրուած.
«Ասեցի՛ն և ա՛ս ե՛մ է՛ն
դուրս, խօսե՛ր քաղաքէ՛ն
պատուէ՛րը, անոր կեան-
քին կորիզը կը կազմէ:
Ան յաճախ աւետարան-
չական այցելութիւններ
տուած է Սուրիոյ և Լի-
բանանի շրջանները

«Մ»

ներն ու ծերերը, և որոնք ծա-
գում առած են երիտասարդու-
թեան օրերէն իսկ: Որո՞նք են
այն տարրական առողջապահկան
կանոնները, զորոնք ամէն քրիս-
տոնեայ երիտասարդ պէտք է լաւ
գիտնայ և գործադրէ: Անցողակի
յիշեմ մի քանիները:

1. Մաքուր օդ ներշնչել որ ճրի
է Աստուծո՛մէ: Արհեստաւորներ,
մեծաւ մասամբ, ապականած օդ
է որ կը ներշնչեն, օրը 10—15
ժամ շարունակ: Ձեմ գիտեր թէ
քու գործատեղդ ի՞նչպէս է:
Հոգ տար ատոր, նաեւ ձեր տան
մէջ, ննջարան եւայլն, միշտ
մաքուր օդ թող առնեն:

2. Սնունդի մասը, քիչ կարեւոր չէ: Առանց աճապա-
րելու, լաւ ծամելով ճաշելը, տակաւին քիչեր կը գործադ-
րեն, (ակռաներուն մաքուր և առողջ պահուիլը, անշուշտ
շուգընթաց կ'երթայ, որուն արդիւնքը կ'ըլլայ ստամոքսի
կանխահախ խանգարումը): Բժշկապետ Տօքթ. Ալթունեան
անգամ մը յիշած էր մէկուն. «Մեր հիւանդանոցը եկողնե-
րէն չատերը ստամոքսի խանգարումէն տառապողներ են»:

3. Լոգանք և մարմնի կանոնաւոր մաքուր պահելն ալ
քիչ կարեւոր չէ, գոնէ շաբաթը անգամ մը:

4. Մարզանք, չափաւոր, պարզ բայց տեւական. որպէսզի
արիւնը լաւ շրջան ընէ և աղիքները կանոնաւոր գործեն:

5. Նաեւ կարեւոր է որ ամէն բան ըստ կարելւոյն կա-
նոնով ընէ՛ք: Ամէն օր նոյն ժամուն անկողին երթալ, նոյն
ժամուն առտու ելլել, նոյն ժամուն նախաճաշ, ճաշ և ընթ-
րիք ընել:

Գ. — Եթէ ինձ տրուէր նորէն երիտասարդ ըլլալ, պիտի աշխատէի լաւագոյնս րիել՝ ամէն բանի մէջ՝ Անգղիերէն առած մը կայ որ կ'ըսէ. «Do your best» (լաւագոյնդ բրէ)՝ Որեւէ բան հաւեւանցի չընեմ, ինչ որ շեշտուած է նաեւ Աստուծոյ խօսքին մէջ, ըսելով. «Ձեռքդ ինչ որ գտնէ ընելու, բոլոր ուժովդ բրէ»։ Առկ. 9։ 10։ Լաւագոյնդ ընելու ետեւէ եղիր ամէն բանի մէջ, որպէսզի ատիկա քեզի ըլլայ սովորութիւն և բարի ունակութիւն մը, որ շատ երիտասարդներ չունին զայն։

Դ. — Փոքր և աննշան նկատուած բաներուն աւելի մեծ կարեւորութիւն պիտի ընծայէի։ Ընտանիքին մէջ, եթէ մայրդ քեզի բան մը ըսէ, առանց անոր կարեւորութիւն տալու դռնէն դուրս մի ելեր, մի երթար։ Հապա, ամենայն զգուշութեամբ և քաղցրութեամբ, «Ներողութիւն մայրիկ, ի՞նչ կ'ըսէիր» ըսէ, և ըսածը կատարէ։ Գործատեղւոյդ և եկեղեցիին մէջ ալ նոյնպէս աշխրջութեամբ և ըզգուշութեամբ վարուէ։ Փոքր բարիքի մը համար, մեծապէս շնորհակալութիւն յայտնէ։ Փոքր նկատուած թերութեան մը համար, իսկապէս ներողութիւն խնդրէ։ Փոքր բաներուն կարեւորութիւն տալը մեծ մարդոց առաքինութիւններէն մին է, և երջանկութեան գաղտնիքներէն մին։ Դուն ինչո՞ւ զուրկ ըլլաս ատկէ։ Ինչպէս մեր Տէրն ալ ըսած է. «Ան որ քիչ բանի մէջ հաւատարիմ է, շատի մէջ ալ հաւատարիմ է»։ Առկ. 16. 10։

Ե. — Ամէն բանի մէջ Տէրը աւելի ուրախացնելու, Անոր աւելի ծառայելու ետեւէ պիտի ըլլայի. Կող. 1. 9—10։ «Ամէն բանի մէջ զինք հաճեցնելով»։ Գիտեմ որ դուն կ'ուրախան մըն է, որ կ'արժէ և որ տեւական ուրախութեան աղբիւրն է։

«Տէր, ի՞նչ կ'ուզես որ ես ընեմ»ով սկսէ, և շարունակէ նոյն կանոնով, և Տէրը քեզ առատօրէն պիտի օրհնէ, և ուրիշներն ալ՝ քեզմով։ Այս անգամուան համար այսքան։

Մնամ սիրալիր ողջունիւ, Անով Ձեր բարեկամը
Հալիպ
Մ. Գ. ԳԱՍԱՐՃԵԱՆ

ՆԱՍԱԿ ԶՈԳԵՐՈՐ ԵՐԻՏԱՍԱՐԳՆԵՐՈՒ

«Կը գրեմ ձեզի երիտասարդներ, վասնզի դուք չարին
յաղթեցիք...: Գրեցի ձեզի երիտասարդներ, վասնզի դուք ուժով
եք, եւ խօսք ձեր մեջ կը բնակի, ու չարին յաղթեցիք»:
Ա. Յովհ. 2. 13, 14:

Եղբայր
Յովհ. Ճիզմէնեան

Սիրելի երիտասարդներ,
Ինձի համար ուրախութիւն է հո-
գեւոր երիտասարդներ տեսնել և անոնց
հետ խօսիլ: Ամէն կազմակերպութիւն
երիտասարդ ուժերու կարեւորութիւն
կու տայ: Տէրն ալ իր գործին մէջ հ-
րիտասարդներու պէտք ունի: Ուրախ
եմ որ դուք չարին յաղթեցիք և Այս
տուժոյ խօսքը ձեր մէջ կը բնակի: Այս
առթիւ կ'ուզեմ քանի մը թելադրու-
թիւններ ընել ձեզի: Բայց նախ յար-
մար կը տեսնեմ պատմել համարօտա-
բար Տէրով իմ վրաս ըրած գործերէն,
որպէսզի իրարու ծանօթանանք և օգ-
տուիք իմ փորձառութենէս:

Յամի Տեառն, 1898 Մարտ 13ին, բողոքական ընտա-
նիքի մը մէջ աշխարհ եկած ըլլալով՝ մանկութիւնս հաւա-
տացեալ հօր մը հսկողութեան տակ անցուցած եմ, բարո-
յական կեանքով:

1913ի սկիզբի շրջանին Ուրֆա կը գտնուէի, Տէրը
զիս այցելեց, հոգեւոր կեանքի քաղցրութիւնը և վեհու-
թիւնը առջեւս դրաւ, պատանի հասակիս մէջ, Գանի մը
հոգեւոր և նոր արթնցած տարեկից ընկերներ իրար գտած,
սկսանք իրարու քով գալով աղօթել, Սուրբ Գիրք կարդալ,
երգել և խօսակցիլ հոգեւոր նիւթերու շուրջ: Անհամբեր

կը սպասէի Կիրակի օրուան, որպէսզի ժամանակ ունենանք զիրար վայելելու: Այդ ատենուան համարս էր Հոռովմ. 10. 9, 10, երգս ալ «Օրհնեալ երաշխիք իմս է Յիսուս», (Հոգ. Երգ. 229):

Քիչ վերջը այդ տաք միջավայրէն զատուելով սկսայ կամաց կամաց պաղիլ: Պատանեկան մեղքեր սկսան իմ վերաս յարձակիլ: Ես ալ սկսայ մեղքի դէմ մարտնչիլ և երբեմն ալ վերաւորուիլ ու իյնալ:

Երկու տարի այս պայքարը շարունակելէս վերջ՝ Տէրը զիս կրկին այցելեց, երբ Այնթապու Ամերիկեան Գոլէճին մէջ ուսանող էի 1915ին: Այս այցելութեամբ Տէրը ինծի յաղթական վեանք մը տուաւ և նոր ապաշխարող ընկերներու հանդէպ սիրով լեցուց զիս: Ա. Պետ. 1. 22, 23 համարները իմ վրաս կատարուեցան, իմ սիրած երգս էր «Կիթտի գալպիմտէն՝ տիւնեա վէ շանը», (Ը. Ե. 67):

Ասոր յաջորդեց անապատային կեանք մը, ինչպէս որ Յիսուս մկրտութենէ և Սուրբ Հոգիի այցելութենէ յետոյ անապատը տարուեցաւ Ս. Հոգիէն, որպէսզի Սատանայէն փորձելի, Մատթ. 4. 1, ես ալ տարուեցայ աքսորանքի անապատը, ուր՝ ոչ հոգեւոր ժողով կար և ոչ հոգեւոր ընկեր: Քիչ վերջը քրիստոնեայ հօրս հոգատարութիւնն ալ կորսընցուցի և հոգեւոր սնունդ չառնելով սկսայ կամաց կամաց ետ երթալ: Ա՛լ ոչ հոգեւոր կեանքի ուրախութիւնը կրնայի վայելել և ոչ ալ աշխարհային կեանքի: Երբեմն կ'ուզէի բոլորովին խառնուիլ աշխարհային մարդոց մէջ և անոնց պէս ըլլալ, բայց բռնող ոյժ մը զիս կը պահէր ու չէի կրնար: Երբեմն կ'արթննայի բայց առջի ուժս և հոգեւոր կեանքի ուրախութիւնը կորսնցուցած էի: Երկար տեւեց այս շրջանը: Այս միջոցին ունեցայ տեսակ տեսակ փորձութիւններ և ատոնց մէջ քանի մը դէպքեր Յովսէփ Գեղեցիկի փորձութեան նման, և Տէրը զիս պահեց: Փառք Անոր սիրող և հզօր ձեռքին:

Վերջապէս 1924ին Տէրը նորէն զիս այցելելով առաջնորդեց Հալէպի Հոգեւոր Եղբայրութեան, որ նոր գատուած

էր Բողոքական եկեղեցիէն, Այն ատեն բակին մէջ բաց-
թեայ Ժողովներ կ'ընէին և հուսկ յետոյ վրան մը կանգնե-
ցին տեղւոյն վրայ, Հոս Տէրը սկսաւ իմ վրաս զործելով
զիս առաջնորդել օրէ օր՝ տեւական յաղթող կեանքի, Իբ-
երկրորդ գալստեան պատրաստուելու, Սուրբ Հոգիի մկեր-
տութեան ու լեցունութեան և սուրբ կեանքի յաջորդաբար՝
1925 տարին այսպէս անցաւ, Այն ատեն իմ սիրած երգս էր
«Եա Բապպ չօգտան հասրէթ իլէ, կէլին սանամ իլնթազըր»
(Ընտ. երգ. թիւ 276):

(Ընտ. երգ. թիւ 276):
Այս այցելու թիւներու ետեւէն Տէրը զիս կրկին ա-
նապատը տաճաւ և տարլիներով գոռաբուծիւններու և
զրկումներու մէջէն անցայ, Բայց Տէրը զիս չէր թողուր,
միշտ ինծի հետ ըլլալով ոյժ և զօրութիւն կու տար և կը
պահէր զիս:
... Դաս գործել: Յովհ. 21,

1929ին Տէրը սկսաւ իմ վրաս գործել: Յովհ. 21,
15, 16 համարներու մէջ գտնուած, «2իս կը սիրես» հար-
ցումով որուն մասին գրած եմ Մարանաթայի 1937 տար-
ւան թիւ 2—3ի մէջ (էջ 35, 57): Այս այցելութեամբ Տէրը
կ'ուզէր իր սէրը ինծի յայտնել և զիս իրեն քաշել որպէսզի
ետեւէն հոգեւոր գործի պատասխանատուութիւն տայ ինծի:

1935—1936-ին երբ Հոգեւոր Եղբայրութիւնը վար-
դապետական հովերէն կը շարժէր, շատ հաւատացեալներ
հոգւմակոծեալ և փոթորկահար նաւերու պէս առդին անդին
կը տատանէին, ո՞ր վարդապետութիւնը շիտակ և ո՞րը սե-
խալ ըլլալը գանազանելու շուարումին մէջ՝ Տէրը զիս այ-
ցեկեց 15 Դեկտ. 1935-ին, կիրակի օրը ժողովին մէջ, եւ
իւր Ս. Հոգին շնորհեց ինծի իբր վարդապետ: Որը ամէն
օր ինծի կը բացատրէր Ս. Գրքի համարները, տանը մէջ,
գործի ընթացքին, ճամբու վրայ, շուկայի մէջ և ժողով-
ներու ատեն. եւ սկսաւ զիս գործածել տեղին համեմատ
պատգամներով: Այդ ատենուան վարդապետական հովերու
մասին Տէրովմէ ստացած լոյս հրատարակուած է Մարա-
նաթայի 1936 տարուան 7, 8 թիւերուն մէջ, (էջ 159, 181):

Սիրելիներ, վերջին տարիներու ընթացքին Գրիստոսի երկրորդ գալստեան սերտողութիւնը ինծի շատ սիրելի նիւթ մը դարձած է, նաեւ Երկինքի եւ Նոր Երուսաղէմի սերտողութիւնը խիստ պատուական եղաւ ինծի, Եկեղեցիի խորհուրդը երթալով ինծի աւելի խորունկ կը թուի: Եկեղեցիի կողմէն ընդհանրապէս ըմբռնուած էն աւելի վեհ կը դգամ: Աւելի իմ սրտիս մէջ կը տեղաւորուի թէ՛ ա՛մէն հաւատացեալ Գրիստոսի Հարսը կամ մարմինը եղող Եկեղեցիի դասակարգին չի պատկանիր, այլ ԲՆՏԻՐ ՊԱՍԿԱՐԳ մը կայ որ աշխարհէ և միւս հաւատացեալներէն ալ զատուած՝ Գրիստոսի սիրովը կ'ապրի, և օրէ օր սրբուելով Անոր առջեւ փառաւոր ելլելու կը պատրաստուի: Եփ. 5. 25—27: Եկեղեցիին համար Տէրոջը ծրագիրը միայն մեղքերէն փրկելով Երկինք հասցնել է, այլ իր Որդւոյն պատկերին կերպարանակից ընել և փառաւորել է: Հռովմ. 8. 29, 30: Տէրոջը այս ծրագիրը զեռ մեղք չմտած, աշխարհի սկիզբէն առաջ որոշուած և նախասահմանուած է: Եփես. 1. 4—12: Ի՞նչ մեծ և շնորհալի կարգադրութիւն: Ի՞նչ հիւանալի խորհուրդ: Անցեալի մէջ այս բարձրագոյն դասակարգի պատկանող անհատներ և խումբեր գտնուած են որ սուրբ և անարատ կեանք ապրելով Գրիստոսի սիրոյն համար մինչեւ ի մահ հաւատարիմ եղած են: Հիմա ալ կարելի է և կը գտնուին անհատներ որ այդ վեհ կոչումին մասնակից ըլլալու կը ջանան: Այս ուղղութեամբ Երգ Երգոց Գիրքը ինծի երթալով խիստ պատուական կը դառնայ: Եկեղեցիի խորհրդին գանձարանն է որ մէջը թափանցելով իւրացնելու՝ համար ընդհանուր հաւատացեալներու դասակարգէն զատուելով Ս. Հոգիի Աստուածաբանական դպրոցին մէջ օրէ օր ուսանիլ պէտք է: Այս երկու դասակարգերն ալ շատ անգամ միասին յիշուած են Ս. Գիրքի մէջ, որոյն ստորագրելիներով, եթէ ուէ մէկը այս մասին գիտնալ փափաքի, պատրաստ եմ իմ ստացած լոյս հաղորդելու:

Արդ սիրելի երկտասարդներ, զուք որ աշխարհային
կեանքէ զատուած եւ Քրիստոսի սիրոյն համը առած էք, ա-
մէն օր ճաշակեցէք այդ սեղանէն, որպէսզի անկէ անանե-
լով կարող ըլլաք զերծ մնալ Սատանայի որոգայթներէն եւ
մասնակցիլ այն վերին եւ երկնային կոչումին: Փիլ. 3. 14.
Եբր. 3. 1.

ՅԵՐ. 3. 1.
 Այս առթիւ սա քանի մը թելագրութիւններուն ձեր
 ուշադրութիւնը հրաւիրել կ'ուզեմ.

[illegible]

Բ. Ձեր բոլոր հոգը Տերոջը ձգեցե՛ք: Ընդհանրապէս երիտա-
սարդներ իրենց ապագայի մասին հոգ կ'ունենան, Խորհի՛ր
և ձեռքէն եկած կարգադրութիւնը ընել սխալ չէ. բայց
հոգ ընել սխալ է: Խորհի՛ր և հոգ ընել իրարու մօտ են,
բայց իրարմէ տարբեր նշանակութիւն ունին: Հոգ ընելու
մէջ մարդ բեռը և բոլոր պատասխանատուութիւնը իր վրայ
կ'առնէ և Տէրովը օգնութիւնը նկատի չունենալով՝ երիտա-
սութեան մատնուած կը խարխալէ: Հաւատացեալ երիտա-
սարդը Տէրովը խոստումներուն վրայ յենած իր ներկայ և
ապագայ կեանքին համար Անոր վստահելու է: Այս մասին

յօդուած մը ունիմ 1933 ի Մարանաթայի թիւ 9 ի մէջ, (էջ 205) կրնաք օգտուիլ անկէ: Պետրոս Առաքեալ կը գրէ երկտասարդներուն. «Ուրեմն Աստուծոյ հօր ձեռքին տակ խոնարհեցէք, որպէսզի ձեզ ժամանակին բարձրացնէ: Զեր մէջ հոգը անոր ձգեցէք, վասնզի անիկա ձեզի համար կը հոգայ»: Ա. Պետ. 5, 6, 7:

Գ. Զանք քիֆ ձեռն անձնական կոչումը եւ պարգեւներ հասկնալու, որպէսզի այդ ուղղութեամբ յստաջանաւ եւ ալի նպատակակէսին վազէ: Տէրը մասնաւոր նպատակ եւ ծրագիր ունի ազգերու եւ անհատներու համար: Մանաւանդ հոգեւոր երկտասարդներու նկատմամբ: Եսայի 43. 7, 21: Եփես. 2. 10: Ամէն դարու մէջ իր գործին համար մասնաւոր կոչումով գործաւորներ ալ ունի: Ինչպէս Մովսէս Ելից 3. 10, Յեսու՝ Բ. Օրինաց 31. 7, 23, Յեսու 1. 6, Սաւուղ՝ Ա. Թագ. 9. 16: 1, 24, Դաւիթ՝ Ա. Թագ. 16. 1, 13, Սողոմոն՝ Գ. Թագ. 7. 12—14: Յովսիա՝ Գ. Թագ. 13. 2: Դ. Թագ. 23. 1—25: Երեմիա՝ Երեմ. 1. 5, 10: Կիւրոս՝ Ես. 44. 28—45. 1—3: Եզրաս 1. 1—4: Պօղոս՝ Գործք. 9. 15: 13. 2: Տէրը ամէն հաւատացեալի համար գործ եւ ծրագիր ունի: Ս. Հոգին ամէն մէկ հաւատացեալին զատ զատ պարգեւներ կը բաժնէ ինչպէս կ'ուզէ: Ա. Կորն. 12. 1—12: Արդ ձեզմէ ամէն մէկուն կոչումը եւ պարգեւը ի՞նչ է, հասկընալու ջանք ըրէք:

Ի՞նչպէս հասկնալու է.

1.— Նախ պէտք է Ս. Հոգիի մկրտութիւնը եւ լիցուանութիւնը քու անձնական փորձառութիւնդ ըլլայ Ա. Կորն. 12. 11—14: Հռովմ. 12. 1:

2.— Պէտք է Աստուծոյ գործին ճիւղերը եւ ծրագիրը սերտես Սուրբ Դրքէն, եւ Ս. Հոգիի պարգեւներուն մասին լոյս եւ փափաք ունենալու ես:

3.— Տէրը գործին համար մասնաւոր ազօթքով Աստուծոյ առջեւ կենալու ես: Ազօթեւոր ես որ Տէրը իր հունձքին համեմատ յարմար մշակներ հանէ, գործերը աչքիդ առջեւ ունենալով:

4.— Միշտ Տէրոջը սեղանին վրայ իբր կենդանի զոհ,
Ս. Հոգիի կրակէն անցած, գործի համար պատրաստ կենա-
լու ես որ Տէրը քեզ գործածէ իր կամքին համեմատ:

5.— Ուշադրութեամբ հետեւէ և տես որ Ս. Հոգին
քեզ ընդհանրապէս ո՞ր գործերու կ'առաջնորդէ, որոնց կը
գործածէ. անապաշխարներու թէ հաւատացեալներու, աւե-
տարանչական գործի թէ եկեղեցիի շինութեան, կազմա-
կերպակա՞ն թէ վարդապետական գործերը: Այլ ըստ այնմ
քու կոչումիդ և պարգեւներուդ մասին լոյս մը կրնաս առ-
նել:

6.— Տէրը ուրիշ հաւատացեալներու միջոցաւ ալ իր
կոչումը կը հասկցնէ: Եկեղեցիի պատասխանատու և փոր-
ձառու անհատներուն իր գործին և ծրագրին համար լոյս
կու տայ, իւրաքանչիւր հաւատացեալ որ գործին յարմար
է զանազանելու և գործի առաջնորդելու համար հոգինե-
րու ընտրութեան պարգեւը կու տայ: Այսինքն քու կո-
չումդ եկեղեցիի պատասխանատուներն ալ կը հաստատեն:

7.— Տէրը ուղղակի յայտնութիւնով, տեսիլքով կամ
որոշ ձայնով ալ իր կոչումը կը հասկցնէ: Ս. Գրքի մէջ
ասոր օրինակները շատ են:

Դ. Հոգեւոր շրջանակէն մի զատիւի.— Հոգեւոր ըն-
կերակցութիւնը մի թողուք: Պարագաները ինչ պիտի բե-
րեն չենք գիտեր: Ուր որ ըլլաք՝ հոգեւոր շրջանակ կամ
ընկերներ գտէք: Կարգ մը օրհնութիւններ կան որ միմեկ
չէք կրնար վայելել, հաւաքարար կը տրուին: Միանալով
կրնաք մեծ գործեր տեսնել: Միմեկ մնալով կամաց-կա-
մաց կը պաղիք, իսկ միանալով կրնաք իրար տաքցնել:
Բ. Տիմ. 2. 22: Եբր. 10. 25:

Ե. Միտ ճուրիման սեղանին վրայ կեցիք.— Սեղանէն
ետ մի իջնաք: Բժիշկ մը գործողութեան մը համար նախ
կրակէ անցած գործիքներ կը դնէ սեղանին վրայ և ա-
տոնք կը գործածէ: Միշտ Ս. Հոգիով լեցուն և պատրաստ
անհատներ օրհնութեանց աղբիւր կ'ըլլան: Սուրբ Հոգին
մի տրամեցնէք: Հոգիով բորբոքեցէք: Հոգով. 12. 11:

2. Տէրոջը ծառայեցեմ. Հոովմ. 12. 12. Տէրը ուր որ ղրկէ, ինչ գործ որ ցուցնէ, քայլ առ քայլ անոր հետեւեցէք: Աշխատող երկաթը կը մաշի բայց կը փայլի: Գործող հաւատացեալը կը յոգնի բայց աւելի կը փառաւորուի: «Ոռոգողը կ'որոգուի»: Գործեալով աւելի կը յառաջանաս: «Ձեռքդ ինչ որ գտնէ ընելու բոլոր ուժովդ ըրէ» Ժող. 9. 10: Առտուանց քու սիրմդ ցանէ և իրիկունը քու ձեռքդ պարապ մի թողուր: Ժող. 10. 6: Ա. Կորն. 15. 58:

Է. Քրիստոսի սիրովը լեցուեցեմ.— Աշխարհային բաներու հանդէպ դոց ըլլան ձեր սրտերը: Եկեղեցին փակեալ պարտէզ մըն է, միայն իր Տէրոջը համար վերապահուած: Երգ 4. 12: Ձեր սրտերը Քրիստոսի վերապահեցէք որ Ան գայ բնակի անոր մէջ, և վայելէ անուշ բուրմունքները: Ամէն օր Քրիստոսի սիրովը անանեցէք որ կարող ըլլաք չգրաւուիլ Սատանայի հնարքներէն: Ոչ թէ միայն Տէրոջմէ կշտացող եղէք, այլ Տէրն ալ ձեզմէ թող կշտանայ: Երգ 1. 12: Եսա. 53. 11: Ձեր սուրբ և անարատ կեանքի անուշ հոտովը, ձեր սիրոյ արտայայտութիւններով, երգերով և փառաբանութիւններով ուրախացուցէք Սիրականը: Երգ. 5. 1:

«Եւ ինք խաղաղութեան Աստուածը ձեզ բոլորովին սուրբ ընէ, ու ձեր բոլոր հոգին և շունչը ու սարմինը անարատ պահուի մինչեւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի գալու առեանը: Հաւատարիմ է ան որ ձեզ կանչեց, որ պիտի կատարէ ալ»: Ա. Թես. 5. 23, 24:

Ձեր հաւատակից և երկնային կոչմանը մասնակից եղբայրը՝

Հալեայ

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ Կ. ՃԻԶՄԷՃԵԱՆ

Հասընէ

«Սերբ բնաւ չ'իյնար»

Տէր Յիսուսով խիստ սիրելի եղբայրս,

Աբրահամ Ճիգմէճեան,

Ըսէ ինծի.—

Ի՞նչ կ'երազես գիշերուան մէջ քունիդ մէջ խոր,
 Աչքերդ երկնի ջինջ քաղմաստիւն աստղերուն յար,
 Ո՞ր լուսաշող արեգակը կու տայ քեզ վառ
 Հոգւոյդ կրակ, եւ սպիտակ ճակտիդ վրայ,
 Այդ տեսիլքը ի՞նչ գիրերով կ'արտացոլայ,
 Որ թափանցիկ ապակիի ուծի մը պէս,
 Գանկիդ, ծուծիդ հուր ու գեպիւն կը ներմուծես.
 Ըսէ՛ եղբայր, ի՞նչ պատգամ է այդ քեզի նոր:

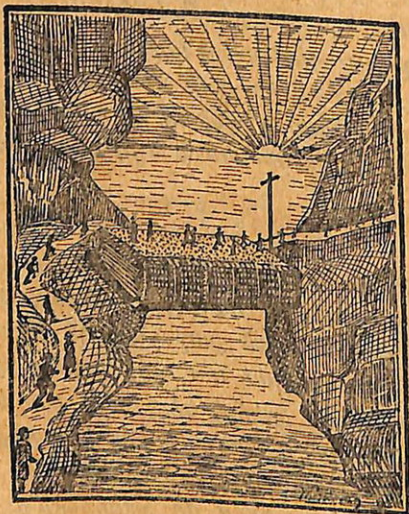
Այդ երկնային զոհարներէն ո՞րն քեզ նուէր
 Տուաւ Յիսուս, քու վեհ Արքադ, որ կնքեցիր,
 Կուրծքիդ վրայ զինանշան քաջ քաղուկն Իր,
 Եւ կ'երթաս, ուր որ դրկէ նա, ծով կամ ցամաք,
 Անապատներ, օտար երկիր, գիւղ կամ քաղաք,
 Պարզելով մ'իշտ դրօշն Անոր, խաշը կարմիր,
 Ու նկարը Դառն Աստուծոյ անծայրածիր,
 Ըսէ՛ եղբայր, ինձ ալ հատ մը չխնդրեցի՞ր:

Կարմիր շրթներդ թոյլ կ'երերան... այդ ի՞նչ միմունջ.
Քիմքդ ալ կարծես մեղր կը ծըծէ մանկան մը պէս
Կաթ կուլ կու տայ: Միթէ դուն ալ հրեշտակ մըն ես,
Որ Աստուծոյ հետ խօսելով կեանք կը լսփես:
Եւ ոիրելիս, մոռցն՞ր ես զիս... զիս քեզ ընկեր,
Չի փնտոնցիր, որ միասիրտ այդ քարեաց Տէրն
Աղօթքներով կ'օրհներգէինք սիրով անվերջ:

Մնամ արտագին բարեկեցիկ

Եղբայրդ

ԵԴՈՒԱՐԴ ԲԱԳՈՒՊԵԱՆ

Եղբ. Ա. Կարամյան
ՏՊԱԿՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Բաղդադում երիտա-
սարդ մըն է Արամ եղ-
բայր, ոչ թէ անոր հա-
մար որ առաւել կամ նը-
ւազ չափով դաստիա-
րակուած ու զարգացած
է և կամ շատերէ առաջ
երկրաւոր հայրենիքի հը-
րաշալի օդն ու պանծալի
ջուրը վայելելու արժա-
նացաւ, հապա անոր հա-
մար որ իր երիտասարդ
տարիքին մէջ Տէր Յի-
սուսը իրեն բաժին ընտ-
րելով Ուղղօսեփոփոխ
հետ կրնայ ձայնակցիլ
ըսել. «Տէրն է իմ ժա-
ռանգութեանս և բաժա-
նիս բաժինը... իրաւ իմ
ժառանգութիւնս ինծի
գեղեցիկ եղաւ»։ Սղմ. 16
ճ. 6: Մեր մաղթանքն ու
աղօթքն է որ կեանքի
բոլոր պարագաներուն
ու վիճակներուն մէջ, ի-
րեն աւանդուած այս
օրհնեալ աւանդը լաւ
պահէ Տիրոջ շնորհքով
և ուրիշներ ալ մասնա-
կից ընէ իր այս խիստ
գեղեցիկ ու գերազանց
ժառանգութեան։ *

Սիրելի եղբայրներս,
Պէյրուսի Հոգեւոր եղբայ-
րութեան։ —

Ուրբաթ գիշեր ժամը տա-
սին մօտ է։ Օրուան պատրաս-
տութենէն յետոյ ուշ ատեն պառ-
կած եմ։ Դրսէն կը լսեմ, սափ-
րիչին խանութէն եկող «Այ Կա-
րաւան» երգը։ Յանկարծ սար-
սուռ մը կը պատէ զիս, ու աչքիս
առջեւ կուգան իմ սիրելի՛ եղ-
բայրներս, իմ թանկագին՛ եղ-
բայրներս որոնց հետ այսքան եր-
կար ժամանակ միասին ապրե-
ցանք։ Մանկան մը պէս աչքերս
լեցուած արցունքով կը դիտեմ
տեսարանը։ Եղբայրներս, այո,
աւելի թանկագին քան հարազատ
եղբայրներ։ Քիչ յետոյ հսկայ
տարածութիւն մը պիտի բաժնէ
մեզ։ Աչքիս առջեւ կուգան խո-
շոր ժողովները, երեկոյթները
ու այն բոլոր պարագաները ու
ընդմիջ մենք միասնաբար
կը վայելէինք մեր սիրելի Յիսու-
սը և նմանապէս զիրար։ Ու այս
բոլորը քիչ յետոյ պատմութեան
կայելի իրականութիւն։

Բաժանողմ, ինչ սրտածմելի
տեսարան։ Ահա նաւուն վրայ
եմ ու արտասուած լաւ աչքերով
կը դիտեմ ձեզմէ մի քանին
որոնք կրցած են մեզ ճամբելու
գալ։ Ու կ'արտասուեմ, որովհե-
տեւ միայն այդ է որ կրնամ ընել

այդ բոլորին, նոյնիսկ ձեռքս զտնուող թաշկինակը անկարող եմ շարժելու:

Նաւը կը շարժի ու կարծես խլուած իմ սրտահատորներէս ոտքերս պինդ կը կոխեմ գետին, կարծես նաւը կեցնելու նպատակաւ Սակայն աւա՛ղ, ան կը հեռանայ յամրաբար. նախ ձեր դէմքերը, ապա քարափը և ապա քաղաքը զատելով, խլելով ինձմէ: Ու ես պահ մը խելակորոյս կը քաշուիմ անկիւն մ'անտեսանելի, արտասուելու կսկիծը սըրտիս որ այնքան դառն է բաժանման այս բոլորին:

Բաժանում. այո եղբայրներս, ան չէ պարզ յուզմունք մը, մանաւանդ Տէրով զաւակներու համար, այլ այն ապրում մըն է որ կը հիւծէ սիրոյ անհատներու անմխիթար սրտերը:

Ու այս խոկերով նստած անկողինն վրայ, դարձեալ աչքիս առջեւ կու գան եղբայրներս, քարոզիչները, ամենապըզտիկէն մինչեւ ամենամեծը, հինն ու նորը. ու կարծես, շրթունքներս կը հպին իւրաքանչիւրի պատկերին, կարօտալի հրաժեշտի վերջին համբոյրը տալու:

Հրաժեշտ, դիւրահնչիւն, երկվանկանի բառ մը: Սակայն ի՞նչ ցաւալի իրականութիւն: Այսօր միասին, ամէն վայրկեան, վաղը հեռու, անգտանելի:

Ու ակամայ գալով ես ինծի, կը տանիմ ձեզ բոլորդ, ես ինքս ալ Տէր Յիսուսի, որուն արեամբ փրկուեցանք և որ մեր միակ յոյսն ու մանաւանդ մխիթարութիւնն է, որ պէտքի մխիթարէ, այս բաժանումէն յուզուած սրտերը: Մանաւանդ յուսալով որ պիտի աղօթենք իրարու համար և Տէրով գործին համար որ ամէն տեղ գոյութիւն ունի:

Դի՛նչ է կեանքը լոկ երազ մ'ահաւոր,

Յաւերու, տանջանքի ու յար վշտի.

Ո՛հ յոգնած է հոգիս, միայնակ սգաւոր,

Քովդ ա՛ն, ո՛վ Աստուած, ան քեզ կը ձգտի:

Մնաք բարի սիրելիներ՛ր, մնացէք բարո՛ւ...
Տէրն ընդ ձեզ և մեզ: Ձեր խեղճ եղբայրը Տէրովմով

ԱՐԱՄ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

Գահիրէի Հոգեւոր Եղբայրութեան Երիտասարդաց ԼՈՅՍ
միութեան կողմէ՝

Հալէպի Հոգեւոր Եղբայրութեան Երիտասարդաց կազմին

Կ'ուղղեմ՝ զիրս ձեզ եր'տասարդներ,
Որ ոյժով էք ու կամքի տէր.
Կրնաք յաղթել դուք աշխարհին,
Եթէ ամուր բռնէք քարին:

Անցեալի մէջ շատ մեծ գործեր,
Եր'տասարդներ են կատարեր,
Ու հեթանոս երկրի մէջ ալ,
Եղան մէկ մէկ ջան լուսափայլ:

Մեռած է այն ազգը իրաւ,
Որ կռուելու ոյժ չունի քաւ.
Ու ազգի մը ողնահարը,
Կը կազմէ ինք, եր'տասարդը:

Ո՞վ էր՝ յաղթեց Գողիաթին,
Ու յաղթութիւն բերաւ ազգին.
Դաւիթի պէս քաջ պատանին,
Ապաւինած Տիրոջ ոյժին:

Ո՞վք մարեցին կրակի բոց,
Եւ օրինակ եղան այլոց.
Երեք խիզախ պատանիներ,
Տէրոջ էին ապաւիններ:

Ո՞վ էր յաղթեց մեծ փորձութեան,
Որու մէջ խիստ շատեր կ'իյնան.
Յովսէփի պէս մեղքէն փախչողն,
Միշտ Տէրոջմով կ'ըլլայ յաղթող:

Ուրեմն ով դու երիտասարդ,
Եթէ կ'ուզես առնել պսակդ,
Հաճոյ եղիր Զօրավարին,
Ու հետեւէ դու իր քայլին:

Գահիրէի եր'տասարդաց
Կողմէն ձեզի ուղարկուած,
Իբրեւ սիրոյ անկեղծ նշան,
Ընդունեցէք գիրս անվարան:

Գահիրէ

ՎԱՀԱՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Շրջաբերական նամակ թիւ 2 (*)
Թեապոնիկէ Յունաստան

26 Նոյեմբեր 1946

«Ահա որչափ բարի եւ որչափ վայելուչ է որ եղբայրները
իրարու հետ միաբանութեամբ բնակին»: Սաղմ. 133. 1:

«Երկրի մէջ եղող սուրբերուն ու պատուականներուն՝ ա-
նոնց վրայ է իմ բոլոր հանութիւնս»: Սաղմ. 16. 3:

Հօր Աստուծոյ շնորհով և Տէր Յիսուսի միջոցաւ մե-
զի եղած փրկութիւնով, ինծի սիրելի եղող եղբօրս՝ Լեւոն
Սիմոնեանի, Պէյրութ:

Ամէն ատեն և ամէն բանի հետ օրհնութիւն և փառք
Տէրովը և մասնաւոր գոհութիւն որ մեզ օտարներս իրարու
մօտեցուցած և մէկ ընտանիքի անդամներ ըրած է, որով
եղբայրներ ենք, Տէր Յիսուսով: Աստուծոյ փառք, փառք
ըլլայ այս ամենուն համար:

(*) Այն պահուն երբ նամակներու բաժինը տպարանի մէջ շարուած
լրացած էր, նամակատունէն ստացանք Շրջաբերական նամակներու թիւ
2էն քանի մը օղակները զանոնք փոխանցելու այլոց, բայց նախ քան այդ,
«Ահա որչափ բարի ու որչափ վայելուչ է» որ զանոնք մամուլին յանձնենք
որպէսզի շատ շատեր մասնակից եւ հաղորդակից ըլլան անոր. «Մ.»

Տէրոջը բազմաթիւ և անհամար բարիքներուն քով կայ սա շնորհքն ալ որ, ինչպէս մեզ իր սիրովը իրեն կը կապէ նոյնպէս (բնականօրէն հոգեւոր կեանքի օրէնքին համեմատ) մէկզմէկու, այսինքն իր զաւակներուն։ Ինչ ազգի և կամ մէկզմէկու, այսինքն իր զաւակներուն։ Ինչ ազգի և կամ մէկզմէկու, այսինքն իր զաւակներուն։ Ինչ ազգի և կամ մէկզմէկու, այսինքն իր զաւակներուն։

Սաղմ. 133 1 ը որ այս օրերս իմ քրկու պղծություններս
կը սորվեցնեմ, շատ յատակ արտայայտութիւնն է այս Աստ-
ւածային միաբանութեան սիրոյն որ հաւաղատ և յաւի-
տենական եղբայրութեան մասին կրնայ ըսուիլ ո՞րչափ...
վայելուչ... և ո՞րչափ բարի... իրաւցնէ հաւատցեալ եղ-
բայրներու սէրը և միաբանութիւնը շատ գերազանցէ մարմ-
նի կողմանէ եղբայր և ավգականներու սիրոյն և շատ ա-
ւելի վայելուչ է եւ կաթարելապէս բարի է նորէն և յաւէտ
փառք մեր ամենուս Հօրը և սիրելի և պաշտելի երէց
Ներսէս, Տէր Յիսուս փրկստոսի:

Սերեւի եղբայր իմ, իրաւ որ շատ տկար եմ, և կա-
րօտ քու և եղբայրներուն աղօթքին և այստեղի Տէրոջը գործը
շատ կը կարօտի ձեր աղօթքին: Որպէսզի Տէրը մեր մէջ գործէ
ու փառաւոր ըլլայ:

ու փառաւոր ըլլայ՝
Այս շրջաբերական նամակը քեզի կ'ուղղեմ, յուսարով որ
դուն ալ կը շարունակես ճամբան Ղրկելով յարմար եղբայր-
ներու որոնք պատրաստ պիտի ըլլան առանց յապաղելու
պատասխանել և Ղրկել ուրիշներու որոնք ուրիշներ մին-
չեւ ընէ լման շրջանը և այսպիսով մեր ամենուս սէրը այս
խողովակով հասնի և ամենուս աղօթքը, գոհունակութիւնը
նոյն Շնորհաց Աթոռին առջեւ ելլէ և այսպէս Տէրը փա-
ռաւորուի հիմա ու միշտ: Սէրս և ողջոյններս հազորդէ բո-
ւոր եղբայրներու Տէրոջմով, Նոյնպէս հոս եղողներուն բո-
ւորը նոյն սիրով կը բարեւեն բոլորդ:

Յաւէտ սիրով:

ԵՆՈՎԻՔ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Երգաբերական ցամախ քիւ 2.

Տէր Յիսուս Գրիստոսով

Պէյրուս, 29 Դեկտ. 1946

Սիրելի վահրամ եղբայր Թուրեան,

Երուսաղէմ

Ամէն առթիւ, բայց մանաւանդ եղբայրական հաղորդակցութեան այսպիսի պատեհութիւններու մէջ փառաց Տէրով իրաւունքըն է փառք ընդունիլ, մեր ալ պարտականութիւնը զայն մատուցանել: Այս պատեհութեան համար յատուկ կը գոհանամ, որ ուղիներու մօտերս քեզմէ ստացած նամակիս պատասխանելու ու գոլտորիկ օրացոյցի նուէրիդ համար շնորհակալութիւն յայտնելու պարտական էի, միայն թէ այս ժամանակներուս պատեհութիւններս տնտեսելու մէջ դժուարութիւն ունէի: Նոր ստացուած ներփակ շրջաբերական նամակը այս դժուարութիւնը լուծեց ինծի համար ու ներկայացուց յարմարագոյն առիթը ահա որ քեզի գրեմ: Երգաբերականին իմաստը, ինչպէս առաջին թիւով յայտնի եղաւ, երկրէ երկիր եղբայրներու միջեւ հաղորդակցութեան շղթայ մը կազմել է, այնպէս որ ասով՝ ամէն մէկ ընդունողի պարտականութիւնը երկուք է. ներփակեալ նամակներուն վրայ շարք մը աւելցնել ու յղել ուրիշ եղբոր մը ու առանձին նամակով մը պատասխանել այն եղբոր, որմէ ընդունած է: Նախաձեռնող եղբայրը զարոս եղբայր Մարանեանի, Սամուէլ եղբայր ֆաշկեանի, Կարապետ եղբայր Թովալեանի, Բիւզանդուհի քոյր Եարտըմեանի, Կիրակոս եղբայր Թումանեանի, Սամուէլ եղբայր Պազգալեանի (այժմ Մարտիրոս), Տիգրան եղբայր Մկրտիչեանի, Յակոբ եղբայր Խանճեանի ապա իրեն՝ Ենովք եղբայր Պէրպէրեանի, որ յետոյ երրորդ շրջաբերական նամակը հանէ, շարքը անպատճառ այս ձեւով չէ, հապա զորոնք տակաւին կ'ուղենք այս օղակին մէջ առնել աւելի հաճելի և ուրախալի պիտի ըլլայ:

Արդարեւ խորհուրդը շատ անուշ ու գործադրութիւնն ալ հաճոյալի ու արդիւնաբեր է: Կար ժամանակ մը որ իրարմէ զըրկւած էինք հաղորդակցութենէ. հիմա որ դարձեալ այդ առիթը վերագրածած է, որչափ գնահատելի է յարաբերութիւնը իրարու հետ երկրէ երկիր: «Որչափ բարի ու վայելուչ» միայն իրարու հետ «բնակո՞ղ» եղբայրներու, ահա նամակը կերպով մը շատ աւելին բարու հետ բնակիլը: Իրարու հետ բնակելու փափաքին ամենէն իրագործումը օր մը պիտի վայելնք յաւիտեան իրարու հետ, որուն լալու հոս՝ հաղարամեային ու վերին Երուսաղէմի մէջ յաւիտեանս: Այս երկրի վրայ անկաշկանդ ժառանգութիւն մըն է մեզի նամա-

Գահիրէ, 24 Փետրուար 1947

Միայն Յիսուս

Տէր Յիսուսով շատ սիրելի

Ղազարոս Եղբայր Մարանեան,

Հայկալ

Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի սիրովը և Անոր շնորհքովը կը բարեւեմ քեզ.

Մեր սիրելի եղբօր Ենովքի սկսած Բ. Շրջաբերականին կ'ուզեմ դարձեալ իմ մասնակցութիւնս բերել կ'ուզեմ սկսիլ «Ահա» բառով: «Ահա», ի՜նչ խոր բառ մը, եթէ առանց այս խօսքին սկսէր, կարծես թէ պիտի նուաստանար նըշանակութիւնը: Կարծեմ Սաղմոսերգուն զարմացած և հիացած և նոյն ատեն կարծես հաւատքի աչքերով կը դիտէր եղբայրներուն իրարու հետ բնակիլն ու անոնց օրհնութիւնը աչքերովը կը տեսնէր և անոնց խօսակցութիւնը և յարաբերութիւնը և աղօթքները կը լսէր և աղօթքներուն ծուխին դէպի երկինք բարձրանալը կը զմայլեցնէր իր անձը և երբ այս ամէնը կը տեսնէր, իր սրտին խորերը չէր գտներ բառ մը որ արտայայտուէր և կ'ըսէ. «ԱՀԱ» կարծես թէ Յովհաննէսի քով կայնած կը դիտէր այն Գառը, որուն միջոցաւ մենք եղբայրներս իրարու հետ պիտի բնակէինք: Յովհաննէս ալ սկսաւ ըսել. «Ահա» իրապէս խորունկ էին աչքերը Յովհաննէսին երբ կ'ըսէր. «Ահա»: Իրաւ արդեօք երբ մեր Տէրը երկինքին նայի, պիտի կրնայ ըսել թէ «Ահա» այս է որ ես կ'ուզէի որ իմ զաւակներս ըլլային միաբան, ինչպէս ես մէկ էի Հօրս հետ: Ինչպէս ծառին տերեւները բազմաթիւ են, նաեւ ճիւղերը շատ, բայց բունը մէկ, նոյնպէս ալ մեր ծառը Յիսուս է, արդեօք միաբան ենք ծառին բունին և ճիւղերը միաբան են տերեւներուն հետ: Տէրը տար որ մենք ապրէինք կեանք մը որ երբ Տէրը վերէն նայի ըսէ. «Ահա բարի է որ եղբայրները իրարու հետ միաբանութեամբ կը բնակին»:

Մնամ Տէրոջմով աղօթող և աղօթքի շատ կարօտ եղբայրդ՝
Կ. ԹՕՓԱԼԵԱՆ

Շրջաբերական համակիքի 2

Յուդի. 17. 21—23:

Հալէպ, 3 Մարտ, 1947

Տէրոջմով սիրելի ու պատուական եղբայրս,
Տիգրան եղբայր Մկրտիչեան
Վալանս

Խիստ կարօտալի ու բաղձացեալ եղբայրս,

Մեր սիրելի ու պաշտելի Փրկչին Տէր Յիսուս Գրիս-

տոսի սիրովը կը բարեւեմ քեզի և ընտանիքիդ:

Այսքան երկար ժամանակուան մը լռութենէն վերջ,

կարօտի ու բուռն սիրոյ արտայայտութիւններով սկսող այս նամակս, թերեւս անակնկալի բերէ քեզ և կամ տանի քեզ խորհելու թէ քանի շրջաբերականն է որ այս նամակին առիթ տուած է. ոչ այնքան հարազատ արտայայտութիւնը կրնայ ըլլալ երեւան բերուած կարօտին ու սիրոյն: Եթէ այս վերջինն իսկ ըլլայ խորհուրդդ, պիտի չմեղադրեմ քեզ, քանի քու կողմէդ նայելով իրաւունքիդ մէջն ես: Իսկ ես յիշածներուս վաւերականութիւնը ապացուցանելու համար, տրամաբանական դատողութենէդ աւելի, յիշողութեանդ պիտի դիմէի, որ մտաբերես երբեմնի այն օրերը երբ միասին էինք ու իրարու մօտ: Կարծես այս քանի մը ներածական տողերը բաւ են, ընդհատուած ու չարին կողմէ խեղաթիւրուած (եթէ երբեք) յարաբերութիւնը կրկին շարժման մէջ դնելու համար:

Իսկ գալով շրջաբերականին ընդհանուր նիւթին, որն է «Եղբայրներու միաբանութեամբ բնակիլը», ասիկա Սաղմոսեաններուն օրերէն ի վեր խիստ բաղձացուած իրողութիւն մը եղած է, որուն բարութիւնն ու վայելչութիւնը նմանցուած է այն անուշահոտ իւղին, որ մեծ քահանայապետը՝ Ահարոնը օծելու համար գործածուեցաւ: Նաեւ մեր Փրկչիւր նոյն բաղձանքն է որ կը յայտնէ իր քահանայապետական աղօթքին մէջ երբ կ'ըսէ. «Որպէսզի ամենքս ալ Մէկ ՀԼԼԱՆ, ինչպէս ԴՈՒՆ, ով հայր, ԻՄ ՄէջձՍ՝ ու ԵՍ ԳՈՒ Մէջձ, որպէսզի ԱՆՈՆՔ ԱՆ ՄԵՐ Մէջ Մէկ ՀԼԼԱՆ, որպէսզի առ-

խառն հաւատայ քե դուն զրկեցիր զիս: Յովհ. 17. 21: Բայց երբ հաւատացեալներ այս փափաքին ու բաղձանքին ընթացք չեն տար, պատասխանատուն իրենք են, ո՛չ միայն բաժանման այլ նաեւ անապաշխարներու Քրիստոսի չհաւատալուն ու անկէ հեռու մնալուն: Իսկ ինչ որ կը վերաբերի այն իրողութեան թէ, ի՞նչ են այն հիմնական ազդակները, որ կը ստտարեն այս բարձր նպատակակէտին հասնելու, Աստուծոյ Խօսքէն իմ հասկցածս սա է թէ.

Ա.— Հաւատացեալը ինքն իր մէջ միաբանութիւն ունենալու է, «Սիրելիներ, եթէ մեր սրտերը չմեղադրեն, համարձակութիւն կ'ունենանք Աստուծոյ առջեւ», Ա. Յովհ. 3. 21—24: Այս և յաջորդող համարները որոշակի կը պարզեն այն իրողութիւնը թէ հաւատացեալին սիրտը երբ զինք կը մեղադրէ, ան պառակտուած է ինքն իր մէջ և կորսնցուցած համերաշխութեան կապը Երրորդութեան հետ:

Բ.— Միաբանութիւն Տիրոջ և Երրորդութեան հետ. «Դուք, ով Հայր, իմ մէջս ու քու մէջդ, անոնք ալ մեր մէջ», Յովհ. 17. 21: Իւրաքանչիւր հաւատացեալ անհատ առ անհատ Քրիստոսի մէջ և Ան՝ ամէն մէկուն մէջ զատ զատ, անկէ յետոյ ամէնը միասին, միաբանութեամբ Հօրը մէջ: Ի՞նչ օրհնեալ ու բաղձալի վիճակ:

Գ.— Միաբանութիւն հաւատացեալներու հետ: «Ձանալով Հոգւոյն Սրբոյ միաբանութիւնը խաղաղութեան կապովը պահել»: Եփես. 4. 3: Այս միաբանութիւնը պահել կարծուածին չափ ալ զիւրին չէ, մարդկային միջոցներ որքան ալ ազդու ըլլան, դարձեալ ի զօրու չեն. զայն երեւան բերելու համար հարկ է Սուրբ Հոգին իշխող ու գործօն ըլլայ հաւատացեալներուն մէջ և հաւատացեալներ ալ փոխադարձաբար ենթակայ ըլլան Անոր ու հնազանդ գտնուին Տիրոջ բոլոր փափաքները կատարելու և Հոգիին ուղածին պէս քալելու: Ամէն մէկս մեր տեղն ու զիրքը պահելով ջանք ընելու ենք. մինչև ամէնս ալ հասնինք հաւատքին ու Աստուծոյ Որդին ճանչնալուն միաբանութեանը, կատարեալ մարդ ըլլալու և Քրիստոսի լման հասակին չափը ունենալու. Ե—

Փետ. 4. 13: Այլապէս՝ հաւատացեալներ կը ներկայացնեն
«Երեւած ու վարդապետութեան ամէն հովերէն ասդին ան-
շին տարուբերուած» տղոց վիճակը: Հմբ. 14:

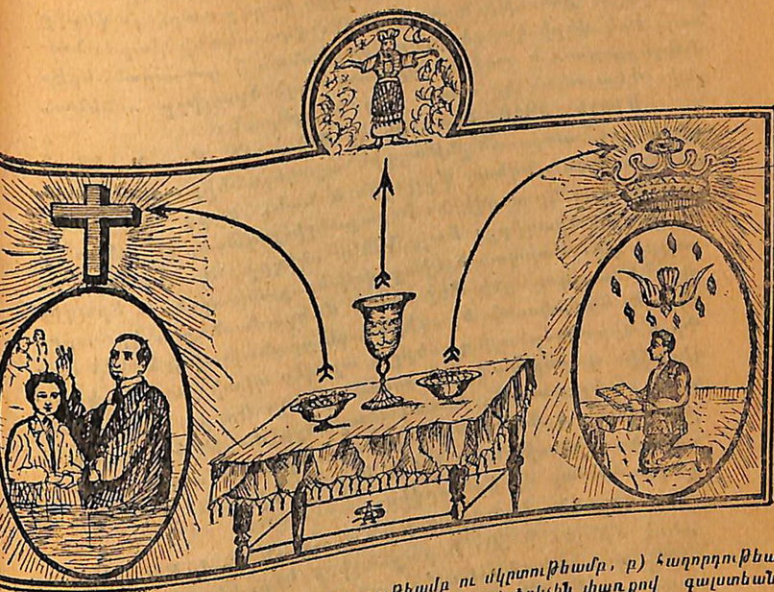
Ահա բաղձացեալ միաբանութիւնը պահելու գլխա-
ւոր ազդակները, որոնք կը սատարեն եկեղեցիի աճումին
ու շինութեանը, Քրիստոս Յիսուսի փառքին համար:

Տար Տէրը որ ամէն անկեղծ հաւատացեալի բաժինը
ըլլար այս դրական կողմը:
Մնամ եղբայրական ջերմագին սիրով ու բարեւնե-

քով,

Քոյդ ի Տէր

Ղ. ՄԱՐԱՆԵԱՆ

ղեցիին միաբանութիւնը՝ ա) ապաշխարութեամբ ու մկրտութեամբ, բ) հաղորդութեան
լանին շուրջ, գ) Սբ. Հոգիին մկրտութեամբը սպասելով փրկչին փառքով գալստեան:

Դ . ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ**ՀԱԼԷՊԻ ՀՈԳ. ԵՂԲԱՅՐՈՒԹԵԱՆ ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԴՊՐՈՑԸ**

Հալէպի Հոգ. Եեղբայրութեան Կիրակնօրեայ դպրոցը սկսած է 1924ին և կը շարունակուի մինչեւ հիմա:

Ամէն տարի ունեցած ենք միջին հաշուով 220 — 225 աշակերտներ, 20 — 25 ուսուցիչ-ուսուցչուհիներ, նախագահ, տնօրէն ու քարտուղարուհի:

Մանկապատէզի մէջ ունինք չորս դասարաններ, Ծիւ, Բողբոջ, Կոկոն և Ծաղիկ. անոնք կանոնաւորապէս կը հետեւին ծրագրի դասընթացքին և Ծաղիկ կարգը տարւոյն վերջը շատ յաջող քննութիւն տալէ վերջ, վկայականի կ'արժանանայ: Իսկ վերի կարգերը կը բաղկանան 7 դասարաններէ. մանչերը զատ և աղջիկները զատ, նոյն ծրագիրը ունենալով: Վկայական կը տրուի 7րդ կարգերուն:

Մինչեւ 1946, ծրագիրն էր Ծննդոցէն Յայտնութեան գիրքերը, 7 տարուան ընթացքին՝ աշակերտները ամբողջ Աստուածաշունչէն տեղեակ կ'ըլլային և նաեւ կարգ մը հատուածներ գոց կը սորվէին: Իւրաքանչիւր դասարան ունէր իր մասնաւոր ծրագիրը: Բայց 1946ի սկիզբը, սկսանքնոր ծրագրի մը: Ստիպուած էինք փոխել քանի որ նոյն ծրագիրը «Կենաց դպրոց»ի մէջ աւելի մանրամասնօրէն կը տըրւէր: Եւ հիմակուան ծրագիրն է «Մարտնաթայ»ի 1942ի Սբ. Գրոց Կիրակնօրեայի դասերը և այսպէս պիտի շարունակուի: Առաջին դասերն իս էր Աստուածաշունչ: Սուրբ Գրոց դասերուն սկսելէ առաջ, Աստուածաշունչի մասին հիմնական և ընդհանուր ծանօթութիւններ տրուեցան և ապա՝ սկսանք ստեղծագործութենէն: Ամէն Կիրակի նիւթին յարմար ոսկեղէն համար մը կը սորվին:

Կիրակնօրեան կը սկսի առաւօտեան ժամը 8.00ին և կը տեւէ մինչեւ 9.30: Իւրաքանչիւր Կիրակի դասատուներէն մէկը պատասխանատու կ'ըլլայ կանուխ գալու և հոգ տանելու կարգապահութեան ու ժամանակին զանգակը հնչեցնելու:

մը և տնօրէնին և կամ դասատուներէն մէկուն աղօթքէն վերջ, Կիրակնօրեայի քայլերդը նուազուելով աշակերտներ հոգեւոր տաք մթնոլորտէն ժպտուն դէմքով դուրս կ'ելլեն:

Ամէն կիրակի Կիրակնօրեայէն ետք, ուսուցիչ և ուսուցչուհիներ աղօթածողով կ'ունենան սենեակի մը մէջ: Իսկ ամէն ամսուն աւաջին շաբթուն մէջ ուսուցչական ժողովը կ'ըլլայ, երբեմն Հոգ. Եղբայրութեան ժողովասը:

ՀԱԼԷՊԻ ՀՈԳ. ԵՂԲ. ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑԶԱԿԱՆ ԿԱԶՄԸ
1946 թ Ն

Ա. շարք՝ ձախէն աջ նստողներ, Յովսէփ Եղբ. Գազանճեան, Ռոսփան Եղբ. Թրաշեան, Արրահամ Եղբ. Սէֆէրեան, Մկրտիչ Եղբ. Յարութիւնեան, Յովհաննէս Եղբ. Պարտագճեան:

Բ. շարք՝ ձախէն աջ, Յակոբ Եղբ. Թրաշեան, Եագուպ Եղբ. Շէքէրճի, Օր. Մարութի Տանկուրկեան, Օր. Սաթնիկ Մուրատեան, Օր. Մարիամ Մանուկեան, Վերոնիքա Քոյր Յարութիւնեան, Ղատուհի Քոյր Տէր Կարապետեան, Եսայի Եղբ. Գարակէօզեան, Յակոբ Եղբ. Տէր Եղիանեան:

Գ. շարք՝ ձախէն աջ. Ղազարոս Եղբ. Մինասեան, Օր. Պրիսկէ Ա. Սէֆէրեան, Օր. Ուլա Ա. Սէֆէրեան, Օր. Լիտիա Ո. Թրաշեան, Օր. Վարդանոյշ Տէր Նշանեան, Արուսեակ Քոյր Պասմանեան, Էտիպէ Քոյր Յրանկիլ, Յիկ. Խաթուն Սանկիլկեան:

բահին մէջ և շատ անգամ ալ դասատուներու բնակարան-
ները: Նախագահը շատ անգամ ներկայ կը գտնուի և իր
թեւադրութիւններով ուղղութիւն կու տայ Կիրակնօրեայի
բարգաւաճման: Իսկ տնօրէնը ամէն ժողովին նոր
և օգտակար նիւթեր կը բերէ դասատուներու յարմար և
շատ անգամներ ալ սերտողութիւններ՝ Անգլերէն գրքոյկ-
ներէ, ինչպէս «A Successful Sunday School» եւայլն:
Այս յիշուած գրքոյկին նիւթերէն յիշելու 4՝ըւայ, 1.—
Կիրակնօրեայի կազմակերպութիւն, 2:— Կիրակնօրեայ
Կիրակնօրեայի կազմակերպութիւն, 3.— Կիրակնօրեայի
Կիրակնօրեայի կազմակերպութիւն, 4.— Կիրակնօրեայի
Կիրակնօրեայի կազմակերպութիւն, 5.— Կիրակնօրեայի
Կիրակնօրեայի կազմակերպութիւն:

[illegible]

ՀԱՆՔԴԻ ՀՈԳ. ԵՂԱՅՐՈՒԹԵԱՆ ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԴՊՐՈՅԻ
ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՇՐՋԱՆԱԽԱՐՏՆԵՐԸ 1935ԻՆ

Վարի չարք՝ ձախէն աջ, Սուրէն Սուրենեան, Ղազարոս եղբ. Մարանեան, Ստեփան եղբ. Թրաշեան, Արուսեակ Քոյր Սէմէրճիպաշեան, Անժէլ Ներսէսեան:

Վերի չարք՝ ձախէն աջ, Րաֆֆի Բրուտեան, Սարգիս Ղարիպեան, Սէլա Ա. Սէֆերեան, Մարի Յակոբեան. Արուսեակ Գասարճեան, Եղիսարեթ Ժամկոչեան:

Դասատուներն ալ իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն հանդէսին, քառաձայն երգչախումբ պատրաստելով: Շրջանաւարտներուն կը տրուին մէյ մէկ նոր Կտակարան, իսկ միւսներուն նուէրները կ'ըլլան ընդհանրապէս հոգեւոր գիրքեր, նաեւ իրենց տարիքին յարմար գործածական նուէրներ, ինչպէս դգալ, գաւաթ եւայլն:

Կարճ հանդէս մըն ալ Զատկի առթիւ կը պատրաստուի: Փոքրիկներ կ'ունենան Զատկի առթիւ զեղեցիկ ոտանաւորներ, երգեր և մեներգ: Կը հրաւիրուի բանախօս մը և փոքրիկներ կ'ուրախանան ստանալով մէկ մէկ կարմիր հաւկիթ:

խորհելու և աղօթելու: Թէեւ մասնաւոր կիրակիներ կը յատկացուին ընդհանուրին և ժամանակ կը տրուի իրենց վկայութիւնները տալու, վերականգնելու և ապաշխարութեան:

Վերջերս, երբ Պէյրութի Հոգ. Եղբայրութեան երիտասարդ եղբայրներէն ոմանք այցելեցին Հալէպի Հոգ. Եղբ. կիրականօրեան, իրենց վկայութիւններովը և Սբ. Գրքէն տուած գեղեցիկ պատգամներովը խոր տպաւորութիւն ձգեցին աշակերտներուն վրայ: Անոնք եւս շեշտեցին և ժամանակ տուին ապաշխարութեան և մանաւանդ հոգեւորապէս պաղ վիճակ ունեցողներուն նորոգման: Ուրախ ենք որ Տէրը գործեց փոքրիկներուն վրայ և անոնցմէ ոմանք որոշ քայլ մը առնելով՝ խոստովանեցան և դարձեալ ինքզինքնին Յիսուսի յանձնելով վերականգնեցան:

Հալէպի Հոգ. Եղբայրութեան կիրականօրեան 1940 թըւականէն սկսեալ ունեցած է իր մայր տոմարը, որուն մէջ քարտուղարուն կանոնաւորապէս կ'արձանագրէ ամէն տարուան կիրականօրեայի պաշտօնէութեան անուանացանկը, չաբաթական մուտքը, ելքը, ամէն կիրակիի աշակերտաց թիւը, հանդէսներու յայտագիրները և ուսուցչական ամէն ամսուան և ժողովները, մանրամասնօրէն:

Կիրականօրեան իր սիրայօժար նուէրներէն ամէն տարի բաժին կը հանէ Սուրբ Գրոց Ընկերութեան, Ազունիէ Ազգային Բուժարանին, Պէյրութի և Հալէպի «Կենաց դպրոց»ներուն, Մարանաթա տպարանին, աղքատներուն և հիւանդներուն:

Հալիպ

ՕՐ. ՍԷԼԱ Ա. ՍԷՖԷՐԵԱՆ
(Հալիպի Հոգ. Եղբայրութեան
Կիրակցօրեայ դպրոցին
fairstուղարունի)

ՀԱԼԷՊԻ ՀՈԳԵՒՈՐ ԵՂԲԱՅՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԱՆԵԱՑԸ

(ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ)

ՍՊՐ. Յ. ՏԷՐ Եղիաեան

**ԻՆՔՆԱԿԵՍՍԱԳՐԱԿԱՆ
Գ Ի Ծ Ե Ր**

Ծնած եմ Եղեօիա, 5 Մայիս, 1921ին, Խարբերդ-ցի բարեպաշտ ընտանիքի մը մէջ: Փոքր տարեկանիս եկած ենք Հալէպ, իսկ 7 տարեկանիս դացած ենք Սանճազ, ուր մընացած եմ մինչեւ 15 տարեկանիս: Այս բոլոր շրջանին մէջ Տէրովը շէնորհքը մեր տան մէջ ըլլալով, հայրս Աստուծոյ վախովը կը կրթէր մեզ, և իմ ընկերներէս դատ որոշուող է ես ալ մը կ'ապրէի: 15 տարեկանիս երբ Նախակրթարանը ըրացուցի, Տէրը իմ մէջս ոկոսած գործը աւելի

Հալէպի Հոգեւոր Եղբայրու-թեան նախկին պատանեացը յաջորդաբար ղեկավարուած է Գէորգ եղբայր Պալիկեանի, Արմենակ եղբայր Մխիթեանի, Ղազարոս եղբայր Մարանեանի, Արքաճամ եղբայր Զիզմէճեանի և Կարապետ եղբայր Վասոյեանի կողմէ: Ներկայիս ան կ'առաջնորդուի ըստորագրեալիս և Յովհաննէս եղբայր Պարտազճեանի կողմէ և կը բաղկանայ 7—16 տարեկան մօտ 35 պատանիներէ, որոնք բաժնած ենք երկու դասակարգերու: 7—11 տարիքի միջեւ եղողները զատ, իսկ 11—16 տարիքի միջեւ եղողներն ալ զատ դասարաններու: Աւշակերտներու մեծամասնութիւնը երկրորդ դասակարգին կը պատկանին: Այս զոյգ պատանեացնե-րը կը կառավարուին եկեղեցիին կողմէ որոշուած երիտասարդաց կազմէն, երկու պատասխանատու դասատուներէ:

Կանոնաւոր ժողովներ. Ամէն կիրակի պատանեաց կանոնաւոր ժողովներ կ'ունենանք, կէսօրէ յետոյ ձմեռը ժամը 2ին, իսկ ա-մառը ժամը 3ին, որ կը տեւէ մէկ ժամ:

մեծցնելու համար դարձեալ, չալէպ վերադարձուց և զիս չոգեւոր եղբայրութեան ժողովատեղին առաջնորդեց, չ ո ս Աստուծոյ խօսքին առաւելութեան մէջ, Տէրը ինծի նոր ճշմարտութիւններ սորվեցուց և զիս աւելի ի լուսաւորեց ու հաստատեց: Իր խօսքին հնազանդելով ապաշխարեցի «չոգեւոր եղբայրութեան» ժողովատեղիին մէջ, 23 Ապրիլ, 1939ին, նաեւ մկրտուելով չոգեւոր եղբայրութեան եկեղեցիին անդամակցեցայ, 1 Յունիս, 1941ին: Այնուհետեւ մինչեւ այսօր, օրէ օր նորոգուելով, անհուն օրհնութիւններ վայելած եմ: Այս չրջանին, Սատանան դօրաւոր կերպով յարձակած է վրաս, ոակայն իմ Տէրս զիս յաղթող ըրած է: Իմ փափաքիս ու աղօթքիս ի պատասխան, Տէրը ինծի գործեր ալ տուաւ: Կիրակնօրեայի ու Պատանեացի մէջ, ուր կը ծառայեմ Տէրոջը շնորհքով: Միակ փափաքս է Աստուծոյ կամքին համեմատ ու իր հոգիին առաջնորդութեամբ, ծառայող ու իր անուան փառք բերող կեանք մը

Ա. Դասակարգ. Անոնք կը սորվին Ս. Գիրքէն ոսկեղէն համարներ ու սաղմոսներ, թէ կը սորվին և թէ կ'երգեն հոգեւոր անուշ երգեր, կը լսեն գեղեցիկ պատմութիւններ և կ'ուշենան աղօթքի քաղցր պահեր: Որքա՛ն օրհնեալ ու գրաւիչ կ'ըլլայ աղօթքի պահը: Լինոնք իրենց մատաղաշ ու թոթով բերանները բանալով, որքա՛ն պարզ ու անուշ կ'արտայայտուին, և իրենց սիրտերուն իղձը, փափաքը կը յայտնեն Աստուծոյ, իրենց Փրկչին: Ինծի շատ սիրելի եղած են անոնց աղօթքները: Յիսուսի այս խօսքին մէջ մեծ խորհուրդ մը ու նպատակ մը կայ որ Ան ըսած է. «Ձգեցէք այս մանուկները որ ինծի գան», քանզի այս տարիքին մէջ, անոնք աւելի ընդունակ են սորվելու, ըլլայ ան չար կամ բարի, սխալ կամ շիտակ, որոնք իրենց կեանքին մէջ հիմնական տեղ մը կը գրաւեն: Ինչպէս որ լեզուի ու գիտութեան ուսուցումը այս տարիքէն կը տրուի, նոյնքան և աւելի կարեւորութիւն պէտք է տալ հոգեւոր դաստիարակութեան: Ծնողքներ պատասխանատու են այս կէտին մէջ, և պէտք է արթուն հսկեն, որպէսզի իրենց զաւակներուն տրուած հոգեւոր դաստիարակութիւնը, բնաւ չաղարտուի աշխար-

ապրիլ և զԱյն դիմա-
ւորել լեցուն ձեռքով ու
յաղթական: Տէրօջը գոր-
ծը ու գործաւորները
աղօթքիս նիւթն են:
Վկայութիւնս աւելի ըն-
դարձակ գրած եմ Վա-
րանաթաղի 1945ի Յու-
լիսի և Օգոստոսի թիւե-
րուն մէջ:

հային դաստիարակութեամբ: Ա-
պագային ըլլալու հաստատուն,
ընտիր ու գործունեայ քրիստոնե-
աւանդ:

Բ. Դասակարգ. Այս դասա-
կարգը, որ պէտք է կոչել բուն
պատանեացը: Հոս կ'ունենանք
Ա. դասակարգէն շատ աւելի
տարբեր պահ մը: Նախապէս կը
սկսինք երգով, յետոյ Ս. Գիրքէն
Սաղմոս մը կամ գլուխ մը կը կար-
դանք ու աղօթքով կը շարունա-

կենք: (ա) Կ'ունենանք Ս. Գիրքէն մասնաւոր սերտողու-
թիւններ: (Այս վերջին Կիրակիներուն մէջ, պատանիներու
փափաքին համեմատ Յայտնութեան Գիրքը համառօտ կեր-
պով սերտեցինք Ս. Գիրքէն համարներ բանալով, և զայն
բաղդատելով աշխարհի ներկայ վիճակին ու նշաններուն
հետ): Այս սերտողութիւնը օգտակար եղաւ պատանիները
ապաշխարութեան առաջնորդելու: (բ) Կը սիրենք՝ պատա-
նիներու, մեծերու և Ս. մարդոց կեանքէն հոգեւոր, բարո-
նեանք Ս. Գրային հարցումներ ու հանելուկներ գրաւոր
կերպով, և շիտակ պատասխանողները կը քաջալերենք նը-
ւէրներով: (գ) Ունինք ապաշխարութեան, խոստովանու-
թեան ու աղօթքի պահեր, և հոս ուրախ ենք ըսելու որ ու-
նինք պատանիներ որոնք ճշմարտապէս ապաշխարած են:
(ե) Կ'ունենանք զուտ երգեցողութեան պահեր նուագարան-
ներով միասին: Նաեւ մեր պատանիները անցեալին գոց
սորվեցան 44 ոսկեղէն համարներ Ս. Գիրքէն, և այս 44
ոսկեղէն համարները գոց սորվող իւրաքանչիւր պատանի,
բարի հովիւին մեծ նկարը նուէր տուինք: Եւ հոս կ'ուզեմ
թարի հովիւին համարները 44 փոքր նկարներով և բարի հո-
վիւին մեծ նկարները, Ամերիկայէն քոյր Վ. Շամլեանը նը-

ւէր զըկած էր մեր պատանիներուն, որոնց համար մեր պատանիներուն կողմէ խորին շնորհակալութիւններ կը յայտնենք իրեն։

Բացումիկ ժողովներ. հանոնաւոր ժողովներէն զատ տաւրին քանի մ'անգամ, տօնական օրերու կամ բացառիկ պարագաներու բերումով, կ'ունենանք ընկերային հաւաքոյթներ և պտոյտներ, որոնց յայտագիրը կը բաղկանայ, հոգեւոր երգերէ, մեներգերէ, հանելուկներէ, մրցումներէ, հարցումներէ, բարոյալից պատմութիւններէ, օգտակար խաղերէ, և կարգ մը քաղցրեղէններէ ու զովացուցիչներէ։

Գործունեութիւն. Որպէս Պատանեացի պատասխանատու կը նամակցինք կարագետ Եղբայր Թօփալեանի հետ որ Գահիրէի Եղբայրութեան Պատանեացի ու երիտասարդացի պատասխանատուն է, Եգիպտոսի Եղբայրը մի քանի պատանիներու անուններ տալով փափաք յայտնած էր որ մեր պատանիները ալ իրարու հետ թղթակցին։ Այս առաջարկը սիրով ընդունեցին մեր պատանիները և մէկ քանիներ անձնապէս կը թղթակցին, ու մէկէ աւելի նամակներ փոխանակած են իրարու։ Իրենց նամակներուն մէջ վկայութիւն տալով, անձնական հոգեւոր կեանքի փորձառութեամբ զիրար կը քաջալերեն ու կ'ըսեն. «Թէպէտ մարմնով զիրար չենք ճանչնար, սակայն միայն Հոգիէն ծնած ըլլալով զիրար աւելի լաւ կը ճանչնանք»։ Պատանիներու միջեւ թղթակցութիւնը մէկզմէկու հոգեւորապէս օգտակար ըլլալու ու քաջալերելու լաւ կերպ մըն է։ Երանի թէ տարբեր երկիրներ ու քաղաքներ գտնուող Եղբայրութիւններ իրարու հետ թղթակցին։ Մեր պատանիները այս կերպով ալ կը գործեն իրենց հետ նորեկներ բերելով Պատանեացին, որոնք ամէն քաջալերանքի ու գովասանքի արժանի են։ Նաեւ պատանիներու բերած նուէրներով օգտակար եղած ենք «Կենաց Ղըպրոցին», օգնած ենք անդամալուծի մը և աղքատ ընտանիքի մը։ Կ'աղօթենք որ յառաջիկային Տէրը մեզ ու մեր պատանիները օրհնելով մեր գործունէութիւնը ալ աւելի աւելցնէ։

Սիրելի պատանի, կը թելադրեմ քեզի Աստուծոյ սիրովը, որ Ս. Գիրքը սորվելով սերտեա, կեանքով ապրիս ու գործքով ցուցնես: Դաւթի պէս դո՛ւն ալ ըսէ. «Որչա՛փ կը սիրեմ քու օրէնքդ, այն է ամէն օր իմ մտածութիւնս»: Նաեւ «Որչա՛փ քաղցր է քու խօսքդ իմ քիմքիս, մեղրէն աւելի անուշ է իմ բերնիս»: Դարձեալ. «Քու խօսքդ իմ ոտքերուս ճրագ է, ու իմ շաւիղներուս լոյս»: Ահա, վերոյիշեալ պարգեւներն ու առանձնաշնորհումները վայելելու աղբիւրը, և կեանքի բոլոր պարագաներուն ու պայմաններուն մէջ յաղթական ըլլալու գաղտնիքը: Այն ատեն է որ միայն կեանքի ծովուն մէջ յաճախ պատահող ալեկոծ ու նաւաբեկ ալիքներ ու սաստիկ փոթորիկներ, կարող պիտի չըլլան փլասել քեզի: Եւ դուն Քրիստոսով յաղթական ու ապահով նաւահանգիստ պիտի հասնիս, Աստուծոյ փրկութեան խորհրդանիշը եղող խաչին սուրբ դրօշը քու վրագ պարզած:

Ո՛վ պատանի, հարստութիւնը ունայն է, գիտութիւնը ոչինչ է, ու կեանքը արժէք մը չի ներկայացները այն մարդոց, որոնց սիրտերն ու հոգիները չեն դաստիարակուած ու չեն ազնուացած աստուածային խորհուրդներով: Կորսնցուցած են Աստուծոյ ու մարդկութեան ծառայելու իրենց ընդունակութիւնը: Անոնց առ Աստուած ունեցած հաւատքը մեծ անկում կրած է: Եւ այս պայմաններու տակ աշխարհաւեր ու մարդափլաս գիտութիւնն է որ միայն կ'աւելնայ: Ասոնք նշաններ են որ Յիսուս Քրիստոսի գալուստը շատ մօտ է: Արդ՝ վերոյիշեալ ձիրքերով օժտուած կեանք մը ապրէ ու պատրաստուէ Անոր փառքը մտնելու: Անիկա իրեն հաւատացողներուն, նոր երկիր մը ու նոր երկինք մը պատրաստած է, ուր արդարութիւն կը բնակի:

Ով ընթերցող, ինչ դասակարգի ալ պատկանիս, վստահ գիտցիր որ, իսկական կեանքը Քրիստոսով ապրուած կեանքն է. կեանք մը, ուր Ան կենդանի ու գործօն ոյժ մըն է: Այս երկրի վրայ երկու տեսակ կեանք ապրել կայ. որոնք երկու տարբեր վայրեր կ'առաջնորդեն, մին յաւիտենական փառքի, իսկ միւսը յաւիտենական տանջանքի: Դո՛ւն, ի՞նչ

տեսակ կեանք մը կ'ապրիս և քայլերդ գէպի ո՞ւր կ'առաջ-
նորդեն քեզ: Գէթ վայրկեան մը ժամանակ տուր ու այս
մասին լրջօրէն մտածէ:

Աղօթքս է առ Աստուած որ զիս տկարս այս կոչմանս
մէջ, և ուրիշ գործերու մէջ որ իմ Տէրս ինծի յանձնէ, իր
Ս. Հոգիով լեցնէ ու առաջնորդէ: Իր կամքին համեմատ,
հաւատարմաբար ծառայելու, գործելու ու արդիւնաբեր ըլ-
լալու: Տէրոջն գործը ու գործաւորները միշտ աղօթքիս
նիւթ են: Կ'աղօթեմ որ Տէրը իր բոլոր գործաւորները ալ
աւելի զօրացնէ ու օրհնէ, և գիտակից ընէ իր մեզի յանձ-
նած պատասխանատու, սուրբ ու պատուական կոչմանց մէջ:

Հայկալի Հոգ. Նղբ. Պատանեացի
պատասխանատու

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ ԵՂԻԱԵԱՆ

ՀԱԼԷՊԻ ՀՈԳԵԻՈՐ ԵՂԲԱՅՐՈՒԹԵԱՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՅԻ ԳՈՐԾՕՆ ԴԵՐՐ

Որեւէ կազմակերպութիւն թէ տնտեսական և թէ հո-
գեւոր երբ չունենայ իր ետին նեցուկ մը բաղկացած երի-
տասարդ ուժերէ, չի կրնար իր գոյութիւնը պահել ու
երկար ժամանակ սատարել մարդկութեան վերելքին ու
զարգացման:

Ահա այժմէական ու խիստ կարեւոր հարց մը որ
անհրաժեշտ է զբաղեցնելու նաև Հոգեւոր Եղբայրութեան
Եկեղեցիին պատկանող ամէն մէկ անդամ: Անոնք կրնան
հարցնել. «Արդեօք մեր Երիտասարդացը կը գիտակցի՞ այս
հարցին խիստ այժմէական ըլլալուն»:

Ուստի այս առթիւ յարմար կը սեպենք հակիրճ տե-
ղեկութիւն մը տալ Հայկալի Հոգեւոր Եղբայրութեան կազ-
մակերպութեան հետապնդած նպատակին ու անոր գործու-
նէութեանց շուրջ, առանց անդրադառնալու անոր ժողով-
ներու տեսակներուն, քանի անցեալ տարուան «Մանա-
նայ»ին մէջ այդ մասին տեղեկութիւն տուած էինք:

Հոգեւոր եղբայրութեան երիտասարդացը զուտ հոգեւոր կազմակերպութիւն մըն է։ Գլխավոր իր կոչման՝ հոգեւոր իտեալ և նպատակ կը հետապնդէ։ Բոլորն ալ փրկուած, հոգեւոր կեանքը փորձառարար գիտցող և ապրողներ են։

Ժողովները, խորհրդակցութիւնները և ընկերային հաւաքոյթները մանաւանդ միշտ հոգեւոր մթնոլորտի մէջ կ'ընթանան։

Անոնք միաբան են ու համերաշխ, մէկ ընտանիքի պատկանող անդամներու նման։

Անդամներէն շատեր գործօն դիրք կամ դեր ստանձնած են եկեղեցիին գործերուն այլ և այլ մարզերուն մէջ։ Հեշտ է տեսնել անոնցմէ Կիրակնօրեայի, Կենաց Դպրոցի, Պատանեաց Ժողովներու մէջ անձնուիրաբար ծառայող երիտասարդներ։ Միշտ ջանացած են եկեղեցիի ժողովներուն մթնոլորտը տաք պահել իրենց օգտակար վկայութիւններովը, աղօթքներովը ու նոր երգերովը։

Երբեմն խումբով և յաճախ զոյգ զոյգ հոգեւոր այցելութիւններ կ'ընեն քաղաքիս զանազան թաղերը, միշտ

Հայփի երիտասարդացը 1946ին (Անդամներէն ոմանք բացակայ են)

հոգեւոր շարժառիթներով:

հոգեւոր շարժառիթներով։
Տարուան մասնաւոր պարագաներուն գեղեցիկ եւ
շինիչ հանդէսներ կը սարքեն ու ամէն մէկ երիտասարդ
իր բաժինը կը բերէ հոն, ոմանք նուագով, ուրիշներ ար-
տասանութեամբ կամ մեներգով եւ կամ հոգեւոր պատգա-
մով մը։

մով մը :
Եղբայրութեան եկեղեցիին ու դպրոցի շէնքին շինա-
րարական գործին մէջ, երկասարգներ ամէն ճիգ չեն խը-
նդել, որ իրենց բերելու :

Հոս Տէրով փառքին և հաւատացեալները ուրախացը-
նելու և զանոնք մեր երիտասարդացին համար աղօթքի
մղելու համար, յիշելու ենք որ Տէրը այս անցեալ տարուան
մէջ մեզ այցելեց, շնորհելով մեզի կարգ մը նոր երիտա-
մէջ մեզ այցելեց, շնորհելով մեզի կարգ մը նոր երիտա-
սարդներ, նկարին մէջ երրորդ շարքը, մէկ բացառութեամբ,
կը ներկայացնէ 1946ի հունիսին համար

կը ներկայացնէ 1946ի հունիսը՝
Ուրիշ հաւատացեալներու հանդէպ միշտ սէր համա-
կըրանք ցոյց կու տան, հիւանդները կ'այցելեն, հոգեւոր
կեանքի մէջ ինկած երիտասարդները զօրացնելու ամէն
չանք ու զոհողութիւն յանձնէ կ'առնեն։

[illegible]

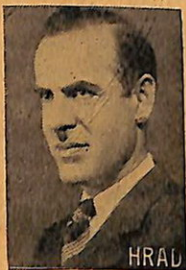
Տէրը օրհնէ ժեր եկեղեցւոյ երիտասարդութիւնը, և
ԲՈՒՐԸ հոգեւոր երիտասարդաց կազմակերպութիւնները:

ՅԱԿՈԲ Ա. ԹՐԱՇԵԱՆ

ՅԱԿՈԲ Ա. ԹՐԱՇԵԱՆ

Հայկա

ՀՈԳԵՒՈՐ ԵՂԲՍՅՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵՆԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ

Եղբ. Վ. Մարտնեան
ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ
Գ Ի Ծ Ե Ր

Անյիշատակ տարուան մը, նոյնքան անյիշատակ մէկ օրուան մէջ ծնած է Զէյթուն, բարեկեցիկ ընտանիքի մը մէջ, քրիստոնեայ մօրմէ մը: Անդրանիկ զաւակ ըլլալուն, տան անդամներուն հոգածու խնամքին ենթակայ ըլլալով գիրգ մանկութիւն մը ունեցած է: Բայց այն բոլորին մէջ, ինչ որ աղդած են իրեն, իր մօր տնական գործերէն առիթ գտնելով աղօթքի կեցած պահուն, մանուկ Ղազարոսը քովը կայնեցընելով, իր աջ ձեռքը անոր գլխուն վրայ դրած, միւսը դէպի երկինք վերցնելով աղօթե-

Եղբայրութեան գործունէութեան զանազան ճիւղերէն տեղեկութիւններ տալէ վերջ, պակաս մը պիտի ըլլար, «Մանանայ»-ի համար առանց ակնարկութեան անցնիլ, ներկայիս անոր յառաջ մղած ամենէն կարեւոր մէկ ճիւղին, դպրոցին վրայով, ուր լեզուի ու գիտական դասերուն քով ի վեր մանուկը կը դաստիարակուի քրիստոնէական առողջ սկզբունքներով ու նամանաւանդ հոգեւոր կեանքին անհրաժեշտութիւնը կը շեշտուի մատաղ կեանքերու մասին կապուող սրտերուն խիստ փափուկ և ընդունակ տախտակներուն վրայ:

Հոգեւոր Եղբ. Կենաց Վարժարանները ծագում առած են, Պէյրութի մէջ 1937ին, և Հալէպի մէջ 1944ին, ինքնին կարծւածէն շատ աւելի պատասխանատու գործ մըն է որ յառաջ կը տարուի շատ համեստ ոյժերով, նամանաւանդ որ ներկայիս այս երկու դպրոցներն ալ իրենց առջեւ նպատակակէտ ունին բարձրագոյն վարժարանի յատուկ ուսման մակարդակը:

Կարեւոր հարց մըն պիտոճէի խնդիրը, որ ըստ հաղորդուած տեղեկութիւններուն, տարեկան 25—30 հազար սուրիական ոսկիի

լըն է եղած: Ան յաճախ
կը յիշէ թէ, ներկայի
կեանքը մօրը այդ ա-
ղօթքներուն կը պար-
տի:

Շատ չանցած վրայ
կը հասնին տարագրու-
թան սեւ օրերը, որու
ընթացքին Տէր-Ջօրէն
Մուսուլ, անապատի ճամ-
բաներուն վրայ կը կոր-
սընցնէ ընտանիքի ան-
դամներուն մեծագոյն
մասը, պապ, մամ, եղ-

պատկառելի գումար մը կ'առա-
ջագրէ: Իսկ աշակերտութենէն
գանձուածը հազիւ թէ այս գու-
մարին մէկ չորրորդը կրնայ ե-
րեւան բերել: Մնացեալը... այդ
ալ Աստուծոյ զաւակներուն սի-
րայօժար և առատաձեռն օժան-
դակութեան կը կարօտի, բայց
մինչ այդ հաւատքը մեր օրեայ
ճօրճ Միւլըրին, Աբրահամ եղ-
բայր Սէֆէրեանի, որ արդէն
ծանրաբեռնուած է եղբայրու-
թեան եկեղեցիներուն և Մարա-
նաթայի հրատարակչական գոր-

Աբրահամ եղբայր Սէֆէրեանի իր աշխատանքի սեղանին առջեւ
Նկարուած 25 Յունուար 1947ին

բայր, քոյր, հօրեղբոր
ամբողջ ընտանիքը,
ապա Մուսուլի մօտերը
իր գործակալութ մայրը,
որով կը ճաշակէ մայրա-
ղըրկութեան բոլոր
դառնութիւնները: Նա-
խախնամական կարգա-
դրութեամբ, Մօրաքոյ-
րը՝ Լուսիա Ա. Սէֆէր-
եան, (Աբրահամ Եղբ.
Սէֆէրեանի տիկինը)
լուր առած ըլլալով իր
մասին, կը փափաքի զինք
իրենց քովը աւանդել: Ան
սիրայօժար կը հաւանի
առոր և տարագրութեան
ամէնէն խաւար օրերուն
ֆէրքուէի և Մուսուլի
մէջ, կեանքի դառնու-
թիւններուն անոնց հետ
բաժնեկից կ'ըլլայ, հն-
թակայ ըլլալով անոնց
ծնողական խնամքին ու
հոգածութեան:

Զինադարարէն յետոյ
անոնց հետ կը վերա-
դառնայ Հալէպ, Հոս
նախնական հատ ու կը-
տոր դաստիարակու-
թիւն մը կ'առնէ, ապա
կը զրուի Հալէպի Հայկա-
կան Որբանոցը, երկուք
ու կէս տարիի չափ չըր-
ջան մը: 1924ին Որբանոցի
գոցուելուն պատճառաւ,
կը յանձնուի իր մօրաք-
ոյր հոգածութեան յահա-
խելով տղոց American High School: 1927ին,

ծերով, կը տոկայ, կը պայքարի
ու կը յուսայ շարունակ, վստա-
հելով Աստուծոյ խոստումներուն
ու մեծագոր գործերուն որ եր-
բեք ամօթով թողուցած չէ իրեն
վստահողներն ու ապաւինողները,
որուն փաստ են տասը տարի է
ի վեր Պէյրութի և երեք տարի է
ի վեր ալ Հալէպի զոյգ կենաց
վարժարանները:

Դպրոցը իր կարելի միջոցնե-
րով կ'աշխատի աշակերտները
վարժեցնել ձեռային աշխա-
տանքներու, շէշտելով դպրոցա-
կան օրերէն արհեստի հետեւելու
և աշակերտին սրտին մէջ դէպի
իր նախասիրած կամ ձիրք ունե-
ցած արհեստը մասնաւոր սէր ար-
թընցնելու: Այս կէտին մէջ ալ
դարձեալ տեղի և գործիքի պա-
կան է որ բաղձացեալ նշանա-
կէտին հասնելու արգելք կը հան-
գիսանայ: Այս մասին աւելի գը-
րելու հարկ չենք տեսներ, քանի
դպրոցին տարեկան տեղեկագրու-
թիւնը հրատարակուած է «Մարա-
նաթայ»ի 1946ի Օգոստոսի թիւին
մէջ և առանձին գրքոյկի ձեւով:

Ամէն մէկ Աստուծոյ զաւակ,
որ Տէրոջ գործին տարածման
փափաքող է, պէտք է ցարդ ունե-
ցած նկատառութենէն աւելի ու-
շագրութիւն ընծայէ այս խիստ
կարեւոր գործին և Տիրոջ առաջ-
նորդութեան համեմատ իր կա-

դպրոցը 4 ը թողու և
կ'աշխատի Մարանաթա-
յի տպարանին մէջ որ-
պէս կազմարար, գրա-
գիր, 1930ին կը հետեւի
High Schoolի վերջին դա-
սարանին Անգլերէնի և
Ֆուէճի Sophomore դա-
սարանին հայերէնի
դասընթացքն եր ու ն,
պարապելով հանդերձ իր
առօրեայ գրադու-
ներով:

Հոգեւորապէս առ-
թընցած է 1919ին, Մուս-
սուլի մէջ, հոգեւոր եր-
գեցողութեան մը ըն-

թացքին: Ապաշխարած՝ 1924ին, նուիրուած՝ 1927ին, մկրտուած
1932ին, ամուսնացած 1934ին վերջերը:

Սանճագի և Լիբանանի կողմերը Աւետարանչական շրջան-
ներ ունեցած է: Հայէպի Յղբայրութեան Կիրակնօրեային մէջ ծա-
ռայած է որպէս ուսուցիչ և տարիններով Պատանեացի որպէս պա-
տասխանատու: 1943—1944ին ծառայած է Անգլիական բանակին
մէջ որպէս գրագիր ու ատեն մը՝ 16 000 զինուորի պարենաւորման
օրական հաշիւները ձեռքէն անցած են, միշտ հաւատարիմ գտնուե-
լով խղճին ու եղբայրութեան ակզրունքներուն: Երով հաւանաբար
միակրացառութիւնը կաղմելով զերծ կացուցուած է Կիրակի օրերը
աշխատելէ: Ապա՝ Կենաց վարժարանի բացման առթիւ հրաւէր
ստանալով հոն պաշտօնավարելու, լքած է բանակի ծառայութիւ-
նը: Ներկայիս կը ծառայէ «Մարանաթա» տպարանի, Կենաց վար-
ժարանի և Երիտասարդացին մէջ: Ան իր գործունէութեան իմով-
սանն ու տարրութիւնը կը պարտի իրեն ընձեռուած յանձա-
նանքին ու ասպարէզին: Հոս «Եամեստութիւն» անուանեալ առա-
քինութիւնը կը հարկադրէ վերջակէտ գնել:

րելի բոլոր միջոցներով զօրավիզ
կանգնի անոր ուղեւանալուն ու
արդիւնաւորութեան:

Հոս պատեհ է յիշել թէ, Կե-
նաց դպրոցի ուսուցչական կազմի
ու աշակերտութիւնը ազնիւ գա-
ղափարը կ'ունենան, յարգանքի
իրենց արտայայտութիւնն ընելու
տարին անգամ մը տօնելով իրենց
վաստակաւոր տնօրէնին ծննդեան
տարեդարձը: Ասոր յաջորդող
երկու գրութիւններ այդ առթիւ
գրուած են:

Հայկալ

2. ՄԱՐԱՆԵԱՆ

ԱՔԲԱԶԱՍ ԵՂՔ, ՍԷՑԵՐԵԱՆԻ ՎԱԹՍՈՒՆ ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ

Որքա՞ն հեշտ է ներկայ ըլլալ այնպիսի վայրեր ուր մեծեր, մանաւանդ փոքրիկներ, մասնաւոր ուրախութեամբ մը համակուած ըլլալով, անոնց դէմքերը արտասովոր փայլով մը փայլին և սիրուն ու վառվորուն աչքերէն ուրախութեան հառազայթներ արտացոլան։ Պարագան միեւնոյնը չէ՞ միթէ հիմա։ Ի՞նչ են այս ուրախութեան աղաղակները որ կը բարձրանան, ինչո՞ւ է այսքան խանդավառութիւն, ինչո՞ւ արդեօք չտեսնուիր դէմք մը որ չըփայլի։

Կարծեմ թէ պատասխանը շատ պարզ և որոշ է. որովհետեւ հոս հաւաքուած ենք մեր սիրելի և պատուական տնօրէնին վաթսունամեակը տօնելու։

Հոգիս այս վայրկեանիս անբացատրելի ուրախութեամբ մը համակուած, սրտէս ցնծութեան և խրախճանքի լուռ մրմունջներ կը բարձրանան, քանի որ ինծի վիճակուեցաւ բաղդը, որ իմ աննենգ սրտէս բղխած անկեղծ և սիրալիր մաղթանքներս ընեմ Զեզ, ո՛վ մեր պատուական տնօրէնը, և արդ իբր տկար թարգման մը իմ յարգելի պաշտօնակիցներուս, կու գամ մաղթել Զեզ երկար և երջանիկ տարիներ։

Որքա՞ն բաղդաւոր է ըլլալ ուսուցիչ, ուսուցչուհիներ այնպիսի տնօրէնի մը, որ իր մանկութենէն ի վեր ապրած է սուրբ և նուիրական կեանք մը։ Երբ պահ մը երեւակայական աչքերով դիտեմ այս աչցած 60 տարիներու երկայն շարանը, իսկապէս չեմ կրնար չհիւանալ։

Դու, ով սուրբ մարդ, քու իսկական կոչումդ Աստուծմէ առած ըլլալով՝ յառաջացար վաթսուն երկար տարիներ այս փշապատ և տառապալից աշխարհի անապատային և տաժանելի վայրերէն. երբ քեզի հասակակից մանուկներ իրենց հաճոյքը խաղի և զուարճութեանց մէջ կը փնտռէին, դու մեկուսացած արտերու և պարտէզներու, քու այնքան սիրած Յիսուսիդ ներկայութեան ծնկաչոք, քու ման-

թիւներէ անցար, ճգնաժամային ի՛նչ վայրկեաններ անցուցիր, ի՛նչ անքուն գիշերներ բոլորեցիր քու սիրելի Փրկչիդ հետ առանձին: Մի՛նչ աշխարհ խաղաղ և հանգիստ կը նիրհէ, դուն բազկատարած և ծնկաչոք, շերմեռանդ և հոգեցունց աղաչանքներուդ հետ խառնած աղի և դառն արտասուներ, սրտամորմոք կ'աղօթես Սուրբ եկեղեցիիդ, կ'աղօթես նուիրական ընտանիքիդ, և կ'աղօթես սիրեցեալ Դպրոցիդ բազում պէտքերուն ու կարօտութիւններուն համար:

Արդ, մենք ուսուցիչ ուսուցչուհիներս կենաց վարժարանին, կը խոստովանինք որ շատ անգամներ կը թերանանք, շատ անգամներ կարծես տեսակ մը յուսահատութեան կը մատնուինք, սակայն չենք յուսալքուիր, զի վստահ գիտենք թէ մեր ետին ունինք հաւատքի հսկայ կոթող մը, հաւատացեալ բարի սիրտ մը, որ վերը առանձնացած կ'աղօթէ, կը հառաչէ անդադար որ թշնամիին կողմէ չտապալինք:

Ուստի այս պատեհութեամբ մեր սիրալիր մաղթանքներուն հետ կը խոստանանք՝ ո՛վ մեր սիրելի տնօրէնը, որ քանի Աստուած մեզ կեանք շնորհէ, պիտի չդադրինք աղօթելէ և խնդրելէ որ այս աշակերտութեան մէջէն Աստուած ապագային յառաջ բերէ Աբրահամի նման հաւատքի հերոսներ, Մովսէսի նման հեզ և բարի առաջնորդներ, Դանիէլի նման աղօթքի դիւցազներ, Սամուէլի և Յեսուի նման խորանէն և տաճարէն չհեռացողներ, Մարիամի նման Յիսուսի ոտքերուն քով նստողներ և Տիմոթէոսի մօրը և մեծ մօրը նման հաւատացեալ մայրեր:

Եւ երբ երկրային կեանքդ վերջանայ ու կենացդ նուրբ թելը կտրելով վերը, երկնից մէջ բազմավիշտ և բազմաչար ճակատդ սիրելի Փրկչիդ կուրծքին վրայ հանգչեցուցած, տեսնես որ քու աթոռիդ իբր արժանաւոր յաջորդներ, կենաց Դպրոցէն ելած են երեմիայի նման ճշմարտութիւնը քարոզելով, Քրիստոսի համար անարգուելու, նախատուելու և ծաղրուելու յօժարողներ, և շատերը ար-

դարութեան առաջնորդողներ, այն ատեն հոգիդ ցնծութեամբ
և բերկրանքով համակուած ուրախութիւնդ իր գագաթնա-
կէտին պիտի հասնի, տեսնելով թէ քու աշխատանքդ և
ջանքերդ պարապ չեն ելած Բրիտանոյի:
Կենաց Վարժարան, Հալէպ (Օր.) ՄԱԲՐՈՒՀԻ ՏԱՆԿՈՒՐԵԱՆ

ՄԵՐ ՍԻՐԵԼԻ ՀՈՎԻԻԻՆ ԵՐՐԱՅՈՒՄ ԵՂԲ. ՍԷՓԷՐԵԱՆԻ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻԻ

Տարեդարձդ օրհնեալ, ուրախ, բերկրաւի,
եկած ենք տօնել նաեւ այս տարի.
Մեր սրտին խորէն երջանիկ յոյսեր,
Դուրս կու գան վանել վիշտն ու ցաւը ձեր:
Տարիներ երկար, Տէրոջ շնորհքով,
Գործեցիր անխոնջ, անվախ անվրդով.
Յոյց տըլիր մեզ մամբան միշտ շիտակ,
Ուրկէ մենք երկինք երթալ պիտ' կրնանք:
Խրատներ շինիչ տըլիր մեզի դուն,
Որպէսզի ըլլանք զգաստ եւ արթուն.
Արդ եթէ անսանք այդ յորդորներուն,
Կրնանք լոյս ըլլալ մօտը եւ հեռուն:
Զոհաբերութեամբ տարիներդ անցան,
Օրհնութիւն եղար խօսքով թէ անձայն.
Դէմքիդ փայլն եղող ժպիտն երկնային,
Ըստիւրանք կ'ըլլայ հէքին, լքեալին:
Արդ օրհնեալ ըլլայ ծըննդեանդ օրը,
Տարոյն ամսուն մէջ Մարտ քսանչորսը.
Հրեշտակներ վերէն օրհնութիւն երգեն,
Մենք ալ ձայնակցինք ու ըսենք, «Ամէն»:
Կենաց Վարժարան, Հալէպ (Օր.) ԼԻՏԻԱ ԹՐԱՇԵԱՆ

Ն Ե Ր Գ Ա Ղ Թ Է Ն Ա Ռ Ա Ջ

Ներգաղթի առիթով, քանի եղբայրութեան անդամներէն ալ իրենց հերթը եկողներ պիտի բաժնուէին իրենց մնացեալ անդամակիցներէն, յարմար տեսնուեցաւ նախ քան դէպի Հայրենիք գաղթը, Հալէպի, Պէյրութի, Դամասկոսի և Զահլէի եղբայրութիւններուն լուսանկարները առնել, որպէսզի մեկնողներ և մնացողներ իբր յիշատակ իրենց քովը պահեն։ Անոնցմէ ոմանք արդէն երկրաւոր հայրենիք հասած են և կը շնչեն անոր եղեմական հրաշալի օդը և կը խմեն պանծալի ջուրը։ Մեր մաղթանքն է որ ամէն հաւատացեալ, իր գտնուած գիւղին ու քաղաքին մէջ Տէրոջ շնորհքով աղ և լոյս ըլլայ, հաւատարիմ մնալով Աստուծոյ Խօսքին ճշմարտութիւններուն։ Հետեւեալ երկու նկարները կը ներկայացնեն Հալէպի Հոգ. եղբայրութիւնը։

«Մ․»

Հալէպի եղբայրութեան եղբայրներ 1946ին Ներգաղթին առաջ

Հալեպի եղբայրուբեան ֆայրեր 1946ին Ներգաղթին առաջ

ՊԵՅՐՈՒՓԻ ՄԵՐ ՊԱՏԱՆԵԱՅԸ

Օգտակար կ'ըլլայ կը խորհիմ եթէ անցեալի մէջ ունեցած մեր Պատանեացի մասին մի քանի բաներ յիշեմ:

1923 Նոյ. 11ն էր երբ մեր առաջին Պատանեացը կազմեցինք և զայն կոչեցինք՝ «Ծիածան Պատանեաց Միութիւն»:

Նոր սկսած պահուն պատանիներ մեծ խանդով, խոստումներով ու գրութիւններով մեր ծրագիր - կանոնադիրը: ունեցանք 26 յօդուածներով մեր ծրագիրը - կանոնադիրը:

Ծիածան Պատանեաց Միութեան նպատակը եղաւ «Քառակողմեան զարգացում», այսինքն հոգիի, մտքի, մարմնի և ընկերային շրջանակի զարգացում, հիմնուած Ղուկ. 2. 52 համարին վրայ, «Եւ Յիսուս կը զարգանար իմաստութիւնով ու հասակով և Աստուծոյ ու մարդոց մէջ շնորհք գտնելով»: Վերոյիշեալ նպատակներուն հաւասարապէս ոյժ տրուեցաւ:

Դպրոց երթալու անկարող, աղքատ պատանիներ ալ հրաւիրուեցան կրթութեւնը և զարգանալու: Մուտք, ամսավըճար և նուէրներ միութեան յառաջացման նպատակին: Անդամակցութիւնը գործօն և օժանդակ էր:

Մասնաւոր ուխտ մ'ունէինք որ ամէն պատանի ըստորագրելու էր: Միութեան կրնային անդամակցիլ 12—18 տարեկան պատանիներ առանց դաւանանքի ու խտրութեան: Նաեւ ունէինք ուրիշ կանոններ:

Միութիւնը կ'ունենար հոգեւոր ժողովներ բարոյական բանախօսութիւններ, առողջապահական ճառեր և կանոնաւոր դասախօսութիւններ: Հետեւեալ դասերն ալ կ'աւանդուէին. Հայերէն, մաթեմատիք, և Ֆրանսերէն:

Միութիւնը նպատակ ունէր կազմել. 1. Նուագախումբ մը, 2. Խմբագրել իր անունին յատուկ թերթ մը:

Ժողովները բաժնուած էին հետեւեալ մասերու. 1. Ընկերային 2. Վիճաբանական 3. Հոգեւոր 4. Գրական 5. Գիտական 6. Առողջապահական (մարմնարզական, ֆիզիքական) 7. Ընդհանուր հաւաքոյթ, խնձոյք:

Այս ժողովներուն հսկիչ մարմինը (որ հոգեւոր անդամներէ կը բաղկանար) ժողովներուն միշտ ներկայ կ'ըլլային:

Մեր այս Պատանեաց միութիւնը որ գրեթէ տարի մը չափ տեւեց, իր օգտակար կողմերը ունեցաւ և իր ծրագրին համեմատ շարունակուեցաւ, բայց անհամաձայնութեան մը պատճառաւ լուծուեցաւ և մեր պատանիները ցրուեցան:

Անցան տարիներ, Պատանեաց չունեցանք, անոնց պէտք տեսնուեցաւ: Մեր պատանիները Կիրակնօրեայ դըպրոցէն չըջանաւարտ ըլլալնուն պէս օտար չըջանակներ փընտռեցին, այս պատճառաւ դարձեալ Պատանեաց միութիւն մը կազմուեցաւ որ կը շարունակուի երիտասարդ եղբայրներու կողմէ: Անցեալի փորձառութիւններէն դասեր սորվեցանք: Ներկայ Պատանեացը նախկինին պէս զանազան ընկերակիցներ չհետապնդեր, բայց ունի իր բարձր նպատակը:

և ծրագիրները որոնք դարձեալ Ղուկ. 2. 52րդ համարին վրայ հիմնուած են:

Ներկայիս ամէն կիրակի 25—30 պատանիներ (10—15 տարեկան) կը հաւաքուին եկեղեցւոյ մէջ ուր ժողովին առաջին մասը երգեցողութեան կը յատկացուի, ջութակի ընկերակցութեամբ, յետոյ իրենց կը խօսուի յարմար նիւթերու կոշիկներու մասին, ինչպէս նաեւ զանազան ծառայութիւններու մասին: Տղաք մեծ եռանդով և որոնք Սբ. Գիրքէն առնուած են: Տղաք մեծ եռանդով և հետաքրքրութեամբ կը մասնակցին և կազդուրուած հոգիով և մտքով կը մեկնին:

Երբեմն հիւրեր կը կանչուին որոնք թարմ նիւթերով մեր տղաքը աւելի խորունկ նիւթերու կ'առաջնորդեն:

Երբեմն ալ ընկերային հաւաքոյթներ կ'ունենան, ընդհանրապէս երիտասարդներու հետ, ուր երգեցողութիւն, արտասանութիւն, հանելուկներ և երիտասարդները հետաքրքրող մտային մարզանքներ կ'ըլլան:

Նորակազմ միութիւնը ունի իր զարդանշանը, գրադարանը: Անդամներէն ընտրուած են գանձապահ, քարտուղար: Գործօն անդամներ կ'աշխատին Պատանեացի յառաջդիմութեան համար:

Ժողովներ կարելի եղածին չափ կարճ և հետաքրքրական կ'ըլլան: Երբեմն պատանիներէն խօսողներ կ'ըլլան: Աղօթքի ժամանակ ալ կը յատկացուի որ մեր պատանիները Տէրոջը յանձնուին կամ նուիրուին: Ասոնցմէ ոմանքը քաջաբար Բրիտանիոյ կը դաւանին և պատրաստ են Տէրոջը նուիրուելու:

Մեր փափաքն ու աղօթքն է որ անոնք Տիմոթէոսի նման իրենց փոքր հասակէն Աստուածաշունչով հետաքրքրուած՝ սորվին զայն, որ կրնայ իմաստուն ընել զանոնք փրկուելու, երբ իրենց գիւղիները և սրտերը խոնարհեցնեն Աստուծոյ Խօսքին առջեւ:

Ս. Յ. ՓԱՇԿԵԱՆ

Պէյրուք

ՀՈԳԵՒՈՐ ԵՂԲ. ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՅ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

ՊԷՅՐ ՈՒԹԻ ՄԷՋ

(Ապրիլ 20 - 23, 1946)

Երկար ատենէ ի վեր Եղբայրութեան Երիտասարդաց մէջ համագումար գոյացած էր թէ պէտք է համագումար մ'ունենալ, որպէսզի ի մի հաւաքուելով ուսումնասիրուին այն միջոցները, որոնք հարկ են բարձրացնելու երիտասարդաց հոգեւոր կեանքի մակարդակը և աւելի արդիւնաբեր ընելու անոնց գործունէութիւնը:

Ահա այս փափաքին արդիւնքը ըլլալով, թէեւ շատ մը թերութիւններով, Տիրոջ մեծ շնորհքով տեղի ունեցաւ երիտասարդաց սահմանափակ համագումար մը, որուն մասնակցեցան 17 պատուիրակներ. Հալէպէն, Պէյրութէն, Դամասկոսէն և Զահլէէն:

ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՊԷՏՈՒԻՐԱԿՆԵՐԸ

Առաջին շարք, ձախէն աջ, Եղբայրներ.— Ս. Յ. Փաշկեան, Ղ. Մարանեան, Ա. Գ. Սէֆէրեան, Արրահամ Ճիզմէճեան, Գէորգ Հալէպլեան, Կայնողներ երկրորդ շարք.— Յակոբ Թրաշեան, Կարապետ Կարապետեան, Յակոբեան Պայրազտարեան, Եսայի Գարակէօզեան, Արտաշէս Էօրէճեան, Գրիգոր Պետրոսեան, Արամ Կարապետեան, Երուրդ շարք.— Երուանդ Ֆըսթըզեան, Մելքոն Մելքոնեան, Սամուէլ Մազուտեան:

ները կիրարկուին, դարձեալ անոնք աշխարհը պիտի նախընտրեն: Ըսուեցաւ թէ, եթէ ուրիշ եկեղեցիներու պէտք նոյնիսկ աշխարհային բաներ եկեղեցիներէն ներս մտցուին, անոնք ոեւէ հոգեւոր ազդեցութիւն պիտի չունենան, և յետոյ անոնցմէ ալ քիչ յետոյ ձանձրանալով, աւելի արդի աշխարհիկ բաներ պիտի պահանջեն:

Պատանիներն ու երիտասարդները իրենց յատուկ ժողովներու և հոգեւոր շրջանակներու մէջ պահելու համար հետեւեալ կէտերը թելադրուեցան.

1. Մասնաւոր կոչում ունեցող գործաւորներ պատրաստել ամէն ճիւղի համար:

2. Սբ. Գրային ծրագիր մը մշակել բոլորին համար:

3. Եկեղեցին աշակուրջ ըլլայ և հետաքրքրուի իր այս ստորաբաժանումներով:

4. Այս բոլոր ճիւղերը եկեղեցիին գիտակցութեամբ գործեն:

5. Ոյժ տալ առօրեայ, այսինքն «Կենաց Դպրոց»ներուն որոնք մեծ կարեւորութիւն ունին աշակերտները եկեղեցի առաջնորդելու դերին մէջ:

6. Պատանիները և երիտասարդները հետաքրքրող, միաժամանակ անմեղ և եկեղեցիի վայել միջոցներ կիրարկուին զանոնք չահելու համար:

7. Պատանիները սիրաշահելու սիրոյն աշխարհիկ բաներ եկեղեցիի մէջ մտցնելէ զգուշանալ:

8. Պատասխանատուներ և ծնողներ պէտք է փոխադարձաբար զիրար այցելեն:

9. Պատասխանատու մը կարգել, հսկելու համար երեք մարզերու, Կիրակնօրեայ Դպրոցի, Պատանեաց և Նրիտասարդաց փոխանցմանց վրայ:

10. Բարձրագոյն վարժարան մ'ունենալ, որպէսզի գոնէ մինչեւ անկէ շրջանաւարտ ըլլալու տարիքը կապուած մնան:

11. Կիր. Դպրոցը աւելի կանուխ ճամբէ իր աշակերտները:

12. Եկեղեցիին պէտք է օգնէ երիտասարդաց, երիտասարդները պատանեաց, և պատանիներն ալ կիր. Դպրոցին:

13. Ամէն ճիւղի գործաւորները պէտք է խորունկ հոգեւոր կեանք ունենան:

14. Գործաւորները պէտք է եկեղեցիի ժողովներուն ներկայ գտնուին:

15. Ժողովները պէտք է կարճ ըլլան:

Վերոյիշեալներու մէջէն ամենակարեւորը նկատուեցաւ երեք ճիւղերու, այսինքն կիր. Դպրոցի, Պատանեացի և Երիտասարդացի համար ծրագրի մը մշակումը, որուն համար մասնաւոր յանձնախումբ մը ընտրուեցաւ, այս յանձնախումբն ալ Արքահամ եղբ. Սէֆէրեանի յանձնեց այս պաշտօնը:

Կ. Ժողով. — Օրակարգ 2. Հոգ. Եղբայրութեան երիտասարդաց բոլոր շրջաններու միջեւ տեւական շփում յառաջ բերել:

Շեշտուեցաւ թէ Տէրով գործին յառաջացման և թէ շատ մը հոգիներ փրկութեան առաջնորդելու համար կարեւոր է իրարու հետ սերտ շփում ունենալ: «Միութիւնը զօրութիւն է»:

Ի. Ժողով. — Օրակարգ 3. «Մանանան», «Մարանաթա»ն և Երիտասարդացը:

Նախապէս որոշուած ըլլալով պատուիրակներով միասին պտոյտ մ'ունենալ, երեքշաբթի օր յարմար տեսնուեցաւ ժամանակ շահելու համար Դ. Ժողովը ունենալ պտոյտին տարի եւս պէտք է շարունակուի թէ ոչ:

Ապա առաջարկ ներկայացուեցաւ որ «Մարանաթա»ն օգտագործուի և երիտասարդաց աջակցութիւնը տրուի անոր:

Հետեւաբար հարցուեցաւ «Մարանաթա»ի խմբագրին թէ արդեօք պիտի կրնա՞ր ընթացք տալ երիտասարդներուն փափաքին:

Ան յիշեց թէ «Մարանաթա»ն արդէն «Մանկանց—Երիտասարդաց» յատկացուած սիւնակ մը ունի, զոր երիտասարդաց գրութիւններուն կը սպասէ: Ուստի աւելորդ սեպեց

ըսել թէ սիրով կ'ընդունին երիտասարդաց առաջարկը, և կը սպասէ որ երիտասարդներ զործնականապէս իրենց մասնակցութիւնը բերեն «Մարանաթա»ին, անոր ուղղութեամբ գրութիւններ յանձնելով: Հոս հարկ տեսնուեցաւ անհատի մը որ յանձն առնէ «Մանանայ»ի յաջորդ տարուան պատրաստութիւնը և թէ երիտասարդաց գրութիւնները աչքէ անցնելով՝ վերոյիշեալ սիւնակին գրութիւններ հայթայթէ: Այս նպատակին ամենայարմար անձը Լեւոն եղբ. Սիմոնեանը նկատուելով միաձայնութեամբ ընտրուեցաւ:

Ե. Ժողով.— Օրակարգ 4. Երիտասարդաց համար ընդհանուր ծրագիր մը մշակել:

Հարց տրուեցաւ թէ որո՞նք երիտասարդ հաշուելու է և որքան տատն պէտք է միան երիտասարդաց շրջանակին մէջ և ե՞րբ եկեղեցի պէտք է անցնին:

Ասոնց ի պատասխան շատ մը արտայայտութիւններ եղան: Ըսուեցաւ թէ երիտասարդ են բոլոր անոնք, որոնք եռանդ ունին ու Տէրով գործին կը վազեն անխոնջ, հոգ չէ թէ տարիքոտ ըլլան:

Երիտասարդաց մէջ յաճախ նիւթ եղած է թէ ամուսնացածներ պէտք չէ միան երիտասարդաց բաժնին մէջ: Յաճախ տեսնուած է թէ նոյնիսկ քանի մը զաւակներու տէր անհատներ երիտասարդաց շրջանակէն հեռանալ չեն ուզած: Ուստի առաջարկուեցաւ որ սահման մը դրուի երիտասարդաց ժամանակաշրջանին:

Արդէն ծրագիր մը մշակուելու վրայ ըլլալուն համար ոեւէ վճռական որոշում տալ առայժմ հարկ չտեսնուեցաւ: Սակայն հետեւեալ կէտերը իբր օգտակար թեւագրութիւններ երիտասարդաց ուղղորդական յանձնուեցան:

1. Ընդհանուր առմամբ երիտասարդացը ամուրի բայց փորձառու երիտասարդներու ձեռքը պէտք է ըլլայ: Սակայն զանոնք կ'առավարողներն ու անոնց ուղղութիւն տուողները կրնան ամուսնացածներ ըլլալ, ինչպէս եկեղեցիէն կ'արգուած պատասխանատուները:

2. Նկատի ունենալով որ չորս կամ հինգ զաւակներու տէր ամուսնացածները արգելք կրնան ըլլալ այն պատանինե-

րուն, որոնք քիչ յետոյ երիտասարդաց շարքերուն պիտի անցնին, պէտք է քաջուին և նորեկներուն տեղ տան:

3. Վերոյիշեալ երիտասարդները յարմար է որ այլեւս աւելի իրենց ընտանիքով զբաղին: Պէտք է իրենց զաւակներուն մասնաւոր խնամք տանին, որպէսզի անոնք Տէրոջը ճամբուն մէջ մեծնան ու նաեւ պէտք է իրենց տիկիններուն հետ այցելութիւններ ընեն: Այս բաները ընողներ ժամանակ չեն կրնար ունենալ կանոնաւորապէս երիտասարդաց յաճախելու:

4. Պէտք է միշտ նոր ասպարէզներ գտնուին ասոնց, առջեւ յաջորդարար. Կիրականօրեայ Դպրոց, Պատանեաց, երիտասարդաց և ապա Եկեղեցի անցնելով պէտք է միշտ նոր գործունէութիւններ ունենան:

5. Վերջապէս պէտք է Եկեղեցին մասնաւոր ջանք թափէ, հետաքրքրուի և տեղ պատրաստէ այս երիտասարդներուն համար. որպէսզի երիտասարդաց շրջանի փայլուն գործունէութիւնէն յետոյ անոնք Եկեղեցիի մէջ անգործու-թեամբ չժամգոտին: Ահա թերեւս մեծագոյն պատճառը թէ ինչո՞ւ երիտասարդներ կը մնան ու կը ստիպուին մնալ իրենց երիտասարդաց շարքերէն ներս և նոյնիսկ իրենց միտքե-րէն չեն անցնիր Եկեղեցի անցնիլ: Պէտք չէ որ անոնցմէ պահանջուի որ անոնք հեռանան երիտասարդացէն, այլ պէտք է որ Եկեղեցին անոնց տեղ պատրաստելով հրաւիրէ անոնք, իր մէջ շարունակելու Տէրոջը այն գործը, որ երի-տասարդաց մէջ սկսած էին:

Օրակարգ 5.— Երիտասարդաց հոգեւոր կեանքի մա-կարդակը բարձրացնել:

Նկատի առնելով որ Երիտասարդաց համար ներկայիս ամենակարեւոր նիւթն է այս, շատ մը փորձառու եղբայր-ներ շեշտեցին թէ երիտասարդաց հոգեւոր կեանքը շատ բարձր և գերադաս ըլլալու է ամէն բանէ աւելի: Մաս-նաւորապէս շեշտուեցաւ կեանքի երեք մարզերուն, ըն-տանիքի, Եկեղեցիի և շուկայի մէջ օրինակելի և անարստ կեանք մ'ապրելու մասին:

Պատկերակներ և Պատույ Անդամներ

Ստորեւ ամփոփ կերպով կու տանք այն կարեւոր թելադրութիւնները, որոնք եղան փորձառու եղբայրներու կողմէ։ Այդ կէտերը յիշելէ առաջ հարկ է ըսել թէ Պէյրուսի երկտասարդները վերջերս հրատարակած էին կեանքի յատուկ չափանիշ մը, երեք խորագրով. — «Երկտասարդները ի՞նչ ըլլաւ են, ի՞նչ ընելու են, եւ ի՞նչ պիտի չեն ընեն», ուր արդէն յիշուած են ստորեւ յիշուածներէն շատերը։

1. Պէտք է աւետարանչութեան հոգի ունենան։ Եկեղեցիին կանգուն մնալուն հիմնական պէտք մըն է այս։

2. Այս աշխարհին կերպարանակից պէտք չէ ըլլան։ Մանր բաներու աչք գոցելը մեզ աշխարհ կը տանի։

3. Օտարախառն լծակցութիւն պէտք չէ ունենան։ Այս մեղքը Իսրայէլը քանդող սուր մը եղաւ։ Սողոմոնի անկումն ալ ասկէ յառաջ եկաւ։

4. Աղօթքի շատ ժամանակ տալու են։

5. Անձնական սերտողութեան շատ ժամանակ տալու են։

6. Պէտք է Տէրոջը ապաւինին և իրենց բոլոր յոյսը Անոր վրայ կեդրոնացնեն։

7. Աստուծոյ մտերիմ բարեկամները ըլլալու են։

և թէ հոգեւոր գործի տեսակէտէն: Ուստի առաջարկուեցաւ որ նման համաժողովներ աւելի յաճախակի ըլլան: Յիշուեցաւ նաեւ թէ ներկայ համագումարը նախապատրաստական ըլլալով և կարգ մը առկախ և չսերտուած նիւթեր ալ ըլլալուն, յառաջիկայ ամառ ուրիշ ժողով մը եւս տեղի ունենայ աւելի լայն կարելիութիւններով և ժամանակ տալով:

Սակայն նկատի առնելով ներկայ պարագաներն ու նիւթական դժուարութիւնները նաեւ մօտիկ ապագային եկեղեցական միութեան ժողովի մը հաւանականութիւնը, յարմար սեպուեցաւ ամէն տարի անգամ մը միայն հաւաքուիլ ներկայ համաժողովը այս տարուան, այսինքն 1946ին հաշուելով:

Օրակարգ 7. — Պիւտճէի հարցը, գրական ծախքերու համար:

Այս նիւթը աւելի կշիռ ունեցաւ ժողովներու ընթացքին, երբ ի յայտ եկաւ թէ շատ մը գործեր պիտի հրատարակուին, որոնք մեծ գումարներու կը կարօտին: Ուստի որոշուեցաւ ամէն քաղաքի մէջ մասնաւոր պիւտճէի յանձնախումբ մը ընտրել, որուն պաշտօնը ըլլայ, գրական ծախքերու համար պիւտճէ մը յառաջ բերել: Այս նպատակին որպէս տեւական աղբիւր որոշուեցաւ ամէն ամսուան վերջին կիրակիին երիտասարդաց նուէրները յատկացնել:

Վերոյիշեալ ժողովը վերջինը ըլլալով, այն հինգ ժողովներուն որոնք աննախընթաց կարգապահութեամբ և Սուրբ Հոգւոյն կառավարութեան տակ անցան, ժամանակ տրուեցաւ աղօթքի որպէսզի Տէրը օրհնէ բոլոր կարգադրութիւններն ու խօսակցութիւնները: Ապա յօտընկայս փառաբանութեան երգով ժողովը վերջացաւ:

Պէյրութի երիտասարդները, ինչպէս նաեւ կը հաւատանք թէ իրենց հիւրերը, բացառիկ հոգեւոր և եղբայրական ապրումներ ունեցան ու ժողովներու և փոխ յարաբերութեանց մէջ, որոնք անմոռանալի պիտի մնան իրենց յիշատակներուն մէջ: Օրհնեալ օրեր էին անոնք, որոնք թէ՛ անձնական և թէ՛ հաւաքական օրհնութիւններ բերին ներկայ եղող և մասնակցող երիտասարդաց ու հիւրերուն:

Հոս յարմար է թերեւս յիշել նաեւ այն երեկոյթը որ յաջորդ Կիրակի երեկոյ ռարքուեցաւ Պէյրուսի երկրասար-
գաց կողմէ ի պատիւ հիւրերուն: Թերեւս ասիկա լաւագոյն
կապը յառաջ բերաւ իրար կապելու բոլոր շրջաններու ե-
րկրասարգները: Հոն հոգեւոր խիւղն ու ցնծութիւնը չափ
ու սահման չունէին և ամէն ոք Տէրը կը փառաւորէր այդ
թանկագին պատեհութեան համար որ Տէրը շնորհած էր թէ
զինք և թէ զիրար վայելելու:

Համաժողովի Քարտուղար

ԱՐԱՄ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

Պէյրուս

ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ ՍԸ ԴԷՊԻ ԱԶՈՒՆԻԷԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲՈՒԺԱՐԱՆԸ

Նոր. Նր. Խրաթրգնեան

ՏՊԱՌՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Իր եղբոր Սարգիսին
ապաշխարութեամբ ինք
ալ հոգեւորապէս այցել-

Այս տարի ալ Տէրով շնորհքով
Հոգեւոր եղբայրութեան քսա-
նըութ երկրասարգներով այցե-
լեցինք Ազունիէի մեր սիրելի
եղբայր և քոյրերը մխիթարելու
և ուրախացնելու համար զիրենք
Աստուծոյ խօսքով:

1946, Մայիս 2, Կիրակի ա-
ռաւօտ ճամբայ ելանք, հետեւին
ջութակներ առած, հոգեւոր երգեր
երգելով: Մինչ բուժարան հաս-
նելու վրայ էինք, սկսանք երգիլ
հոգեւոր երգարանէն 2րդ երգը,
իսկոյն հիւանդներն ու հիւանդա-
պահուհիները մեզ դիմաւորեցին:
Ըստ մեր սովորութեան, տեսակ-
ցութիւններ ունեցանք, ապա ա-
տենին սկսանք ժողովը, եղբայր

ւած ու փրկչին յանձնը-
ւած երիտասարդ մըն է
Երուանդ եղբայր: Ան-
դարին ջերմեռանդ ա-
ղօթքը շատ ազդեցու-
թիւն ունի՝ խօսքը, հո-
ալ իր կենդանարար զօ-
րութիւնը ի յայտ բերած
է: Եւ այդ արդարեւ,
Ֆրսթըգան եղբայրնե-
րու պարագային, եղած
է իրենց հաւատացեալ
մայրը որ գիշեր ու ցո-
րեկ չէ դադրած իր զա-
ւակներուն համար ար-
ցունքով աղօթելէ որ-
պէսդի անոնք Տէրոջը
դառնան: Եւ ահա Եր-
ւանդին ալ ապաշխարու-
թեամբը լի ու վիշ կը
պատասխանուին անոր
աղօթքները, աղաչանք-
ներն ու աղերսները:

Երուանդ եղբայր,
նախ քան ապաշխարու-
թիւնը եղած է ազգայ-
նամոլ կուսակցական մը
և ֆուլթայօլի նուիրուած
եռանդուն մարդիկ մը,
որուն ղեմքին վրայ կա-
րելի է տեսնել խօտակ-
եաց երիտասարդին գի-
ծերը: Ան փրկչին դառ-
նալէն վերջ, իր եռանդն
ու զօրութիւնը ի սպաս
դրած է Տէրոջ գործին իր
գործօն մասնակցութիւ-
նը անոր բերելով ամե-
նայնօթարութեամբ: *

Սամուէլ փաշկեանի աղօթքով,
Շատ մը երգեր երգուեցան և 23րդ
Սաղմոսը արտասանեցինք միաս-
նաբար: Դարձեալ Սամուէլ եղբ-
նիւթ առնելով Մատթ. 5. Տրդ
համարը, «Երանի անոնց որ սըը-
տով մաքուր են», Եղբայրը բա-
ցատրեց թէ ի՞նչ է սրտի մաք-
րութիւն և ի՞նչպէս մէկը կրնայ
սրտով մաքուր ըլլալ: Յիշեց թէ
աշխարհի վրայ հինգ գիրքեր կան
ամէն մէկը զատ զատ ցուցնելով
փաստեց թէ անոնցմէ ոչ մին
կրնայ և կրցած է մէկը սրտով
մաքուր ընել և հոգին փրկել:

Բայց կայ գիրք մը՝ Աստուա-
ծաշունչը, որ թարգմանուած է
1070 լեզուներու, ան է որ կը
մաքէ, կը փրկէ և ոյժ կուտայ
ապրելու, մաքուր և անբիծ
կեանք մը, այս չար աշխարհի
մէջ: Պատմութիւններով և կեն-
դանի օրինակներով հասկցուց թէ
ինչպէս մեղքով լեցուն մարդ մը
իր մեղքերէն կրնայ փրկուիլ. ան
ըսաւ. «Ես վկան եմ ասոր որ 25
տարիէ ի վեր Աստուծոյ Խօսքը
զիս փոխած է և կ'ապրեցնէ իր
շնորհքով»: «Երանի անոնց որ
սրտով մաքուր են, վասնդի ա-
նոնք պիտի տեսնեն զԱստուծոյ»:

Ապա մեներգեց եղբ. Ժօզէֆ
Իսկիկեան «Տուն քաղցրիկ տուն»
երգը, շատ յուզիչ կերպով և

եմ որ Տէրը պարգեւած է մեր ազգին այս բուժարանը ուր կը դարձանուին ազգակիցներ և օտարներ: Մենք հոս կու գանք և կ'երթանք սակայն Յիսուս միշտ ձեզի հետ է զիշեր ու ցորեկ, Անկէ զատ ոչ մէկը կրնայ մեր մեղքերը ու ցաւերը վերցնել, ահա այս Յիսուսի յաճանելով կը ձգենք ձեզ ու կը մեկնինք: Վերջին երգը, Հոգ երգերէն 270րդ երգը եղաւ. «Իմ կեանքս է Քրիստոս»: Ժողովէն վերջ խուժրով ու ջուրակներով այցելեցինք այն հիւանդները որոնք չէին կրցած գալ որոնց երգեցինք շատ մը երգեր, ատկէ վերջ զատ, զատ այցելութիւններ եղան օտար հիւանդներու Պետրոս եղբ. Նասանեան, և Սարգիս, եղբ. Ֆրսթըզեան և ես այցելեցինք արաբ հիւանդները և բունիացի հիւանդ մը, որոնց քով ալ երգեցինք արաբերէն ու անգլիերէն երգեր ու երկու եղբայրներ խօսեցան Աստուծոյ խօսքէն, արաբերէն լեզուով: Բիւռնիացի հիւանդը Սուրբ

Պեյրուքի եղբ սյրուքիւնը 1946ին, Ներգալիքէն առաջ

Գիրք մը ուզեց, որ յետոյ ղրկուեցաւ իրեն: Կէսօրուան
կերակուերի իջանք Այն Ասֆայի ակը հոն ալ իրիկուան դէմ
ժողով մը ունեցանք: Աղօթեցինք ու երգեցինք հիւանդ-
ներու համար որ Տէրը այցելէ և բժշկէ զանոնք, աղօթե-
ցինք բժիշկին ու իր օգնականներուն համար որ այս ծանր
գործին մէջ Տէրը զիրենք գործածէ: Պզտիկ այցելութիւ-
նէ մը վերջ, ճամբայ ելանք դէպի Պէյրութ:

ԵՐՈՒԱՆԻ Ս. ՖԸՍԹԸԳՃԵԱՆ

Պէյրութ

Դ Ա Մ Ա Ս Կ Ո՛ Ս . . .

(20Ն՝ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՀՈԳ. ԵՂԲԱՅՐԻԹԵԱՆ)

Դամասկո՛ս... հինաւուրց ու անուանի մայրաքաղաք
Ասորուոց և այժմ Սիւրիացւոց՝
Դամասկո՛ս... ի՛նչ ի՛նչ յուշեր չարթնցներ ան
Սուրբ Գիրքը ուշադրութեամբ սերտող հաւատացեալին սրտին
մէջ:

Դամասկո՛ս... հնագոյն քաղաք աշխարհի, ուրկէ և
ծնունդ առած է Եղիազար՝ հռչակաւոր ծառան Աբրահա-
մի, որ է օրինակ Սբ. Հոգւոյն, ըստ դէմքերու նմանողա-
կան սերտողութեան:

Դամասկո՛ս... քանի՛ քանի՛ փառամոլ թագաւորներ
չբազմեցան քու արքայական գահուդ վրայ, տենջալով ի-
րենց իշխանութեան մականին ենթակայ ընել սահմանակից
ազգերն ու երկիրներն համայն, որոնց տիպար ներկայա-
ցուցիչը, յոխորտաբան ու գոռոզն Բենադադ, մեծ զօրքով
ու դաշնակից տասներկու թագաւորներով, ձիերով ու կառ-
քերով Սամարիան պաշարելով, կը յաւակնէր թէ, երբ զայն
հիմնահատակ ընէ, անոր ամբողջ հողը իր զինուորներուն
ափերուն իսկ բաւ պիտի չըլլայ, բայց Եհովայի օգնու-

Թեամբ քանիցս՝ պարտուելով կորագլուխ նահանջի ճամբան ձեռք առաւ և վերջապէս հոն՝ այդ հնամենի քաղաքին մէջ, անփառունակ վախճանով մը անոր կեանքը վերջ գտաւ :

Դամասկոս... Ասորունց քաջ զօրագլխին, բորտն նէմանի պարծանքին առարկայ՝ մշտահոս, արագընթաց ու տասնաճիւղ Աքանա ու Փարփար գետերուն ոռոգած դալարագեղ ու կանանչագարդ պարտէզներովն ու պուրակներովը, գով ու զուլալ աղբիւրներովը և արգաւանդ ու մորճ զաշտերովը շրջապատուած ջրարբի քաղաք, որ պահ մը քեզ զիտողին աչքերուն եդեմի դրախտին պատրանքը կ'առթէս և սակայն զուրկ ես զօրավարդ բուժող Մարգարէէն ու Յորդանանու բուժիչ ջուրերէն :

Դամասկոս... քու լայնանիստ պարիսպովդ, սրբավայրերովդ, մզկիթներովդ, արտաքնապէս անշուք, բայց ներքնապէս փառաշէն ու փարթամ շէնքերովդ, և Ուրիդ կոչեալ փողոցովդ, շուկաներուդ ճոխութեամբը, հռչակաւոր քաղցրեղէններովդ քու արեւելափայ խկութեանդ զըրոշմը անաղարտ պահող վաճառաշահ քաղաք :

Դամասկոս... պատմական դէպքերու և դէմքերու վրայէն հուսկ ոստումով մը ահա, քու բարձրաբերձ պարիսպիդ դարպասին քովն եմ արդ, ուր Փառաց Իշխանը Յիսուս, Իր անմերձանելի լուսոյ մէջ բնակող հրաշափառ փառքովը փայլատակելով, Ինքզինքը կը յայտնէ քրիստոնէութեան ուխտեալ թշնամի, Սօղոս անուսնեալ կրօնամոլ ու մոլեռանդ փարիսեցի երիտասարդին՝ ձայնելով անոր. «Սաւուղ, Սաւուղ, ինչո՞ւ զիս կը հալածես: Եւ աճիկալ քաւ. Ո՞վ ես դուն Տէր: Եւ Տէրը քաւ. Ե՛մ եմ ՅԻՍՈՒՍԸ գորդուն կը հալածես. դժուար բան է քեզի խթանի դեմ կից գարնել: Ան ալ դուով ու ապօրեանք քաւ. Տէր, ի՞նչ կ'ուզես երբեմ: Եւ Տէրը քաւ աճոր. Ելիր ու քաղաքը մտիր, եւ քեզի պիտի գրուցուի ինչ որ պարսիս քնել»:

Դամասկոս... և ահա այսպէս, դռներէդ դուրս ու դռներէդ ներս, Սօղոսներ՝ Պօղոս եղած, կազմեցին քու մէջդ

եկեղեցիներ, քրիստոնէական խումբեր, ու Հոգ' Լոր Եղբայ-
րութիւններ, ցոլացնելու համար լոյս արդարութեան Արեւ-
զակին, լոյսը փրկչին Աւետարանին և լոյսը Անոր վերկարար
Հնորհքին, դարեր շարունակ ու մինչեւ մեր օրերը վերջին,
որ աւա՞ղ, այժմ քայքայուելու վրայ է այդ միաբանական
հաղորդակցութեան կապն ու բոյնը երկնային...

Դամասկոս, «Դոնէ այս քու օրերուդ մէջ գիտնայիր խաղաղութիւնդ ու այցելու թեանդ ժամանակը»:

Դ. ՄԱՐԱՆԵԱՆ

二五

Զ Ա Հ Լ Է

ԶՈՆ՝ ԶԱՀԼԷԻ ԵՂԱՍԵՐՈՒԹԵԱՆ

Զահլէ՛,

Պարսք մը, Տուրք մը ունիմ ես,

Վնարեղու քնդմիտս քեզ.

Տուրք մը սիրոյ, հրախփի,

Արտառուի ու արցունքի,

Զոր քափեւ եմ վտռոս սրեկն իմ կոտորացող,

Հողդ ոռոգող զերք երկնառաք, երկնակաք ցող,

Սընարին քով իմ հոգեակին, իմ մանկիկին,

—Որ հալումա՞ւ՝ մորքն եւ փափամ իր կմախփին—,

Ուր հիւրասէր Պայրազսարեան քնսանեաց քով,

Վայելեցինք այնքան առաս սէր ու գորով...

Զահլէ՛,

Գործն Ասուծոյ մեջդ է եղամ,

Մերք տեղասու, մերք մակընթաց.

Զերք Վախիդ հեղեղասին երբ խիս կասղամ,

եգերայորդ մեծ ժողովով ջուրն անձրևաց,
 Քեքը սարեր է ամեն ինչ բարձր ու ցած:
 Նման անոր՝ Տիրոջն որդիք,
 Եւ այլացեղ ու այլազան խիստ շատ մարդիկ,
 Ամբան սօրին,
 Կիզիչ օգին,
 Եգիպտոսէն, Լիբանանէն ու Սուրիայէն,
 Այդ բարձունքներդ խիստ զովարար քու դիմեր են:
 Կեանքի հոգեւոր այդ ժամանակ,
 Հոգւոյն զեղմամբ ելած համակ,
 Տեսարան մը Պենտեկոստեան,
 Զերթ վերնասան.
 Որ այն ատեն,
 Կը հաւաստեն,
 Ժողովներդ այդ հոգեւունջ, հոգեպարար,
 Մկրտութիւն, հաղորդութիւն, համագումար,
 Որք կ'ըլլային Փրկչին դասին,
 Վասն փրկութեան հե՛կ մեղաւոր հոգիներու եւ անհասին:
 Բայց եւ այնպէս, աւան ատեն,
 Հիւներդ ամեն,
 Երբ լքեինք քեզ միայնակ,
 Դուք միամիտակ,
 Մեզդ ինքնամփոփ քու խումբիդ հետ,
 Կ'ապրէիր դուք պահն երկնաւեհ:
 Ու ես հիմա քու այդ խումբիդ նկարն առած.
 Կը դիտեմ պի՛շ, դիմերն անոնց խիստ սիրապանծ:
 Զախն կը նստի յուրջ կեցուածքով
 Ու անվրդով,
 Եղբայրն Մանուկ մեր Ոլթունեան
 Որուն դիմէն ի յայտ կու գայ հաւաստին իր, ոսկիէն ալ
 խիստ պատուական:
 Եւ քովն անոր նստած հանդարտ, քաղցր, ժպտուն,
 Եղբայր Պարգիւ Մուրաշեանէ, վսեմ քաղաքէն այն քաջանուն:
 Իսկ քովն իրեն նոյնքան ուրախ հեռուն նայի,

Մեր ձիգմենեանն դէպի դուռսերն Ամեր'կայի:
 ձիւղ կեղւոնը Գիրքը ձեռքին նստած խոնուն,
 երէյ եղբայրն խիստ քանկազին մեր ամենուն,
 Սեֆերեան: Ե, յար եւ նման Աստ'ծայ մարդուն
 Մովսէս անուն:

Անա հիւր մը եգիպտոսէն՝ Միհրան եղբայրն մեր Սարաֆեան,
 Աւես'րանի ու վրկուքեան մի քաջ վկան:

Անոր փոլն ալ ցնծում ուրախ սես կը բազմի,
 Հայրն Կարապետ՝ Պայրազսարեան քնսանիքի:

Որքան պարզ է երեւոյթը եղիա եղբօր,

Յիւել կու տայ Մարգարէին կեանքը խիստ խոր:

Իսկ ետեւը իր տիկնոջ հետ աշխարհին միշտ շեղ կը նային,

Աչքերն կարծես, Տարագնեան Կարապետին:

Ու ես հիմա քեզ ի՞նչ քսեմ,

Իմ եղբայրս խիստ շատ վսեմ.

Դու Յակոբեան,

Իմ եղբայր ջան.

Ժպտուն դեմքիդ,

Խառնըւածքիդ,

Կը վայելէ՞ քլլալ Տխո'ւր, մելամաղձոտ,

Մանաւանդ որ ազնիւ տիկինդ ալ է քեզ մօտ:

Պէտք է քլլալ ուրախ, գուարք ու հրջանիկ,

Զի այս աշխարհն ոչինչ բերինք եւ ոչինչ ալ պիտի տեսնենք:

Իսկ դու հիմա արաքախօս եղբայրդ իմ ելիաս Աստի,

Էութիւնըդ սուրբ կեանքին մեջ քող հաստատի:

Խօսքս քեզի համար ալ է եղբայր Հրանդ,

Այս պատուական սուրբ կեանքն է Աստուածաւանդ:

Զահլէ՛,

* *

Բու համբաւովդ եւ զանազան ճանադներովդ,

Վասիովդ, պաղ ջուրովդ, զով օղովդ, պուրակներովդ,

Դու իսկապէս շատ անուանի, հիաստանչ ես,

Սակայն առանց մեր Աստուծոյ գաւակներուն, իմ աչքերուս դու
 ոչի՛նչ ես:

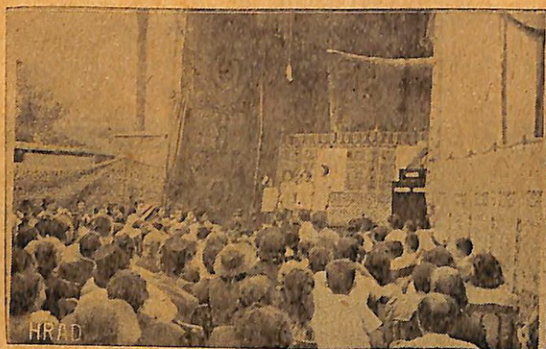
Պատանեաց գործը ունինք որ նաեւ շատ օրհնեալ է, անոնց մէջ ալ կան երեւան գալիք բաներ, որոնցմէ ոմանք հիմա օգտակար կ'ըլլան, ոմանք ալ ապագային օգտակար պիտի ըլլան: Ըսինք թէ հիմա օգտակար կ'ըլլան, քանզի մէջը կը գտնուի նկարչութեան փափաքով լեցուած՝ կարպիս նալպանտեանը, որու մի քանի զծաղրած բաներով յաճախ հրապարակաւ աւետարանչական ժողովներ կ'ընենք: Նաեւ վկայութեամբ լեցուած պատանիներ, որոնք գրելու, կարդալու և ֆրիստօրը դաւանելու պատրաստ են, որոնցմէ մին է Դանիէլ Քէօզկերեան:

Նգիպոսի Հոգ. Յարայրեան պատանիներ, մէջսիւր՝ Սուրբ Դիօբն ու եղբարանը ձեռին կեցողը իենց պատասխանաւորն՝ եղբ. Կարապետ Թովաթեանն է: Մեւեր կը կենան ձախ կողմէն՝ եղբ. Կարապետ և աջը՝ Յարութիւն Յարութեան: Մը, եղբ. Վահ. Սարգսեան և աջը՝ Յարութիւն Յարութեան:

Այս ամենուն հետ կիրականօրեայ դպրոցը չենք կրնար մոռնալ որ այս ամէն գործերէն վեհ օրհնեալ գործ մըն է, որուն մասնակից են երէցներ, երիտասարդներ, պա-

տանիներ, քոյրեր և աղօթողներու մեծ խումբ մը: Ահա այսպիսով Տէրոջը ողորմութեանը ապաւինած յառաջ կը տանինք այս գործը, խնդրելով որ Տէրը Ինք ալ հաճի օրհնել զայն որ շատեր զինք գտնեն և իրեն յարմար անօթները ըլլան, որոնցմէ ոմանք ալ Տէրոջը ձեռաց մէջ ըլլալով, հիմակուքնէ կը ծառայեն Տէրոջը գործին մէջ: Փառք իր Սուրբ անուանը:

Եգիպտոսի Հոգ. Եղբայրութեան Կիրակնօրեայ դպրոցը
Հանդեսի պահուն

Կ'ուզենք այս առիթով յիշել թէ Կիր. դպրոցի բարձրագոյն դասարանի աշակերտները մի քանի զրաւոր քըննութիւններ տուած են իրենց սորվածներէն, որոնք ցոյց կուտան թէ, անոնք իրապէս կրցած են հասկնալ իրենց տըրւած դասերուն ճշմարտութիւնները և կ'ապրին զանոնք: Այդ շարադրութիւններէն է վահէ Սարաֆեանի «Հաւատառ պիտի փրկուիս» գրութիւնը: Նաեւ գրած են ամբողջ Սբ. Գրոց վրայով շարադրութիւններ: Տէրոջ զաւակներէն կը խնդրենք որ աղօթող ըլլան այս օրհնեալ գործին համար որ ան օրէ օր աւելի աճի, զօրանայ և Տէրոջ փառքին համար ըլլայ:

Գահիրէ

ԿԱՐԱՊԵՏ ԹՕՓԱԼԵԱՆ

ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԷԻ (ՍԵԼԱՆԻԿ)

ՀՈԳ. ԵՂԲԱՅՐՈՒԹԵԱՆ «ԲԵԹԷԼ» ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԴՊՐՈՅԸ

Պատերազմի ահաւոր օրերու ընթացքին, հակառակ շատ մը արգելքներու և դժուարութեանց, Կիրակնօրեայ դըպրոցը բաց մնաց նոյն իսկ հինգ վեց աշակերտներով, չընդհիւ մեր եղբօր Անգրանիկ Պալթաեանի անդուլ ջանքերուն և զոհողութեանց: Տէրովը շնորհքը շատ մեծ եղաւ քոլորիս վրայ: Անոր առաջնորդութեան կրակի և ամպի սիւնը մեզ օրէ օր առաջնորդեց:

Պատերազմէն անմիջապէս վերջ, մեր սրտերուն վրայ ծանրացաւ մանուկներուն գործը: Աղօթքով և նուիրումով պատրաստուելէ վերջ, Տէրը զրկեց մանուկները իր Խօսմով լսելու, և ինչպէս որ նոյի տապանը կը մտնէին թռչունքը լսելու, և ինչպէս որ նոյնպէս ալ փոքներէն և ամէն կենդանիներէն զոյգ զոյգ - նոյնպէս ալ փոքրիկները՝ ձեռք ձեռքի տուած, Կիրակնօրեայ դպրոց կու գային: Ամէն Կիրակի կ'աւելնար անոնց թիւը, և քանի մը չաբաթներ յետոյ բարձրացաւ մինչեւ իննիսուն: Մեր վրան չաբաթներ յետոյ բարձրացաւ մինչեւ իննիսուն: Մեր վրան չաբաթներ յետոյ բարձրացաւ մինչեւ իննիսուն: Մեր վրան չաբաթներ յետոյ բարձրացաւ մինչեւ իննիսուն: Մեր վրան չաբաթներ յետոյ բարձրացաւ մինչեւ իննիսուն:

Սելանիկի Հոգ. Եղբայրութեան Կիրակնօրեայ
Դպրոցի աշակերտուիները

մեր դասարանները և անոնց բաժանումը դժուար, տեղի պակասութեան պատճառաւ ուսուցիչներ անբաւական, դա-

Սեւանիկի Հոգ. Եղբայրութեան կիրակնօրեայ դպրոցի աւակերտները ծաղիկներ կը բերեն անոնցմով իրենց դպրոցին անունը գրելու համար

Սեւանիկի Հոգ. Եղբայրութեան «Բերէր» կիրակնօրեայ դպրոցի Բ. դասարանի աւակերտները

սերու պատրաստութեան դժուարութիւն, կիր. Դպրոցի պիտոյքներու պակաս եւլն: Բայց գոհութիւն Աստուծոյ որ նա հուշացուց իր օգնութիւնը: Մեր ուսկաններուն այնքան լեցուն ըլլալուն պատճառաւ, երբոր դիմեցինք օգնութեան, Տէրոջը գործին նուիրուած անկեղծ եղբայրներ և քոյրեր, անմիջապէս հասան մեզի, ըլլայ մօտ և կամ հեռուոր երկիրներէ, իրենց նիւթական և մանաւանդ բարոյական աջակցութեան ջերմ աջօթքներով: Մենք այսօր ասոնց օրհնութիւնն է որ կը վայելենք: «Բանի մը կարօտութիւն չունեցանք»: Փառք անոր Սուրբ Անուան:

Մեր կիրակնօրեայ դպրոցը կը բաղկանայ չորս դասարաններէ, երկու տարրեր տեղերու մէջ, իրարմէ երկու քիւլօմեթր հեռաւորութեամբ: Տղաք կու գան քաղաքիս բոլոր կողմերէն կէս կամ մէկ ժամ հեռաւորութենէ. ասոնք մեծ մասամբ աղքատ ընտանիքի զաւակներ են, իրենց փոքրը տարիքին գործի նուիրուած, ապրուստ ճառելու համար, և մէկ մասն ալ դպրոցականներ: Տղոց բարոյական և հոգեւոր վիճակը շատ խղճալի է: Անօթի են հոգիները ու ծարաւ, մեղքի ու տգիտութեան անապատին մէջ թա-

Սեւանիկի Հոգ. Եղբայրութեան «Բերէլ» կիրակնօրեայ դպրոցի
Գ. դասարանը

փառու թշուառներ, պատերազմի հոգեւոր փլատակներու և աւերակներու մէջէն դուրս եկող խղճալի էակներ, հոգիներ, որոնք ծարաւի են կենդանի Աստուծոյ, կեանքի և լոյսի, ճշմարտութեան և մանաւանդ մեր Տէր Յիսուս Գրիստոսի գթառատ սիրոյն և գուրգուրանքին կարօտ։ Այո, Տէրովը գութը շարժեցաւ երբ տեսաւ մեր ազգին նոր սերունդին խեղճ ապագան։

Սեւանիկի Հոգ. Եղբայրութեան «Բեյել» Կիր. դպրոցի
Դ. դասարանը

Այսօր տարի մըն է որ բոլորեցինք. մեծ է տարբերութիւնը մանուկներու կեանքին մէջ։ Անոնցմէ ոմանք կրցած են գնահատել Կիր. դպրոցին արժէքը. կը սիրեն, անոր համար կու գան։ Մինչդեռ առաջ պատկերի կամ մըրցանակի համար կու գային։ Ասիկա մեզի մեծ ուրախութիւն և քաջալիւրդութիւն մըն է և կը հաւատանք թէ մօտ ատենէն անոնցմէ շատեր Տէրը ճանչնալու պիտի գան ու միանան այն հազարաւորներու խումբին որ Տէրը կը փառաբանեն։

Կը շեշտենք դարձեալ թէ այս բոլորին մէջ Տէրովը առաջնորդութիւնը շատ որոշ ու զարմանալի եղած է։ Տէրովը փառք ըլլայ հիմա և միշտ յաւիտեանս, Ամէն։

«Ահա շուտով կու գամ ես»

Սեւանիկ

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ

ԱՅԵՆԱՀԱՅ ՀՈԳ. ԵՂԲԱՅՐՈՒԹԵԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՒՆ ԲԱՅՈԹԵԱՅ ՓԱՌԱԲԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ

1946, Ապրիլ 4, Երկուշաբթի Զատիկուան Երկրորդ օրը, տեղւոյս Հոգ. Եղբայրութեան համար փառաբանութեան և յիշատակելի օր մը եղած է: 1940ին, ընդհանուր պատերազմի ընթացքին՝ գրաւեալ Երկիրներու բախտակից, Յունաստանն ալ իր բնակչութեամբ, հայ և յոյն, անբացատրելի ու աւանդեալ պատկանեալ Նեղութեան բովաքէն անցնելէ վերջ, վերջապէս Տէրովը ողորմութեամբ կրցանք ազատութեան օդը ներշնչել: Փառք, բիւր փառք Անոր Սր. անուան, ամէն:

Արքեմահայ Հոգեւոր Եղբայրութեան Եկեղեցիին
Երեցեւորն ու հոգաբարձուները

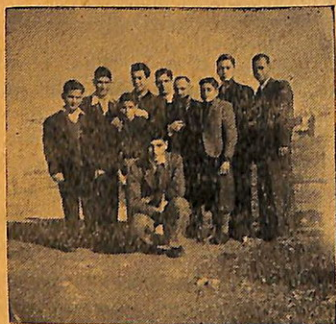
Զախէն աջ — Բերոր եղբ. Պէրպէեան, Արամ եղբ. Մուս-
նեան, Արամ եղբ. Սրամպօլեան, Լեւոն եղբ. Արապեան, Յա-
կոբ եղբ. Խաննեան:

Այս ազատագրութեան համար, զգայուն սրտերու ե-
րախտագիտական զգացումները գէպի երկնաւոր ու պաշ-
տելի Հայրը, կարծես պիտի չկրնար արտայայտուիլ նեղ
սրահներու մէջ, որով ինքնաբերաբար, միաբանութեամբ
որոշուեցաւ Զատիկուան Երկրորդ օրը քաղաքէն դուրս,
Պէնսիլի ըստած նշանաւոր օգասուն վայրը երթալ, հոն
մատուցանելու մեր շնորհակալութեան զոհը: Այս ուղղու-
թեամբ Տէրովը առաջնորդութիւնը խնդրելու համար չորս
Երկրորդ եղբայրներով միասին եկանք և աղօթքով հե-

տեւեալ ծրագիրը պատրաստեցինք: Առաւին ժամը ճիշդ 6ին բոլորնիս ալ պէտք է ներկայ ըլլայինք որոշեալ տեղը՝ ուրկէ պիտի մեկնէինք: Երկու օթօներ վարձուած էին, մօտ 90—100 հոգիի համար: Տեղաւորուելէ առաջ հետեւեալ

Արեւմտայ Հոգեւոր Եղբայրութեան եկեղեցիին աղջկանց դասակարգը եւ Կիրակնօրեայ ուսուցչուհիներու կազմը

Արեւմտայ Հոգեւոր Եղբայրութեան պատանիներէն ու երիտասարդներէն ոմանք

ծանուցումը եղաւ որոշեալ եղբօր մը կողմէ. «Բոլորնիս ալ պարտինք հնազանդիլ կարգադիր յանձնախումբի կողմէ եղած կարգադրութեան, եթէ ոեւէ մէկը չ'ուզէր հնազանդիլ՝ դեռ ճամբայ չեւած թող հաճի ետ դառնալ»: Բոլորն ալ հնազանդեալու յօժարեցան, ապա բոլոր գոյքերը տ ե ղ մը

Արեւմտայ Հոգեւոր Սղբայրութեան եկեղեցիին Կլակնօնայ
պարսկին աղջկանց դասակարգը իրենց
ուսուցչուհիին հետ

գրուեցան, ուրկէ քանի մը երիտասարդ եղբայրներ, օթո-
ներուն մէջը և վրան տեղաւորեցին: Յետոյ ըսուեցաւ թէ
նախ տարիքոտները նստարանները թող գրաւեն, ապա յա-
ջորդաբար տիկիւնները, պգտիկները և երիտասարդները:
Ճիշդ այսպէս ալ տեղաւորուեցան:

Արեւմտայ Հոգեւոր Սղբայրութեան եկեղեցիին
երեսօստորդաց կազմը

Ժամը 6,30ին ճամբայ ելանք և 7,15ին Պենսիլ ըս-
ւած վայրը հասանք: Բոլորս ալ մէկիկ մէկիկ օթօներէն

վար իջանք առանց գոյքերուն ձեռք զարնելու և միեւնոյն երկտասարդ եղբայրները կրկին բոլոր գոյքերը տեղ մը հաւաքեցին, մինչեւ որ ծառերուն տակ տեղաւորուելու յարմար տեղ մը որոշուեցաւ, որովհետեւ այն օրը խիստ շատ բազմութիւն եկած էր Աթէնքէն և շրջակայքէն: Քիչ ետք, մեր սիրելի եղբայրները մեզ առաջնորդեցին ընտրուած վայրը, ու ամէն ոք իր բեռը առած՝ առաջնորդող եղբայրներուն հետեւեցաւ: Տեղաւորուելու վայրը հասնելէն կէս ժամ ետքը զանգակը զարկաւ և բոլորն իս ալ մէկ մարդունման հաւաքուեցանք: Նախ փառաբանութեան երգը երկայն եղանակով երգելով շնորհակալութեան պաշտամունք մը ունեցանք: Պաշտամունքէն վերջ, երգիչ խումբը իրենց

Սրբնախայ Հոգեւոր Նղբայրութիւնը նկարուած եկեղեցիին բակը, ներգաղթէն առաջ, Հռիփսիմէ Բոյր Զազմագեանի և Ընթանիփին բաժանման առիւ որ առաջին կտրուանով Հայաստան մեկնած է, 14 Օգոստոս 1946ին

քառաձայն երգերով, որուն կ'առաջնորդէր եղբայր մը ան-
քօրտիօնով, մեզ ուրախացուց, նաեւ մեր շուրջը գլու-
նընդ բազմութիւնն ալ սկսաւ մեզմով հետաքրքրուիլ, ը-
սելով թէ ի՞նչ խմբակցութեան կը պատկանին ասոնք. այն-
պէս որ ուրախ ենք ըսելու թէ այդ կերպով կրցանք վը-
կայել թէ մենք Տէրով կը պատկանինք: Փա՛ռք Անոր Սբ.
անուան, ամէն:

Արեւմտայ Հոգեւոր եղբայրութեան եկեղեցիից
երգիչ խումբը

Քիչ ետք յոյն եղբայրներէն քանի մը հոգի մեզ հա-
ւիրեցին որ իրենց քով երթանք: Միաբանութեան կապը
պահելու համար հաւաքուեցանք և բոլորնիս ալ այն կողմը
գացինք: Մինչեւ կէսօր, բաւական լաւ ժամանակ անցու-
ցինք, ոմանք իրենց ծանօթներուն հետ տեսնուեցան, ու-
րիշներ առանձնացան աղօթելու, ոմանք հոգեւոր խօսակ-
ցութեան և ոմանք ալ միաբանական աղօթքի համար ըն-
դարձակ անտառին մէջ առանձնացան: Պատանիներն ալ
դարձակ անտառին մէջ խաղերով զուարճացան: Ժամանա-
կապողական այլ և այլ խաղերով զուարճացան: Ժամանա-
կը շուտով սահեցաւ, կէսօր եղած էր և ահա կէսօրուան
ճաշի զանգակը զարնուեցաւ: Բոլորնիս ալ մէկ սեղանի
շուրջը նստանք, որուն երկայնքը 20—25 մեդր կար, զէմ-
դիմաց, իւրաքանչիւր ընտանիք իր անդամներով՝ մէկ ըն-
տանիքի պէս նստեցանք: Երբ երկրորդ զանգակը զարկաւ,

եղբայր մը բարձր ձայնով սեղաննիս օրհնեց և սկսանք ճաշել: Տեսարանը գրաւիչ էր և կը ներկայացնէր սիրոյ, միաբանութեան և հոգեւոր կեանքի քաղցրութեան մարմնացումը կարծես: Մեր ճաշած ժամանակն ալ կրցանք Տէրը վկայել ու փառաւորել: Դեռ սեղանէն չեւած օտարներէն Աստուծոյ զաւակներ, յոյն և ամերիկացի եղբայրներ, փափաքեցան մեր լուսանկարը առնել շարժապատկերի ֆիլմով, օրհնեալ ըլլայ Տէրովը Սբ. անունը այս սեղանին համար ալ:

Բացօթեայ աղօթածողովին ներկայ եղող բազմութեան մը մէկ մասը, Պենսիլի մէջ Երջանակի նստած, 1946, Ապրիլ 4ին, Զասկուան Բ. օրը, ուր Աթենքի ժողովուրդը հաւաքուած երգեցողութեան եւ ուրախութեան ժամանցի մը համար ի յիշատակ ազատագրութեան

Կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, ընդհանուր պաշտամունքի զանգակը զարկաւ, որոշեալ պաշտամունքով լայրը հաւաքուեցանք, ուր կային Աթէնքի 6—7 Աւետարանական եկեղեցիներու համայնքը, հայ և յոյն եղբայրութիւնը և Աթէնքի այլ և այլ շրջաններէն եկող խիստ շատ ժողովուրդ, հոն կ'ընթանէ, շրջանակի նստանք, այն բազմութիւնը ին-

ծի յիշել տուաւ Յայտ. 7. 9 համարը. «Եւ ահա մեծ բազմութիւն, որն որ մէկը չի կրնար համբել, բոլոր ազգերէն ու ցեղերէն և ժողովուրդներէն...»: Նախ խօսք առաւ Վեր. Իֆանտիտիս, որ նոր եկած էր Ամերիկայէն: Վերոյիշեալը յոյն եզրայր մըն է, նախ քան 1940ի պատերազմը հոս էր և կը քարոզէր Լիբազմա ըսուած քէմըին մէջ, հայ ու յոյն Աստուծոյ զաւակներէ բաղկացած եկեղեցիի մը մէջ: 1941ի անօթութեան տարիներուն, ինքն ալ մեզի հետ բաւական անօթութենէ տառապելէ վերջ՝ Տէրովը կարգադրութեամբ կրցաւ Ամերիկա երթալ, որովհետեւ Ամերիկեան սիթի-զին էր: Յետոյ Ունրայի պաշտօնեաներէն ամերիկացի հաւատացեալ եզրայր մը իր վկայութիւնը տուաւ, յայտնելով իր արտի ուրախութիւնը այս տեսած տեսարանին և միտք բանութեան հոգիին համար. և դարձեալ՝ քանի մը անձինք ալ նոյն օրուան պատգամին շուրջ այլեւայլ արտայայտուած թենէ վերջ փառաբանութեան երգով վերջացաւ:

Ժողովէն ետքը դարձեալ ժամանակը լաւագոյնս գործածեցինք, երգիչ խումբը կրկին իր քառաձայն երգերով ու նուագով (աջօրտիօն) մեզ ուրախացուց: Այն օրը յիշատակելի օր մը եղաւ Աթինահայ եղբայրութեան եկեղեցւոյ անդամներուն համար: Իրիկունն ալ շնորհակալութեան և փառաբանութեան հոգիով լեցուած, մեր շնորհակալութիւնը Աստուծոյ յայտնելով վերադարձանք դէպի Աթէնք՝ մեր տուները: Փա՛ռք, բի՛ւր փա՛ռք, Անոր Սբ. անուան: Ամէն:

Արեմ

ՅԱԿՈԲ ԽԱՆՃԵԱՆ

ՅԻՇԱՏԱԿԵԼԻ ՊԱՐԱՊԱՐԶ ՄԸ

Որպէս արեգիբ, «Մանանայի համար յիշատակելի՝ չըսելու համար անցերի, բերութիւն մը պիտի բլլար բոլորովին անցկաւ անցնիլ հայոց մէջ Աւեսարանականութեան ծագման, դարադարձի յորեկեակաւ այն հանդիսութեանց վրայէն, որ սփիւռքի բոլոր Հայ Աւեսարանականները, 1946, Յուլիս 1ին. մեծ պատրաստութեամբ ու շեղօրէն Տօնեցին ամենուրեք:

Այդ առթիւ եւ ասկէ առաջ եղան բանախօսութիւններ եւ փարոզներ, որոնք վեր հանեցին Աւեստաբանականութեան ծագման պատճառները դար մը առաջ եւ անոր կատարած դերն ու ստատուած օգուտները մեր ժողովուրդին կրօնական, կրթական, բնականական մարզերուն մէջ: Մենք այս փանի մը տողերով այդ բոլորին մանրամասնութիւններուն պիտի չանդադառնանք, վասնզի այդ մասին աւեստաբանական բեմերէն շատ բան խօսուեցաւ ու փարօզուեցաւ եւ աւեստաբանական հրատարակութիւններ շատ բան գրեցին ու պիտի գրեն տակաւին այդ ուղղութեամբ:

Սա անուրանալի է որ, վերոյիշեալ մարզերուն մէջ, Աւեստաբանականութիւնը իր օգտակար ծառայութիւնները ունեցած է, բայց այդ դարուն երրորդ ու չորրորդ պահերը, կարծես քէ տակաւ առ տակաւ մոռցնել տուած են Աւեստաբանականութեան մեկնակէտն նշանաբանն ու նպատակակէտը:

Ներկայի Աւեստաբանականութիւնը, որ պարծանքն ունեցաւ դար մը առաջուան իր նախահայրերուն հաւաստի գործերուն վերյիշումն ընելու եւ զանոնք գնահատելու, ասկէ դար մը վերջ, երբ երբէ մարդկութեան վիճակուի այդ դարը տեսնել, արդեօք ասոնց սերունդները պիտի կրնան միեւնոյն գովասանքը իրենց հասցէին ուղղել: Ներկայ բնագոյնն ու գնացքը դրական պատասխանի տեւէ հաւաստի չեն ներշնչեր դիտողին: Այդ կարելի կրնայ ըլլալ, երբ Աւեստաբանականութիւնը դառնայ իր նայրերուն պարզ հաւաստին, Ս. Գրքի հիմնական վարդապետութիւններուն ու նշանաբաններուն եւ աւեստաբանական հայրերուն բնականական տոմարի ու բարեպաշտ կենցաղին: Այլապէս՝ աւեստաբանականի մը եւ ոչ-աւեստաբանականի մը տարբերութիւնը զանազանել դժուար պիտի ըլլայ, հրապարակի վրայ եւ այլուր, ինչ որ, քիչ բացառութեամբ, ցաւալի իրականութիւնն է: Հոս, տեղին է ըսել, Պօղոս առաքելալի հետեւողութեամբ. «Բրիստոս Յիսուսով ոչ աւետարանական ըլլալը բան մըն է, ոչ ալ, ոչ-աւետարանական ըլլալը, հապա՛ ՆՈՐ ՍՏԵՂԾՈՒԱԾ ԸԼԼԱԼՆ է բանը»:

ՅԱՆԿ ՆԻԻԹԵՐՈՒ

Էջ

1. Յառաջաբան	Ղ. Մարանեան	3
2. «Մանանան» ինչպէս որ է	Ղ. Մարանեան	5
3. Մանանայի տուած անունները եւ Յիսուսի նմանութիւնները	Ա. Գ. Ճիլմէճեան	21

Ա. ՄԱՍ

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐ

4. Օրացոյց		24
5. Նոր տարին	Ս. Մ.	24
6. Եկեղեցական եւ ազգային տօներ, տարեկաններ, նշանաւոր բուսականներ	* * *	25
7. Ս. Գրային տօներ եւ մեր տօները	Ղ. Մարանեան	29
8. Խորհրդածութիւններ նոր տարուան առթիւ	Ա. Գ. Սէֆէրեան	36
9. Ս. Ծննդեան զանգակներուն պատգամը	Ա. Գ. Սէֆէրեան	43
10. Քրիստոսի ծնունդը	Գ. Տաթեւացի	44
11. Յիսուս Քրիստոսի ծնունդը	Գ. Յ. Հալէպլեան	49
12. Ծննդեան խորհրդածութիւններ	Յար. Տ. Եղիաեան	52
13. Ոհ, ի՛նչ ցուրտ էր այն գիշեր	* * *	55
14. Խաչեալ Յիսուս Փրկիչը	Ե. Մ. Գարակէօզեան	56
15. Յարութեան օրը	Ա. Գ. Ճիլմէճեան	57
16. Որպէս բռնուն	* * *	59

Բ. ՄԱՍ

ՀՈԳԵՒՈՐ ԿԵԱՆՔ

17. Ապաւիտարութիւնը երիտասարդին համար	Ճ. Յ. Իսկիկեան	60
18. Այսօր	(Օր.) Ս. Մուրատեան	62
19. Վերսին ծնիլ ու մեծնալ	Գ. Յ. Հալէպլեան	63
20. Աղօթքի կեանք	Ե. Թօրօ	65

21. Այսօրուան աղօթքը //	Պ. Մուրաթեան	69
22. Ժամանակ ե կարէն կհրուելու	Լ. Սիմոնեան	70
23. Վարք մեզի կը սպասեն	Աւգ. Շնորհօքեան	72
24. Դուն ալ այնպէս բռե	Ս. Յ. Թրաշեան	76
25. Աղերս առ Աստուած	Լիտիա Թրաշեան	81
26. Հոգեւոր բաժանում մեկուսացմ.	Անշ. Էօրէճեան	82
27. Երջանիկ յոյս	Յովսէփ Գազանճեան	88

Գ. ՄԱՍ
ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆ

28. Երիսասարդութիւն եւ խոհեմութիւն	Ս. Գասարճեան	93
29. Մօղ աղօթքը	(Տիկ.) Ա. Հ. Գազանճեան	99
30. Երիսասարդութիւնն ու եկեղեցին	Յ. Ս. Թրաշեան	102
31. Երիսասարդին համբան	Յ. Գասարճեան	104
32. Ս. Գրային հարցումներ եւ հանելուկներ	Ս. Յ. Փաշկեան	112

Դ. ՄԱՍ
ՅՕԴՈՒԱՅՆԵՐ ԵՒ ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

33. Առանց Տէր Յիսուսի եւ Տէր Յիսուսով	Մ. Գաբրիէլեան	123
34. Ազատարար լեռը	(Տիկ.) Ա. Հ. Գազանճեան	138
35. Անհատին արժեքը	Լ. Ա. Սիմոնեան	140
36. Ժամանակը ծախու առեմ	Տիգր. Մաթոսեան	145
37. Արդեօք ինչո՞ւ	Յ. Տ. Եղիաեան	155
38. Դեպի ո՞ւր	Կ. Փ. Մէրճէնեան	156
39. Բարեկամը	Բ. Գ. Եարտըմեան	161
40. Կարեւոր գիտելիքներ	Իսքէն. Մըրըշեան	164
41. Փորձութեան հնոցը	Ս. Ս. Յըսթըզեան	169
42. Ինչո՞ւ հաւատացեալները նեղութիւն կը կրեն	Արտաշէս Էօրէճեան	174
43. Ալ հերիք Տէր	Ե. Բագուպեան	177
44. Առողջութիւն	Ս. Յ. Փաշկեան	180

45. Նոր դեղ մը	Ս. Յ. Փաշկեան	180
46. Հոգեկան բղիւումներ	Պ. Մուրատեան	181
47. Ս. Գրոց. աղջիկները	(Տիկ.) Աս. Թօփուզխանեան	182
48. Յովսէփ պատանի	Եղիա Փափրիկեան	188
49. Ան քեզ կը սիրէ	Ղր. Մինասեան	189
50. Հաւատա ու պիտի փրկուիս	Վահէ Սարաֆեան	190
51. Յիսուսի նայիք	Մ. Մելքոնեան	191

Ե. ՄԱՍ **ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, ՆՆՁՅՑՑԱԼՆԵՐ**
ՆԱՄԱԿՆԵՐ, ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

52. Փրկութեան պատմութիւնը	Գրիգոր Պետրոսեան	195
53. Վկայութիւնս	Դ. Քէօշկէրեան	199
54. Փրկութիւնս	Ե. Գարակէօզեան	199
55. Վկայութիւնս	Մինաս Ճիկէրեան	200
56. Տերօջը շնորհք իմ վրաս	Յովհ. Պարտազճեան	201
57. Վկայութիւնս եւ բաղձանքս	Ժիր. Այնթապլեան	203
58. Վկայութիւնս	Պ. Այնթապլեան	204
59. Վկայութիւնս	Վահան Սարգիսեան	205
60. Դեպի երկինք	Սեդրակ Արփիեան	207
61. Եղբ. Զ. Յարութիւնեան	Սամուէլ Իւանճեան	209
62. Եղբ. Արամ Զարխրքեան		
ի Տէր ճշգած	Ղ. Մ.	211
63. Ա. եղ. Զարխրքեանի յիշատակին	Յ. Տ. Եղիաեան	213
64. Եղբ. Յ. Տ. Եղիաեանի		
անակնկալ մահը	Ղ. Մարանեան	215
65. Երկինք	Ե. Գարակէօզեան	219
66. Օրհնեալ յիշատակ մը	Լ. Ա. Ս.	220
67. Անձնուրաց կեանքի մը յիշատակը	Ղ. Մ.	226
68. Երեք եղբոր մը յիշատական		
նամակը	Մ. Գասարճեան	229
69. Նամակ հոգ. երիտասարդներու	Յովհ. Ճիլճէճեան	233

70. Շրջաբերական նամակ բիւ 2	Ե. Պէրպէրեան	246
71. Շրջաբերական նամակ բիւ 2	Լ. Սիմոնեան	248
72. Շրջաբերական նամակ բիւ 2	Կ. Թօփալեան	250
73. Շրջաբերական նամակ բիւ 2	Ղ. Մարանեան	251
74. Հալեպի Հոգ. եղբայրութեան Կիրակնօրեայ դպրոցը	(Օր.) Սէլա Ա. Սէֆէրեան	254
75. Հալեպի Հոգ. եղբ. Պատանեացը	Յակ. Տ. Եղլիսեան	261
76. Հալեպի Հոգ. եղբայրութեան Երեսասարդաց գործօն դերը	Յ. Ս. Թրաշեան	267
77. Հոգ. եղբ. Կեն. վարժարանները	Ղ. Մարանեան	270
78. Աբրահամ եղբ. Սեֆերեանի 60ամեակին առթիւ	(Օր.) Մ. Տանկուրեան	274
79. Աբրահամ եղբ. Սեֆերեանի սարեգարձին առթիւ	(Օր.) Լ. Թրաշեան	277
80. Ներգաղթէն առաջ	«Մ.»	278
81. Պէյրուքի մեր պատանեացը	Ս. Յ. Փաշկեան	279
82. Հ. եղբ. երիտ. համաժողովը	Ա. Կարապետեան	282
83. Այցելութիւն մը դէպի Ազուրիէի բուժարանը	Եր. Ֆըլթըզեան	291
84. 'Իմաստկո՛ւս	Ղ. Մարանեան	295
85. Զահլէ՛	Ղատ - Մէն	298
86. Եգիպտոսի դաւաճ ի՞նչ արդիւնք տուաւ 1946ին	Կար. Թօփալեան	301
87. Թեսաղոնիկեի հոգ. եղբ. «Բերիլ» կիրակնօրեայ դպրոցը	Պ. Խաչատուրեան	308
88. Արեւմտայ Հոգ. եղբայրութեան բացօրեայ ժողովը	Յակոբ Խանճեան	309
89. Յիւստակիլի դարադարձ մը	«Մ.»	315
90. Յանկ նիւթերու		317

Մ Ա Ն Ա Ն Ա Յ

Բ. ՏԱՐԻ, 1947

Յարմար եւ օգտակար նուէր մը
ըտրեկամներուդ համար:

Հասոյթը յատկացուած է

Կ Ե Ն Ա Յ Դ Պ Ր Ո Յ Ն Ե Ր Ո Ւ

Գիցց է.—

ՍՈՒՐԻԱ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆ 400 Ս. Դ.

10 ՇԻԼԻՆ

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

2.00 ՏՈԼԱՐ

Մ Ա Ն Ա Ն Ա Յ

Ա. ՏԱՐԻ

(Սահմանափակ քիւով մնացած)

Գիցց է.—

ՍՈՒՐԻԱ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆ 200 Ս. Դ.

5 ՇԻԼԻՆ

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

1.00 ՏՈԼԱՐ

Սահմալու համար դիմել.—

MARANATHA

P. O. Box 303

Aleppo, Syria

